

Πρόγραμμα SFC2021 που υποστηρίζεται από το ΕΤΠΑ (Στόχος «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη»), το ΕΚΤ+, το Ταμείο Συνοχής και το ΕΤΘΑ — άρθρο 21 παράγραφος 3

CCI	2021EL16FFPR016
Τίτλος στα αγγλικά	Crete
Τίτλος στην εθνική γλώσσα ή γλώσσες	EL - Κρήτη
Έκδοση	2.2
Πρώτο έτος	2021
Τελευταίο έτος	2027
Επιλέξιμο από	1 Ιαν 2021
Επιλέξιμο έως	31 Δεκ 2029
Αριθμός απόφασης της Επιτροπής	C(2026)1236
Ημερομηνία απόφασης της Επιτροπής	4 Μαρ 2026
Αριθμός τροποποιητικής απόφασης του κράτους μέλους	
Ημερομηνία έναρξης ισχύος της τροποποιητικής απόφασης του κράτους μέλους	
Μη ουσιαστική μεταφορά (άρθρο 24 παράγραφος 5 του ΚΚΔ)	Όχι
Φραστικές ή τυπογραφικές διορθώσεις (άρθρο 24 παράγραφος 6 του ΚΚΔ)	Όχι
Εγκρίθηκε από την επιτροπή παρακολούθησης	Ναι
Περιφέρειες NUTS που καλύπτονται από το πρόγραμμα	EL43 - Κρήτη EL431 - Ηράκλειο EL432 - Λασιθί EL433 - Ρέθυμνο EL434 - Χανιά
Οικείο/-α ταμείο/-α	ΕΤΠΑ ΕΚΤ+
Πρόγραμμα	☐ στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» μόνο για τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες

Πίνακας περιεχομένων

1. Στρατηγική του προγράμματος: βασικές προκλήσεις και μέτρα πολιτικής.....	16
Πίνακας 1.....	25
2. Προτεραιότητες	56
2.1. Προτεραιότητες εκτός της τεχνικής βοήθειας.....	56
2.1.1. Προτεραιότητα: 1. Προώθηση της Καινοτομίας και στήριξη της επιχειρηματικότητας	56
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.1. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών (ΕΤΠΑ).....	56
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	56
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	56
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	58
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	59
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	59
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	59
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	60
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	60
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	60
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	60
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	61
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	61
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	61
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	62
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	62
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	62
2.1.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.3. Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων μέσω παραγωγικών επενδύσεων (ΕΤΠΑ).....	63
2.1.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	63
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	63
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	65
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	65
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	65
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	66
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	66
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	66
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	66
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	66
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	67
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	67
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	67
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	67

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	68
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	68
2.1.1. Προτεραιότητα: 1Α. Υποστήριξη της ανάπτυξης και της προαγωγής στρατηγικών τεχνολογιών της Ευρώπης	69
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.6. Στήριξη επενδύσεων που συμβάλλουν στους στόχους της πλατφόρμας στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη (STEP) οι οποίοι αναφέρονται στο άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/795 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΤΠΑ)..	69
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	69
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	69
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	70
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+.	70
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	71
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	71
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	71
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	71
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	71
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	72
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	72
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	72
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	73
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	73
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	73
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	73
2.1.1. Προτεραιότητα: 2. Στήριξη της πράσινης ανάπτυξης και μείωση των εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα.....	74
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.1. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (ΕΤΠΑ).....	74
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	74
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	74
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	75
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+.	75
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	76
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	76
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	76
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	76
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	77
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	77
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	77
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	77
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	78
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	78

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+	78
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, EΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	78
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.4. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα (EΤΠΑ)	79
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	79
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+:	79
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	80
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+	81
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	81
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	81
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	82
2.1.1.1.2. Δείκτες	82
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	82
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	82
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (EE) ανά είδος παρέμβασης	83
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	83
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	83
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	83
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+	84
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, EΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	84
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.5. Προαγωγή της ασφαλούς πρόσβασης στο νερό, της βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων, συμπεριλαμβανομένης της ολοκληρωμένης διαχείρισης των υδάτων, και της ανθεκτικότητας των υδάτων (EΤΠΑ)	85
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	85
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+:	85
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	87
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+	87
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	88
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	88
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	88
2.1.1.1.2. Δείκτες	88
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	88
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	89
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (EE) ανά είδος παρέμβασης	89
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	89
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	89
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	90
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+	90
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, EΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	90

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.7. Ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης της φύσης, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, μεταξύ άλλων σε αστικές περιοχές, και μείωση όλων των μορφών ρύπανσης (ΕΤΠΑ).....	91
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	91
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	91
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	92
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+.	92
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	92
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	93
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	93
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	93
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών.....	93
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	93
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης.....	94
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	94
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	94
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	94
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	94
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	94
2.1.1. Προτεραιότητα: 2Α. Ενίσχυση της ανθεκτικότητας των υδάτινων πόρων της Κρήτης.....	96
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.5. Προαγωγή της ασφαλούς πρόσβασης στο νερό, της βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων, συμπεριλαμβανομένης της ολοκληρωμένης διαχείρισης των υδάτων, και της ανθεκτικότητας των υδάτων (ΕΤΠΑ).....	96
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	96
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	96
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	97
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+.	97
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	98
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	98
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	98
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	99
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών.....	99
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	99
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης.....	99
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	99
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	100
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	100
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	100
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	100
2.1.1. Προτεραιότητα: 2Β. Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή και βιώσιμη στέγαση.....	101

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.11. Προώθηση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή και βιώσιμη στέγαση (ΕΤΠΑ)	101
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	101
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	101
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	104
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	104
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	104
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	105
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	105
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	105
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	105
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	106
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	107
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	107
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	107
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	107
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	107
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	107
2.1.1. Προτεραιότητα: 3. Ενίσχυση της ενδοπεριφερειακής προσβασιμότητας	109
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO3.2. Ανάπτυξη και ενίσχυση βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση στο ΔΕΔ-Μ και διασυνοριακή κινητικότητα (ΕΤΠΑ)	109
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	109
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	109
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	110
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	110
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	111
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	111
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	111
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	111
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	111
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	112
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	112
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	112
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	113
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	113
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	113
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	113
2.1.1. Προτεραιότητα: 4. Ενίσχυση της Κοινωνικής Δυναμικής και της Κοινωνικής Συνοχής	114

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.2. Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, συμπεριλαμβανομένων της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΤΠΑ)	114
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	114
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	114
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	116
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	116
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	117
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	117
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	117
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	117
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	118
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	118
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	118
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	118
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	119
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	119
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	119
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	119
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.5. Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας (ΕΤΠΑ).120	
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	120
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	120
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	122
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	122
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	123
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	123
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	123
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	124
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	124
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	124
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	125
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	125
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	125
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	125
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	125

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	125
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.6. Ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του βιώσιμου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική καινοτομία (ΕΤΠΑ).....	127
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	127
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	127
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	129
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	129
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	130
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	130
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	130
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	130
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	130
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	131
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	131
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	131
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	131
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	132
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	132
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	132
2.1.1. Προτεραιότητα: 5. Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας ...	133
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.1. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικώς αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας· (ΕΚΤ+)	133
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	133
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	133
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	135
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	135
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	136
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	136
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	136
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	136
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	136
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	136
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	137
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	137
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	137

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	137
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	138
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	138
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.6. Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες (ΕΚΤ+)	139
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	139
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	139
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	141
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	141
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	142
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	142
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	142
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	142
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	142
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	142
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	143
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	143
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	143
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	143
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	143
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	144
2.1.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.8. Προαγωγή της ενεργητικής ένταξης για προώθηση των ίσων ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ενεργού συμμετοχής, καθώς και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα των μειονεκτουσών ομάδων (ΕΚΤ+)	145
2.1.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	145
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	145
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	147
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	147
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	148
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	148
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	148
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	148
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	148
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	149
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	149

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	149
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	149
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	149
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	150
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	150
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.9. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών (ΕΚΤ+).....	151
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	151
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	151
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	152
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	152
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	152
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	153
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	153
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	153
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	153
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	153
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	154
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	154
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	154
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	154
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	154
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	155
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.10. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά (ΕΚΤ+)	156
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	156
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	156
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	157
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	157
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	158
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	158
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	158
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	159
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	159
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	159
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	159
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	159
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	160
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	160

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	160
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	160
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.11. Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης. (ΕΚΤ+)	162
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	162
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	162
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	165
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	165
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	166
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	166
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	166
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	166
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	167
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	167
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	168
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	168
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	168
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	169
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	169
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	169
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.12. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων και των παιδιών (ΕΚΤ+).....	170
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	170
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	170
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	171
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	171
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	172
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	172
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	172
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	173
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	173
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	173

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	173
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	173
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	174
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	174
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	174
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	174
2.1.1. Προτεραιότητα: 5Α. Ενίσχυση δεξιοτήτων πολιτικής ετοιμότητας και κυβερνοασφάλειας ...	176
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ΕSO4.4. Προώθηση της προσαρμογής των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή, της ενεργητικής και υγιούς γήρανσης, καθώς και ενός υγιούς και καλά προσαρμοσμένου περιβάλλοντος εργασίας που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία (ΕΚΤ+)	176
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	176
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	176
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	177
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	177
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	178
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	178
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	178
2.1.1.1.2. Δείκτες	178
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	178
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	179
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	179
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	179
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	179
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	179
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	180
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	180
2.1.1.1.1. Ειδικός στόχος: ΕSO4.7. Προώθηση της διά βίου μάθησης, ιδίως των ευέλικτων ευκαιριών αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανειδίκευσης για όλους, λαμβανομένων υπόψη των επιχειρηματικών και των ψηφιακών δεξιοτήτων, καλύτερη πρόβλεψη των αλλαγών και των νέων απαιτήσεων για δεξιότητες με βάση τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, διευκόλυνση των μεταβάσεων σταδιοδρομίας και προώθηση της επαγγελματικής κινητικότητας (ΕΚΤ+)	181
2.1.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	181
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	181
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	182
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	182
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	182
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	183
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	183

2.1.1.1.2. Δείκτες.....	183
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	183
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	183
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	184
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	184
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	184
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	184
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	184
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	184
2.1.1. Προτεραιότητα: 6. Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη των Αστικών Κέντρων και της Υπαίθρου	186
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO5.1. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ).....	186
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	186
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	186
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	189
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	189
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	189
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	190
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	190
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	190
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	190
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	192
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	193
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	193
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	195
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	195
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	195
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	195
2.1.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO5.2. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών (ΕΤΠΑ)	197
2.1.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	197
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	197
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	198
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	199
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	199
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	199

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	200
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	200
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών.....	200
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	201
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης.....	202
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	202
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	203
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	203
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	203
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	203
2.2. Προτεραιότητες της τεχνικής βοήθειας.....	204
2.2.1. Προτεραιότητα για τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ: 7. Τεχνική βοήθεια ΕΤΠΑ.....	204
2.2.1.1. Παρέμβαση των ταμείων.....	204
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο i) του ΚΚΔ.....	204
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:.....	206
2.2.1.2. Δείκτες.....	206
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών.....	206
2.2.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης.....	206
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	206
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	207
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	207
2.2.1. Προτεραιότητα για τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ: 8. Τεχνική βοήθεια ΕΚΤ+.....	208
2.2.1.1. Παρέμβαση των ταμείων.....	208
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο i) του ΚΚΔ.....	208
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:.....	209
2.2.1.2. Δείκτες.....	210
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών.....	210
2.2.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης.....	210
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	210
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	211
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	211
3. Σχέδιο χρηματοδότησης.....	212
3.1. Μεταφορές και συνεισφορές (1).....	212
Πίνακας 15Α: Συνεισφορές στο InvestEU* (κατανομή ανά έτος).....	212
Πίνακας 15Β: Συνεισφορές στο InvestEU* (συνοπτικά).....	212
Αιτιολόγηση που λαμβάνει υπόψη τον τρόπο με τον οποίο τα ποσά αυτά συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων πολιτικής που έχουν επιλεγεί στο πρόγραμμα σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 1 του κανονισμού InvestEU.....	213
Πίνακας 16Α: Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση (κατανομή ανά έτος).....	213
Πίνακας 16Β: Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση* (συνοπτικά).....	213
Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση — Αιτιολόγηση.....	213
Πίνακας 17Α: Μεταφορές μεταξύ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+ και Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο ταμείο ή ταμεία* (κατανομή ανά έτος).....	213
Πίνακας 17Β: Μεταφορές μεταξύ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+ και Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο ταμείο ή ταμεία (συνοπτικά).....	213
Μεταφορές μεταξύ ταμείων επιμερισμένης διαχείρισης, μεταξύ άλλων και μεταξύ των ταμείων της πολιτικής συνοχής — Αιτιολόγηση.....	214
Πίνακας 21: Πόροι που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων που ορίζονται στο άρθρο 21γ παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.....	214

3.2. ΤΔΜ: κατανομή στο πρόγραμμα και μεταφορές (1).....	214
3.3. Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση..	214
Πίνακας 19Α: Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση εντός του προγράμματος (κατανομή ανά έτος)	214
Πίνακας 19Β: Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση προς άλλα προγράμματα (κατανομή ανά έτος)	214
3.4. Επιστρεπτέα μεταφορά (1)	215
Πίνακας 20Α: Επιστρεπτέες μεταφορές (κατανομή ανά έτος).....	215
Πίνακας 20Β: Επιστρεπτέες μεταφορές* (συνοπτικά).....	215
3.5. Χρηματοδοτικές πιστώσεις ανά έτος.....	216
Πίνακας 10: Χρηματοδοτικές πιστώσεις ανά έτος.....	216
3.6. Σύνολο χρηματοδοτικών πιστώσεων ανά ταμείο και εθνική συγχρηματοδότηση.....	217
Πίνακας 11: Σύνολο χρηματοδοτικών πιστώσεων ανά ταμείο και εθνική συγχρηματοδότηση	217
4. Αναγκαίοι πρόσφοροι όροι.....	218
5. Αρμόδιες για το πρόγραμμα αρχές.....	283
Πίνακας 13: Αρχές του προγράμματος.....	283
Κατανομή των επιστρεφόμενων ποσών για τεχνική βοήθεια κατά το άρθρο 36 παράγραφος 5 του ΚΚΔ, εάν έχουν προσδιοριστεί περισσότεροι του ενός φορείς για τη λήψη πληρωμών από την Επιτροπή ...	283
6. Εταιρική σχέση.....	284
7. Επικοινωνία και προβολή.....	288
8. Χρήση μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών, ενιαίων συντελεστών και χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες.....	291
Πίνακας 14: Χρήση μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών, ενιαίων συντελεστών και χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες	291
Προσάρτημα 1: Συνεισφορά της Ένωσης βάσει μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών και ενιαίων συντελεστών	292
Α. Σύνοψη των κύριων στοιχείων	292
Β. Λεπτομερή στοιχεία ανά τύπο πράξης.....	293
Γ. Υπολογισμός της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών	293
1. Πηγή δεδομένων που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών (ποιος παρήγαγε, συνέλεξε και καταχώρισε τα δεδομένα, πού αποθηκεύονται τα δεδομένα, προθεσμίες, επαλήθευση κ.λπ.).....	293
2. Να διευκρινιστεί για ποιον λόγο ενδείκνυται η προτεινόμενη μέθοδος και ο προτεινόμενος υπολογισμός βάσει του άρθρου 94 παράγραφος 2 του ΚΚΔ για τον τύπο πράξης.	293
3. Να προσδιορίσετε τον τρόπο διενέργειας των υπολογισμών, ιδίως περιλαμβάνοντας τυχόν παραδοχές ως προς την ποιότητα ή τις ποσότητες. Κατά περίπτωση, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται και, εάν ζητηθεί, να παρέχονται στατιστικά αποδεικτικά στοιχεία και τιμές αναφοράς, σε μορφότυπο που να μπορεί να χρησιμοποιηθεί από την Επιτροπή.	293
4. Να εξηγήσετε πώς εξασφαλίσατε ότι στον υπολογισμό της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίου κόστους, κατ' αποκοπή ποσού ή ενιαίου συντελεστή έχουν περιληφθεί μόνον επιλέξιμες δαπάνες. ...	293
5. Αξιολόγηση από την ή τις ελεγκτικές αρχές της μεθοδολογίας υπολογισμού και των ποσών, καθώς και των ρυθμίσεων για τη διασφάλιση της επαλήθευσης, της ποιότητας, της συλλογής και της αποθήκευσης των δεδομένων.....	294
Προσάρτημα 2: Συνεισφορά της Ένωσης βάσει χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με δαπάνες.....	295
Α. Σύνοψη των κύριων στοιχείων	295
Β. Λεπτομερή στοιχεία ανά τύπο πράξης.....	296
Προσάρτημα 3	297
ΕΓΓΡΑΦΑ	299

1. Στρατηγική του προγράμματος: βασικές προκλήσεις και μέτρα πολιτικής

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο α) σημεία i) έως viii) και άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο α) σημείο x) και άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 (ΚΚΔ)

Η Κρήτη, 4η περιφερειακή οικονομία στην Ελλάδα παράγει το 5% του Εθνικού ΑΕΠ με κατά κεφαλήν ΑΕΠ χαμηλότερο του ΜΟ της χώρας (84%) και της ΕΕ (56%). ΑΕΠ και κατά κεφαλήν ΑΕΠ μειώθηκαν ετησίως κατά 3,4% και 3,7% αντίστοιχα την τελευταία δεκαετία (OECD 2020). Η Κρήτη την περίοδο 2010-18 απώλεσε 16% του ΑΕΠ, 3% της απασχόλησης και 18% του διαθέσιμου εισοδήματος (2010-2017). Η μείωση των βασικών οικονομικών μεγεθών ήταν μικρότερη σε σχέση με τις υπόλοιπες Περιφέρειες της χώρας.

Την περίοδο 2015-2019 η περιφερειακή οικονομία στηρίζεται στον τουρισμό, την αναψυχή, τα ακίνητα, το δευτερογενή και τη γεωργία. Σε όρους ΑΑΠ, ενισχύθηκε ο πρωτογενής (κατά 3,4%) και ο δευτερογενής (κατά 10%). Υποχώρησε το εμπόριο-τουρισμός (κατά 6%) και οι υπηρεσίες (κατά 17%). Ενισχύθηκαν οι διασυνδέσεις με τις διεθνείς αγορές και η εξωστρέφεια, με τις εξαγωγές να αυξάνονται κατά 8,2%. Νέες επενδυτικές πρωτοβουλίες κλίμακας εξελίσσονται στον τουρισμό, οι οποίες αναμένεται να δώσουν μια νέα δυναμική στο τουριστικό προϊόν της Κρήτης. Η Κρήτη βρίσκεται στη 250η θέση στην Ευρώπη ως προς το δείκτη ανταγωνιστικότητας (RCI-2019).

Η πανδημία έπληξε την περιφερειακή οικονομία λόγω της εξάρτησης του ΑΕΠ από τον τουρισμό. Οι εγγεγραμμένοι άνεργοι αυξήθηκαν μεταξύ 2019 και 2020 κατά 44%.

Το πρόγραμμα «Κρήτη» 2021-2027 υιοθετεί τέσσερις αναπτυξιακούς στόχους του Στρατηγικού Σχεδιασμού της Περιφέρειας για Ποιοτική Ανάπτυξη, Ενεργό Περιβαλλοντική Διαχείριση, Δυναμική Κοινωνική Συνοχή και Αποτελεσματική Διακυβέρνηση. Συγκροτείται από 12 προτεραιότητες που αντιστοιχίζονται στους Στόχους της Πολιτικής Συνοχής ως ακολούθως:

Στόχος Πολιτικής 1: Μια πιο Έξυπνη Ευρώπη

Η Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης εφαρμόστηκε στην Κρήτη μέσω της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης. Ενισχύθηκε η σχέση επιχειρηματικής και ερευνητικής κοινότητας με διατήρηση ή και δημιουργία νέων θέσεων εργασίας προς όφελος του brain gain. Η Περιφέρεια εγκατέστησε δομή διακυβέρνησης και οργάνωσε την παρακολούθηση της RIS, από την εφαρμογή της οποίας εξήχθησαν τα παρακάτω βασικά συμπεράσματα:

A. Απόκλιση επιδιώξεων και εξειδικεύσεων μεταξύ της επιχειρηματικής και ερευνητικής κοινότητας.

Η περιφερειακή οικονομία εξειδικεύεται στους τομείς: Φιλοξενία και Τουρισμός, Βιομηχανία Εμπειριών (αναδυόμενος / διακλαδικός τομέας), Επεξεργασία και Μεταποίηση Τροφίμων, Διανομή και Ηλεκτρονικό Εμπόριο και Περιβαλλοντικές Υπηρεσίες (Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο για Συστάδες και Βιομηχανική Αλλαγή 2017). Το παραγόμενο ερευνητικό έργο (πατέντες και επιστημονικές δημοσιεύσεις) εξειδικεύεται στους τομείς: Βιολογία, Χημεία, Βασικές Τεχνολογίες Γενικής Εφαρμογής/Στρατηγικές Τεχνολογίες, Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας, Φυσική και Αστρονομία, και Επιστήμες Γης και Περιβάλλοντος. Μικρότερη είναι η εξειδίκευση στη Γεωργία, Αλιεία και Δασοκομία, Βιοϊατρική Έρευνα, Κλινική Ιατρική, Δημόσια Υγεία και Υπηρεσίες Υγείας, Μαθηματικά και Στατιστική, Δομημένο Περιβάλλον και Σχεδιασμός, Οικονομικά και Επιχειρήσεις (The importance of scientific domains for technological diversification in European regions, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2021). Από τα παραπάνω προκύπτει ανάγκη σύγκλισης των επιδιώξεων επιχειρήσεων και φορέων της γνώσης, στους τομείς εξειδίκευσης της περιφερειακής οικονομίας, μέσω στοχευμένων δράσεων που ενδυναμώνουν τη συνεργασία των δύο πλευρών και κατευθύνουν το σύστημα έρευνας προς τους τομείς της εξειδίκευσης της περιφερειακής οικονομίας.

B. Περιορισμένη αξιοποίηση των αποτελεσμάτων έρευνας για την ενίσχυση της περιφερειακής οικονομίας. Το επιχειρηματικό οικοσύστημα έχει αναπτύξει ροπή προς την καινοτομία. Η Κρήτη χαρακτηρίζεται ως moderate innovator στον Πίνακα Αποτελεσμάτων Περιφερειακής Καινοτομίας 2021. Η τιμή του δείκτη «Περιφερειακή Καινοτομία» είναι μεγαλύτερη από το Μ.Ο. της χώρας. Ωστόσο, οι παραγόμενες τεχνολογίες δε μετουσιώνονται σε καινοτόμα ανταγωνιστικά προϊόντα. Η εφαρμογή πατεντών σε συγκεκριμένα πεδία, αν και βελτιωμένη από την περίοδο 2000-2009, παραμένει χαμηλή την περίοδο 2010-2015 σε επίπεδο ΕΕ28 (ESPON, T4 – Territorial Trends in Technological Transformations,

2020). Η αδύναμη διασύνδεση των τομέων, η απουσία μηχανισμών προώθησης της συνεργασίας, καθώς και οι χαμηλοί περιφερειακοί πολλαπλασιαστές περιορίζουν τη δυνατότητα οικονομικής μεγέθυνσης. Από τα παραπάνω προκύπτει ανάγκη ενίσχυσης της αποδοτικότητας του περιφερειακού οικοσυστήματος καινοτομίας μέσω δράσεων συνεργασίας, ανάπτυξης περιφερειακών μηχανισμών υποστήριξης της καινοτόμου επιχειρηματικότητας και προώθηση των νέων καινοτόμων & νεοφυών επιχειρήσεων.

Γ. Βελτιστοποίηση της διακυβέρνησης της ΕΣΕΕ. Το Περιφερειακό Σύστημα Διακυβέρνησης υποστηρίζει τη διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης και την παρακολούθηση της RIS. Οι πολλαπλές πηγές χρηματοδότησης δημιούργησαν δυσκολίες στο σχεδιασμό των δράσεων και την παρακολούθηση των αποτελεσμάτων. Ένα νέο σύστημα διακυβέρνησης της ΕΣΕΕ εγκαθιδρύεται σε εθνικό επίπεδο, το οποίο θα συνεργάζεται με το αρμόδιο περιφερειακό όργανο, για καλύτερο συντονισμό των δύο επιπέδων και αποτελεσματικότερες χρηματοδοτούμενες δράσεις.

Δ. Μέσω της περιφερειακής απόληξης της ΕΣΕΕ ενισχύεται η στροφή της Κρήτης προς τον Ευφυή Τουρισμό και Πολιτισμό, τη Βιώσιμη Αγροδιατροφή, την Υγεία και Ευεξία. Οι τομείς των Ψηφιακών Τεχνολογιών, της Βιώσιμης Χρήσης των Πόρων και της κυκλικής οικονομίας, ενσωματώνονται ως οριζόντιοι καταλύτες, ενισχύοντας τον μετασχηματισμό των παραγωγικών τομέων προς την κατεύθυνση της ψηφιακής και πράσινης μετάβασης και της γαλάζιας οικονομίας, λαμβάνοντας υπόψη και τις προτεραιότητες του STEP, ERA και «Ορίζων Ευρώπη».

Ε. Η ανάκαμψη της περιφερειακής οικονομίας μετά το πέρας της πανδημίας θα απαιτήσει την ενδυνάμωση των επιχειρήσεων μέσω δέσμης κινήτρων τα οποία θα υποστηρίξουν την ανάπτυξη επενδύσεων σε τομείς και κλάδους που ενισχύουν την περιφερειακή εξειδίκευση και μεγέθυνση. Το πρόγραμμα θα επιδιώξει την ενίσχυση των εξαγωγών και της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων με grants δίνοντας προτεραιότητα σε επιχειρηματικά σχέδια προσανατολισμένα στη βιώσιμη ανάπτυξη, κλιματική αλλαγή, κυκλική οικονομία & λοιπούς τομείς αιχμής.

Συμπληρωματικά δρουν τα Προγράμματα: Ανταγωνιστικότητα, Ψηφιακός Μετασχηματισμός, ΔΑΜ, ΠΘΑΥ & ΠΑΑ και RRF.

Τις παραπάνω προκλήσεις αντιμετωπίζει η Προτεραιότητα 1 (ΕΤΠΑ) με τους ΕΣ Ii και Iiii καθώς και η Προτεραιότητα 1Α (ΕΤΠΑ) με τον ΕΣ Ivi.

Στόχος Πολιτικής 2: Μια πιο πράσινη Ευρώπη

Α. Βασική πρόκληση στο δομημένο περιβάλλον της Κρήτης υπό το πρίσμα της κλιματικής αλλαγής αποτελεί η μείωση των εκπομπών CO₂ μέσω της βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης των υποδομών του δημόσιου τομέα. Η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας στο Δημόσιο Τομέα της Κρήτης (9,5% επί της συνολικής κατανάλωσης, ΕΛΣΤΑΤ 2012) υπερβαίνει τον εθνικό Μ.Ο. (5,8%). Η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των δημόσιων υποδομών αποτελεί προτεραιότητα του Περιφερειακού Σχεδίου Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή (ΠΕΣΠΚΑ).

Το πρόγραμμα επιδιώκει τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης δημόσιων κτιρίων των ΟΤΑ Α' & Β' βαθμού και κτιρίων της κεντρικής κυβέρνησης περιφερειακού επιπέδου, με ενεργειακές αναβαθμίσεις τουλάχιστον μεσαίας κλίμακας συμπεριλαμβανομένων των ΑΠΕ, όπως ορίζει η σύσταση (ΕΕ)2019/786 ή με μείωση των εκπομπών CO₂ τουλάχιστον κατά 30%. Στο πλαίσιο παρεμβάσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης, θα επιδιωχθεί η αξιοποίηση των ΑΠΕ. Υποστηρίζεται η Οδηγία (ΕΕ) 2018/844 για ενεργειακή απόδοση των κτιρίων και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ενεργειακή Απόδοση. Συμπληρωματικά λειτουργούν τα Προγράμματα: ΔΑΜ, Περιβάλλον & Κλιματική Αλλαγή και RRF.

Β. Η Κρήτη είναι 7η Περιφέρεια της Ελλάδας σε αριθμό κηρύξεων έκτακτης ανάγκης που οφείλονται κυρίως σε πλημμύρες (Στατιστική Επισκόπηση Κηρύξεων Περιόδου 2014-2018, ΓΓΠΠ). Το 2019-2020, η έκταση και το πλήθος των πληγείσων περιοχών καλύπτει το σύνολο σχεδόν της Κρήτης (Χάρτες 2019-2020, ΓΓΠΠ). Η Αξιολόγηση Κινδύνων Πλημμύρας (2020) προσδιορίζει Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας. Συνεπώς, η πρόληψη και αντιμετώπιση των φυσικών καταστροφών συνδεδεμένων με το κλίμα αποτελεί βασική ανάγκη της περιφέρειας. Το πρόγραμμα θα ενισχύσει δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης πλημμυρικών φαινομένων που εντάσσονται στο Εθνικό Σχέδιο Πολιτικής Προστασίας και Διαχείρισης Κινδύνων όπως: (α) υλοποίηση αντιπλημμυρικών έργων, συμβατών με τις προτεραιότητες του Σχεδίου Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας και ΠΕΣΠΚΑ, υιοθετώντας εφόσον είναι εφικτό ecosystem based approaches και (β) η ενίσχυση της επιχειρησιακής ικανότητας (capacity) φορέων με

προτεραιότητα στους ΟΤΑ Α΄ & Β΄ βαθμού να προβαίνουν καθ΄ αρμοδιότητα σε δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών.

Συμπληρωματικά δρουν τα Προγράμματα: Πολιτική Προστασία, Περιβάλλον & Κλιματική Αλλαγή και RRF.

Γ. Σύμφωνα με το ΣΔΛΑΠ Κρήτης, το 16% των ετήσιων απολήψεων υδάτων αφορά στην ύδρευση. Εξακολουθούν να καταγράφονται μεγάλες απώλειες των δικτύων ύδρευσης και ανάγκες βελτίωσης της ποιότητας πόσιμου νερού λόγω παλαιότητας ή ακατάλληλων υλικών των δικτύων. Στα συνταχθέντα γενικά σχέδια ύδρευσης των ΟΤΑ της Κρήτης αναδεικνύεται η ανάγκη ενίσχυσης της αποδοτικότητας και της αειφόρου χρήσης του πόσιμου νερού και προτείνονται οι βασικές παρεμβάσεις για καταγραφή, έλεγχο/μείωση διαρροών, ενίσχυση δυναμικότητας/επέκταση δικτύων ύδρευσης, διασφάλιση καλής ποιότητας νερού και οικονομική βιωσιμότητα των υπηρεσιών ύδατος. Το πρόγραμμα επιδιώκει τη βελτίωση της αποδοτικότητας των συστημάτων παροχής νερού ύδρευσης σύμφωνα με το Επιχειρησιακό Σχέδιο Πόσιμου νερού της χώρας λαμβάνοντας υπόψη τη νέα Ευρωπαϊκή οδηγία (ΕΥ)2020/2184..

Δ. Το σύνολο των έργων διαχείρισης λυμάτων της Περιφέρειας Κρήτης τα οποία εμπίπτουν στην οδηγία 91/271/ΕΟΚ (30 οικισμοί Β΄ και Γ΄ προτεραιότητας), σύμφωνα με το Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Λυμάτων Οικισμών Προτεραιότητας, θα υλοποιηθούν μέχρι το πέρας της ΠΠ 2014-2020. Το πρόγραμμα επιδιώκει την κάλυψη (α) οικισμών Γ Κατηγορίας εφόσον αναδειχθούν ανάγκες συμπλήρωσης, αναβάθμισης και (β) οικισμών Δ Κατηγορίας με έργα διαχείρισης λυμάτων, με προτεραιότητα στις παράκτιες τουριστικές και ευαίσθητες οικολογικά περιοχές, σύμφωνα με το Επιχειρησιακό Σχέδιο Διαχείρισης Λυμάτων Οικισμών Δ΄ Κατηγορίας του ΥΠΕΚΑ.

Οι μελλοντικές επενδύσεις στον τομέα των υδάτων (πόσιμο νερό και λύματα) θα βασίζονται σε ένα ολιστικό και οικονομικά αποδοτικό σχεδιασμό που θα αντιμετωπίσει ανάγκες όπως το πόσιμο νερό, τα λύματα, τα όμβρια ύδατα, τη διαχείριση της ιλύος, την επαναχρησιμοποίηση νερού, την ψηφιοποίηση/έξυπνη μέτρηση/τηλεμετρία, την ενεργειακή απόδοση, την ευαισθητοποίηση του κοινού κ.λπ. Ως εκ τούτου, η διαμόρφωση των έργων θα πρέπει να αποτελεί μέρος ενός περιεκτικού και ολοκληρωμένου σχεδιασμού κάθε παρόχου υπηρεσιών ύδατος και να βασίζεται σε ένα βιώσιμο και μακροπρόθεσμο επιχειρησιακό σχέδιο.

Μέχρι την ολοκλήρωση των ολιστικών επιχειρησιακών σχεδίων, η ένταξη έργων θα πραγματοποιείται βάσει συγκεκριμένης μεθοδολογίας, με κριτήρια που θα αξιολογούν -μεταξύ άλλων- το σχεδιασμό και την πληρότητα των έργων, την ύπαρξη ανάλυσης εναλλακτικών επιλογών και την τιμολογιακή πολιτική του εκάστοτε παρόχου ύδατος. Τα κριτήρια και ο χρονικός ορίζοντας υλοποίησής τους, δύνανται να τροποποιούνται από την ΕΑΣ κατόπιν συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, διασφαλίζοντας ότι οι αναγκαίες υποδομές θα υλοποιούνται απρόσκοπτα, με παράλληλη ενίσχυση της μακροπρόθεσμης λειτουργικότητας και βιωσιμότητάς τους.

Ε. Η διαχείριση των στερεών αποβλήτων απαιτεί επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις για την επίτευξη των στόχων του νέου ΕΣΔΑ και ΠΕΣΔΑΚ. Σημαντική πρόκληση αποτελεί η επιτάχυνση της μετάβασης στη κυκλική οικονομία, η συμπλήρωση μικρής κλίμακας υποδομών διαχείρισης, η αποτελεσματική συλλογή στην πηγή και η ολοκλήρωση και λειτουργία των επενδύσεων ανάκτησης και ανακύκλωσης.

Το πρόγραμμα δύναται να χρηματοδοτήσει την κατασκευή τοπικών υποδομών μικρής κλίμακας (Πράσινες γωνιές, μικρά πράσινα σημεία κλπ) στο πλαίσιο των χωρικών παρεμβάσεων του ΣΠ5.

ΣΤ. Το ΠΕΣΠΚΑ Κρήτης αναδεικνύει την ανάγκη προσαρμογής/ανθεκτικότητας των αστικών κέντρων στην κλιματική αλλαγή. Το πρόγραμμα επιδιώκει την ενίσχυση της αστικής βιοποικιλότητας, τη μείωση των εκπομπών CO₂ και τη μικροκλιματική αναβάθμιση του αστικού τοπίου, μέσω της υλοποίησης έργων πράσινων υποδομών στα αστικά και ημιαστικά κέντρα της Κρήτης, λαμβάνοντας υπόψη την Εθνική Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα. Το πρόγραμμα Περιβάλλον & Κλιματική Αλλαγή θα χρηματοδοτήσει σχετικές δράσεις στα αστικά κέντρα Αθήνας και Θεσσαλονίκης.

Η. Λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη προσαρμογής/ανθεκτικότητας των αστικών κέντρων στην κλιματική αλλαγή, το πρόγραμμα θα επιδιώξει μέσω των Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης, την προώθηση της βιώσιμης πολυτροπικής αστικής κινητικότητας, με υλοποίηση παρεμβάσεων, όπως η ηλεκτροκίνηση αστικών μεταφορών και οι ποδηλατόδρομοι, σύμφωνα με τα Σχέδια Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ) των πόλεων, συμβάλλοντας στη μείωση των εκπομπών CO₂ και την κλιματική

«ουδετερότητα» των αστικών περιοχών. Θα ληφθεί υπόψη: το Εθνικό Πρόγραμμα Ελέγχου της Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης και την Εθνική Στρατηγική Βιώσιμης Κινητικότητας. Συμπληρωματικά λειτουργούν τα προγράμματα: Μεταφορές & RRF.

Θ. Η προστασία της βιοποικιλότητας, η διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών και του δικτύου περιοχών NATURA 2000, θα επιδιωχθεί μέσω δράσεων της ΟΧΕ Εμβληματικών Διαδρομών Πολιτισμού και Περιβάλλοντος, λαμβάνοντας υπόψη την Εθνική Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα. Συμπληρωματικά λειτουργούν τα προγράμματα: Περιβάλλον & Κλιματική Αλλαγή, ΠΘΑΥ & ΠΑΑ και RRF.

Ι. Η Περιφέρεια Κρήτης αντιμετωπίζει τα τελευταία χρόνια ένα ολοένα και εντονότερο πρόβλημα έλλειψης οικονομικά προσιτής και βιώσιμης στέγασης. Η συνεχής αύξηση των ενοικίων και η έλλειψη διαθέσιμων κατοικιών καθιστούν τη στέγαση δυσπρόσιτη για μεγάλο μέρος του πληθυσμού. Η τουριστική ανάπτυξη και η εξάπλωση των βραχυχρόνιων μισθώσεων έχουν περιορίσει σημαντικά την προσφορά μακροχρόνιων κατοικιών, ενώ το υψηλό κόστος κατασκευής αποθαρρύνει τη δημιουργία νέων προσιτών κατοικιών. Επίσης, η παρουσία πανεπιστημίων δημιουργεί αυξημένη ζήτηση για ενοικιαζόμενες κατοικίες από φοιτητές, ενώ παράλληλα παρουσιάζονται δυσκολίες στην προσέλκυση εργαζομένων λόγω έλλειψης προσιτής στέγης. Το φαινόμενο αυτό δεν περιορίζεται μόνο στα μεγάλα αστικά κέντρα (Ηράκλειο, Χανιά, Ρέθυμνο), αλλά επεκτείνεται και σε μικρότερους οικισμούς και τουριστικές περιοχές. Επιπλέον, ένα μεγάλο μέρος του αποθέματος των διατιθέμενων κατοικιών δεν είναι ενεργειακά αποδοτικό.

Τις παραπάνω προκλήσεις αντιμετωπίζουν οι Προτεραιότητες 2, 2Α & 2Β (ΕΤΠΑ), μέσω των Ειδικών Στόχων : 2i, 2iv, 2v, 2vii και 2xi.

Στόχος Πολιτικής 3: Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας

Το περιφερειακό και εθνικό οδικό δίκτυο της Κρήτης δεν έχει ακόμη επιτύχει τα επιθυμητά επίπεδα απόδοσης (απαιτούμενος χρόνος μετακίνησης) και οδικής ασφάλειας (συντελούμενα ατυχήματα). Η αναλογία των θανατηφόρων επί του συνόλου των ατυχημάτων στην Κρήτη (28%) είναι πολλαπλάσια της χώρας (6%). Σύμφωνα με το Στρατηγικό Πλαίσιο Επενδύσεων Μεταφορών 2014-2025, η ενίσχυση της ασφάλειας του εθνικού και περιφερειακού οδικού δικτύου που διευκολύνει τη σύνδεση ζωνών με σημαντική αγροτική και τουριστική δραστηριότητα με το ΔΕΔ-Μ αποτελεί προτεραιότητα για την Κρήτη. Το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών (ΕΣΣΜ) εξειδικεύει τους οδικούς άξονες προτεραιότητας.

Το πρόγραμμα επιδιώκει τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας του περιφερειακού και εθνικού οδικού δικτύου της Κρήτης, σε τμήματα που δέχονται υψηλούς φόρτους κυκλοφορίας, και διασυνδέουν παραγωγικές περιοχές (τουριστικές και αγροτικές) με το διευρωπαϊκό δίκτυο (BOAK), τα λιμάνια και αεροδρόμια της Κρήτης, εξασφαλίζοντας παράλληλα ότι οι νέες/αναβαθμισμένες υποδομές θα είναι: (α) ανθεκτικές στην κλιματική αλλαγή, (β) προσβάσιμες στα ΑμεΑ όπου αυτό απαιτείται και (γ) εφοδιασμένες με έξυπνα συστήματα όπου αυτό ενδείκνυται. Στις παραπάνω παρεμβάσεις εφαρμόζεται το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Οδικής Ασφάλειας. Συμπληρωματικά λειτουργούν τα προγράμματα: Μεταφορές και RRF, τα οποία ενισχύουν την αναβάθμιση/κατασκευή του Διευρωπαϊκού Δικτύου (BOAK) συμπεριλαμβανομένων των συνδέσεων αυτού με τις πύλες εισόδου.

Τα παραπάνω αντιμετωπίζει η Προτεραιότητα 3 «Ενίσχυση της ενδοπεριφερειακής προσβασιμότητας» (ΕΤΠΑ) με τον Ειδικό Στόχο 3ii.

Στόχος Πολιτικής 4/ΕΤΠΑ: Μια πιο κοινωνική Ευρώπη

Α. Το Εθνικό Σύστημα Εκπαίδευσης επιδιώκει να ενσωματώσει τις απαιτήσεις ενός τεχνολογικά μεταβαλλόμενου περιβάλλοντος με την ένταξη νέων μαθησιακών αντικειμένων, τη διαδραστική μάθηση, την εξατομικευμένη εκπαίδευση και την ισότιμη συμμετοχή όλων, στην εκπαιδευτική διαδικασία. Οι προτεραιότητες της εθνικής εκπαιδευτικής πολιτικής σε όλα τα επίπεδα της εκπαιδευτικής διαδικασίας συνοψίζονται: στην ενσωμάτωση των ψηφιακών τεχνολογιών σ' όλα τα γνωστικά αντικείμενα, στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, στη βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης, χωρίς αποκλεισμούς, στην εξασφάλιση σύγχρονων υποδομών εκπαίδευσης.

Το πρόγραμμα υποστηρίζει πράξεις εναρμονισμένες με τις προτεραιότητες, που αναδεικνύονται από τη χαρτογράφηση αναγκών σε επίπεδο Περιφέρειας. Ειδικότερα:

(α) στην πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και επαγγελματική εκπαίδευση αναβαθμίζεται ο τεχνολογικός και εκπαιδευτικός εξοπλισμός που υποστηρίζει νέα προγράμματα σπουδών, ενισχύεται η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση και η εφαρμογή καινοτόμων εκπαιδευτικών διαδικασιών (εργαστήρια virtual & augmented reality), συμπληρώνονται οι κτιριακές υποδομές προσχολικής εκπαίδευσης (νηπιαγωγεία), αναπτύσσονται προσβάσιμες υποδομές για μαθητές/τριες ΑμεΑ και αναβαθμίζονται/συμπληρώνονται οι σχολικές μονάδες.

(β) στην τριτοβάθμια εκπαίδευση: ενισχύεται η φυσική προσβασιμότητα των ΑμεΑ στα κτίρια των ΑΕΙ και αναβαθμίζονται οι κτιριακές και λοιπές υποδομές. Συμπληρωματικά λειτουργούν οι δράσεις του ΕΚΤ+ και τα Προγράμματα: Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή, Ψηφιακός Μετασχηματισμός και RRF.

Β. Η πανδημία και η συνεχιζόμενη οικονομική/ενεργειακή κρίση μεγεθύνει την ανάγκη πρόσβασης των ευάλωτων ομάδων σε υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας και κοινωνικής ένταξης. Το δίκτυο των δομών κοινωνικής πρόνοιας της Περιφέρειας καλείται να υποστηρίξει τις πολυεπίπεδες ανάγκες των ευάλωτων ομάδων για ισότιμη και χωρίς αποκλεισμούς πρόσβαση σε υπηρεσίες κοινωνικής μέριμνας.

Το πρόγραμμα ενισχύει τις δομές κοινωνικής φροντίδας της Κρήτης, μέσω συμπλήρωσης/αναβάθμισης των υποδομών τους, οι οποίες υποστηρίζουν τους βασικούς πυλώνες της Εθνικής Κοινωνικής Πολιτικής & της ΕΣΚΕ, με βάση τα αποτελέσματα σχετικής χαρτογράφησης σε περιφερειακό επίπεδο.

Συμπληρωματικά λειτουργούν οι δράσεις ΕΚΤ+ του προγράμματος, καθώς και το πρόγραμμα RRF & Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή.

Γ. Από το 2009 ο δείκτης ανεκπλήρωτων αναγκών υγείας στα κράτη μέλη της ΕΕ μειώνεται λόγω της οικονομικής κρίσης. Σε σύγκριση με τις υπόλοιπες χώρες της ΕΕ27, η Ελλάδα βρίσκεται σε δυσμενέστερη θέση. Η Κρήτη με 4,3% του πληθυσμού της να αναφέρει ανεκπλήρωτες ανάγκες υγείας συγκαταλέγεται στις περιφέρειες με τα χαμηλότερα ποσοστά αναγκών. Η εθνική πολιτική υγείας καλείται να εξασφαλίσει: την ανθεκτικότητα του Εθνικού Συστήματος Υγείας σε καταστάσεις κρίσης, καθώς και την καθολική και ισότιμη πρόσβαση των πολιτών σε ποιοτικές και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες υγείας. Το δίκτυο των δομών υγείας της Περιφέρειας καλείται να υποστηρίξει τον πληθυσμό σε ευαλωτότητα υπό το βάρος της ασθένειας, της ανάγκης μακροχρόνιας φροντίδας, της διαβίωσης σε απομακρυσμένες περιοχές, της γήρανσης κλπ. Με προτεραιότητα: την ενίσχυση της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, την επείγουσα προ νοσοκομειακή φροντίδα, την πρόληψη, την αποιδρυματοποίηση και την ψυχοκοινωνική αποκατάσταση, το πρόγραμμα υποστηρίζει δράσεις, που θα αναδειχθούν από τη χαρτογράφηση αναγκών υγείας σε επίπεδο Περιφέρειας Κρήτης. Ειδικότερα θα ενισχυθεί: (α) ο εκσυγχρονισμός/συμπλήρωση κτιριακών υποδομών υγείας ΠΦΥ (Περιφερειακά Ιατρεία, πολυδύναμα ιατρεία, δομές μακροχρόνιας φροντίδας υγείας κλπ), (β) ο ιατροτεχνολογικός εξοπλισμός που υποστηρίζει την ΠΦΥ, καθώς και τη δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια και (γ) τα ασθενοφόρα. Η ενίσχυση της ΠΦΥ αποτελεί προτεραιότητα. Οι επενδύσεις σε υποδομές και εξοπλισμό για την δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια φροντίδα περιορίζονται σε εθνικό επίπεδο στο 40% των πόρων ΕΤΠΑ για την Υγεία. Τα παραπάνω θα λειτουργήσουν/στελεχωθούν από επαγγελματίες υγείας, σύμφωνα με το Ν.4600/19 όπως αυτός ισχύει.

Συμπληρωματικά λειτουργούν οι δράσεις ΕΚΤ+ και τα προγράμματα: Ψηφιακός Μετασχηματισμός και RRF.

Δ. Στην Κρήτη καταγράφεται μεγάλος αριθμός διατηρητέων κτισμάτων, μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και μουσείων. Το δίκτυο των Μινωικών Ανακτορικών συγκροτημάτων αποτελεί μοναδικό κεφάλαιο. Αρχαιολογικοί χώροι και μουσεία αποτελούν σημαντικούς πόλους έλξης επισκεπτών με διαχρονικά αυξανόμενη επισκεψιμότητα πάνω από 50% από το 2014 έως το 2019 (ΕΛΣΤΑΤ).

Διαπιστώνεται ανάγκη: (α) προστασίας των μνημειακών συνόλων από την κλιματική αλλαγή και τους φυσικούς κινδύνους, (β) ενίσχυσης της προσβασιμότητας των ΑμεΑ σε αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία, (γ) αξιοποίησης των διατηρητέων κτιρίων με χρήσεις που προσδίδουν σημαντική προστιθέμενη αξία στο κοινωνικό και πολιτιστικό περιβάλλον και (δ) διασύνδεσης του πολιτισμού με την τοπική οικονομία και ειδικότερα τον τουρισμό.

Το πρόγραμμα επιδιώκει την:

- ανάδειξη και ενοποίηση των μνημειακών συνόλων και αρχαιολογικών χώρων υψηλής επισκεψιμότητας

- την ενίσχυση της προσβασιμότητας ΑμεΑ στα μνημεία και τους αρχαιολογικούς χώρους
- την αξιοποίηση των εφαρμογών ΤΠΕ
- την προστασία των μνημειακών συνόλων από τις φυσικές καταστροφές και την κλιματική αλλαγή
- την ενίσχυση του σύγχρονου πολιτισμού (υποδομές και δράσεις)
- την ενίσχυση/συμπλήρωση της πολυεπίπεδης μουσειακής υποδομής

Επιπλέον, επιδιώκει την προβολή του πολιτιστικού και φυσικού περιβάλλοντος της Κρήτης διεθνώς, στο πλαίσιο Περιφερειακής Στρατηγικής για τον Τουρισμό, η οποία δύναται να αξιοποιεί σύγχρονους μηχανισμούς διαχείρισης προορισμού σε περιφερειακό επίπεδο.

Οι δράσεις πολιτισμού λαμβάνουν υπόψη τις Ευρωπαϊκές Αρχές Ποιότητας (ICOMOS) και την Ευρωπαϊκή Πολιτική Bauhaus και λειτουργούν συμπληρωματικά στις δράσεις των χωρικών παρεμβάσεων του ΣΠ5.

Τις παραπάνω προκλήσεις αντιμετωπίζει η Προτεραιότητα 4 «Ενίσχυση της Κοινωνικής Δυναμικής και Κοινωνικής Συνοχής» (ΕΤΠΑ) με τους Ειδικούς Στόχους: 4ii, 4v και 4vi.

Στόχος Πολιτικής 4/ΕΚΤ+ : Μια πιο κοινωνική Ευρώπη

Α. Η Κρήτη αντιμετωπίζει υψηλό ποσοστό ανεργίας (17,3%) (έτος 2020) πάνω από την εθνικό Μ.Ο. (16,3%) και το Μ.Ο. της ΕΕ-27 (7,1%) με βάση στοιχεία της Eurostat (Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας Κρήτης 2022). Η μακροχρόνια ανεργία το 2020 βρίσκεται στο 41,9% κάτω από τον εθνικό Μ.Ο. (66,5%) αλλά πάνω από το Μ.Ο. της ΕΕ-27 (35,6%). Οι γυναίκες πλήττονται περισσότερο από την ανεργία και μακροχρόνια ανεργία.

Το πρόγραμμα επιδιώκει τη βελτίωση της πρόσβασης των ανέργων στην απασχόληση, την ενίσχυση της αυτοαπασχόλησης των ΡΟΜΑ, την ένταξη των ΥΤΧ στην αγορά εργασίας μέσω ολοκληρωμένων δράσεων απασχόλησης και την κοινωνική επιχειρηματικότητα συμπληρωματικά με το πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή.

Β. Με βάση τα εισοδήματα, ο κίνδυνος φτώχειας στην Κρήτη είναι χαμηλός, καθώς το 2019 βρίσκεται στο 14,1%, ποσοστό χαμηλότερο από το Μ.Ο της Ελλάδας (17,7%) και από το Μ.Ο της ΕΕ-27 (17,1%). Το 1/4 των ατόμων ηλικίας 18-59 ετών στην Κρήτη αντιμετωπίζει συνθήκες φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού (δείκτης AROPE: κίνδυνος φτώχειας, ακραία υλική αποστέρηση, χαμηλής έντασης εργασία). Ο δείκτης είναι χαμηλότερος (26,8%) από αυτόν της χώρας (27,5%), ωστόσο αρκετά υψηλότερος από το Μ.Ο. της ΕΕ-27 (21,9%) (Eurostat, SILC, 2021).

Το πρόγραμμα ενσωματώνει δράσεις καταπολέμησης της φτώχειας και κοινωνικής ένταξης ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού της Κρήτης στο πλαίσιο των πυλώνων πολιτικής: αποϊδρυματοποίηση και εγγύηση για το παιδί: Ειδικότερα το πρόγραμμα επιδιώκει:

(α) τη μετάβαση από την ιδρυματική στη φροντίδα σε επίπεδο κοινότητας, ΑμεΑ, παιδιών και ηλικιωμένων, μέσω δράσεων που προωθούν την υποστηριζόμενη διαβίωσή τους.

(β) την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού των παιδιών σε επισφάλεια ή ανάγκη (παιδιά που ζουν σε επισφαλή οικογενειακή κατάσταση, παιδιά που διαμένουν σε ιδρύματα, παιδιά με αναπηρίες, παιδιά μεταναστών και προσφύγων ή ΡΟΜΑ), μέσω δράσεων που εδράζονται στους βασικούς πυλώνες: προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, εκπαίδευση, υγειονομική περίθαλψη, στέγαση και διατροφή.

(γ) την Κοινωνική Ένταξη ευάλωτων ομάδων μέσω της συμμετοχής μειονεκτουσών ομάδων στον αθλητισμό, πολιτισμό, την ενεργό κοινωνική ζωή, την υποστήριξη εφήβων σε υποβαθμισμένες περιοχές και την ισότιμη πρόσβαση σε υπηρεσίες εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων και τη συνέχιση υπηρεσιών κοινωνικής μέριμνας του ΠΕΠ 2014-2020.

Γ. Το πρόγραμμα υποστηρίζει τη λειτουργία δομών Μακροχρόνιας Φροντίδας ηλικιωμένων και ΑμεΑ, τη συνέχιση της λειτουργίας δομών ΠΦΥ, ψυχικής υγείας, αντιμετώπισης των εξαρτήσεων με σταδιακή έξοδο από τη συγχρηματοδότηση, αλλά και τη λειτουργία νέων δομών με συγκεκριμένη στόχευση, συμβάλλοντας περαιτέρω στη βελτίωση της υγείας του πληθυσμού.

Οι δράσεις ΕΚΤ+ του προγράμματος εναρμονίζονται με την ΕΣΚΕ, το Εθνικό Πλαίσιο Στρατηγικής για

την Αποϊδρυματοποίηση, την Εθνική Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, την Ευρωπαϊκή Πολιτική «Εγγύηση για το Παιδί», το Εθνικό Σχέδιο Δράσης «Εγγύηση για το Παιδί» και την Εθνική Πολιτική Υγείας.

Λειτουργούν συμπληρωματικά στις δράσεις των ΕΣ 4i & 4v /ΕΤΠΑ και στα προγράμματα: Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή και RRF.

Τις παραπάνω προκλήσεις αντιμετωπίζει η Προτεραιότητα 5: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας (ΕΚΤ+) μέσω επτά Ειδικών Στόχων: 4α, 4η, 4στ, 4θ, 4ι, 4ια και 4ιβ.

Στόχος Πολιτικής 4/ΕΚΤ+ : Μια πιο κοινωνική Ευρώπη

Όπως όλες οι Περιφέρειες της ΕΕ έτσι και η Περιφέρεια της Κρήτης καλείται να ενισχύσει την ικανότητά της για την πρόληψη και την αντιμετώπιση νέων αναδυόμενων απειλών που αφορούν στην αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης και κρίσεων στον τομέα της υγείας, την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, των φυσικών καταστροφών (δασικές και αστικές πυρκαγιές, πλημμύρες, σεισμοί κ.κ.) και των ανθρωπογενών καταστροφών και ατυχημάτων, την αντιμετώπιση των προκλήσεων από γεωπολιτικές ανακατατάξεις, των απειλών κατά της κυβερνοασφάλειας.

Για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων, πέραν των επενδύσεων σε αναγκαίες υποδομές, κρίσιμη είναι η ανάγκη ενίσχυσης των μηχανισμών και των ικανοτήτων πολιτικής ετοιμότητας και κυβερνοασφάλειας, μέσω της αναβάθμισης των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού της Περιφέρειας με έμφαση τους εργαζόμενους βασικών τομέων πολιτικής, όπως είναι η υγεία, η πολιτική προστασία, οι μεταφορές, το πόσιμο νερό κ.κ..

Τις παραπάνω προκλήσεις αντιμετωπίζει η Προτεραιότητα 5Α: Ενίσχυση δεξιοτήτων πολιτικής ετοιμότητας & κυβερνοασφάλειας (ΕΚΤ+) μέσω δύο Ειδικών Στόχων: 4δ και 4ζ.

Στόχος Πολιτικής 5: Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες

Α. Το 46,8% του πληθυσμού της Κρήτης συγκεντρώνεται σε 8 αστικά κέντρα με πληθυσμό άνω των 10.000 κατοίκων. Δύο πόλεις διαθέτουν πληθυσμό μεγαλύτερο των 50.000 κατοίκων (ΕΛΣΤΑΤ 2011). Οι πόλεις της Κρήτης βρίσκονται αντιμέτωπες με σοβαρές προκλήσεις που αφορούν στην αναβάθμιση των λειτουργιών τους προς τους πολίτες, την ενίσχυση της ελκυστικότητάς τους και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Οι Στρατηγικές Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης υποστηρίζουν το μετασχηματισμό των πόλεων σε πόλεις δίκαιες, πράσινες, παραγωγικές και έξυπνες (Χάρτα της Λειψίας). Το πρόγραμμα υποστηρίζει την υλοποίηση Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης μέσω ΟΧΕ, στις τέσσερις πρωτεύουσες των Περιφερειακών Ενοτήτων της Κρήτης. Ηράκλειο και Χανιά συνεχίζουν επικαιροποιημένες τις ΣΒΑΑ που υλοποίησαν στο ΕΠ «ΚΡΗΤΗ» 2014-2020. Ρέθυμνο και Αγ. Νικόλαος σχεδιάζουν νέες ΣΒΑΑ. Υπεύθυνοι φορείς για το σχεδιασμό και παρακολούθηση των ΣΒΑΑ είναι οι Αστικές Αρχές αναλαμβάνοντας τις ελάχιστες αρμοδιότητες διαχείρισης. Μέριμνα θα ληφθεί για: (α) τον έγκαιρο σχεδιασμό των στρατηγικών από πόρους της ΤΒ του προγράμματος προκειμένου να αποφευχθούν καθυστερήσεις στην ένταξη και υλοποίηση των έργων και (β) την ενδυνάμωση της διακυβέρνησης των ΣΒΑΑ στο επίπεδο των αστικών αρχών.

Οι ΣΒΑΑ θα υιοθετήσουν ένα μίγμα δράσεων, για βελτίωση της ποιότητας ζωής του πληθυσμού, αναβάθμιση των κοινόχρηστων χώρων και των δημόσιων υποδομών, με πράσινα χαρακτηριστικά, αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, προστασία και ανάδειξη πολιτιστικής κληρονομιάς με την αξιοποίηση των ανενεργών κτιρίων και ενίσχυση της βιώσιμης κινητικότητας.

Συμπληρωματικά λειτουργούν τα προγράμματα: Περιβάλλον, Πολιτική Προστασία, Ψηφιακός Μετασχηματισμός, ΣΔΑΜ και το RRF (έξυπνες πόλεις).

Β. Στην ορεινή & ημιορεινή ενδοχώρα χωροθετείται το 75% των οικισμών και κατοικεί το 20% του πληθυσμού της Κρήτης. Τέσσερις ορεινές περιοχές της Κρήτης: ο Ψηλορείτης, η Σητεία, τα Λευκά Όρη και τα Αστερούσια έχουν εγγραφεί σε καταλόγους γεωπάρκων και Άνθρωπος/Βίοςφαιρα της UNESCO. Διάσπαρτα στην ενδοχώρα βρίσκονται τα μοναδικά Μινωικά ανάκτορα με μεγάλη επισκεψιμότητα, τα οποία έχουν εγγραφεί στον κατάλογο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO.

Το πρόγραμμα επιδιώκει την αναζωογόνηση της υπαίθρου και των ορεινών περιοχών της Κρήτης μέσω της αξιοποίησης του συγκριτικού πλεονεκτήματος που προσδίδει στις περιοχές αυτές το brand name

UNESCO. Ειδικότερα το πρόγραμμα επιδιώκει να ενισχύσει/διαφοροποιήσει την οικονομική δραστηριότητα των ορεινών περιοχών και της υπαίθρου κατά τρόπο βιώσιμο και ανθεκτικό στην κλιματική αλλαγή, μέσω μίας Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης με τίτλο: «ΟΧΕ Εμβληματικών Διαδρομών Πολιτισμού και Περιβάλλοντος». Η ΟΧΕ θα εφαρμοστεί στις περιοχές που είναι ήδη εγγεγραμμένες σε καταλόγους UNESCO. Οι περιοχές αυτές δύναται να αποτελέσουν εναλλακτικό οικολογικό τουριστικό προορισμό εμπειρίας και ποιότητας. Η ΟΧΕ, μέσω της στρατηγικής της, θα αναδείξει τον ισχυρό ταυτοτικό πυρήνα της ορεινής και ημιορεινής Κρήτης μέσω κατάλληλα σχεδιασμένων διαδρομών. Θα υιοθετήσει ένα μίγμα δράσεων οι οποίες θα υποστηρίξουν τον μετασχηματισμό της περιοχής εφαρμογής σε τουριστικό προορισμό έξυπνο, κλιματικά ανθεκτικό, προσβάσιμο και ασφαλές.

Για την επιτυχή υλοποίηση της ΟΧΕ θα απαιτηθεί σχεδιασμός στρατηγικής και οργάνωση του συστήματος διακυβέρνησης αυτής, λαμβάνοντας υπόψη και την Περιφερειακή Στρατηγική για τον Τουρισμό, η οποία δύναται να αξιοποιεί σύγχρονους μηχανισμούς διαχείρισης προορισμού σε περιφερειακό επίπεδο.

Συμπληρωματικά λειτουργούν τα προγράμματα : Περιβάλλον & Κλιματική Αλλαγή, ΔΑΜ, Πολιτική Προστασία, Ψηφιακός Μετασχηματισμός και ΠΑΑ (Leader).

Για την ενίσχυση των δικαιούχων και των εμπλεκόμενων φορέων στις χωρικές παρεμβάσεις του ΣΠ5 σχεδιάζονται δράσεις από το Πρόγραμμα Τεχνική Βοήθεια, στο πλαίσιο του οποίου διαμορφώνεται ένας οδικός χάρτης υλοποίησης των αναγκαίων μέτρων και ρυθμίσεων (ενίσχυση του στελεχιακού δυναμικού, διαμόρφωση οριζόντιων προτύπων ανάθεσης και παραλαβής έργων και μελετών, πρότυπα εσωτερικών διαδικασιών διασφάλισης ποιότητας έργων και μελετών, δράσεις κατάρτισης, δικτύωση φορέων κλπ.).

Τις παραπάνω προκλήσεις αντιμετωπίζει η Προτεραιότητα 6: Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη των Αστικών Κέντρων και της Υπαίθρου με τους Ειδικούς Στόχους: 5i και 5ii.

Διδάγματα της ΠΠ 2014-2020

Παράγοντες που επηρέασαν την υλοποίηση των πράξεων - προτάσεις αντιμετώπισης:

- Η απλούστευση των διαδικασιών του ΣΔΕ δύναται να μειώσει σημαντικά τους χρόνους αξιολόγησης των πράξεων και των προβλεπόμενων προεγκρίσεων.
- Ο έλεγχος συμβατότητας έργων με κρατικές ενισχύσεις συνιστά μια πολύπλοκη διαδικασία που απαιτεί ενίσχυση των δεξιοτήτων σε δικαιούχους και διαχειριστικές αρχές.
- Ο σχεδιασμός στρατηγικών (RIS, ΣΒΑΑ, ΟΧΕ) ως προαπαιτούμενες των προσκλήσεων ένταξης των έργων επιβάλλει τη λειτουργία, σαφώς καθορισμένων δομών διακυβέρνησης με αποτελεσματικό συντονισμό και ενεργή παρακολούθηση. Θα κινητοποιηθούν πόροι της ΤΒ για την υλοποίηση στοχευμένων μέτρων capacity building.
- Η διαθεσιμότητα ώριμων έργων εξασφαλίζεται με την εκπόνηση μελετών ωρίμασης με πόρους των προγραμμάτων.
- Τη διαχειριστική επάρκεια των δικαιούχων θα υποστηρίξουν τα προγράμματα ΤΒ και ΚΡΗΤΗ 2021-2027.
- Η πανδημία COVID-19 εισήγαγε νέους τρόπους οργάνωσης της εργασίας, της συνεργασίας και της απόκτησης δεξιοτήτων μέσω εφαρμογών ICTs οι οποίοι εδραιώθηκαν και θα παραμείνουν.

Σύνδεση με Μακροπεριφερειακές στρατηγικές & στρατηγικές για τις θαλάσσιες λεκάνες

Επειδή η Κρήτη συμμετέχει στη Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου (EUSAIR) θα επιδιωχθεί η χρηματοδότηση δράσεων που συμβάλουν στην ενίσχυση των πυλώνων προτεραιότητάς της. Επίσης, η ΔΑ συμμετέχοντας στο δίκτυο EUSAIR θα διασφαλίσει την απαιτούμενη δικτύωση, τις συνέργειες και τα πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίηση κοινών δράσεων με άλλες περιφέρειες. Θα επιδιωχθεί η συνεργασία στο πλαίσιο δράσεων των Στόχων Πολιτικής 1 και 5 στο πλαίσιο των πυλώνων 1 (Γαλάζια ανάπτυξη) και 4 (Βιώσιμος Τουρισμός) της EUSAIR.

Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ, για έργα διαπεριφερειακής/διακρατικής συνεργασίας.

Το πρόγραμμα θα διασφαλίσει:

α) την πρόσβαση σε ανοικτά δεδομένα και θα τηρεί την Οδηγία Open Data Directive (EU) 2019/2024.

β) ότι προκειμένου να μεγιστοποιηθούν οι συνέργειες και να διασφαλιστεί ο έγκαιρος σχεδιασμός των προτεραιοτήτων του Προγράμματος που έχουν συμπληρωματικότητα με σχετικές συνιστώσες/μέτρα του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ), η Γενική Διεύθυνση Στρατηγικής και Σχεδιασμού και Εφαρμογής ΕΣΠΑ στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων θα εκπονεί σε ετήσια βάση ή και νωρίτερα εφόσον κρίνεται απαραίτητο, Έκθεση εντοπισμού των συμπληρωματικοτήτων μεταξύ του ΤΑΑ και του παρόντος Προγράμματος. Η Έκθεση θα δίνει τη δυνατότητα στη ΔΑ του Προγράμματος να βελτιώσει το σχεδιασμό του προγραμματισμού εργασιών του Προγράμματος λαμβάνοντας υπόψη τα έργα και τα αποτελέσματα του ΤΑΑ, εστιάζοντας στην ανάπτυξη αντίστοιχης σειράς συμπληρωματικών ενεργειών στο Πρόγραμμα. Στόχος είναι οι συμπληρωματικότητες να αφορούν σωστά σχεδιασμένες και χωρίς επικαλύψεις παράλληλες δράσεις ή διαδοχικές ενέργειες που εξυπηρετούν τη στοχοθεσία του Προγράμματος. Η έκθεση θα κοινοποιείται και θα παρουσιάζεται στις συνεδριάσεις της ετήσιας αναθεώρησης και στις επιτροπές παρακολούθησης, διασφαλίζοντας ότι όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη ενημερώνονται.

γ) τη στρατηγική χρήση των δημοσίων συμβάσεων. Προς το σκοπό αυτό, η ΔΑ θα συμπεριλαμβάνει στις προσκλήσεις της, την ισχύουσα Εθνική Στρατηγική Δημοσίων Συμβάσεων και θα ενθαρρύνει τους Δικαιούχους να χρησιμοποιούν κατά το σχεδιασμό των έργων κριτήρια σχετικά με την ποιότητα και το κόστος του κύκλου ζωής και να ενσωματώνουν περιβαλλοντικά & κοινωνικά κριτήρια και κίνητρα καινοτομίας όπου αυτό είναι νομικά και θεσμικά εφικτό.

1. Στρατηγική του προγράμματος: βασικές προκλήσεις και μέτρα πολιτικής

Πίνακας 1

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
<p>1. Μια Ευρώπη πιο ανταγωνιστική και πιο έξυπνη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού και της περιφερειακής συνδεσιμότητας ΤΠΕ</p>	<p>RSO1.1. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών</p>	<p>Ο Ειδικός Στόχος αντιμετωπίζει τις ανάγκες: (α) ενδυνάμωσης του οικοσυστήματος καινοτομίας της Κρήτης μέσω της ενίσχυσης των δεσμών έρευνας-επιχειρηματικότητας, (β) ενίσχυσης της καινοτόμου επιχειρηματικότητας με αύξηση των ιδιωτικών δαπανών E&A και (γ) ανάσχεσης του «brain drain». Για την επίτευξη των παραπάνω επιδιώκεται η υλοποίηση παρεμβάσεων οι οποίες θα εδραιώσουν τη συνεργασία και συναντίληψη ερευνητικών φορέων και επιχειρήσεων, θα προσανατολίσουν το ερευνητικό σύστημα προς την έρευνα και καινοτομία τομέων προτεραιότητας της περιφερειακής απόληξης της ΕΣΕΕ, θα ενισχύσουν τις νέες καινοτόμες επιχειρηματικές πρωτοβουλίες και ιδέες και θα υποστηρίξουν την ανάπτυξη περιφερειακού μηχανισμού ενίσχυσης της καινοτόμου επιχειρηματικότητας. Για την επίτευξη των παραπάνω θα χρηματοδοτηθούν: α) ερευνητικές υποδομές τοπικού χαρακτήρα των ΑΕΙ & Ερευνητικών φορέων της Κρήτης, οι οποίες δε συμπεριλαμβάνονται στο Πολυετές Σχέδιο Ερευνητικών Υποδομών, β) επενδυτικά σχέδια νέων καινοτόμων επιχειρήσεων, και γ) ο Περιφερειακός Μηχανισμός Καινοτόμου Επιχειρηματικότητας. Οι παραπάνω δράσεις θα αφορούν σε τομείς προτεραιότητας της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης οι οποίες θα αναδειχθούν με τη διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης. Η ΕΣΕΕ ενισχύει σε περιφερειακό επίπεδο τη στροφή της Κρήτης προς τον Ευφυή</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>Τουρισμό και Πολιτισμό, τη Βιώσιμη Αγροδιατροφή, την Υγεία και Ευεξία. Οι τομείς των Ψηφιακών Τεχνολογιών, της Βιώσιμης Χρήσης των Πόρων και της Κυκλικής Οικονομίας, ενσωματώνονται οριζόντια, ενισχύοντας την ψηφιακή και πράσινη μετάβαση των παραγωγικών τομέων. Για την αποτελεσματική υλοποίηση των δράσεων της ΕΣΕΕ εγκαθιδρύεται Εθνικό Σύστημα Διακυβέρνησης σε τρία επίπεδα (Συμβούλιο ΕΣΕΕ / Μονάδα Προγραμματισμού, Συντονισμού και Παρακολούθησης ΕΣΕΕ / αρμόδια Περιφερειακά Όργανα RIS). Οι παραπάνω δράσεις δρουν συμπληρωματικά στα Προγράμματα: Ανταγωνιστικότητα, Ψηφιακή Μετάβαση, RRF, ΔΑΜ, HORIZON EUROPE & ERA.</p>
<p>1. Μια Ευρώπη πιο ανταγωνιστική και πιο έξυπνη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού και της περιφερειακής συνδεσιμότητας ΤΠΕ</p>	<p>RSO1.3. Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων μέσω παραγωγικών επενδύσεων</p>	<p>Ο Ειδικός στόχος αντιμετωπίζει την ανάγκη ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας και εξωστρέφειας των επιχειρήσεων της Κρήτης, σε μια προσπάθεια αντιμετώπισης των επιπτώσεων της πανδημίας, της κρίσης ενέργειας και του πολέμου της Ουκρανίας. Ιδιαίτερα ευάλωτες εμφανίζονται οι μικρές, πολύ μικρές και μεσαίες ΜΜΕ οι οποίες κυριαρχούν στον επιχειρηματικό χώρο της Κρήτης. Για την αντιμετώπιση των παραπάνω θα χρηματοδοτηθούν επενδυτικά σχέδια που θα επιδιώκουν την προσαρμογή των επιχειρήσεων στο νέο περιβάλλον. Ειδικότερα θα χρηματοδοτηθούν δράσεις οι οποίες θα υποστηρίξουν μέσω grants ή χρηματοδοτικών εργαλείων επενδυτικά σχέδια που στοχεύουν: (α) στην ενίσχυση της βιωσιμότητας και ανταγωνιστικότητας υφισταμένων και νέων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων της Κρήτης (β) στην προσαρμογή των πολύ μικρών,</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων της Κρήτης σε παραγωγικές διεργασίες αποδοτικής χρήσης των πόρων προς όφελος της κλιματικής αλλαγής και (γ) στην ενίσχυση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων . Η πρόβλεψη του ΚΚΔ (άρθρο 65) για μείωση της δεσμευτικής πενταετίας σε τριετία για επενδύσεις και δημιουργούμενες θέσεις απασχόλησης στις περιπτώσεις ενισχύσεων ΜΜΕ θα αξιολογηθεί ως δυνατότητα κατά το σχεδιασμό των σχετικών προκηρύξεων. Η χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων για την ενίσχυση των επιχειρήσεων θα εξεταστεί στη βάση των αποτελεσμάτων σχετικής, εκ των προτέρων αξιολόγησης, που εκπονείται από Εθνικές Αρχές. Η διαχείριση δράσεων επιχειρηματικότητας (κρατικές ενισχύσεις) δύναται να εκχωρείται σε ενδιάμεσους φορείς που διαθέτουν τη σχετική τεχνογνωσία. Οι δράσεις επιχειρηματικότητας δρουν συμπληρωματικά στα Προγράμματα: Ανταγωνιστικότητα, Ψηφιακή Μετάβαση, RRF, ΔΑΜ, ΠΘΑΥ και ΠΑΑ.</p>
<p>1. Μια Ευρώπη πιο ανταγωνιστική και πιο έξυπνη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού και της περιφερειακής συνδεσιμότητας ΤΠΕ</p>	<p>RSO1.6. Στήριξη επενδύσεων που συμβάλλουν στους στόχους της πλατφόρμας στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη (STEP) οι οποίοι αναφέρονται στο άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/795 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου</p>	<p>Η Κρήτη τα τελευταία χρόνια καταγράφει σταθερή και ανοδική πορεία στους τομείς της έρευνας, της ανάπτυξης και της καινοτομίας, τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, διαθέτοντας ισχυρό ερευνητικό οικοσύστημα (ΙΤΕ, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Πολυτεχνείο Κρήτης, ΕΛΜΕΠΑ), ενώ παράλληλα, η ανάπτυξη τεχνολογικών πάρκων (όπως το STEP-C) και νεοφυών επιχειρήσεων έχει ενδυναμώσει το οικοσύστημα καινοτομίας της. Στο Πρόγραμμα ενσωματώνονται δράσεις ενίσχυσης των στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη – STEP, στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/795, και ειδικότερα του τομέα των ψηφιακών τεχνολογιών, συμπεριλαμβανομένης της</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>μικροηλεκτρονικής και της κυβερνοασφάλειας, επιδιώκοντας την εισαγωγή καινοτόμων στοιχείων στο περιφερειακό παραγωγικό σύστημα προκειμένου να μειωθούν οι στρατηγικές εξαρτήσεις της Περιφέρειας και κατ' επέκταση και της ΕΕ στον τομέα των ψηφιακών τεχνολογιών. Στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου θα χρηματοδοτηθούν δράσεις (επενδυτικά σχέδια ή υποστηρικτικά συστήματα) των ΜΜΕ της Κρήτης σε ψηφιακές τεχνολογίες που θα εστιάζουν στην ανάπτυξη υπερπροηγμένων τεχνολογιών, όπως οι τεχνολογίες τεχνητής Νοημοσύνης (AI), η υπολογιστική υψηλής απόδοσης (HPC), οι κβαντικές τεχνολογίες, η μικροηλεκτρονική κλπ. Επίσης, θα χρηματοδοτηθούν συναφείς υπηρεσίες (associated services/Article 2(3) of the STEP Regulation) στους παραπάνω τομείς υπερπροηγμένων τεχνολογιών STEP, οι οποίες παρέχονται από φορείς R&D (εκπαιδευτικά ιδρύματα και ερευνητικοί φορείς της Κρήτης) αλλά θα χρησιμοποιηθούν κυρίως από επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους εν λόγω κλάδους.</p>
<p>2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας</p>	<p>RSO2.1. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου</p>	<p>Ο Ειδικός στόχος αντιμετωπίζει την ανάγκη μείωσης των εκπομπών του CO₂, μέσω της ενεργειακής αναβάθμισης των δημόσιων κτιρίων. Το κτιριακό απόθεμα του δημόσιου τομέα της Κρήτης καταγράφει ψηλές ενεργειακές καταναλώσεις λόγω παλαιότητας. Η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των δημόσιων κτιρίων αποτελεί προτεραιότητα του ΕΣΕΚ και του Περιφερειακού Σχεδίου Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή (ΠΕΣΠΚΑ). Για την υποστήριξη των παραπάνω επιδιώκεται η υλοποίηση παρεμβάσεων οι οποίες θα βελτιώσουν</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>την ενεργειακή απόδοση των δημόσιων κτιρίων με ανακαινίσεις τουλάχιστον μεσαίας κλίμακας, όπως ορίζει η σύσταση (ΕΕ)2019/786 ή με μείωση των εκπομπών CO2 τουλάχιστον κατά 30%. Για την επίτευξη των παραπάνω θα χρηματοδοτηθεί η δράση «Εξοικονόμηση Ενέργειας στα δημόσια κτίρια» αρμοδιότητας των ΟΤΑ Α & Β βαθμού και της Γενικής Κυβέρνησης (κτίρια περιφερειακής εμβέλειας) για τις παρακάτω ενδεικτικές κατηγορίες κτιρίων: Σχολικά κτίρια, διοικητήρια, περιφερειακά νοσοκομεία, πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα, αθλητικές εγκαταστάσεις, κλπ. Προτεραιότητα θα δοθεί σε κτίρια υψηλής ενεργειακής κατανάλωσης, λαμβάνοντας υπόψη τις ενεργειακές καταναλώσεις και τα χαρακτηριστικά των κτιρίων (π.χ. χρήση κτιρίου, προφίλ λειτουργίας, παλαιότητα συστημάτων, συνολική επιφάνεια, κατηγορία ενεργειακής απόδοσης κ.α.). Στο πλαίσιο παρεμβάσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης, θα συμπεριληφθούν, όπου απαιτείται, έξυπνα συστήματα διαχείρισης ενέργειας ενώ θα επιδιωχθεί η αξιοποίηση ΑΠΕ. Υποστηρίζεται η Οδηγία (ΕΕ) 2018/844 για ενεργειακή απόδοση των κτιρίων και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ενεργειακή Απόδοση. Ο Ειδικός Στόχος συνάδει με το Εθνικό Πρόγραμμα Ελέγχου της Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης (NAPCR) καθώς και το Σχέδιο Ποιότητας Αέρα (ΑQP). Η δράση λειτουργεί συμπληρωματικά σε δράσεις των Προγραμμάτων Περιβάλλον &Κλιματική Αλλαγή, RRF και ΔΑΜ.</p>
<p>2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών</p>	<p>RSO2.4. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας</p>	<p>Ο Ειδικός στόχος αντιμετωπίζει την ανάγκη πρόληψης και αντιμετώπισης κινδύνων που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή, βασική αιτία</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
<p>εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας</p>	<p>υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα</p>	<p>εμφάνιση ακραίων καιρικών φαινομένων με σοβαρές επιπτώσεις στην ακεραιότητα/διατήρηση των οικοσυστημάτων. Η έξαρση των καταστροφικών φαινομένων στην Κρήτη επιβάλλει την ανάληψη δράσεων πρόληψης και αντιμετώπισης των φυσικών καταστροφών που οφείλονται στην κλιματική αλλαγή. Για την υποστήριξη των παραπάνω επιδιώκεται η υλοποίηση παρεμβάσεων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, οι οποίες θα ενισχύσουν την πρόληψη και αντιμετώπιση των φυσικών καταστροφών που οφείλονται στο κλίμα λαμβάνοντας υπόψη τον Ολοκληρωμένο Εθνικό Σχεδιασμό Πολιτικής Προστασίας και Διαχείρισης Κινδύνων. Στο πλαίσιο αυτό θα ενισχυθούν δράσεις: (α) πρόληψης πλημμυρικών φαινομένων (π.χ. μικρά αντιπλημμυρικά έργα συμβατά με τις προτεραιότητες του Σχεδίου Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας και ΠΕΣΠΚΑ) υιοθετώντας όπου είναι εφικτό προσεγγίσεις με βάση το οικοσύστημα (ecosystem based approaches) και (β) ενίσχυσης της δυνατότητας (capacity) φορέων και ΟΤΑ Α΄ & Β΄ βαθμού να προλαμβάνουν και να αντιμετωπίζουν καταστροφές μέσω της διάθεσης κατάλληλου εξοπλισμού. Οι παραπάνω δράσεις λειτουργούν συμπληρωματικά στα Προγράμματα: Περιβάλλον & Κλιματική Αλλαγή, Πολιτική Προστασία και RRF. Το Πρόγραμμα «Πολιτική Προστασία» ενισχύει την πρόληψη, ετοιμότητα, ανταπόκριση και βραχεία αποκατάσταση. Το Πρόγραμμα «Περιβάλλον» ενισχύει μεγάλα αντιπλημμυρικά, οριζόντιες στρατηγικές για μείωση των εκπομπών CO₂, μελέτες διερεύνησης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, αντιδιαβρωτικά έργα, μελέτες τρωτότητας</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
<p>2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας</p>	<p>RSO2.5. Προαγωγή της ασφαλούς πρόσβασης στο νερό, της βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων, συμπεριλαμβανομένης της ολοκληρωμένης διαχείρισης των υδάτων, και της ανθεκτικότητας των υδάτων</p>	<p>υποδομών και εγκαταστάσεων κλπ.</p> <p>Ο ΕΣ αντιμετωπίζει την ανάγκη βελτίωσης της αποδοτικότητας & βιώσιμης διαχείρισης του πόσιμου νερού υπό το πρίσμα της κλιματικής αλλαγής και της προστασίας των υδάτινων & θαλάσσιων οικοσυστημάτων με τη διαχείριση των υγρών αποβλήτων. Επιδιώκεται η κατασκευή/αναβάθμιση συστημάτων: α) ύδρευσης που βελτιώνουν την αποδοτικότητα και ποιότητα του πόσιμου νερού λαμβάνοντας υπόψη τη νέα Ευρωπαϊκή οδηγία 2020/2184, το Επιχ. Σχ. Ποσίμου νερού και τα Γεν. Σχ. Ύδρευσης των Δήμων, β) διαχείρισης υγρών αποβλήτων σε οικισμούς Δ' Κατηγορίας με προτεραιότητα στις παράκτιες τουριστικές και ευαίσθητες οικολογικά περιοχές, σύμφωνα με το Επιχ. Σχ. Διαχείρισης Λυμάτων Οικισμών Δ Κατηγορίας του ΥΠΕΚΑ. Εφόσον απαιτηθεί θα παρέμβει σε οικισμούς Γ κατηγορίας σύμφωνα με το Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Λυμάτων Οικισμών Γ Προτεραιότητας. Οι δράσεις του ΕΣ δρουν συμπληρωματικά στα Προγράμματα: ΠΕΚΑ και RRF. Οι επενδύσεις στον τομέα των υδάτων (πόσιμο νερό και λύματα) θα βασίζονται σε ένα ολιστικό και οικονομικά αποδοτικό σχεδιασμό που αντιμετωπίζει ανάγκες σε πόσιμο νερό, λύματα, όμβρια ύδατα, διαχείριση της ιλύος, επαναχρησιμοποίηση νερού, ψηφιοποίηση/έξυπνη μέτρηση/τηλεμετρία, ενεργειακή απόδοση κ.λπ. Συνεπώς, η επιλογή των έργων θα αποτελεί μέρος ενός ολοκληρωμένου σχεδιασμού κάθε παρόχου υπηρεσιών ύδατος και θα βασίζεται σε ένα βιώσιμο και μακροπρόθεσμο επιχειρησιακό σχέδιο. Μέχρι την ολοκλήρωση των ολιστικών επιχειρησιακών</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>σχεδίων, τα έργα θα εντάσσονται βάσει συγκεκριμένης μεθοδολογίας, με κριτήρια που θα αξιολογούν -μεταξύ άλλων- τον σχεδιασμό και την πληρότητα των έργων, την ύπαρξη ανάλυσης εναλλακτικών επιλογών και την τιμολογιακή πολιτική του παρόχου ύδατος. Τα κριτήρια και ο χρονικός ορίζοντας υλοποίησής τους, δύνανται να τροποποιούνται από την ΕΑΣ κατόπιν συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, διασφαλίζοντας ότι οι αναγκαίες υποδομές θα υλοποιούνται απρόσκοπτα, με παράλληλη ενίσχυση της μακροπρόθεσμης λειτουργικότητας και βιωσιμότητάς τους. Παράλληλα, η νέα Πρωτ/τα επιδιώκει βελτίωση της αποδοτικής διαχείρισης των υδάτινων πόρων & της ανθεκτικότητας τους μέσω παρεμβάσεων: εκσυγχρονισμού των δικτύων ύδρευσης, μείωσης των διαρροών, επαναχρησιμοποίησης νερού μονάδων επεξεργασίας λυμάτων για ενδεδειγμένες χρήσεις, μονάδες αφαλάτωσης θαλασσινού ή υφάλμυρου νερού σε περιοχές λειψυδρίας.</p>
<p>2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας</p>	<p>RSO2.7. Ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης της φύσης, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, μεταξύ άλλων σε αστικές περιοχές, και μείωση όλων των μορφών ρύπανσης</p>	<p>Ο Ειδικός Στόχος αντιμετωπίζει την ανάγκη προσαρμογής των αστικών/ημιαστικών κέντρων της Κρήτης στην κλιματική αλλαγή μέσω της ανάπτυξης κοινόχρηστων χώρων και δημόσιων υποδομών κατάλληλα σχεδιασμένων και διαχειριζόμενων προκειμένου να αναδεικνύουν και να ενισχύουν τις οικολογικές διαδικασίες με μείωση των εκπομπών CO₂. Το ΠΕΣΠΚΑ αναδεικνύει την ανάγκη προσαρμογής των αστικών/ημιαστικών κέντρων της Κρήτης στην κλιματική αλλαγή μέσω της εισαγωγής και ενίσχυσης οικολογικών διαδικασιών στο αστικό και περιαστικό τοπίο, της ενίσχυσης των</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>βιοκλιματικών δημόσιων υποδομών, της αύξησης του αστικού πρασίνου και της εν γένει ενίσχυσης των πράσινων υποδομών. Στο πλαίσιο αυτό επιδιώκεται η ενίσχυση δράσεων κατασκευής έργων πράσινων υποδομών σε κοινόχρηστους χώρους στα αστικά και ημιαστικά κέντρα της Κρήτης (π.χ. αστικά και περιαστικά πάρκα, δημόσιοι κήποι, χώροι αναψυχής, πλατείες, πεζόδρομοι, δεντροστοιχίες) που θα ενισχύσουν την αστική βιοποικιλότητα σύμφωνα με την Εθνική Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα, την οικολογική σύνδεση πράσινων χώρων, τη μείωση των εκπομπών CO2 και τη μικροκλιματική αναβάθμιση του αστικού τοπίου. Οι παραπάνω δράσεις δρουν συμπληρωματικά στα Προγράμματα: Περιβάλλον & Κλιματική Αλλαγή και RRF, τα οποία θα χρηματοδοτήσουν συναφείς παρεμβάσεις στρατηγικού χαρακτήρα στα δύο μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη).</p>
<p>2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας</p>	<p>RSO2.11. Προώθηση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή και βιώσιμη στέγαση</p>	<p>Η Περιφέρεια Κρήτης αντιμετωπίζει τα τελευταία χρόνια ένα ολοένα και εντονότερο πρόβλημα έλλειψης οικονομικά προσιτής και βιώσιμης στέγασης. Η συνεχής αύξηση των ενοικίων και η έλλειψη διαθέσιμων κατοικιών καθιστούν τη στέγαση δυσπρόσιτη για μεγάλο μέρος του πληθυσμού. Η τουριστική ανάπτυξη και η εξάπλωση των βραχυχρόνιων μισθώσεων έχουν περιορίσει σημαντικά την προσφορά μακροχρόνιων κατοικιών, ενώ το υψηλό κόστος κατασκευής αποθαρρύνει τη δημιουργία νέων προσιτών κατοικιών. Επίσης, η παρουσία πανεπιστημίων δημιουργεί αυξημένη ζήτηση για ενοικιαζόμενες κατοικίες από φοιτητές, ενώ</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>παράλληλα παρουσιάζονται δυσκολίες στην προσέλκυση εργαζομένων λόγω έλλειψης προσιτής στέγης. Το φαινόμενο αυτό δεν περιορίζεται μόνο στα μεγάλα αστικά κέντρα (Ηράκλειο, Χανιά, Ρέθυμνο), αλλά αρχίζει να επεκτείνεται και σε μικρότερους οικισμούς και τουριστικές περιοχές. Στο πλαίσιο αυτό, ενσωματώνεται στο Πρόγραμμα ο νέος Ειδικός Στόχος 2.11 προκειμένου να αντιμετωπισθεί η ανάγκη αύξησης της προσφοράς οικονομικά προσιτών και βιώσιμων κατοικιών στην Περιφέρεια Κρήτης μέσω παρεμβάσεων: α) ανακαίνισης παλαιών ιδιωτικών κατοικιών με ήπιες ενεργειακές παρεμβάσεις, β) ανακαίνισης Δημοτικών / Περιφερειακών κτιρίων για τη διάθεσή τους προς μίσθωση σε εργαζόμενους σε δημόσιες υπηρεσίες (εκπαιδευτικοί, γιατροί, δημόσιοι λειτουργοί) που αντιμετωπίζουν περισσότερες δυσκολίες όσον αφορά την πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή και βιώσιμη κατοικία καθώς και γ) δημιουργίας νέων φοιτητικών εστιών.</p>
<p>3. Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας</p>	<p>RSO3.2. Ανάπτυξη και ενίσχυση βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση στο ΔΕΔ-Μ και διασυνοριακή κινητικότητα</p>	<p>Ο Ειδικός Στόχος αντιμετωπίζει την ανάγκη ενίσχυσης της οδικής ασφάλειας του περιφερειακού και εθνικού δικτύου της Κρήτης κατά τρόπο ανθεκτικό στην κλιματική αλλαγή και προσαρμοσμένο στις απαιτήσεις προσβασιμότητας ΑμεΑ όπου αυτό απαιτείται. Τα παραπάνω επιτυγχάνονται με την υποστήριξη παρεμβάσεων αναβάθμισης του περιφερειακού και εθνικού δικτύου της Κρήτης, το οποίο δέχεται υψηλούς κυκλοφοριακούς φόρτους και διασυνδέει τις περιοχές υψηλής παραγωγικότητας του νότου και της ενδοχώρας με το διευρωπαϊκό δίκτυο (BOAK), τις πύλες εισόδου (λιμάνια, αεροδρόμια) και τα</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>μεγάλα αστικά κέντρα του νησιού. Στο πλαίσιο αυτό θα χρηματοδοτηθούν δράσεις βελτίωσης της παθητικής και ενεργητικής οδικής ασφάλειας τμημάτων του Περιφερειακού και Εθνικού Οδικού δικτύου της Κρήτης και προμήθεια οχημάτων επιτήρησης και επέμβασης, εξασφαλίζοντας τις προϋποθέσεις ανθεκτικότητάς του στην κλιματική αλλαγή (π.χ. μέσω της επιλογής βιοκλιματικών υλικών, μεγιστοποίησης των φυτεύσεων κ.λ.π.), προσβασιμότητας ΑμεΑ όπου αυτό απαιτείται και χρήσης έξυπνων συστημάτων, κυρίως σε τμήματα του δικτύου που διασυνδέουν αστικά κέντρα, τουριστικές περιοχές και πύλες εισόδου. Θα ληφθεί υπόψη το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Οδικής Ασφάλειας. Το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών (ΕΣΣΜ), και το ΣΠΕΜ εξειδικεύουν τους οδικούς άξονες προτεραιότητας του Εθνικού και Περιφερειακού οδικού Δικτύου της Κρήτης, οι οποίοι χρήζουν αναβάθμισης κατά την παραπάνω έννοια. Οι δράσεις θα είναι συμβατές με την αρχή της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για Βιώσιμη και Έξυπνη Κινητικότητα (Sustainable and Smart Mobility Strategy, SSMS). Οι δράσεις λειτουργούν συμπληρωματικά με τα προγράμματα «ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ» και «RRF» τα οποία θα χρηματοδοτήσουν την αναβάθμιση/κατασκευή του διευρωπαϊκού δικτύου της Κρήτης (BOAK), καθώς και των συνδέσεων αυτού με τις πύλες εισόδου (λιμάνια και αεροδρόμια της Περιφέρειας) και τα μεγάλα αστικά κέντρα.</p>
<p>4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>RSO4.2. Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών,</p>	<p>Ο Ειδικός στόχος αντιμετωπίζει: (α) την ανάγκη προσαρμογής της εκπαιδευτικής διαδικασίας όλων των βαθμίδων στις απαιτήσεις ενός ταχέως εξελισσόμενου και τεχνολογικά μεταβαλλόμενου</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
	<p>συμπεριλαμβανομένων της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης</p>	<p>παγκοσμιοποιημένου περιβάλλοντος με την ισότιμη συμμετοχή όλων και (β) την ανάγκη ενίσχυσης της απασχόλησης των γυναικών και μελών νέων οικογενειών μέσω εξασφάλισης υπηρεσιών παιδικής φροντίδας σε επαρκείς εγκαταστάσεις. Το πρόγραμμα επιδιώκει: (α) Για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση: Ενίσχυση της ψηφιακής κουλτούρας των μαθητών, ένταξη νέων μαθησιακών αντικειμένων, διαδραστική μάθηση και εξατομικευμένη εκπαίδευση. Λαμβάνονται υπόψη οι προτεραιότητες της Εθνικής Πολιτικής Εκπαίδευσης και οι προτεραιότητες που αναδεικνύει η χαρτογράφηση αναγκών σε επίπεδο Περιφέρειας. Θα χρηματοδοτηθούν δράσεις αναβάθμισης τεχνολογικού και εκπαιδευτικού εξοπλισμού, συμπλήρωσης των κτιριακών υποδομών προσχολικής εκπαίδευσης (νηπιαγωγεία), φυσικής προσβασιμότητας για μαθητές/τριες ΑμεΑ και ανέγερσης ή/και αναβάθμισης σχολικών μονάδων με στοιχεία παλαιότητας ή σεισμικής επικινδυνότητας. (β) Για την τριτοβάθμια εκπαίδευση: Ενίσχυση της εφαρμογής νέων προγραμμάτων σπουδών σε αναδυόμενους τομείς και βελτίωση της προσβασιμότητας ΑμεΑ στις υπηρεσίες εκπαίδευσης και τις εγκαταστάσεις. Λαμβάνονται υπόψη οι προτεραιότητες του Στρατηγικού Σχεδίου για την Ανώτατη Εκπαίδευση και οι προτεραιότητες που αναδεικνύει η χαρτογράφηση αναγκών σε επίπεδο ΑΕΙ. Θα χρηματοδοτηθούν δράσεις: Φυσικής προσβασιμότητας ΑμεΑ στα κτίρια των ΑΕΙ, καθώς και αναβάθμισης των υφιστάμενων κτιριακών εγκαταστάσεων. (γ) Για την παιδική φροντίδα: Εξασφάλιση προσβάσιμων</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		σε ΑμεΑ υποδομών παιδικής φροντίδας. Ανάπτυξη νέων υποδομών (κτίρια και εξοπλισμοί) σύμφωνα με τη χαρτογράφηση αναγκών σε επίπεδο περιφέρειας. Υπάρχει συμπληρωματικότητα με δράσεις ΕΚΤ+ του προγράμματος και τα Προγράμματα: Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή και RRF.
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	RSO4.5. Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας	Ο δείκτης υγείας του πληθυσμού της Κρήτης εμφανίζει τάσεις μείωσης και ο πληθυσμός ηλικίας άνω των 70 αυξάνεται. Ο Ε.Σ. αντιμετωπίζει την ανάγκη εξασφάλισης καθολικής και ισότιμης πρόσβασης κατοίκων και ευπαθών κοινωνικών ομάδων σε ποιοτικές και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες υγείας & κοινωνικής πρόνοιας, μέσω ενός σύγχρονου, αποτελεσματικού και ανθεκτικού στις κρίσεις δικτύου δομών υγείας. Το πρόγραμμα υποστηρίζει δράσεις αναβάθμισης/συμπλήρωσης των υποδομών υγείας με προτεραιότητα στους τομείς της ΠΦΥ, ψυχικής υγείας, επείγουσας προνοσοκομειακής και αποκατάστασης, σε συμφωνία με την Εθνική Στρατηγική Υγείας το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για τα παιδιά και τις προτεραιότητες Μακροχρόνιας Φροντίδας και Αποϊδρυματοποίησης. Θα χρηματοδοτηθούν δράσεις: α) αναβάθμισης/συμπλήρωσης των υποδομών (κτίρια και εξοπλισμός) των μονάδων ΠΦΥ (Πολυδύναμα Περιφερειακά Ιατρεία & Περιφερειακά Ιατρεία και Μονάδες μακροχρόνιας φροντίδας κλπ), β) προμήθειας ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού υψηλής αξίας και ΒΙΤ δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας φροντίδας υγείας και γ) προμήθειας ασθενοφόρων που εξασφαλίζουν την ισότιμη και έγκαιρη πρόσβαση όλων των πολιτών και κυρίως

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>των απομακρυσμένων περιοχών σε υπηρεσίες υγείας. Θα υποστηριχθούν δράσεις υγείας που θα αναδείξει η χαρτογράφηση αναγκών σε επίπεδο περιφέρειας που διενεργεί το Υπ. Υγείας. Η πανδημία και η συνεχιζόμενη οικονομική/ενεργειακή κρίση μεγέθυνε την ανάγκη πρόσβασης των ευάλωτων ομάδων της Κρήτης (ΑμεΑ, παιδιά, έφηβοι, κάτοικοι απομακρυσμένων περιοχών, ηλικιωμένοι, άστεγοι, μετανάστες, ΡΟΜΑ κλπ) σε υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας και κοινωνικής ένταξης. Θα υποστηριχθούν δράσεις συμπλήρωσης/αναβάθμισης των υποδομών κοινωνικής φροντίδας (κτιριακές εγκαταστάσεις, εξοπλισμός, κινητές μονάδες) που συνεισφέρουν στους βασικούς πυλώνες της Εθνικής Κοινωνικής Πολιτικής & της ΕΣΚΕ: αποϊδρυματοποίηση, μακροχρόνια φροντίδα, κοινωνική ένταξη και εγγύηση για το παιδί. Θα χρηματοδοτηθούν κατά κύριο λόγο Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας, Κινητές Μονάδες Κοινωνικής Φροντίδας κλπ λαμβάνοντας υπόψη χαρτογράφηση αναγκών Υπάρχει συμπληρωματικότητα με δράσεις ΕΚΤ+ του προγρ/τος και τα Προγρ/τα: Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή, Ψηφ. Μετασχηματισμός και RRF. Η συμπληρωματικότητα εξετάζεται στο στάδιο εξειδίκευσης δράσεων.</p>
<p>4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>RSO4.6. Ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του βιώσιμου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική καινοτομία</p>	<p>Ο Ειδικός στόχος αντιμετωπίζει την ανάγκη διασύνδεσης του πολιτισμού με την τοπική οικονομία, την ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς κατά τρόπο ανθεκτικό στην κλιματική αλλαγή και την ανάπτυξη/προβολή τουριστικών προϊόντων, τα οποία θα αντέχουν στις εξελίξεις του διεθνούς περιβάλλοντος. Οι μεγάλοι</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>αριθμός αρχαιολογικών χώρων και μουσείων της Κρήτης, με διεθνή αναγνώριση, αποτελεί σημαντικό πόλο έλξης επισκεπτών με διαχρονικά αυξανόμενη επισκεψιμότητα. Τα Μινωικά Ανακτορικά Κέντρα έχουν πρόσφατα ενταχθεί στον κατάλογο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO. Για την αντιμετώπιση των παραπάνω θα υποστηριχθούν δράσεις: ενίσχυσης/συμπλήρωσης και αξιοποίησης της πολυεπίπεδης μουσειακής υποδομής, ανάδειξης/αξιοποίησης και ενοποίησης των μνημειακών συνόλων και αρχαιολογικών χώρων υψηλής επισκεψιμότητας, προσβασιμότητας σε χώρους και μνημεία, προστασίας των μνημειακών συνόλων από τους φυσικούς κινδύνους, αξιοποίησης των ΤΠΕ, ενδυνάμωσης του σύγχρονου πολιτισμού, ανάδειξης ανενεργών ιστορικών και διατηρητέων κτιρίων, λαμβάνοντας υπόψη και τους βασικούς άξονες της πολιτικής Bauhaus (sustainability, aesthetics, inclusion). Επιπλέον, θα υποστηριχθούν δράσεις προβολής του πολιτιστικού πλούτου συμπεριλαμβανομένου και του διατροφικού πολιτισμού, καθώς και του φυσικού περιβάλλοντος της Κρήτης διεθνώς, για ενίσχυση της επισκεψιμότητας, διεύρυνση των αγορών, διαφοροποίηση του μίγματος των επισκεπτών και επέκταση της τουριστικής περιόδου, στο πλαίσιο της Περιφερειακής Τουριστικής Στρατηγικής. Για την τουριστική προβολή δύναται να αξιοποιούνται μηχανισμοί διαχείρισης προορισμού σε περιφερειακό επίπεδο. Οι δράσεις του Ε.Σ. δρουν συμπληρωματικά σε δράσεις των Χωρικών Παρεμβάσεων του ΣΠ5 και των προγραμμάτων: Ψηφιακός Μετασχηματισμός και RRF. Η συμπληρωματικότητα των</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		προγραμμάτων θα εξασφαλίζεται στο στάδιο εξειδίκευσης των δράσεων σε συνεργασία με την Επιτελική Δομή Πολιτισμού.
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	ESO4.1. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικά αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας.	Α. Το ποσοστό ανεργίας στην Κρήτη σημείωσε υψηλές τιμές τα χρόνια της οικονομικής κρίσης (2009-2015). Την περίοδο 2015-2019 η ανεργία μειώνεται με μεγαλύτερους ρυθμούς από την υπόλοιπη χώρα (51,6% έναντι 30%). Την περίοδο 2019 – 2020 αυξάνεται σε 17,3% υπερβαίνοντας την εθνική μέση τιμή (16,3%). Η πανδημία επέφερε μείωση της τουριστικής κίνησης και απώλεια εποχικών θέσεων εργασίας. Η μακροχρόνια ανεργία ακολουθεί τις τάσεις της χώρας και της ΕΕ. Το 2020 βρίσκεται στο 41,9% κάτω από τον εθνικό Μ.Ο. (66,5%) αλλά πάνω από το Μ.Ο. της ΕΕ-27. Από τα παραπάνω αναδεικνύεται η ανάγκη ενίσχυσης της απασχόλησης α) μέσω της κατάρτισης για απόκτηση δεξιοτήτων των ανέργων σε τομείς υψηλής ζήτησης στην τοπική αγορά εργασίας, μέσω δράσεων που θα αναπτυχθούν από το τομεακό πρόγραμμα και β) μέσω της δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας στο πλαίσιο ενίσχυσης δράσεων κοινωνικής επιχειρηματικότητας. Ο ειδικός στόχος θα υποστηρίξει δράσεις: α) ενίσχυσης του Περιφερειακού Μηχανισμού Παρακολούθησης Αγοράς Εργασίας, ο οποίος, συμπληρωματικά στον Εθνικό Μηχανισμό, διερευνά την κατάσταση της αγοράς εργασίας στην Κρήτη και υποστηρίζει την εξειδίκευση των δράσεων απασχόλησης του προγράμματος. Β. Η κοινωνική επιχειρηματικότητα δεν έχει επιτύχει τα επιθυμητά επίπεδα στην Κρήτη, αν και στην περιφερειακή οικονομία καταγράφονται

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>σημαντικές ευκαιρίες. Ο ρυθμός μεταβολής των φορέων ΚΑΛΟ στην Κρήτη, την περίοδο 2019-2021 παρουσίασε αυξητικές τάσεις αλλά παραμένει χαμηλότερος του Μ.Ο. της Χώρας (7%). Συνεπώς καθίσταται αναγκαία η ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας στην Κρήτης. Ο ΕΣ θα υποστηρίξει την ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων των ΚΑΛΟ, σε τομείς προτεραιότητας της ΕΣΕΕ. Θα ληφθεί υπόψη η Εθνική Πολιτική ΚΑΛΟ και το Περιφερειακό Σχέδιο Δράσης Κοινωνικής Οικονομίας. Ο ειδικός στόχος εναρμονίζεται με την ΕΣΚΕ και το Σχέδιο Δράσης αυτής και λειτουργεί συμπληρωματικά με τα προγράμματα: Ανθρώπινο Δυναμικό & Κοινωνική Συνοχή και RRF. Μετά την ολοκλήρωση στρατηγικών μελετών που εκπονούνται σε εθνικό επίπεδο από τις αρμόδιες εθνικές αρχές θα εξεταστεί η προσθήκη δράσεων που ενισχύουν την ένταξη των γυναικών στην αγορά εργασίας.</p>
<p>4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>ESO4.4. Προώθηση της προσαρμογής των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή, της ενεργητικής και υγιούς γήρανσης, καθώς και ενός υγιούς και καλά προσαρμοσμένου περιβάλλοντος εργασίας που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία</p>	<p>Όπως όλες οι Περιφέρειες της ΕΕ έτσι και η Περιφέρεια της Κρήτης καλείται να ενισχύσει την ικανότητά της για την πρόληψη και την αντιμετώπιση νέων αναδύομενων απειλών που αφορούν στην αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης και κρίσεων στον τομέα της υγείας, την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, των φυσικών καταστροφών (δασικές και αστικές πυρκαγιές, πλημμύρες, σεισμοί κ.κ.) και των ανθρωπογενών καταστροφών και ατυχημάτων, την αντιμετώπιση των προκλήσεων από γεωπολιτικές ανακατατάξεις, των απειλών κατά της κυβερνοασφάλειας. Για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων, πέραν των επενδύσεων σε αναγκαίες υποδομές, κρίσιμη είναι</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>η ανάγκη ενίσχυσης των μηχανισμών και των ικανοτήτων πολιτικής ετοιμότητας και κυβερνοασφάλειας. Στο πλαίσιο του Ειδικού στόχου θα επιδιωχθεί: (α) η ενίσχυση δεξιοτήτων των εργαζομένων τους στους τομείς που αφορούν την πολιτική ετοιμότητα και τη διαχείριση κρίσεων, οι οποίες θα είναι προσαρμοσμένες στις τοπικές ανάγκες και (β) η ενίσχυση των φορέων της Περιφέρειας για την αναγνώριση και αντιμετώπιση κινδύνων/ απειλών του κυβερνοχώρου, μέσω της ανάπτυξης σχετικών δεξιοτήτων των εργαζομένων τους. Στο πλαίσιο της ενίσχυσης δεξιοτήτων των εργαζομένων έμφαση θα δοθεί στην κατάρτιση των εργαζομένων για την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη αντίδραση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης στον τομέα της δημόσιας υγείας και των φυσικών και ανθρωπογενών καταστροφών, την ανάπτυξη δεξιοτήτων και ικανοτήτων των εργαζομένων για την απόκριση στην ανάγκη διασφάλισης της συνέχειας των βασικών υπηρεσιών και υποδομών (μεταφορές, πόσιμο νερό, λοιπές υπηρεσίες δημόσιας διοίκησης κοκ.).</p>
<p>4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>ESO4.6. Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες</p>	<p>Η εξασφάλιση ίσης πρόσβασης στην ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαιδευτική διαδικασία όλων των βαθμίδων, τόσο για τα ΑμεΑ όσο και τις λοιπές μειονεκτούσες ομάδες του πληθυσμού, αποτελεί προτεραιότητα προκειμένου η Παιδεία να αποτελέσει καταλύτη κοινωνικής κινητικότητας. Αυτό επισημαίνει το Σχέδιο Δράσης (α) της Εγγύησης για το παιδί (Child Guarantee) και (β) των Ατόμων με Αναπηρία. Στο πλαίσιο του ΕΠ «ΚΡΗΤΗ» 2014-2020 παρέχονται κατ' έτος υπηρεσίες εξειδικευμένης εκπαιδευτικής</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>υποστήριξης σε περίπου 85 σχολεία α/βάθμιας και β/βάθμιας εκπαίδευσης, ποσοστό 8% επί του συνόλου των σχολείων της Κρήτης. Στο πλαίσιο του ειδικού στόχου θα επιδιωχθεί η ανάπτυξη και ενδυνάμωση της μαθησιακής υποστήριξης/συνεκπαίδευσης μαθητών/μαθητριών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες για ισότιμη πρόσβαση και συμπερίληψη στην εκπαίδευση. Η δράση δίνει τη δυνατότητα ενσωμάτωσης όλων των μαθητών στο κοινωνικό και μαθησιακό γίγνεσθαι με αποτέλεσμα την αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού και της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου. Ο ειδικός στόχος εναρμονίζεται με την ΕΣΚΕ και το Σχέδιο Δράσης αυτής, την Εθνική Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία και με το Σχέδιο Δράσης «Εγγύηση για τα παιδιά». Ο Ε.Σ. λειτουργεί συμπληρωματικά με τον ειδικό στόχο 4ii (ΕΤΠΑ) του προγράμματος, καθώς και τα προγράμματα: Ανθρώπινο Δυναμικό & Κοινωνική Συνοχή και RRF.</p>
<p>4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>ESO4.7. Προώθηση της διά βίου μάθησης, ιδίως των ευέλικτων ευκαιριών αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανειδίκευσης για όλους, λαμβανομένων υπόψη των επιχειρηματικών και των ψηφιακών δεξιοτήτων, καλύτερη πρόβλεψη των αλλαγών και των νέων απαιτήσεων για δεξιότητες με βάση τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, διευκόλυνση των μεταβάσεων σταδιοδρομίας και προώθηση της επαγγελματικής κινητικότητας</p>	<p>Η Περιφέρεια της Κρήτης ενισχύει την ικανότητά της για την πρόληψη και την αντιμετώπιση νέων αναδυόμενων απειλών που αφορούν στην αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης και κρίσεων στον τομέα της υγείας, την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, των φυσικών καταστροφών (δασικές και αστικές πυρκαγιές, πλημμύρες, σεισμοί κ.ο.κ.) και των ανθρωπογενών καταστροφών και ατυχημάτων. Για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων, πέραν των επενδύσεων σε αναγκαίες υποδομές, κρίσιμη είναι η ανάγκη ενίσχυσης των δεξιοτήτων των ενηλίκων για την αντιμετώπιση εκτάκτων</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		καταστάσεων και διαχείρισης καταστροφών. Ειδικότερα στο πλαίσιο του Ειδικού στόχου θα επιδιωχθεί (α) η επιμόρφωση εκπαιδευτικών και σπουδαστών τεχνικής εκπαίδευσης στην αντιμετώπιση απειλητικών για τη ζωή καταστάσεων, μέσα στον χώρο εργασίας ή και έξω από αυτόν (πρώτες βοήθειες) και (β) η επιμόρφωση εθελοντών, συλλόγων & ΜΚΟ σε θέματα αντιμετώπισης εκτάκτων καταστάσεων και διαχείρισης φυσικών και τεχνολογικών καταστροφών (σεισμοί, πλημμύρες, δασικές και αστικές πυρκαγιές κοκ.) ή/και τεχνικές διάσωσης σε βιομηχανικά ή άλλα ατυχήματα, τραυματισμών ή απώλειας προσανατολισμού σε δύσβατες περιοχές της Κρήτης (φαράγγια κοκ.).
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	ESO4.8. Προαγωγή της ενεργητικής ένταξης για προώθηση των ίσων ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ενεργού συμμετοχής, καθώς και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα των μειονεκτουσών ομάδων	Α. Η προώθηση της ενεργού ένταξης μειονεκτουσών ομάδων του πληθυσμού, η εξασφάλιση της ισότητας των ευκαιριών και η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού των ηλικιωμένων, με στόχο και την ενεργό γήρανση αποτελούν προκλήσεις της Περιφέρειας Κρήτης, αλλά και προτεραιότητες της ΕΣΚΕ. Ο ΕΣ επιδιώκει: (α) την ενεργό συμμετοχή των ΑμεΑ και λοιπών μειονεκτουσών ομάδων στην κοινωνική ζωή, μέσω της συμμετοχής σε δραστηριότητες αθλητικού και πολιτιστικού περιεχομένου, (β) την αντιμετώπιση του ψηφιακού αποκλεισμού των ηλικιωμένων μέσω δράσεων εξοικείωσης με τις ΤΠΕ για χρήση στην καθημερινή ζωή και βελτίωση της ποιότητας ζωής τους. Β. Προϋπόθεση για τον επιτυχή σχεδιασμό και την υλοποίηση δράσεων κοινωνικής ένταξης ευάλωτων ομάδων, αποτελεί η εξασφάλιση επιχειρησιακής ικανότητας των αρμόδιων φορέων και οργανώσεων

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>που δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια. Σύμφωνα με έρευνα του Περιφερειακού Παρατηρητήριου Κοινωνικής Ένταξης, στην Κρήτη αντιστοιχεί ένας ψυχολόγος ανά 8 δομές και ένας κοινωνιολόγος ανά 30 δομές κοινωνικής φροντίδας. Η έλλειψη εξειδικευμένων επιστημόνων περιορίζει την παροχή ορισμένων υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας από τις τοπικές κοινωνίες . Ο ΕΣ επιδιώκει την ενίσχυση της επιχειρησιακής ικανότητας (capacity building) των φορέων που δραστηριοποιούνται στο σχεδιασμό & την υλοποίηση δράσεων κοινωνικής ένταξης. Γ. Η ισότιμη πρόσβαση των σπουδαστών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στα ΑΕΙ απαιτεί την εξασφάλιση εξειδικευμένης υποστήριξης. Οι στοχευμένες υπηρεσίες πρέπει να παρέχονται σε φοιτητές όλων των κύκλων σπουδών (προπτυχιακό, μεταπτυχιακό, διδακτορικό). Ο ΕΣ επιδιώκει την ισότιμη πρόσβαση ΑμεΑ και λοιπών ομάδων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στην Ανώτατη εκπαίδευση. Ο ΕΣ εναρμονίζεται με την ΕΣΚΕ και το Σχέδιο Δράσης αυτής καθώς και την Εθνική Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία. Λειτουργεί συμπληρωματικά με τον ειδικό στόχο 4.1α του ΕΚΤ+ του προγράμματος, καθώς και το πρόγραμμα RRF. Η δράση για την εξοικείωση των ηλικιωμένων σε ΤΠΕ θα ενεργοποιηθεί αρχικά από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Μετά την ολοκλήρωση στρατηγικών μελετών που εκπονούνται σε εθνικό επίπεδο θα εξεταστεί η προσθήκη νέων δράσεων που ενισχύουν την ενεργό γήρανση του πληθυσμού.</p>
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς	ESO4.9. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής	Ο αριθμός των μεταναστών στην Κρήτη ανέρχεται

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών	σε 29.557 άτομα, σύμφωνα με τις άδειες παραμονής 2021 (στοιχεία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης). Το 38% αυτών διαμένει στην ΠΕ Ηρακλείου, το 27% στην ΠΕ Χανίων, το 21% στην ΠΕ Ρεθύμνου και το 14% στην ΠΕ Λασιθίου. Παρατηρείται μεγαλύτερη συγκέντρωση μεταναστών στους Δήμους Ηρακλείου, Ρεθύμνου και Χανίων καθώς και στις τουριστικές και αγροτικές περιοχές της Κρήτης. Από την καταγραφή αναγκών που διενήργησε το Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης στα Κέντρα Κοινότητας, διαπιστώνεται αυξημένη ανάγκη για διαμεσολάβηση και διερμηνεία στις υγειονομικές μονάδες. Επίσης, καταγράφονται ανάγκες για υπηρεσίες κοινωνικής ένταξης με βασικούς πυλώνες την πρόσβαση στο εκπαιδευτικό σύστημα και την αγορά εργασίας. Η συμμετοχή στην αγορά εργασίας ατόμων με μεταναστευτικό υπόβαθρο, παρεμποδίζεται μεταξύ άλλων από την περιορισμένη γνώση της ελληνικής γλώσσας και την περιορισμένη πρόσβαση στην εκπαιδευτική διαδικασία, η οποία οδηγεί σε χαμηλό εκπαιδευτικό αποτέλεσμα, όπως αναφέρουν οι εκθέσεις της EL Country για το 2019 και το 2020. Ο ΔΟΜ & οι Δήμοι συγκαταλέγονται στους βασικούς φορείς που καλούνται να προσφέρουν υπηρεσίες κοινωνικής ένταξης, πρόσβασης στην αγορά εργασίας στους υπηκόους τρίτων χωρών, σε περιφερειακό επίπεδο. Ο ΕΣ επιδιώκει: α) την υποστήριξη των υπηκόων τρίτων χωρών δικαιούχων διεθνούς προστασίας καθώς και δικαιούχων προσωρινής προστασίας εκπατρισμένων πολιτών Ουκρανίας, μέσω ολοκληρωμένων δράσεων ένταξης στην αγορά εργασίας, όπως: η εξατομικευμένη υποστήριξη, η

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>συμβουλευτική, η καθοδήγηση και η πρόσβαση στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (νέο ΗΛΙΟΣ) και β) την καλύτερη πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας, μέσω της παροχής υπηρεσιών διαμεσολάβησης. Ο ΕΣ εναρμονίζεται με: α) την ΕΣΚΕ και το Σχέδιο Δράσης αυτής, β) τις Ευρωπαϊκές Συστάσεις για το σεβασμό των Κοινωνικών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων υπηκόων τρίτων χωρών και γ) τις προτεραιότητες του Υπουργείου Μετανάστευσης. Λειτουργεί συμπληρωματικά με τους ειδικούς στόχους 4στ (εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς) και 4ια (πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας) του προγράμματος. Δύναται, εφόσον προκύψει ανάγκη, να υλοποιηθούν δράσεις ειδικά για δικαιούχους προσωρινής προστασίας εκπατρισμένους πολίτες Ουκρανίας.</p>
<p>4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>ESO4.10. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά</p>	<p>Οι ΡΟΜΑ αποτελούν αριθμητικά μικρό τμήμα του πληθυσμού της Κρήτης ανερχόμενοι σε 1000 άτομα περίπου. Εμφανίζουν μεγάλες συγκεντρώσεις στις παρυφές 4 αστικών κέντρων, με σημαντικότερο τον οικισμό του Δήμου Ηρακλείου. Μικρότεροι οικισμοί χωροθετούνται στα Χανιά, Ρέθυμνο και Ιεράπετρα. Μικρός πληθυσμός διαβεί εντός του αστικού ιστού Ηρακλείου, Χανίων και Ρεθύμνου. Η εικόνα των οικισμών παρουσιάζει κοινά χαρακτηριστικά με την υπόλοιπη Ελλάδα στους τομείς των υποδομών, με σημαντικές ελλείψεις στην ύδρευση, αποχέτευση και διαχείριση απορριμμάτων. Από τη χαρτογράφηση του δείκτη πολλαπλής αποστέρησης του Περιφερειακού Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης προκύπτει ότι, οι περιοχές κατοικίας των ΡΟΜΑ συγκαταλέγονται στις</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>περισσότερο αποστερημένες περιοχές της Κρήτης. Σημαντικά προβλήματα καταγράφονται στην πρόσβαση των ΡΟΜΑ στην υγεία, εκπαίδευση και απασχόληση. Η πολυμορφία των ΡΟΜΑ (διαφορετικές φυλές), οι ειδικές ανάγκες των γυναικών, των νέων και των παιδιών συνιστούν πρόσθετες προκλήσεις. Ο ΕΣ επιδιώκει την υποστήριξη των ΡΟΜΑ: α) για ένταξη στην αγορά εργασίας μέσω ολοκληρωμένων δράσεων απόκτησης δεξιοτήτων (εξατομικευμένη υποστήριξη, συμβουλευτική, καθοδήγηση και πρόσβαση στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση), συνοδευόμενη από επιδότηση ενοικίου, ευαισθητοποίηση & ενημέρωση, β) για αυτοαπασχόληση/επιχειρηματικότητα και γ) για την ανάπτυξη ικανοτήτων και δεξιοτήτων νηπίων και παιδιών και τη διευκόλυνση της διαδικασίας εισαγωγής, συμμετοχής, παραμονής, ενίσχυσης, ένταξης και προσαρμογής τους στον ευρύτερο κοινωνικό ιστό και στο σχολικό περιβάλλον, αλλά και την υποστήριξη γονέων Ρομά μέσω δράσεων βιωματικών εργαστηρίων και παιδικών κατασκηνώσεων. Ο ΕΣ λαμβάνει υπόψη την Εθνική Στρατηγική για τους ΡΟΜΑ, την ΕΣΚΕ και τις Ευρωπαϊκές Συστάσεις για το σεβασμό των Κοινωνικών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Λειτουργεί συμπληρωματικά με τις δράσεις των ειδικών στόχων 4στ και 4ια του προγράμματος. Σύμφωνα με την ΕΣΚΕ ΡΟΜΑ 2021-2030, οι Δήμοι με πληθυσμό ΡΟΜΑ θα κληθούν να υποβάλουν Τοπικά Σχέδια Δράσης. Το Τοπικό Σχέδιο Δράσης θα ενσωματώσει όλες τις δράσεις που αφορούν στους Ρομά και θα υποστηρίξει τη συνεργασία όλων των σχετικών φορέων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, καθώς και τις</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων των Ρομά.
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	ESO4.11. Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης.	Α. Το 3,5% - 5,1% του πληθυσμού της Κρήτης βιώνει συνθήκες ακραίας φτώχειας. Το 1/4 των ατόμων ηλικίας 18-59 ετών αντιμετωπίζει συνθήκες φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού (δείκτης AROPE). Οι υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην κάλυψη αναγκών ομάδων που διαβιούν σε συνθήκες φτώχειας και λοιπών ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού. Το ΠΠΚΕΠΚ καταγράφει αυξημένες ανάγκες για την κατ' οίκον βοήθεια ηλικιωμένων, για δομές κοινωνικής αλληλεγγύης (κοινωνικά παντοπωλεία και συσσίτια). Το ποσοστό των εξυπηρετούμενων στις δομές παροχής αγαθών αυξήθηκε το διάστημα 2019-20 κατά 4 ποσοστιαίες μονάδες. Η συμμετοχή παιδιών σε δομές προσχολικής αγωγής αυξήθηκε το διάστημα 2018-20 κατά 13% περίπου. Ο ΕΣ υποστηρίζει την ισότιμη πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων σε υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας υπό το πρίσμα των στρατηγικών κοινωνικής ένταξης, αποϊδρυματοποίησης, Εγγύησης για το Παιδί και μακροχρόνιας φροντίδας. Επιδιώκει: α) την ένταξη των ιδιαίτερα ευάλωτων παιδιών στην προσχολική εκπαίδευση καθώς και τη πρόσβασή παιδιών σχολικής ηλικίας, εφήβων και ΑμεΑ, σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης, β) την παροχή υπηρεσιών φροντίδας σε ΑμεΑ, μέσω της λειτουργίας δομών ανοικτής φροντίδας και την ανάπτυξη υπηρεσιών ανεξάρτητης διαβίωσης και την παροχή υπηρεσιών κατ' οίκον και ημερήσιας φροντίδας, στο πλαίσιο της αποϊδρυματοποίησης

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>και μακροχρόνιας φροντίδας σε ΑμεΑ & ηλικιωμένους, γ) την υποστήριξη των νοικοκυριών που ζουν σε συνθήκες ακραίας φτώχειας με την παροχή υπηρεσιών και αγαθών, στο πλαίσιο της κοινωνικής ένταξης και δ) την υποστήριξη γυναικών θυμάτων έμφυλης βίας στο πλαίσιο της καταπολέμησης των διακρίσεων. Β. Η πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες υγείας, ευάλωτων ομάδων και κατοίκων απομακρυσμένων περιοχών, η γήρανση του πληθυσμού και η νοσηρότητα λόγω χρόνιων παθήσεων συνιστούν ανάγκη ενίσχυσης των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας. Ο ΕΣ επιδιώκει την ενδυνάμωση των δομών ΠΦΥ, ψυχικής υγείας και αντιμετώπισης των εξαρτήσεων με σταδιακή έξοδο από τη συγχρηματοδότηση των συνεχιζόμενων δομών αλλά και τη δημιουργία νέων δομών σύμφωνα με τις υπάρχουσες ανάγκες. Λειτουργεί συμπληρωματικά με δράσεις του ΕΣ 4ν ΕΤΠΑ, του ΕΚΤ+ και του προγράμματος RRF.</p>
<p>4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>ESO4.12. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών</p>	<p>Η πολιτική “Εγγύηση για το Παιδί” στοχεύει στην καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού των παιδιών σε επισφάλεια ή ανάγκη στους τομείς πολιτικής: προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, εκπαίδευση, υγειονομική περίθαλψη, στέγαση και διατροφή. Στην Κρήτη αν και ο δείκτης φτώχειας με βάση τα εισοδήματα βαίνει μειούμενος μετά το 2017, φαίνεται ότι δεν αποτυπώνει τις πραγματικές διαστάσεις της φτώχειας εν καιρώ οικονομικής κρίσης, όπου τα εισοδήματα έχουν υποστεί σημαντική μείωση [εκτιμάται στο 14,5% το 2019 σε σχέση με τα εισοδήματα του 2010 (ΠΠΚΕΠΚ, 2020)]. Η Κρήτη βρίσκεται σε ενδιάμεση θέση στην Ελλάδα σχετικά με το δείκτη υλικής υστέρησης. Σε σύγκριση με</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>την ΕΕ-27, η αντίστοιχη υστέρηση είναι σχεδόν τριπλάσια. Καταγράφεται αδυναμία πληρωμής δανείων, ενοικίων, λογαριασμών κοινής ωφέλειας στο 25,1% των νοικοκυριών. Μεγαλύτερο πρόβλημα αντιμετωπίζουν τα μονογονεϊκά νοικοκυριά με ποσοστό 41,38% και τα μονομελή νοικοκυριά με 26,89% που πληθυσμιακά φτάνουν στο 34,11% μεταξύ των φτωχών. Επίσης οι γυναίκες έρχονται αντιμέτωπες με τη φτώχεια σε μεγαλύτερο ποσοστό, ήτοι 63,25% σε σχέση με τους άνδρες, καθώς τα παιδιά και οι νέοι με ποσοστό 18,65%. (ΠΠΚΕΠΚ, επεξεργασία και ανάλυση στοιχείων Eurostat, SILC, 2021). Ο ΕΣ επιδιώκει: (α) την εφαρμογή ολοκληρωμένων σχεδίων τοπικών δράσεων για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας (υλοποίηση ολοκληρωμένων εξατομικευμένων παρεμβάσεων στο σύνολο των τομέων πολιτικής για παιδιά από μειονεκτούσες ομάδες πληθυσμού ή/και σε συνθήκες φτώχειας ή σε οικογενειακά περιβάλλοντα με γονικά προβλήματα) και (β) την υποστήριξη ευάλωτων εφήβων και νέων με πολλαπλά και εδραιωμένα μειονεκτήματα σε υποβαθμισμένες περιοχές (παρεμβάσεις παραμονής τους στην εκπαίδευση, συμμετοχής τους σε δραστηριότητες στην κοινότητα και στα κοινά, υποστήριξης του οικογενειακού περιβάλλοντος, κτλ.). Ο ΕΣ συμπληρώνει τις δράσεις των υπόλοιπων ΕΣ του ΕΚΤ+, οι οποίες επιδιώκουν την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας, εξασφαλίζοντας αγαθά και υπηρεσίες στο πλαίσιο των πολιτικών: Εγγύηση για το παιδί και αποϊδρυματοποίηση. Επιπλέον, επιδιώκει την κάλυψη επειγουσών αναγκών αστέγων (υπηρεσίες προσωρινής στέγασης, ψυχοκοινωνική</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		υποστήριξη, διασύνδεση με υπηρεσίες υγείας, πρόνοιας, κοινωνικής και εργασιακής επανένταξης κοκ.).
5. Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης όλων των εδαφικών τύπων και τοπικών πρωτοβουλιών	RSO5.1. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές	Ο Ε.Σ. αντιμετωπίζει την ανάγκη: προσαρμογής των μεγάλων πόλεων της Κρήτης στην κλιματική αλλαγή, τον ψηφιακό μετασχηματισμό, την αντιμετώπιση των φυσικών κινδύνων και την ενίσχυση της ελκυστικότητάς τους, δεδομένου ότι αποτελούν σημαντικούς τουριστικούς προορισμούς, εξασφαλίζοντας παράλληλα την πρόσβαση των πολιτών σε προσιτές και προσβάσιμες κοινωνικές και δημόσιες υπηρεσίες. Για την αντιμετώπιση των παραπάνω προσκλήσεων θα αξιοποιηθεί η δυναμική της Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης υιοθετώντας το εργαλείο της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης. Ο ειδικός στόχος επιδιώκει το σχεδιασμό και την υλοποίηση Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ) στις τέσσερις πρωτεύουσες των Περιφερειακών Ενοτήτων της Κρήτης: Ηράκλειο, Χανιά, Ρέθυμνο και Αγ. Νικόλαο, οι οποίες με κατάλληλο μίγμα δράσεων που θα προσδιοριστεί στο στάδιο του σχεδιασμού των ΣΒΑΑ: (α) θα βελτιώσει την ποιότητα ζωής των κατοίκων στην περιοχή εφαρμογής, (β) θα αναβαθμίσει/πρασινίσει το αστικό περιβάλλον, τις δημόσιες υποδομές και τις αστικές μεταφορές, περιορίζοντας τις εκπομπές CO2 και ενισχύοντας τη βιώσιμη κινητικότητα, (γ) θα ενισχύσει την παραγωγική διαφοροποίηση και ψηφιακή μετάβαση και (δ) θα αναδείξει τον πολιτισμικό πλούτο των πόλεων. Οι υλοποιούμενες ΣΒΑΑ 2014-2020 των πόλεων Ηρακλείου και Χανίων θα επικαιροποιηθούν και θα συνεχιστούν.

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>Ρέθυμνο και Αγ. Νικόλαος θα σχεδιάσουν νέες ΣΒΑΑ. Φορείς σχεδιασμού και συντονισμού των ΣΒΑΑ είναι οι Αστικές Αρχές, αναλαμβάνοντας τις ελάχιστες αρμοδιότητες διαχείρισης. Οι ΣΒΑΑ θα εγκριθούν εντός 18 μηνών από την έγκριση του προγράμματος. Η εμπειρία της τρέχουσας περιόδου επιβάλει: (α) την ενίσχυση των δομών διακυβέρνησης των ΣΒΑΑ για αποτελεσματικότερη παρακολούθηση, (β) την εφαρμογή στοχευμένων μέτρων ενδυνάμωσης της ικανότητας (capacity) των αστικών αρχών και λοιπών δικαιούχων από πόρους της ΤΒ και (γ) την ενδυνάμωση της εταιρικής σχέσης και διαβούλευσης σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των στρατηγικών. Για το σχεδιασμό των δράσεων αστικής κινητικότητας και ανάδειξης πολιτιστικής κληρονομιάς θα ληφθούν υπόψη τα Σχέδια Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας των πόλεων και οι βασικές αρχές του νέου Ευρωπαϊκού Bauhaus αντίστοιχα. Οι δράσεις των ΣΒΑΑ δρουν συμπληρωματικά με τα προγράμματα: Περιβάλλον & Κλιματική Αλλαγή, Πολιτική Προστασία, Ψηφιακός μετασχηματισμός και RRF.</p>
<p>5. Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης όλων των εδαφικών τύπων και τοπικών πρωτοβουλιών</p>	<p>RSO5.2. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών</p>	<p>Ο ΕΣ αντιμετωπίζει την ανάγκη σχεδιασμού νέων μορφών τουρισμού, βιώσιμων και ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή, που εδράζονται σε συγκριτικά πλεονεκτήματα της Κρήτης και ενισχύουν τον τουρισμό εμπειρίας. Για την αντιμετώπιση των παραπάνω προσκλήσεων θα αξιοποιηθεί η δυναμική της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης. Η ΟΧΕ θα εφαρμοστεί σε περιοχές της Κρήτης: (α) εγγεγραμμένες σε καταλόγους UNESCO (το Φυσικό Πάρκο Ψηλορείτη και το Φυσικό Πάρκο Σητείας ως Παγκόσμια Γεωπάρκα,</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>τα Λευκά Όρη και τα Αστερούσια Όρη ως περιοχές: Άνθρωπος και Βίοςφαιρα) και (β) Τα Μινωικά Ανακτορικά Κέντρα ως πολιτιστική κληρονομιά. Οι περιοχές αυτές χωροθετούνται στην ορεινή, ημιορεινή Κρήτη και την υπαίθρο και δύναται να αποτελέσουν εναλλακτικό οικολογικό τουριστικό προορισμό εμπειρίας και ποιότητας. Η ΟΧΕ επιδιώκει την αξιοποίηση του ισχυρού ταυτοτικού πυρήνα της Κρήτης και του διεθνώς ισχυρού brand UNESCO. Στο πλαίσιο του ειδικού στόχου θα σχεδιαστεί η ΟΧΕ «Εμβληματικών Διαδρομών Πολιτισμού και Περιβάλλοντος» θα αξιοποιεί διεθνείς πρακτικές σχεδιασμού θεματικών διαδρομών οι οποίες δημιουργούν συνέργειες με το κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον, κινητοποιώντας το λανθάνον αναπτυξιακό δυναμικό της υπαίθρου και των ορεινών περιοχών. Μέσω του κατάλληλου μίγματος δράσεων το οποίο θα προσδιοριστεί στο στάδιο του σχεδιασμού της ΟΧΕ θα επιδιωχθεί: (α) η αναβάθμιση και ανάδειξη μνημείων και περιοχών φυσικού κάλλους και υποδομών πρόσβασης σε αυτά, η ενιαία προβολή/marketing των προορισμών, η δικτύωση των επιχειρήσεων εταίρων με κανόνες ποιότητας, η ενίσχυση της προσβασιμότητας χωρίς αποκλεισμούς, η αξιοποίηση των ψηφιακών εργαλείων κλπ). Η εμπειρία της τρέχουσας περιόδου συνιστά: α) υιοθέτηση δομής διακυβέρνησης της ΟΧΕ για αποτελεσματικό συντονισμό και παρακολούθηση, β) εφαρμογή μέτρων ενδυνάμωσης της ικανότητας των δικαιούχων από πόρους της ΤΒ, γ) ενδυνάμωση της εταιρικής σχέσης σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης της στρατηγικής και δ) αξιοποίηση μηχανισμών</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>διαχείρισης προορισμού. Οι δράσεις της ΟΧΕ λειτουργούν συμπληρωματικά με λοιπές δράσεις του προγράμματος και τα προγράμματα: Περιβάλλον & Κλιματική Αλλαγή, ΔΑΜ, LEADER και RRF.</p>

* Ειδικές προτεραιότητες σύμφωνα με τον κανονισμό ΕΚΤ+

2. Προτεραιότητες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 2 και άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο γ) του ΚΚΔ

2.1. Προτεραιότητες εκτός της τεχνικής βοήθειας

2.1.1. Προτεραιότητα: 1. Προώθηση της Καινοτομίας και στήριξη της επιχειρηματικότητας

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.1. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

-Υποστήριξη νέων καινοτόμων επιχειρήσεων

Θα χρηματοδοτηθούν επενδυτικά σχέδια νέων καινοτόμων επιχειρήσεων, σε τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής απόληξης της ΕΣΕΕ.

Η δράση θα ενισχύσει (α) τα πρώτα στάδια καινοτόμων επιχειρηματικών ιδεών και (β) επιχειρηματικά σχέδια καινοτόμων δράσεων. Η ενίσχυση των νέων καινοτόμων επιχειρήσεων δύναται να δημιουργήσει σταδιακά δυναμικές επιχειρηματικές μονάδες με υψηλό επίπεδο καινοτομίας.

-Περιφερειακός Μηχανισμός Καινοτόμου Επιχειρηματικότητας

Θα χρηματοδοτηθεί η δραστηριοποίηση του Περιφερειακού Μηχανισμού προώθησης της Καινοτόμου Επιχειρηματικότητας, στον οποίο θα εδράζεται ένας διαδραστικός ψηφιακός κόμβος/πλατφόρμα δικτύωσης, ενημέρωσης και κινητοποίησης του επιχειρηματικού και ερευνητικού δυναμικού, με σκοπό την προώθηση συνεργασιών καινοτομίας (innovation facilitator). Ο περιφερειακός μηχανισμός θα ενισχύσει τη συνεργασία των φορέων της τετραπλής έλικας στο πλαίσιο της Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Κρήτης μέσω διαφόρων καινοτόμων δράσεων (διαγωνισμοί, forum, εκθέσεις κλπ). Δύναται να συμμετάσχει σε δράσεις διαπεριφερειακής συνεργασίας για την υιοθέτηση καλών πρακτικών και την περαιτέρω εξειδίκευση των λειτουργιών του.

-Δίκτυο ερευνητικών υποδομών τοπικού χαρακτήρα

Θα χρηματοδοτηθούν Ερευνητικές Υποδομές τοπικού χαρακτήρα των ΑΕΙ και Ερευνητικών Ιδρυμάτων της Κρήτης, οι οποίες προωθούν την καινοτομία στους τομείς προτεραιότητας της Περιφερειακής Απόληξης της ΕΣΕΕ.

Θα συμβάλουν στην ανάπτυξη εφαρμοσμένης έρευνας επίδειξης, πραγματοποίησης πιλοτικών εφαρμογών και πειραμάτων για την επίλυση σύνθετων τεχνολογικών θεμάτων, ειδικών εργαστηριακών ελέγχων στις επιχειρήσεις της Κρήτης.

Η επιλογή των υποδομών που θα υποστηριχθούν θα λαμβάνει υπόψη την προώθηση της επιστημονικής αριστείας στους τομείς προτεραιότητας της ΕΣΕΕ, την προώθηση της διεπιστημονικής ή και διαπανεπιστημιακής συνεργασίας και γενικότερα την ενδυνάμωση του περιφερειακού οικοσυστήματος

καινοτομίας.

Οι ερευνητικές υποδομές που θα χρηματοδοτηθούν δε συμπεριλαμβάνονται στο Πολυετές Σχέδιο Ερευνητικών Υποδομών, που παραμένει αντικείμενο του προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα».

Οι παραπάνω δράσεις :

1. Είναι συμπληρωματικές με δράσεις των προγραμμάτων: Ανταγωνιστικότητα, Ψηφιακή Μετάβαση, RRF, ΔΑΜ, HORIZON EUROPE & νέα ERA.
2. Θα εστιάσουν στις προτεραιότητες της περιφερειακής απόληξης της ΕΣΕΕ.

Η νέα ΕΣΕΕ υιοθετεί οκτώ τομείς προτεραιότητας :

- Αγροδιατροφική Αλυσίδα
- Βιοεπιτήμες, Υγεία, Φάρμακα
- Ψηφιακές Τεχνολογίες
- Αειφόρος Ενέργεια
- Περιβάλλον και Κυκλική Οικονομία
- Μεταφορές & Εφοδιαστική Αλυσίδα
- Υλικά, Κατασκευές & Βιομηχανία
- Τουρισμός, Πολιτισμός και Δημιουργικές Βιομηχανίες

Η περιφερειακή απόληξη της ΕΣΕΕ εξειδικεύεται στις παρακάτω προτεραιότητες:

1. Ευφυής Τουρισμός και Πολιτισμός: Διευκόλυνση της εμπειρίας του επισκέπτη, αξιοποίηση των τεχνολογιών αυτοματισμού για παροχή προσωποποιημένων υπηρεσιών. Τεχνολογίες περιορισμού του περιβαλλοντικού αποτυπώματος κλπ.
2. Βιώσιμη Αγροδιατροφή: Κυκλική Οικονομία και προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, Γεωργία Ακριβείας, Κυτταρική Γεωργία και Γονιδιακή Τεχνολογία για βιολογικές εναλλακτικές καλλιέργειες κλπ.
3. Αποτελεσματική Υγεία και Ευεξία: Ανάπτυξη ψηφιακών λύσεων και πρακτικών σε ευρύ πεδίο εφαρμογής: τεχνητή νοημοσύνη, εφαρμογές τηλεϊατρικής και αυτοφροντίδας, βιοπληροφορική, βιοαπεικόνιση, βιοτεχνολογία, ιατρική ακριβείας κλπ.
4. Βιώσιμη Χρήση των Πόρων:
 - (α) Βιώσιμες πόλεις: Βιώσιμες κατασκευές για στέγαση, ανακύκλωση υλικών, ορυκτών και αστικών αποβλήτων, έξυπνα κτίρια και αστικές υποδομές κλπ.
 - (β) Ολοκληρωμένη διαχείριση του κύκλου των υδάτων: Big data analytics, τεχνητή νοημοσύνη, sensors, αυτοματισμοί, βιοτεχνολογία και νέα συστήματα

και πρακτικές καθαρισμού ύδατος και αποβλήτων κλπ.

(γ) Γαλάζια ανάπτυξη: Τεχνολογικές καινοτομίες της αλυσίδας αξίας της γαλάζιας βιοοικονομίας, εκμετάλλευση των πόρων του θαλάσσιου βυθού, των συστημάτων προστασίας των ακτών κλπ.

Για την αποτελεσματική υλοποίηση της ΕΣΕΕ εγκαθιδρύεται ένα νέο Εθνικό Σύστημα Διακυβέρνησης, το οποίο διαρθρώνεται σε τρία επίπεδα:

1. Συμβούλιο ΕΣΕΕ με συμμετοχή εκπροσώπου της ΕΝΠΕ / Μονάδα Προγραμματισμού, Συντονισμού και Παρακολούθησης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης – ΜΟΝ-ΕΣΕΕ και Μηχανισμός Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (Πλατφόρμες Καινοτομίας ΓΓΕΚ και Innovation Agency).

2. Δ/ση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού Περιφέρεια Κρήτης, η οποία συνεργάζεται με την ΜΟΝ-ΕΣΕΕ για το συντονισμό των δράσεων μεταξύ των δύο επιπέδων. Συνεργάζεται με το Περιφερειακό Συμβούλιο Έρευνας και Καινοτομίας (ΠΣΕΚ) για: α) την περιφερειακή εξειδίκευση των προτεραιοτήτων της ΕΣΕΕ, β) την οργάνωση της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης σε περιφερειακό επίπεδο με τους φορείς διαχείρισης και υλοποίησης των επιμέρους έργων (π.χ. Διαχειριστικές Αρχές ΕΣΠΑ, Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης).

3. Φορείς υλοποίησης δράσεων που εντάσσονται στην περιφερειακή διάσταση της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης

Η πρόβλεψη του ΚΚΔ (άρθρο 65) για μείωση της δεσμευτικής πενταετίας σε τριετία για επενδύσεις και δημιουργούμενες θέσεις απασχόλησης στις περιπτώσεις ενισχύσεων ΜΜΕ θα αξιολογηθεί ως δυνατότητα κατά το σχεδιασμό των σχετικών προκηρύξεων.

Οι δράσεις που επιλέγονται στο πλαίσιο του ΕΣ 1ι έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Αναμενόμενη συμβολή σε ειδικό στόχο:

Ενίσχυση του οικοσυστήματος καινοτομίας της Περιφέρειας Κρήτης μέσω της ενδυνάμωσης των συνεργασιών επιχειρηματικών φορέων και φορέων της γνώσης και του καινοτόμου επιχειρείν. Στροφή του παραγόμενου έργου των ΑΕΙ και Ερευνητικών Ιδρυμάτων σε τομείς εξειδίκευσης της περιφερειακής οικονομίας.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: ΕΥΔ, ΕΦΕΠΑΕ (ΕΦ), Περιφέρεια Κρήτης, ΑΕΙ & Ερευνητικοί Φορείς της Περιφέρειας Κρήτης

Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): Επιχειρήσεις συμπεριλαμβανομένων των start ups & spin offs, ΑΕΙ και ερευνητικοί φορείς της Περιφέρειας Κρήτης

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και η νέα Εθνική Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (<https://www.amea.gov.gr/strategy/strategy-2024-2030>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή. Καλύπτει οριζόντια το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο του ΕΣ δε θα αξιοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία λόγω της φύσης των σχετικών παρεμβάσεων που δεν συνδέονται τόσο με κερδοφόρες δραστηριότητες όσο με δραστηριότητες αύξησης δυνητικών καινοτομικών ικανοτήτων. Επίσης, οι παρεμβάσεις δεν περιορίζονται μόνο στις επιχειρήσεις αλλά αφορούν και σε δημόσιες δομές ή σε άλλες μη κερδοσκοπικές νομικές οντότητες. Σε αρκετές περιπτώσεις επίσης είναι δυνατόν, οι παρεμβάσεις να αφορούν σε στάδια καινοτομίας που δεν είναι άμεσα εμπορεύσιμα και αξιοποιήσιμα. Συνεπώς, για όλους αυτούς τους λόγους, δεν είναι εξασφαλισμένη η «ανακύκλωση» των επιστρεπτών πόρων και η χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων δεν συνίσταται.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO01	Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	επιχειρήσεις	0,00	40,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO02	Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	0,00	40,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO05	Νέες επιχειρήσεις που υποστηρίζονται	επιχειρήσεις	0,00	24,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO08	Ονομαστική αξία εξοπλισμού έρευνας και καινοτομίας	ευρώ	1.000.000,00	10.000.000,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PCO016	Συμμετοχές θεσμικών φορέων σε διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης	Συμμετοχές	0,00	10,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
---------------	----------------	--------	-----------------------	------------------------	---------	-----------------	---------------------	---------------	---------------	----------------	--------------

							αναφοράς				
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR03	Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων ή διαδικασιών	επιχειρήσεις	0,00	2021	8,00	ΟΠΣ	
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR102	Θέσεις έρευνας που δημιουργήθηκαν στις υποστηριζόμενες οντότητες	ετήσια ΙΠΑ	0,00	2021	25,00	ΟΠΣ	
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR016	Επιχειρήσεις που εντάσσονται σε προσκλήσεις που προκύπτουν από διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης	Επιχειρήσεις	0,00	2021	40,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	004. Επενδύσεις σε πάγια περιουσιακά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης υποδομής για έρευνα, δημόσιων ερευνητικών κέντρων και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που συνδέονται άμεσα με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας	8.500.000,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	025. Εκκόλαση επιχειρήσεων, υποστήριξη τεχνοβλαστών και παράγωγων επιχειρήσεων και νεοσύστατων επιχειρήσεων	2.975.000,00
1	RSO1.1	Σύνολο			11.475.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	11.475.000,00
1	RSO1.1	Σύνολο			11.475.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	11.475.000,00
1	RSO1.1	Σύνολο			11.475.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	2.975.000,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	8.500.000,00
1	RSO1.1	Σύνολο			11.475.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.3. Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων μέσω παραγωγικών επενδύσεων (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

· Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν επενδυτικά σχέδια των ΜΜΕ της Κρήτης σε τομείς της οικονομίας της Κρήτης, συμπεριλαμβανομένων των τομέων προτεραιότητας της Περιφερειακής Απόληξης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ). Η στήριξη των ΜΜΕ είναι προσανατολισμένη στην ενίσχυση της εξωστρέφειας, της ανταγωνιστικότητας, της επιτάχυνσης του τεχνολογικού μετασχηματισμού του παραγωγικού ιστού της Περιφέρειας κλπ. Η στήριξη θα παρέχεται μέσω ενισχύσεων (grants). Για την ενεργοποίηση της δράσης λαμβάνεται υπόψη και η διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης, η οποία έλαβε χώρα στο στάδιο σχεδιασμού της Περιφερειακής ΣΕΕ.

Οι επενδύσεις δύνανται να εστιάζουν μεταξύ των άλλων:

- στην ενίσχυση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων
- στην τεχνολογική αναβάθμιση/επέκταση του παραγωγικού συστήματος
- στην εφαρμογή συστημάτων και σημάτων ποιότητας και δράσεις δημιουργίας ενιαίου πλαισίου βιομηχανικών προτύπων και τυποποίησης με πιστοποίηση
- στην ανάπτυξη της παραγωγής διεθνώς εμπορεύσιμων προϊόντων
- στην αξιοποίηση πατεντών και αποτελεσμάτων έρευνας
- στην απόκτηση εξοπλισμού αναγκαίου για μετρήσεις ή αναλύσεις που συνδέονται με πρωτοβουλίες ενδοεπιχειρησιακής έρευνας για την ανάπτυξη νέων προϊόντων

· Ενίσχυση επιχειρήσεων για εφαρμογή διεργασιών φιλικών προς το περιβάλλον

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν επενδυτικά σχέδια των ΜΜΕ της Κρήτης για τη βιώσιμη αξιοποίηση των πόρων (ενσωμάτωση φιλικών προς το περιβάλλον διεργασιών παραγωγής και μείωση του περιβαλλοντικού / ενεργειακού τους αποτυπώματος). Ειδικότερα θα ενισχυθούν επενδυτικά σχέδια που διευκολύνουν τη μετάβαση σε κλιματικά ουδέτερες και φιλικές προς το περιβάλλον παραγωγικές διαδικασίες, που υιοθετούν πρακτικές που ενισχύουν την αποτελεσματική επεξεργασία και χρήση πόρων και ενθαρρύνουν την ανάκτηση και αξιοποίηση παραπροϊόντων και υλικών από απόβλητα στη διαδικασία παραγωγής.

Η δράση θα υλοποιηθεί μέσω ενισχύσεων (grants). Για το διαχωρισμό και το σχεδιασμό των δράσεων θα ληφθούν υπόψη οι τομείς της οικονομίας της Κρήτης συμπεριλαμβανομένων των τομέων προτεραιότητας της περιφερειακής ΕΣΕΕ, καθώς και το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων de minimis. Για την ενεργοποίηση της δράσης λαμβάνεται υπόψη η διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης, η οποία έλαβε χώρα στο στάδιο σχεδιασμού της Περιφερειακής ΣΕΕ.

-Ενίσχυση εξωστρέφειας επιχειρήσεων της Περιφέρειας Κρήτης, μέσω δράσεων προβολής και δικτύωσης

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν υφιστάμενες ΜΜΕ της Κρήτης για την ενίσχυση της εξωστρέφειάς τους μέσω της συμμετοχής σε επαγγελματικές εκθέσεις που διοργανώνονται στην Ελλάδα, στην ΕΕ, καθώς και σε τρίτες χώρες.

Η δράση θα υλοποιηθεί μέσω ενισχύσεων (grants). Το καθεστώς ενίσχυσης που θα εφαρμοστεί στην παρούσα δράση είναι ο Κανονισμός (ΕΕ) 651/2014 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 17.6.2014 (Ο.ΙΕΕΕ 187/1 της 26.6.2014) για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης («Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός»), όπως ισχύει.

Οι παραπάνω τρεις δράσεις είναι συμπληρωματικές με δράσεις των προγραμμάτων: Ανταγωνιστικότητα, ΔΑΜ, RRF, ΠΘΑΥ & ΠΑΑ. Ειδικότερα, ο σχεδιασμός και η εφαρμογή οριζόντιου χαρακτήρα δράσεων ενίσχυσης ΜΜΕ, θα επιδιωχθεί από το Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα», ενώ το ΔΑΜ θα ενισχύσει τη βιομηχανική μετάβαση των ΜΜΕ. Το ΠΘΑΥ & ΠΑΑ στοχεύουν στην ενίσχυση των επιχειρήσεων της πρωτογενούς παραγωγής και μεταποίησης. Το πρόγραμμα LEADER θα υποστηρίξει την τοπική επιχειρηματικότητα.

Οι τρεις δράσεις κρατικών ενισχύσεων θα εκχωρηθούν ως προς τη διαχείριση στον Ενδιάμεσο Φορέα /ΕΦΕΠΑΕ.

Η προβλεπόμενη από τον ΚΚΔ (άρθρο 65) δυνατότητα για μείωση της δεσμευτικής πενταετίας σε τριετία για επενδύσεις και δημιουργούμενες θέσεις απασχόλησης στις περιπτώσεις ενισχύσεων ΜΜΕ θα προβλέπεται εφόσον επιλεγεί στο πλαίσιο των σχετικών προκηρύξεων.

Οι δράσεις που επιλέγονται στο πλαίσιο του ΕΣ Ιiii έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Αναμενόμενη συμβολή σε ειδικό στόχο:

Οι δράσεις επιδιώκουν: (α) την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων στις διεθνείς αγορές, καθώς και την ανάκαμψη από την ύφεση που δημιούργησε η πανδημία covid-19, (β) τη δημιουργία ευνοϊκότερου περιβάλλοντος για την επιχειρηματική δραστηριότητα μέσω της παροχής δέσμης κινήτρων, (γ) τη μεγέθυνση των επιχειρήσεων σε όρους απασχολούμενου ανθρώπινου δυναμικού και πάγιου κεφαλαίου και τη βελτίωση της παραγωγικότητας σε όρους προστιθέμενης αξίας και (δ) τη συνεισφορά για την επίτευξη των στόχων της κλιματικής αλλαγής. Επιπλέον, επιδιώκουν την ενσωμάτωση καινοτομιών στην παραγωγική διαδικασία.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: ΕΥΔ/ΕΦ

Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): Υφιστάμενες και νέες επιχειρήσεις της Περιφέρειας Κρήτης.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και η νέα Εθνική Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (<https://www.amea.gov.gr/strategy/strategy-2024-2030>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή. Καλύπτει οριζόντια το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Θα εξεταστεί η χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων για την ενίσχυση των επιχειρήσεων σύμφωνα με τα αποτελέσματα σχετικής, εκ των προτέρων αξιολόγησης, που εκπονείται κεντρικά. Στο βαθμό που θα αποφασιστεί, κατά την εξειδίκευση των προσκλήσεων του Προγράμματος, η χρήση χρηματοδοτικού εργαλείου τότε για την επίτευξη οικονομικών κλίμακας, τη διασφάλιση της σχετικής τεχνογνωσίας και των απαιτούμενων συνεργειών θα γίνεται με εκχώρηση των απαιτούμενων πόρων από το Πρόγραμμα σε κεντρική δομή που θα έχει αναλάβει ανάλογες δράσεις.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO01	Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	επιχειρήσεις	72,00	187,00
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO02	Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	72,00	187,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
---------------	----------------	--------	-----------------------	------------------------	---------	-----------------	------------------------------	---------------	---------------	----------------	--------------

1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR01	Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν σε υποστηριζόμενες οντότητες	ετήσια ΙΠΑ	0,00	2021	13,00	ΟΠΣ	
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR02	Ιδιωτικές επενδύσεις οι οποίες συμπληρώνουν τη δημόσια στήριξη (εκ της οποίας: επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά μέσα)	ευρώ	0,00	2021	23.548.278,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	024. Προηγμένες υπηρεσίες στήριξης για ΜΜΕ και ομίλους ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών διοίκησης, μάρκετινγκ και σχεδιασμού)	10.461.285,00
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	075. Υποστήριξη φιλικών προς το περιβάλλον διεργασιών παραγωγής και αποδοτικής χρήσης των πόρων στις ΜΜΕ	4.250.000,00
1	RSO1.3	Σύνολο			14.711.285,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	14.711.285,00
1	RSO1.3	Σύνολο			14.711.285,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	14.711.285,00

1	RSO1.3	Σύνολο			14.711.285,00
---	--------	--------	--	--	---------------

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	14.711.285,00
1	RSO1.3	Σύνολο			14.711.285,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 1Α. Υποστήριξη της ανάπτυξης και της προαγωγής στρατηγικών τεχνολογιών της Ευρώπης

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.6. Στήριξη επενδύσεων που συμβάλλουν στους στόχους της πλατφόρμας στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη (STEP) οι οποίοι αναφέρονται στο άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/795 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

- Προώθηση της καινοτόμου επιχειρηματικότητας στις ψηφιακές τεχνολογίες στην Περιφέρεια Κρήτης, στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας STEP

Θα χρηματοδοτηθούν επενδυτικά σχέδια των ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στην Κρήτη σε ψηφιακές τεχνολογίες που θα εστιάζουν στην ανάπτυξη υπερπροηγμένων τεχνολογιών, όπως οι τεχνολογίες τεχνητής νοημοσύνης (AI), η υπολογιστική υψηλής απόδοσης (HPC), οι κβαντικές τεχνολογίες, η μικροηλεκτρονική.

- Ανάπτυξη υποδομής για την προώθηση κρίσιμων τεχνολογιών STEP

Με βάση τον Κανονισμό STEP (795/2024) η αξιακή αλυσίδα για την ανάπτυξη ή την παραγωγή κρίσιμων τεχνολογιών αφορά και σε συναφείς υπηρεσίες που είναι κρίσιμης σημασίας και αφορούν ειδικά την ανάπτυξη ή την παραγωγή τελικών προϊόντων που εμπίπτουν στους τομείς προτεραιότητας της STEP. Στο πλαίσιο αυτό θα χρηματοδοτηθεί υποδομή για την υποστήριξη της παραγωγής και των μετρήσεων πρωτοτύπων ημιαγωγών (chips), η οποία θα παρέχει κατά κύριο λόγο υπηρεσίες στις επιχειρήσεις του τομέα της μικροηλεκτρονικής, ο οποίος εμπίπτει στους τομείς προτεραιότητας της STEP (ψηφιακές τεχνολογίες).

Η υποδομή θα αναπτυχθεί από φορείς R&D (εκπαιδευτικά ιδρύματα και ερευνητικοί φορείς της Κρήτης) και θα αξιοποιηθεί κυρίως από επιχειρήσεις που αναπτύσσουν τεχνολογίες και κατασκευάζουν τελικά προϊόντα στον τομέα της μικροηλεκτρονικής, σύμφωνα με τους κανόνες του ανταγωνισμού και του πλαισίου των κρατικών ενισχύσεων.

Οι επενδύσεις που θα χρηματοδοτηθούν θα καλύπτουν τις προϋποθέσεις της STEP, όπως αυτές καθορίζονται στο «Σημείωμα καθοδήγησης σχετικά με ορισμένες διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) 2024/795 για τη θέσπιση της πλατφόρμας στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη (STEP)».

Ειδικότερα, στο άρθρο 2 παράγραφος 2 του κανονισμού STEP ορίζεται ότι οι τεχνολογίες που αναφέρονται στην ενότητα 2 του σημειώματος καθοδήγησης θεωρούνται κρίσιμης σημασίας όταν πληρούν μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- φέρουν στην εσωτερική αγορά ένα καινοτόμο, αναδυόμενο στοιχείο αιχμής με σημαντικό οικονομικό δυναμικό·
- συμβάλλουν στη μείωση ή την πρόληψη στρατηγικών εξαρτήσεων της Ένωσης.

Οι Υπηρεσίες της ΕΑΣ διασφαλίζουν ότι οι παρεμβάσεις των τομεακών και περιφερειακών προγραμμάτων ευθυγραμμίζονται με τις εθνικές και ευρωπαϊκές

πολιτικές, καθώς και με τις νέες προτεραιότητες που ενσωματώνονται μετά τις τροποποιήσεις των ενωσιακών κανονισμών. Παράλληλα, μεριμνούν για τον αποτελεσματικό συντονισμό και την παρακολούθηση των παρεμβάσεων, ώστε να ενισχύεται η συμπληρωματικότητα και να αποτρέπονται αλληλοεπικαλύψεις, τόσο μεταξύ προγραμμάτων όσο και σε σχέση με λοιπά ενωσιακά μέσα.

Οι δράσεις που επιλέγονται στο πλαίσιο του ΕΣ 1.νι έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: ΕΥΔ, ΕΦ, Περιφέρεια Κρήτης, ΑΕΙ & Ερευνητικοί Φορείς της Περιφέρειας Κρήτης

Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): Επιχειρήσεις, ΑΕΙ και ερευνητικοί φορείς της Περιφέρειας Κρήτης

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και η νέα Εθνική Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (<https://www.amea.gov.gr/strategy/strategy-2024-2030>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των

περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή. Καλύπτει οριζόντια το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο του ΕΣ δε θα αξιοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων δεν συνδέονται τόσο με κερδοφόρες δραστηριότητες όσο με δραστηριότητες αύξησης δυναμικών καινοτομικών ικανοτήτων. Επίσης, οι παρεμβάσεις δεν περιορίζονται μόνο στις επιχειρήσεις αλλά αφορούν και σε δημόσιες δομές ή σε άλλες μη κερδοσκοπικές νομικές οντότητες. Σε αρκετές περιπτώσεις επίσης είναι δυνατόν, οι παρεμβάσεις να αφορούν σε στάδια καινοτομίας που δεν είναι άμεσα εμπορεύσιμα και αξιοποιήσιμα. Συνεπώς, για όλους αυτούς τους λόγους, δεν είναι εξασφαλισμένη η «ανακύκλωση» των επιστρεπτέων πόρων και η χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων δεν συνίσταται.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
1Α	RSO1.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο	RCO01	Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές,	επιχειρήσεις	0,00	4,00

			αναπτυγμένες περιφέρειες		μικρές, μεσαίες, μεγάλες)				
1A	RSO1.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO02	Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	0,00	4,00	
1A	RSO1.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO08	Ονομαστική αξία εξοπλισμού έρευνας και καινοτομίας	ευρώ	0,00	8.000.000,00	
1A	RSO1.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO125	Επιχειρήσεις που συνδέονται κυρίως με παραγωγικές επενδύσεις σε ψηφιακές τεχνολογίες και σε καινοτομίες στον τομέα της υπερπροηγμένης τεχνολογίας	επιχειρήσεις	0,00	4,00	

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
1A	RSO1.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR02	Ιδιωτικές επενδύσεις οι οποίες συμπληρώνουν τη δημόσια στήριξη (εκ της οποίας: επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά μέσα)	ευρώ	0,00	2024	2.133.333,00	ΟΠΣ	
1A	RSO1.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR03	Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων ή διαδικασιών	επιχειρήσεις	0,00	2024	5,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

1A	RSO1.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	004. Επενδύσεις σε πάγια περιουσιακά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης υποδομής για έρευνα, δημόσιων ερευνητικών κέντρων και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που συνδέονται άμεσα με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας	6.800.000,00
1A	RSO1.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	193. Παραγωγικές επενδύσεις σε ΜΜΕ που συνδέονται κυρίως με ψηφιακές τεχνολογίες και καινοτομία στον τομέα της υπερπροηγμένης τεχνολογίας	1.700.000,00
1A	RSO1.6	Σύνολο			8.500.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1A	RSO1.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	8.500.000,00
1A	RSO1.6	Σύνολο			8.500.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1A	RSO1.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	8.500.000,00
1A	RSO1.6	Σύνολο			8.500.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1A	RSO1.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	8.500.000,00
1A	RSO1.6	Σύνολο			8.500.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 2. Στήριξη της πράσινης ανάπτυξης και μείωση των εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.1. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

-Ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων δημόσιου τομέα

Στο πλαίσιο της δράσης προβλέπεται η ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων του δημόσιου τομέα αρμοδιότητας των ΟΤΑ Α & Β βαθμού και κτιρίων περιφερειακής εμβέλειας της Γενικής Κυβέρνησης στις παρακάτω ενδεικτικές κατηγορίες: Σχολικά κτίρια, διοικητήρια, περιφερειακά νοσοκομεία, πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα, αθλητικές εγκαταστάσεις, κλπ. Στο πλαίσιο της δράσης δε θα χρηματοδοτηθεί η εξοικονόμηση ενέργειας στα κτίρια κοινωνικής πρόνοιας

Θα χρηματοδοτηθούν δημόσια κτίρια τα οποία θα βελτιώσουν την ενεργειακή τους απόδοση με ανακαινίσεις τουλάχιστον μεσαίας κλίμακας συμπεριλαμβανομένων των ΑΠΕ, όπως ορίζει η σύσταση (ΕΕ)2019/786 ή με μείωση των εκπομπών CO2 τουλάχιστον κατά 30% και ενεργειακή αναβάθμιση τουλάχιστον κατά δύο κατηγορίες. Στο πλαίσιο παρεμβάσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης, προτεραιότητα θα δοθεί στη μεγαλύτερη δυνατή αξιοποίηση ΑΠΕ.

Ειδικότερα θα επιλεγούν κτίρια τα οποία :

- Έχουν μεγάλη ενεργειακή κατανάλωση
- Επιτυγχάνουν το μεγαλύτερο δυνατό επίπεδο εξοικονόμησης ενέργειας
- Έχουν επιδεικτικό χαρακτήρα (τόσο όσον αφορά τα ίδια τα κτίρια όσο και για τα συστήματα που θα εφαρμοστούν)
- Εξασφαλίζουν ωριμότητα υλοποίησης

Η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων θα επιτευχθεί με τον κατάλληλο συνδυασμό των παρακάτω ενδεικτικών παρεμβάσεων:

1. Αντικατάσταση Κουφωμάτων. Θερμομονωτικά/ θερμο-διακοπτόμενα κουφώματα με διπλούς υαλοπίνακες.
2. Εφαρμογή συστήματος θερμομόνωσης στο κτιριακό κέλυφος.
3. Αναβάθμιση συστήματος θέρμανσης λαμβάνοντας υπόψη το άρθρο 7 του κανονισμού ΕΤΠΑ/ΤΣ 21-27.
4. Τοποθέτηση διατάξεων αυτομάτου ελέγχου της λειτουργίας του συστήματος θέρμανσης.
5. Αναβάθμιση με συστήματα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) για θέρμανση/ ψύξη και ΣΗΘΥΑ.

6. Εγκατάσταση συστήματος ενεργειακής διαχείρισης (BMS).

Στο πλαίσιο της δράσης χρηματοδοτείται ένα έργο phasing. Πρόκειται για το έργο: «ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΤΙΡΙΟΥ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ - Β ΦΑΣΗ» με Κωδικό ΟΠΣ 5032772 στο ΕΠ Κρήτη 2014-2020.

Η δράση που επιλέγεται στο πλαίσιο του ΕΣ 2ι έχει εκτιμηθεί ότι συμμορφώνεται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Αναμενόμενη συμβολή σε ειδικό στόχο:

Η δράση συμβάλλει στη μείωση των εκπομπών CO₂ και την κλιματική «ουδετερότητα» της περιφέρειας. Η δράση προωθεί επενδύσεις στον κατασκευαστικό τομέα και στη βιομηχανία που θα δημιουργήσουν νέες θέσεις εργασίας συμβάλλοντας θετικά στο περιφερειακό ΑΕΠ. Επιπλέον, η δράση προάγει την εδαφική συνοχή, καθώς τα έργα υλοποιούνται σε Δήμους της επικράτειας της Περιφέρειας.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: Φορείς του δημόσιου τομέα, ΟΤΑ α & β βαθμού

Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): κάτοικοι και επισκέπτες της Κρήτης

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και η νέα Εθνική Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (<https://www.amea.gov.gr/strategy/strategy-2024-2030>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή. Καλύπτει οριζόντια το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο του ΕΣ 2.1 δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία. Στις παρεμβάσεις που αφορούν σε Δημόσια Κτήρια, λόγω της φύσης των φορέων υλοποίησης, το κίνητρο ανάληψης της σχετικής δράσης δε λειτουργεί με χρηματοδοτικά εργαλεία αλλά με μη επιστρεπτές χορηγήσεις. Με βάση την προηγούμενη εμπειρία και στην περίπτωση των δράσεων αυτών το κίνητρο ανάληψης λειτουργεί περισσότερο με την επιχορήγηση, ως μορφή χρηματοδότησης.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO19	Δημόσια κτίρια με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση	τετραγωνικά μέτρα	14.475,00	78.670,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR26	Ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας (εκ της οποίας: οικονομικά προσιτές και βιώσιμες κατοικίες, δημόσια κτίρια, επιχειρήσεις, άλλα)	MWh/έτος	29.975,00	2021	17.985,00	ΟΠΣ	
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR29	Εκτιμώμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου	τόνοι ισοδύναμου CO2/έτος	15.017,00	2021	9.010,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	045. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	23.375.000,00
2	RSO2.1	Σύνολο			23.375.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	23.375.000,00
2	RSO2.1	Σύνολο			23.375.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	23.375.000,00
2	RSO2.1	Σύνολο			23.375.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	23.375.000,00
2	RSO2.1	Σύνολο			23.375.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.4. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

- Αντιπλημμυρική Προστασία

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν κατά κύριο λόγο αντιπλημμυρικά έργα μικρής κλίμακας σε περιοχές που χωροθετούνται σε ζώνες Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας στο Υδατικό Διαμέρισμα της Κρήτης και στα αστικά κέντρα του νησιού, τα οποία δύναται να εφαρμόζουν όπου είναι εφικτό ecosystem best approaches. Θα δοθεί προτεραιότητα στα έργα που αντιμετωπίζουν πλημμυρικά φαινόμενα στις περιοχές των Ζωνών Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας στο Υδατικό Διαμέρισμα της Κρήτης, όπως αυτές έχουν αναδειχθεί από την αξιολόγηση του ΥΠΕΝ σε εφαρμογή της οδηγίας 2007/60/ΕΚ (Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας και ΠΕΠΣΚΑ).

Τα έργα που θα χρηματοδοτηθούν θα συμμορφώνονται με:

- την Εθνική Στρατηγική για την κλιματική αλλαγή
- την Περιφερειακή Στρατηγική για την κλιματική αλλαγή
- το Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής του Υδατικού Διαμερίσματος Κρήτης
- το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας

- Ετοιμότητα φορέων για την πρόληψη και αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθεί:

- η προμήθεια εξοπλισμού, κυρίως μηχανημάτων για τον εκχιονισμό και χωματοουργικών μηχανημάτων για την αντιμετώπιση/περιορισμό των επιπτώσεων των, σχετιζόμενων με το κλίμα, φυσικών κινδύνων (π.χ. πυρκαγιές, πλημμύρες, ακραία καιρικά φαινόμενα) συμβάλλοντας στην ενίσχυση της ετοιμότητας της Πολιτικής Προστασίας των ΟΤΑ α' & β' βαθμού και λοιπών φορέων καθ' αρμοδιότητα για την πρόληψη και αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών που συνδέονται με το κλίμα.

Στο πλαίσιο της δράσης χρηματοδοτείται ένα έργο phasing. Πρόκειται για το έργο: «ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ» με Κωδικό ΟΠΣ 5045699 στο ΕΠ Κρήτη 2014-2020.

Τα έργα που θα χρηματοδοτηθούν θα συμμορφώνονται με τον Ολοκληρωμένο Εθνικό Σχεδιασμό Πολιτικής Προστασίας και Διαχείρισης Κινδύνων.

Οι παραπάνω δράσεις είναι συμπληρωματικές με δράσεις:

- Του Προγράμματος «Πολιτική Προστασία» το οποίο χρηματοδοτεί δράσεις πρόληψης οι οποίες επικεντρώνονται στις φάσεις της ετοιμότητας, της ανταπόκρισης και της βραχείας αποκατάστασης.
- Του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» το οποίο χρηματοδοτεί αντιπλημμυρικά έργα μεγάλης κλίμακας, την υλοποίηση οριζόντιων στρατηγικών για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, την καταγραφή της κλιματικής αλλαγής και την αξιολόγηση της επίδρασης του αστικού περιβάλλοντος στην κλιματική αλλαγή, τομεακές εξειδικευμένες μελέτες για τη διερεύνηση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής σε τομεακό και χωρικό επίπεδο, έργα προστασίας ακτών - αντιδιαβρωτικά έργα - προστασία λιμένων έναντι των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, σύνταξη προδιαγραφών για αύξηση της ανθεκτικότητας των έργων υποδομής, στοχευμένες δράσεις για την προσαρμογή της πολιτιστικής κληρονομιάς στην κλιματική αλλαγή, μελέτες τρωτότητας παλαιών και κρίσιμων υποδομών και εγκαταστάσεων.

Πριν από την έκδοση των προσκλήσεων, η Διαχειριστική Αρχή, σε στενή διαβούλευση με την Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης Πολιτικής Προστασίας, θα καταγράψει τις ανάγκες πολιτικής προστασίας και διαχείρισης φυσικών καταστροφών κάθε Δήμου αλλά και των άλλων αρμόδιων φορέων κάθε Περιφέρειας. Στην πρόσκληση θα επισυναφθεί παράρτημα, το οποίο θα περιέχει την κατηγορία των έργων και τον επιλέξιμο προϋπολογισμό, λαμβάνοντας υπόψη τον διαθέσιμο προϋπολογισμό κάθε Περιφερειακού Προγράμματος και των σχετικών προτεραιοτήτων του. Τα ενταγμένα έργα θα γνωστοποιούνται στην Επιτελική Δομή του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, με σκοπό να ενσωματωθούν στον συντονισμό αντιμετώπισης καταστροφών του Υπουργείου σε περιφερειακό επίπεδο.

Οι δράσεις που επιλέγονται στο πλαίσιο του ΕΣ 2iv έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Αναμενόμενη συμβολή σε ειδικό στόχο:

Οι δράσεις επιδιώκουν την αντιμετώπιση επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και απειλών από καταστροφές που προκαλούνται από θεομηνίες μέσω της διαχείρισης επιφανειακών απορροών, υδατορεμάτων, πλημμυρικών ποταμών και της διαχείρισης ομβρίων με βάση το Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας (ΣΔΚΠ) της Περιφέρειας Κρήτης.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: ΟΤΑ α & β βαθμού, ΔΕΥΑ της Περιφέρειας Κρήτης, λοιποί φορείς καθ' αρμοδιότητα.

Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): κάτοικοι της Κρήτης

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και η νέα Εθνική Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (<https://www.amea.gov.gr/strategy/strategy-2024-2030>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή. Καλύπτει οριζόντια το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO903	Επενδύσεις σε εξοπλισμό πολιτικής προστασίας	Ευρώ	1.500.000,00	6.000.000,00
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO904	Επιφάνεια αντιπλημμυρικών έργων μη γειτνιαζόντων με υδάτινο περιβάλλον	Τετραγωνικά Χιλιόμετρα	0,40	5,45

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR35	Πληθυσμός που ωφελείται από αντιπλημμυρικά μέτρα	άτομα	0,00	2021	39.560,00	ΟΠΣ	
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR37	Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα προστασίας από φυσική	άτομα	0,00	2021	205.815,00	ΟΠΣ	

			περιφέρειες		καταστροφή που συνδέεται με την κλιματική αλλαγή (εκτός της πλημμύρας και των ανεξέλεγκτων πυρκαγιών)						
--	--	--	-------------	--	---	--	--	--	--	--	--

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	058. Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πλημμύρες και κατολισθήσεις (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)	15.725.000,00
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	060. Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: άλλες καταστροφές, π.χ. θύελλες και ξηρασία (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)	4.675.000,00
2	RSO2.4	Σύνολο			20.400.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	20.400.000,00
2	RSO2.4	Σύνολο			20.400.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	20.400.000,00
2	RSO2.4	Σύνολο			20.400.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	20.400.000,00
2	RSO2.4	Σύνολο			20.400.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.5. Προαγωγή της ασφαλούς πρόσβασης στο νερό, της βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων, συμπεριλαμβανομένης της ολοκληρωμένης διαχείρισης των υδάτων, και της ανθεκτικότητας των υδάτων (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

- Συμπλήρωση/Αναβάθμιση των δικτύων ύδρευσης

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν έργα:

- αναβάθμισης – συμπλήρωσης υφισταμένων δικτύων ύδρευσης και σχετικών εξοπλισμών που βελτιώνουν την ποιότητα του παρεχόμενου νερού και περιορίζουν τις απώλειες.
- κατασκευής νέων δικτύων και συστημάτων ύδρευσης σε περιοχές που έχουν περιορισμένη παροχή νερού ύδρευσης.

Η τιμολόγηση των υπηρεσιών ύδατος των ΔΕΥΑ (ύδρευσης και αποχέτευσης) ρυθμίζεται από το άρθρο 25 του Ν. 1069/80 όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 4483/2017 που αναφέρεται στα τιμολόγια. Επίσης, με το ΦΕΚ 1751 Β/22.5.2017 επήλθε έγκριση γενικών κανόνων κοστολόγησης και τιμολόγησης υπηρεσιών ύδατος και καθορίστηκε η μέθοδος και οι διαδικασίες για την ανάκτηση κόστους των υπηρεσιών ύδατος στις διάφορες χρήσεις του.

Τα έργα που θα χρηματοδοτηθούν θα συμμορφώνονται με:

- Το ισχύον Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής του Υδατικού Διαμερίσματος Κρήτης.
- Το Εθνικό Επιχειρησιακό Σχέδιο για το πόσιμο νερό.
- Τα Γενικά Σχέδια Ύδρευσης (master plan) που έχουν εκπονηθεί για την ορθολογική διαχείριση του νερού από τους δικαιούχους.

- Διαχείριση Υγρών αποβλήτων

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν:

- έργα συλλογής και επεξεργασίας λυμάτων οικισμών Δ' Κατηγορίας, σε οικολογικά ευαίσθητες (προστευόμενες) και παράκτιες τουριστικές περιοχές της Κρήτης, σύμφωνα με το Επιχειρησιακό Σχέδιο Διαχείρισης Λυμάτων Οικισμών Δ Κατηγορίας του ΥΠΕΚΑ.
- έργα τα οποία εμπίπτουν στην οδηγία 91/271/ΕΟΚ, εφόσον αυτά αναδειχθούν ως υφιστάμενες ή και νέες ανάγκες σύμφωνα με το Εθνικό Επιχειρησιακό Σχέδιο Διαχείρισης Αστικών Λυμάτων Οικισμών Γ' Προτεραιότητας.

Τα έργα που θα χρηματοδοτηθούν θα εξασφαλίσουν την καλή ποιότητα του νερού κολύμβησης και των υπογείων υδάτων και θα συμβάλλουν στην προστασία της θαλάσσιας και χερσαίας χλωρίδας και πανίδας.

Τα έργα που θα χρηματοδοτηθούν θα συμμορφώνονται με:

- το Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής του Υδατικού Διαμερίσματος Κρήτης.
- τις κατευθυντήριες αρχές της οδηγίας πλαίσιο για τα ύδατα, την οδηγία 2008/56 περί διαχείρισης και προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος και των λοιπών οδηγιών.
- το Επιχειρησιακό Σχέδιο Διαχείρισης Λυμάτων Οικισμών Δ Κατηγορίας του ΥΠΕΚΑ.
- το Επιχειρησιακό Σχέδιο Διαχείρισης Λυμάτων Οικισμών Γ Κατηγορίας.

Στο πλαίσιο της δράσης χρηματοδοτούνται πέντε έργα phasing. Πρόκειται για τα έργα: «ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΗΣ ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ» με MIS 5000350 και «ΣΥΛΛΟΓΗ, ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΛΑΚΙΑ» με MIS 5000360, «Συλλογή, μεταφορά, επεξεργασία και διάθεση αστικών λυμάτων της περιοχής «Μαράθ» Δ.Ε. Ακρωτηρίου Δήμου Χανίων» Β΄ ΦΑΣΗ με Κωδικό ΟΠΣ 5047467, «ΕΡΓΑ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΛΥΜΑΤΩΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΛΑΙΚΑΣΤΡΟΥ ΔΗΜΟΥ ΣΗΤΕΙΑΣ - Β΄ ΦΑΣΗ» με Κωδικό ΟΠΣ 5047331 και «Δίκτυα Αποχέτευσης και Εγκατάσταση επεξεργασίας και διάθεσης λυμάτων των παραλιακών οικισμών Κουτσουρά, Μακρύ Γιαλού Δήμου Ιεράπετρας και Ανάληψης Δήμου Σητείας Π.Ε. Λασιθίου» με Κωδικό ΟΠΣ 5047193, στο ΕΠ Κρήτη 2014-2020.

Οι μελλοντικές επενδύσεις στον τομέα των υδάτων (πόσιμο νερό και λύματα) θα βασίζονται σε ένα ολιστικό και οικονομικά αποδοτικό σχεδιασμό που θα αντιμετωπίσει ανάγκες όπως το πόσιμο νερό, τα λύματα, τα όμβρια ύδατα, τη διαχείριση της ιλύος, την επαναχρησιμοποίηση νερού, την ψηφιοποίηση/έξυπνη μέτρηση/τηλεμετρία, την ενεργειακή απόδοση, την ευαισθητοποίηση του κοινού κ.λπ. Ως εκ τούτου, η διαμόρφωση των έργων θα πρέπει να αποτελεί μέρος ενός περιεκτικού και ολοκληρωμένου σχεδιασμού κάθε παρόχου υπηρεσιών ύδατος και να βασίζεται σε ένα βιώσιμο και μακροπρόθεσμο επιχειρησιακό σχέδιο.

Μέχρι την ολοκλήρωση των ολιστικών επιχειρησιακών σχεδίων, η ένταξη έργων θα πραγματοποιείται βάσει συγκεκριμένης μεθοδολογίας, με κριτήρια που θα αξιολογούν -μεταξύ άλλων- τον σχεδιασμό και την πληρότητα των έργων, την ύπαρξη ανάλυσης εναλλακτικών επιλογών και την τιμολογιακή πολιτική του εκάστοτε παρόχου ύδατος. Τα κριτήρια και ο χρονικός ορίζοντας υλοποίησής τους, δύνανται να τροποποιούνται από την ΕΑΣ κατόπιν συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, διασφαλίζοντας ότι οι αναγκαίες υποδομές θα υλοποιούνται απρόσκοπτα, με παράλληλη ενίσχυση της μακροπρόθεσμης λειτουργικότητας και βιωσιμότητάς τους.

Οι δράσεις που επιλέγονται στο πλαίσιο του ΕΣ 2ν έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Αναμενόμενη συμβολή σε ειδικό στόχο:

Επιδιώκεται η βιώσιμη διαχείριση των υδάτινων πόρων της Κρήτης με ορθολογική διαχείριση αυτών, λαμβάνοντας υπόψη και τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Επιδιώκεται η καθολική πρόσβαση του πληθυσμού σε καλής ποιότητας πόσιμο νερό και περιορισμό των διαρροών στα δίκτυα ύδρευσης. Επίσης επιδιώκεται η εξασφάλιση καλής ποιότητας νερού κολύμβησης, η προστασία του υπόγειου υδροφορέα και η προστασία της θαλάσσιας και χερσαίας χλωρίδας και πανίδας.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: ΟΤΑ α & β βαθμού, ΔΕΥΑ της Περιφέρειας Κρήτης, Λοιποί φορείς με αρμοδιότητα

Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): κάτοικοι της Κρήτης, χρήστες αναβαθμισμένων συστημάτων ύδρευσης, χρήστες αναβαθμισμένων συστημάτων επεξεργασίας λυμάτων

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και η νέα Εθνική Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (<https://www.amea.gov.gr/strategy/strategy-2024-2030>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με

μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή. Καλύπτει οριζόντια το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO30	Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων σωλήνων για τα συστήματα διανομής των δημόσιων δικτύων ύδρευσης	χλμ.	26,00	161,00
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO31	Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων σωλήνων για το δημόσιο δίκτυο συλλογής λυμάτων	χλμ.	35,00	61,00

2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO32	Νέα ή αναβαθμισμένη ικανότητα επεξεργασίας λυμάτων	ισοδύναμο πληθυσμού	0,00	47.541,00
---	--------	------	-----------------------------------	-------	--	---------------------	------	-----------

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRC41	Πληθυσμός συνδεδεμένος σε βελτιωμένο δημόσιο δίκτυο ύδρευσης	άτομα	0,00	2021	210.800,00	ΟΠΣ	
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRC42	Πληθυσμός συνδεδεμένος σε τουλάχιστον δευτερεύον δημόσιο σύστημα επεξεργασίας λυμάτων	άτομα	0,00	2021	47.141,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	062. Παροχή νερού για ανθρώπινη κατανάλωση (άντληση, επεξεργασία, υποδομές αποθήκευσης και διανομής, μέτρα αύξησης της απόδοσης, παροχή πόσιμου νερού)	16.150.000,00
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	065. Συλλογή και επεξεργασία λυμάτων	25.925.000,00
2	RSO2.5	Σύνολο			42.075.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	42.075.000,00
2	RSO2.5	Σύνολο			42.075.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	42.075.000,00
2	RSO2.5	Σύνολο			42.075.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	42.075.000,00
2	RSO2.5	Σύνολο			42.075.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.7. Ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης της φύσης, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, μεταξύ άλλων σε αστικές περιοχές, και μείωση όλων των μορφών ρύπανσης (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

- Ανάπτυξη ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή κοινοχρήστων χώρων αστικών κέντρων/οικισμών

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν έργα πράσινων υποδομών σε κοινόχρηστους χώρους των αστικών και ημιαστικών κέντρων της Κρήτης (π.χ. αστικά και περιαστικά πάρκα, δημόσιοι κήποι, χώροι αναψυχής, πλατείες, πεζόδρομοι, δεντροστοιχίες) που θα ενισχύσουν την αστική βιοποικιλότητα σύμφωνα με την Εθνική Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα, την οικολογική σύνδεση πράσινων χώρων, τη μείωση των εκπομπών CO₂ και τη μικροκλιματική αναβάθμιση του αστικού τοπίου. Οι δράσεις δύναται να υλοποιούνται υπό το πρίσμα των βασικών αξόνων της πολιτικής Bauhaus (sustainability, aesthetics, inclusion) εφόσον συντρέχουν οι απαιτούμενες προϋποθέσεις.

Στο πλαίσιο της δράσης χρηματοδοτούνται δύο έργα phasing. Πρόκειται για τα έργα: «Βιοκλιματική Ανάπλαση κεντρικών συνδετήριων οδών πόλης Ρεθύμνου» με Κωδικό ΟΠΣ 5070808 και «Βιοκλιματική Αναβάθμιση Ανοικτών Κοινόχρηστων Χώρων και Ανάπλαση Ενδοδημοτικής Οδοποιίας του Κεντρικού Τμήματος και Συνοικισμού Αρχαίων» με Κωδικό ΟΠΣ 5053857 στο ΕΠ Κρήτη 2014-2020.

Τα έργα που θα χρηματοδοτηθούν θα συμμορφώνονται:

- Με την Εθνική Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα.
- Με τις Οδηγίες 2008/50/ΕΚ, 2001/81/ΕΚ και 2004/107/ΕΚ για την ποιότητα του αέρα.
- Με την Οδηγία 2002/49/ΕΚ για τον θόρυβο.

Το πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» θα χρηματοδοτήσει σχετικές δράσεις στα Αστικά Κέντρα Αθήνας και Θεσσαλονίκης.

Οι δράσεις που επιλέγονται στο πλαίσιο του ΕΣ 2vii έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Αναμενόμενη συμβολή σε ειδικό στόχο:

Η δράση συμβάλει στην προσαρμογή των αστικών κέντρων της Κρήτης στην κλιματική αλλαγή, μέσω της ανάπτυξης κοινοχρήστων χώρων και δημόσιων υποδομών κατάλληλα σχεδιασμένων και διαχειριζόμενων προκειμένου να αναδεικνύουν και να ενισχύουν τις οικολογικές διαδικασίες και την αστική

βιοποικιλότητα.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: ΟΤΑ α & β βαθμού της Περιφέρειας Κρήτης

Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): κάτοικοι των αστικών κέντρων/οικισμών της Κρήτης, χρήστες πράσινων υποδομών

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και η νέα Εθνική Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (<https://www.amea.gov.gr/strategy/strategy-2024-2030>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή. Καλύπτει οριζόντια το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2	RSO2.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO36	Πράσινες υποδομές που υποστηρίζονται για σκοπούς διαφορετικούς από την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	εκτάρια	0,00	4,74

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
2	RSO2.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	RCR95	Πληθυσμός που έχει πρόσβαση σε νέες ή	άτομα	0,00	2021	130.000,00	ΟΠΣ	

			περιφέρειες		βελτιωμένες πράσινες υποδομές						
--	--	--	-------------	--	-------------------------------	--	--	--	--	--	--

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	079. Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές	9.416.163,00
2	RSO2.7	Σύνολο			9.416.163,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	9.416.163,00
2	RSO2.7	Σύνολο			9.416.163,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	9.416.163,00
2	RSO2.7	Σύνολο			9.416.163,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	9.416.163,00
2	RSO2.7	Σύνολο			9.416.163,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 2Α. Ενίσχυση της ανθεκτικότητας των υδάτινων πόρων της Κρήτης

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.5. Προαγωγή της ασφαλούς πρόσβασης στο νερό, της βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων, συμπεριλαμβανομένης της ολοκληρωμένης διαχείρισης των υδάτων, και της ανθεκτικότητας των υδάτων (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

- Προώθηση της ασφαλούς πρόσβασης στο νερό και της βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν έργα:

- μείωσης των διαρροών και εκσυγχρονισμού υφισταμένων δικτύων ύδρευσης (συστήματα τηλεελέγχου - τηλεχειρισμού και ανίχνευσης διαρροών και ελέγχου ποιότητας των δικτύων ύδρευσης)
- κατασκευής μονάδων αφαλάτωσης θαλασσινού ή υφάλμυρου νερού για την κάλυψη αναγκών ύδρευσης περιοχών που αντιμετωπίζουν προβλήματα έλλειψης πόσιμου νερού

Τα έργα που θα χρηματοδοτηθούν θα συμμορφώνονται με:

- Το ισχύον Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής του Υδατικού Διαμερίσματος Κρήτης.
- Το Εθνικό Επιχειρησιακό Σχέδιο για το πόσιμο νερό.
- Τα Γενικά Σχέδια Ύδρευσης (master plan) που έχουν εκπονηθεί για την ορθολογική διαχείριση του νερού από τους παρόχους ύδατος.

- Διαχείριση Υγρών αποβλήτων

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν συστήματα συλλογής και επεξεργασίας λυμάτων καθώς και έργα επανάχρησης λυμάτων για ενδεδειγμένους σκοπούς πέραν της αγροτικής χρήσης (πότισμα πάρκων, καθαρισμός δρόμων, πυρόσβεση, βιομηχανικές χρήσεις, εμπλουτισμός υπόγειων υδροφορέων, διατήρηση υγροτόπων, κλπ).

Τα ανωτέρω έργα θα συμμορφώνονται με τις τεχνικές, υγειονομικές και περιβαλλοντικές προδιαγραφές που καθορίζονται στο εθνικό θεσμικό/κανονιστικό πλαίσιο, οι οποίες διαφοροποιούνται ανάλογα με τη χρήση και θα εξασφαλίσουν την καλή ποιότητα του νερού κολύμβησης και των υπογείων υδάτων και θα συμβάλλουν στην προστασία της θαλάσσιας και χερσαίας χλωρίδας και πανίδας.

Επίσης, τα έργα που θα χρηματοδοτηθούν θα συμμορφώνονται με το Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής του Υδατικού Διαμερίσματος Κρήτης, τις κατευθυντήριες αρχές της οδηγίας πλαίσιο για τα ύδατα, την οδηγία 2008/56 περί διαχείρισης και προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος και των λοιπών οδηγιών.

Οι μελλοντικές επενδύσεις στον τομέα των υδάτων (πόσιμο νερό και λύματα) θα βασίζονται σε ένα ολιστικό και οικονομικά αποδοτικό σχεδιασμό που θα αντιμετωπίσει ανάγκες όπως το πόσιμο νερό, τα λύματα, τα όμβρια ύδατα, τη διαχείριση της ιλύος, την επαναχρησιμοποίηση νερού, την ψηφιοποίηση/έξυπνη μέτρηση/τηλεμετρία, την ενεργειακή απόδοση, την ευαισθητοποίηση του κοινού κ.λπ. Ως εκ τούτου, η διαμόρφωση των έργων θα πρέπει να αποτελεί μέρος ενός περιεκτικού και ολοκληρωμένου σχεδιασμού κάθε παρόχου υπηρεσιών ύδατος και να βασίζεται σε ένα βιώσιμο και μακροπρόθεσμο επιχειρησιακό σχέδιο.

Μέχρι την ολοκλήρωση των ολιστικών επιχειρησιακών σχεδίων, η ένταξη έργων θα πραγματοποιείται βάσει συγκεκριμένης μεθοδολογίας, με κριτήρια που θα αξιολογούν -μεταξύ άλλων- τον σχεδιασμό και την πληρότητα των έργων, την ύπαρξη ανάλυσης εναλλακτικών επιλογών και την τιμολογιακή πολιτική του εκάστοτε παρόχου ύδατος. Τα κριτήρια και ο χρονικός ορίζοντας υλοποίησής τους, δύνανται να τροποποιούνται από την ΕΑΣ κατόπιν συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, διασφαλίζοντας ότι οι αναγκαίες υποδομές θα υλοποιούνται απρόσκοπτα, με παράλληλη ενίσχυση της μακροπρόθεσμης λειτουργικότητας και βιωσιμότητάς τους.

Οι Υπηρεσίες της ΕΑΣ διασφαλίζουν ότι οι παρεμβάσεις των τομεακών και περιφερειακών προγραμμάτων ευθυγραμμίζονται με τις εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές, καθώς και με τις νέες προτεραιότητες που ενσωματώνονται μετά τις τροποποιήσεις των ενωσιακών κανονισμών. Παράλληλα, μεριμνούν για τον αποτελεσματικό συντονισμό και την παρακολούθηση των παρεμβάσεων, ώστε να ενισχύεται η συμπληρωματικότητα και να αποτρέπονται αλληλοεπικαλύψεις, τόσο μεταξύ προγραμμάτων όσο και σε σχέση με λοιπά ενωσιακά μέσα.

Οι δράσεις που επιλέγονται στο πλαίσιο του ΕΣ 2ν έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: ΟΤΑ α & β βαθμού, ΔΕΥΑ της Περιφέρειας Κρήτης, Λοιποί φορείς με αρμοδιότητα
Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): κάτοικοι και επισκέπτες της Κρήτης

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς

για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και η νέα Εθνική Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (<https://www.amea.gov.gr/strategy/strategy-2024-2030>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή. Καλύπτει οριζόντια το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2A	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO30	Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων σωλήνων για τα συστήματα διανομής των δημόσιων δικτύων ύδρευσης	χλμ.	0,00	210,00
2A	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO32	Νέα ή αναβαθμισμένη ικανότητα επεξεργασίας λυμάτων	ισοδύναμο πληθυσμού	0,00	6.975,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
2A	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR41	Πληθυσμός συνδεδεμένος σε βελτιωμένο δημόσιο δίκτυο ύδρευσης	άτομα	0,00	2021	317.084,00	ΟΠΣ	
2A	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR42	Πληθυσμός συνδεδεμένος σε τουλάχιστον δευτερεύον δημόσιο σύστημα επεξεργασίας λυμάτων	άτομα	0,00	2021	6.015,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	---------	--------	-----------------------	---------	------------

	στόχος				
2A	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	062. Παροχή νερού για ανθρώπινη κατανάλωση (άντληση, επεξεργασία, υποδομές αποθήκευσης και διανομής, μέτρα αύξησης της απόδοσης, παροχή πόσιμου νερού)	13.476.070,00
2A	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	065. Συλλογή και επεξεργασία λυμάτων	6.800.000,00
2A	RSO2.5	Σύνολο			20.276.070,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2A	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	20.276.070,00
2A	RSO2.5	Σύνολο			20.276.070,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2A	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	20.276.070,00
2A	RSO2.5	Σύνολο			20.276.070,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2A	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	20.276.070,00
2A	RSO2.5	Σύνολο			20.276.070,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 2B. Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή και βιώσιμη στέγαση

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.11. Προώθηση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή και βιώσιμη στέγαση (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

- Ανακαίνιση παλαιών ιδιωτικών κατοικιών με ήπιες ενεργειακές παρεμβάσεις

Η δράση ανακαίνισης ιδιωτικών κατοικιών με ήπια ενεργειακή αναβάθμιση θα αφορά αποκλειστικά σε κλειστά ακίνητα (τα οποία δεν ηλεκτροδοτούνται τουλάχιστον για 2 έτη, & όπως σχετικά θα διευκρινιστεί στην οικεία πρόσκληση), για τα οποία έχει εκδοθεί οικοδομική άδεια προ της 31.12.1990 και η επιφάνειά τους είναι έως 120τμ. Συνεπώς η δράση δεν περιλαμβάνει ανοιχτά, καθώς και «κενά» ακίνητα.

Τα εν λόγω ακίνητα θα χρησιμοποιηθούν για τουλάχιστον 5 έτη, αποκλειστικά, είτε για ιδιοκατοίκηση ως κύρια κατοικία (συνεπώς αποκλείεται χρήση ως δευτερεύουσα κατοικία, είτε ως δωρεάν παραχωρούμενη), είτε για μακροχρόνια μίσθωση (συνεπώς η βραχυχρόνια μίσθωση του ακινήτου (τύπου Airbnb) αποκλείεται). Μεταβίβαση του ακινήτου πριν την παρέλευση της πενταετίας δεν επιτρέπεται και επιφέρει επιστροφή του ποσού της ενίσχυσης που έχει καταβληθεί. Εξαιρετικές περιπτώσεις που υποχρεώνουν τους ιδιοκτήτες να μετοικήσουν, θα αναφέρονται ειδικότερα στην πρόσκληση.

Σε περίπτωση μακροχρόνιας μίσθωσης, το μίσθωμα θα παραμένει σταθερό για 3 έτη από την έναρξη της μίσθωσης, κάτι το οποίο ουσιαστικά συνεπάγεται σταδιακή μείωση του ενοικίου περίπου 20% σε βάθος τριετίας, με βάση τα τρέχοντα στοιχεία για τον πληθωρισμό στα ενοίκια στην Ελλάδα. Η αποπληρωμή της δράσης προς τον ωφελούμενο (ιδιοκτήτη) θα συνδέεται με την ενεργοποίηση της μακροχρόνιας μίσθωσης (η οποία αποδεικνύεται από τα στοιχεία της ΑΑΔΕ), με όρους που θα καθοριστούν στην οικεία πρόσκληση της δράσης.

Στην περίπτωση ιδιοκατοίκησης, η αποπληρωμή της δράσης προς τον ωφελούμενο (ιδιοκτήτη) θα συνδέεται με δικαιολογητικά έγγραφα για την επιβεβαίωση της ιδιοκατοίκησης, όπως αυτά θα προσδιοριστούν στην οικεία πρόσκληση.

Στην περίπτωση αποτυχίας επίτευξης μακροχρόνιας μίσθωσης της κατοικίας (όπως θα εξειδικευθεί στην πρόσκληση), οι συνολικές δαπάνες δεν είναι επιλέξιμες, ως εκ τούτου δεν συμπεριλαμβάνονται στα αιτήματα πληρωμής του Προγράμματος, και ο ωφελούμενος θα κληθεί να επιστρέψει το ποσό της ενίσχυσης που του έχει καταβληθεί.

Ωφελούμενοι της δράσης είναι οι ιδιοκτήτες των ανωτέρω ακινήτων, που ανήκουν σε κατηγορίες χαμηλών και μεσαίων εισοδημάτων. Η επιλογή τους πραγματοποιείται βάσει εισοδηματικών κριτηρίων, τα οποία συνδέονται με κλιμακούμενα ποσοστά επιχορήγησης, ξεκινώντας από 80% για τα χαμηλότερα εισοδήματα (ενδεικτικά: άγαμος με ετήσιο εισόδημα έως 18.000€) και 70% για τα υψηλότερα εισοδήματα (ενδεικτικά: άγαμος με ετήσιο εισόδημα από 18.000€ έως 25.000€). Τα όρια αυτά & τα αντίστοιχα ποσοστά επιχορήγησης προσαυξάνονται προοδευτικά ανάλογα με τα μέλη του νοικοκυριού, ενώ προβλέπεται επιπλέον αύξηση του ποσοστού επιχορήγησης για κατοικίες σε ορεινές/ νησιωτικές περιοχές, καθώς και για ειδικές κοινωνικές ομάδες.

Τα εισοδηματικά κριτήρια σε συνάρτηση με τα ποσοστά επιχορήγησης, αποτυπώνονται ενδεικτικά ως εξής:

Ποσοστό Ενίσχυσης: 80% | 70%

A/A | Ανώτατο ετήσιο εισόδημα προηγ. έτους (€)

1 Άγαμος: 18.000 | 25.000

2 Έγγαμος / ΜΣΣ χωρίς παιδιά: 25.000 | 35.000

3 Έγγαμος / ΜΣΣ με 1 παιδί: 30.000€ | 40.000€

4 Έγγαμος / ΜΣΣ με 2 παιδιά: 35.000 | 45.000

5 Μονογονεϊκή με 1 παιδί: 28.000 | 39.000

6 Για κάθε επιπλέον παιδί: +5.000 | +5.000

Επίσης, σε περίπτωση που οι ωφελούμενοι ιδιοκτήτες των ανωτέρω ακινήτων ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 25-35 ετών και μόνο για ιδιοκατοίκηση, προβλέπεται αυξημένο ποσοστό επιχορήγησης προκειμένου να αντιμετωπιστεί η αρνητική πρωτιά της Ελλάδας μεταξύ των κρατών-μελών ως προς την ηλικία αποχώρησης των νέων από την οικογενειακή κατοικία (άνω των 30 ετών), φαινόμενο που συνδέεται κυρίως με το πρόβλημα της μη προσιτής στέγασης.

Η παρακολούθηση της δράσης πραγματοποιείται με ευθύνη του Δικαιούχου (φορέα υλοποίησης της δράσης), μέσω μηχανισμού που αξιοποιεί τα πληροφοριακά συστήματα & την πλατφόρμα της αρμόδιας φορολογικής αρχής (ΑΑΔΕ), στην οποία καταχωρούνται υποχρεωτικά βάσει της κείμενης νομοθεσίας, από τους ιδιοκτήτες & τους μισθωτές, τα στοιχεία που τεκμηριώνουν τόσο την ιδιοκατοίκηση όσο και τη μίσθωση (μισθωτήρια συμβόλαια με τα βασικά στοιχεία της μίσθωσης όπως διάρκεια & ύψος ενοικίου), καθώς και το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ).

Μέσω συγκεκριμένων διαδικασιών διασφαλίζεται η αξιόπιστη, ασφαλής και έγκαιρη παρακολούθηση της τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων των ωφελουμένων που έχουν ήδη περιγραφεί και κατ' επέκταση, η επίτευξη της επιδιωκόμενης συμβολής της δράσης στην προσιτή στέγαση.

Παράλληλα, ο δικαιούχος/ φορέας υλοποίησης της δράσης προβαίνει στην πιστοποίηση των παρεμβάσεων ανακαίνισης και ενεργειακής αναβάθμισης κατά μία τουλάχιστον ενεργειακή κατηγορία (η οποία αποδεικνύεται με την έκδοση Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης - ΠΕΑ) διασφαλίζοντας έτσι την ποιοτική διάσταση της προσιτής στέγασης.

Η δράση προωθεί τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων & τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από τα κτίρια σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας για την ενεργειακή απόδοση κτιρίων.

Για το σχεδιασμό της δράσης, έχουν ληφθεί υπόψη αποτελέσματα και δεδομένα ερευνών από την Eurostat, την Τράπεζα της Ελλάδας, το Ινστιτούτο Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE), τη μελέτη ESPON, τα Housing Advisory Board Recommendations to the E.C. κλπ, τα οποία αναδεικνύουν την οξύτητα του προβλήματος της στέγασης στην Ελλάδα (ενδεικτικά, σύμφωνα με την Eurostat (2025) το κόστος στέγασης στην Ελλάδα ως ποσοστό του διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος είναι διαχρονικά το υψηλότερο στην Ευρώπη: 31,4% το 2004, 42,2% το 2015, 35,5% το 2024).

Μετά την ολοκλήρωση της δράσης θα διενεργηθεί Συνολική Αξιολόγηση Επιπτώσεων σε κεντρικό επίπεδο, με κεντρική μέριμνα κι επιμέλεια της Εθνικής Αρχής Συντονισμού. Η εν λόγω Αξιολόγηση θα διερευνήσει κυρίως παραμέτρους όπως: η επίδραση της δράσης στην αύξηση της προσφοράς ακινήτων (νέα ακίνητα που προστέθηκαν στην αγορά) και η χωρο-κατανομή τους, ο βαθμός κάλυψης αναγκών των ωφελούμενων (καθώς & των έμμεσα ωφελουμένων-ενοικιαστών, για τις περιπτώσεις όπου αφορά) στο πλαίσιο της προσιτής & βιώσιμης στέγασης, η συνάφεια/συνέργεια της δράσης (με εκτίμηση και της

αποτελεσματικότητας) σε σχέση με παράλληλα μέτρα, καθώς και η βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων.

Περαιτέρω, το περιεχόμενο της Αξιολόγησης τροφοδοτείται από την πορεία υλοποίησης της δράσης, τα χαρακτηριστικά και τις εκροές της, τα οποία προκύπτουν από τον μηχανισμό παρακολούθησης που έχει περιγραφεί ανωτέρω, με ευθύνη του δικαιούχου. Ως χρόνος ολοκλήρωσης της Αξιολόγησης τίθεται ένα ανώτατο διάστημα είκοσι τεσσάρων μηνών από την ολοκλήρωση της δράσης.

Η δράση θα υλοποιηθεί (με ενιαίο τρόπο) μέσω εκχώρησης πόρων στο Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή».

Ο τρόπος χρηματοδότησης είναι η επιχορήγηση (grants) τόσο για λόγους ενιαίας και ίσης μεταχείρισης των ωφελούμενων της δράσης που ανήκουν σε κατηγορίες χαμηλών & μεσαίων εισοδημάτων, δεδομένου ότι και οι δύο κατηγορίες αναφέρονται στην τροποποίηση του Κανονισμού ως πληττόμενες, όσο και διότι τα στοιχεία από παρόμοιου χαρακτήρα χρηματοδοτικές δράσεις, κατέδειξαν ότι οι εν λόγω εισοδηματικές κατηγορίες (χαμηλή & μεσαία) δεν ενδείκνυνται για χρήση τραπεζικών προϊόντων (δάνεια) λόγω της αδυναμίας να εκπληρώσουν τα τραπεζικά κριτήρια δανειοδότησης (ύπαρξη άλλων στεγαστικών χρεών (δότη στεγαστικού δανείου) κλπ).

- Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή και βιώσιμη στέγαση

Η δράση αποσκοπεί στην κάλυψη στεγαστικών αναγκών ειδικών ομάδων πληθυσμού (εκπαιδευτικοί, γιατροί, δημόσιοι λειτουργοί, φοιτητές) που αντιμετωπίζουν περισσότερες δυσκολίες όσον αφορά την πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή & βιώσιμη κατοικία, λαμβάνοντας υπόψη και την Οδηγία (ΕΕ) 2024/1275 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Απριλίου 2024 για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων. Η συγκεκριμένη Δράση περιλαμβάνει 2 υποδράσεις: α) ανακαίνιση Δημοτικών / Περιφερειακών Κτιρίων για τη διάθεσή τους προς μίσθωση σε εργαζόμενους σε δημόσιες υπηρεσίες που αφορά στην ανακαίνιση υφιστάμενων κτιρίων και τη μετατροπή τους σε οικονομικά προσιτές & βιώσιμες κατοικίες (κατ' ελάχιστο ενεργειακή αναβάθμιση κατά μία (1) βαθμίδα στο ΠΕΑ) και β) ανέγερση φοιτητικών κατοικιών. Οι ανωτέρω υποδράσεις περιλαμβάνουν και τη διαμόρφωση / αναβάθμιση κοινόχρηστων και βοηθητικών χώρων ως μέρος των έργων κατασκευής και ανακαίνισης κατοικιών (χώροι στάθμευσης, χώροι πρασίνου και παιδικές χαρές), καθώς και λοιπές αναγκαίες παρεμβάσεις (πρόσβαση σε δίκτυα και υποδομές, π.χ. τοπικοί δρόμοι πρόσβασης, κλπ).

Τα κριτήρια επιλογής ωφελούμενων (δικαιούχων) της δράσης καταρχήν θα καθοριστούν με βάση τις αρχές περί διαφάνειας, ισότιμης συμμετοχής, συμπεριληπτικότητας, μη αποκλεισμού λόγω διακρίσεων κάθε μορφής, ισότητας των φύλων κλπ. Θα βασίζονται επίσης σε παραμέτρους, που ενδεικτικά περιλαμβάνουν εισοδηματική κατάσταση, οικογενειακή κατάσταση, κοινωνικά κριτήρια, προτεραιότητα σε ΑμΕΑ για τον δικαιούχο (ή και σε περίπτωση ύπαρξης στην οικογένειά του) κλπ.

Όσον αφορά στη χωροθέτηση των προς αξιοποίηση και διάθεση ακινήτων, θα ληφθεί υπόψη η ανάγκη, ώστε τα ακίνητα να είναι πλησίον υποδομών συγκοινωνίας, υπηρεσιών και λοιπών εξυπηρετήσεων, καθιστώντας τα έτσι ελκυστικά για τις ομάδες στόχο.

Η ΕΑΣ διασφαλίζει το συντονισμό και τη συμπληρωματικότητα των παρεμβάσεων.

Οι δράσεις που επιλέγονται στο πλαίσιο του ΕΣ 2.χι έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Δράση Ανακαίνιση παλαιών ιδιωτικών κατοικιών με ήπιες ενεργειακές παρεμβάσεις: ιδιοκτήτες ακινήτων
Δράση Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή και βιώσιμη στέγαση: υπάλληλοι δημόσιων φορέων, φοιτητές

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και η νέα Εθνική Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (<https://www.amea.gov.gr/strategy/strategy-2024-2030>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή. Καλύπτει οριζόντια το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Στη δράση ανακαίνισης ιδιωτικών ακινήτων δεν προβλέπεται χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων (ΧΕ), καθώς:

- Προηγούμενες ίδιας φύσης δράσεις μέσω ΧΕ (π.χ. Εξοικονομώ) παρουσίασαν εξαιρετικά χαμηλή απορρόφηση ακόμη και όταν τα δάνεια ήταν μηδενικού επιτοκίου ή με κρατική εγγύηση.
- Τα μεσαίου και χαμηλού εισοδήματος νοικοκυριά δεν διαθέτουν την κατάλληλη πιστοληπτική ικανότητα και η χρήση ΧΕ στα εν λόγω νοικοκυριά στο παρελθόν είχε ως αποτέλεσμα υψηλά ποσοστά αθέτησης υποχρεώσεων.
- Τα δάνεια με κρατική εγγύηση προς ιδιώτες παρουσίασαν εξαιρετικά υψηλά ποσοστά μη εξυπηρετούμενων δανείων.

Στη δράση βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή και βιώσιμη στέγαση δεν προβλέπεται χρήση ΧΕ καθώς λόγω της φύσης των φορέων υλοποίησης, το κίνητρο ανάληψης των σχετικών δράσεων λειτουργεί με επιστρεπτές χορηγήσεις. Δεδομένου ότι περιλαμβάνονται και παρεμβάσεις ενεργειακής απόδοσης, οι οποίες έχουν μεγάλη περίοδο απόσβεσης (>5 ετών), το χρηματοδοτικό κενό είναι υψηλό και δεν μπορεί να καλυφθεί με ΧΕ.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2B	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO18	Οικονομικά προσιτές και βιώσιμες κατοικίες με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση	κατοικίες	0,00	640,00

2B	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO65	Χωρητικότητα νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής στέγασης και οικονομικά προσιτών και βιώσιμων κατοικιών	άτομα	0,00	1.240,00
----	---------	------	-----------------------------------	-------	---	-------	------	----------

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
2B	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR26	Ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας (εκ της οποίας: οικονομικά προσιτές και βιώσιμες κατοικίες, δημόσια κτίρια, επιχειρήσεις, άλλα)	MWh/έτος	16.848,00	2021	14.680,80	ΟΠΣ	
2B	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR29	Εκτιμώμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου	τόνοι ισοδύναμου CO2/έτος	8.440,85	2021	7.355,08	ΟΠΣ	
2B	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR67	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων οικονομικά προσιτών, βιώσιμων κατοικιών και εγκαταστάσεων κοινωνικής στέγασης	χρήστες/έτος	0,00	2025	1.240,00	ΟΠΣ	
2B	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR921	Ανακαινισμένες Κατοικίες με μέσο κόστος ενοικίασης κάτω του 30% του Μέσου Οικογενειακού Εισοδήματος (MOE)	Ποσοστό (%)	0,00	2025	70,00	ΟΠΣ, ΑΑΔΕ και ΕΛΣΤΑΤ	
2B	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR922	Κλειστά ακίνητα που προστίθενται στο οικιστικό απόθεμα της περιφέρειας προς ιδιοκατοίκηση ή μακροχρόνια μίσθωση κατοικίας σε σχέση με το οικιστικό απόθεμα του 2021	Ποσοστό (%)	0,00	2021	2,16	ΟΠΣ και ΕΛΣΤΑΤ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2B	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	041. Ενεργειακή απόδοση με ανακαίνιση του υφιστάμενου οικιστικού αποθέματος, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	10.710.000,00
2B	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	043. Κατασκευή νέων ενεργειακά αποδοτικών κτιρίων	4.590.000,00
2B	RSO2.11	Σύνολο			15.300.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2B	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	15.300.000,00
2B	RSO2.11	Σύνολο			15.300.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2B	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	15.300.000,00
2B	RSO2.11	Σύνολο			15.300.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

2B	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	15.300.000,00
2B	RSO2.11	Σύνολο			15.300.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 3. Ενίσχυση της ενδοπεριφερειακής προσβασιμότητας

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO3.2. Ανάπτυξη και ενίσχυση βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση στο ΔΕΔ-Μ και διασυνοριακή κινητικότητα (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

- Συμπλήρωση/αναβάθμιση του εθνικού και περιφερειακού οδικού δικτύου

Στο πλαίσιο της δράσης προβλέπεται η χρηματοδότηση έργων:

- Αναβάθμισης τμημάτων του εθνικού και επαρχιακού οδικού δικτύου της Κρήτης που συνδέει το ΔΕΔ-Μ με παραγωγικές περιοχές.
- Κατασκευής παρακάμψεων αστικών κέντρων.
- Ανάπτυξης ευφύων συστημάτων μεταφορών (ITS).

Στο πλαίσιο της δράσης χρηματοδοτείται ένα έργο phasing. Πρόκειται για το έργο «ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΕΡΓΩΝ ΟΔΟΠΟΪΑΣ ΤΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΑΞΟΝΑ ΗΡΑΚΛΕΙΟ-ΒΙΑΝΝΟΣ, ΤΜΗΜΑ ΑΛΑΓΝΙ-ΜΑΡΘΑ, ΑΠΟ Χ.Θ. 4+870 ΕΩΣ Χ.Θ. 7+700 (ΠΕΡΙΟΧΗ Α/Κ ΑΡΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ)» με MIS 5001438 στο ΕΠΙ ΚΡΗΤΗ 2014-2020.

- Συμπλήρωση/αναβάθμιση της οδικής ασφάλειας του εθνικού και περιφερειακού δικτύου

Στο πλαίσιο της δράσης προβλέπεται η χρηματοδότηση έργων:

1. Βελτίωσης της ενεργητικής και παθητικής οδικής ασφάλειας του εθνικού και επαρχιακού οδικού δικτύου
2. Προμήθειας οχημάτων επιτήρησης και επέμβασης

Τα έργα που θα χρηματοδοτηθούν στις παραπάνω δύο δράσεις θα συμμορφώνονται με:

- το Στρατηγικό Πλαίσιο Επενδύσεων Μεταφορών 2014 - 2025 (ΣΠΕΜ).
- το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών (ΕΣΣΜ), με ορίζοντα το 2037.
- το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Οδικής Ασφάλειας.
- την Εθνική Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία.

- το στόχο fit for 55.

Η συνεισφορά της εν λόγω δράσης στον Ειδικό Στόχο RSO3.2 είναι σημαντική, καθώς η βελτίωση της ασφάλειας του οδικού δικτύου είναι σύμφωνη με το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών και την περιφερειακή εξειδίκευσή του. Επιδιώκεται κυρίως η βελτίωση των δεικτών οδικής ασφάλειας της χώρας για μείωση των θανάτων / βαριά τραυματιών κατά 50% μέχρι το έτος 2030, όπως περιγράφονται στο Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Οδικής Ασφάλειας.

Οι δράσεις που επιλέγονται στο πλαίσιο του ΕΣ 3ii έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Αναμενόμενη συμβολή σε ειδικό στόχο:

Οι δράσεις συμβάλουν στην αναβάθμιση των οδικών αξόνων και την ενίσχυση της οδικής ασφάλειας του περιφερειακού και εθνικού δικτύου της Κρήτης, κατά τρόπο ανθεκτικό στην κλιματική αλλαγή, προσαρμοσμένο στις ανάγκες προσβασιμότητας ΑμεΑ όπου αυτό απαιτείται.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: Φορείς του δημόσιου τομέα, Περιφέρεια Κρήτης

Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): κάτοικοι και επισκέπτες της Κρήτης, χρήστες αναβαθμισμένων οδών

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και η νέα Εθνική

Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (<https://www.amea.gov.gr/strategy/strategy-2024-2030>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή. Καλύπτει οριζόντια το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO46	Μήκος ανακατασκευασμένων ή εκσυγχρονισμένων οδών — εκτός ΔΕΔ-Μ	χλμ.	0,00	17,93
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO900	Μήκος οδών με βελτιωμένη ασφάλεια	Χιλιόμετρα	0,00	300,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR56	Εξοικονόμηση χρόνου που οφείλεται στη βελτίωση των οδικών υποδομών	ανθρωποημέρες/έτος	0,00	2021	85.351,00	ΟΠΣ	
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR900	Οδικά ατυχήματα	ατυχήματα/έτος	29,00	2019	23,00	ΟΠΣ - ΕΛΣΤΑΤ - ΤΡΟΧΑΙΑ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	093. Άλλες ανακατασκευές και εκσυγχρονισμοί οδών (αυτοκινητοδρόμων, εθνικών, περιφερειακών ή τοπικών οδών)	52.838.335,00
3	RSO3.2	Σύνολο			52.838.335,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	52.838.335,00
3	RSO3.2	Σύνολο			52.838.335,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	52.838.335,00
3	RSO3.2	Σύνολο			52.838.335,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	52.838.335,00
3	RSO3.2	Σύνολο			52.838.335,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 4. Ενίσχυση της Κοινωνικής Δυναμικής και της Κοινωνικής Συνοχής

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.2. Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, συμπεριλαμβανομένων της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

- Αναβάθμιση/συμπλήρωση του τεχνολογικού εκπαιδευτικού εξοπλισμού α'/βάθμιας και β'/βάθμιας εκπαίδευσης

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν έργα που θα ενισχύσουν την ψηφιακή κουλτούρα, την ένταξη νέων μαθησιακών αντικειμένων στην εκπαιδευτική διαδικασία, τη διαδραστική μάθηση και την εξατομικευμένη εκπαίδευση, λαμβάνοντας υπόψη τις προτεραιότητες της Εθνικής Πολιτικής Εκπαίδευσης.

Θα χρηματοδοτηθούν έργα:

- αναβάθμισης του τεχνολογικού και εκπαιδευτικού εξοπλισμού για εργαστήρια δεξιοτήτων,
- αναβάθμισης του τεχνολογικού και εκπαιδευτικού εξοπλισμού για την εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης με έμφαση σε σχολικές μονάδες που λειτουργούν σε απομονωμένες περιοχές καθώς και σε Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας
- εξοπλισμού εργαστηρίων μικτής πραγματικότητας (Mixed Reality school labs) σε πειραματικά/πρότυπα σχολεία.

- Αναβάθμιση/συμπλήρωση των κτιριακών εγκαταστάσεων α'/βάθμιας και β'/βάθμιας εκπαίδευσης

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν έργα αναβάθμισης/συμπλήρωσης κτιριακών υποδομών που λαμβάνουν υπόψη τις προτεραιότητες της Εθνικής Πολιτικής Εκπαίδευσης και τις προτεραιότητες που αναδεικνύει η χαρτογράφηση αναγκών σε επίπεδο Περιφέρειας.

Θα χρηματοδοτηθούν έργα:

- συμπλήρωσης των κτιριακών υποδομών προσχολικής εκπαίδευσης (νηπιαγωγεία) για καθολική συμμετοχή των παιδιών άνω των 4 ετών, χωρίς αποκλεισμούς
- φυσικής προσβασιμότητας των σχολικών εγκαταστάσεων για μαθητές/τριες ΑμεΑ και
- ανέγερσης ή/και αναβάθμισης σχολικών μονάδων που λειτουργούν σε μισθωμένα κτίρια, αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα λόγω παλαιότητας,

στατικής επάρκειας, χωροθετούνται σε περιοχές που έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές (σεισμοί, πλημμύρες κλπ).

Η χαρτογράφηση των αναγκών αποτελεί προϋπόθεση για την έκδοση των προσκλήσεων.

Στο πλαίσιο της δράσης χρηματοδοτείται ένα έργο phasing. Πρόκειται για το έργο «ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΠΑΝΟΡΜΟΥ - Β' Φάση» με MIS 5029054 στο ΕΠ ΚΡΗΤΗ 2014-2020.

Οι παραπάνω δύο δράσεις θα λειτουργήσουν συμπληρωματικά με δράσεις του ΕΚΤ+ του προγράμματος (π.χ. εξατομικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη, child guarantee κλπ) και του RRF, το οποίο θα χρηματοδοτήσει την προμήθεια και εγκατάσταση διαδραστικών συστημάτων, τον εξοπλισμό ρομποτικής για την ενίσχυση των δεξιοτήτων, την ανάπτυξη κέντρων καινοτομίας στις 13 Περιφερειακές Δ/σεις, την προμήθεια εκπαιδευτικών εργαλείων ΑμεΑ, την ψηφιακή μέριμνα ΙΙ κλπ.

- Αναβάθμιση/συμπλήρωση των κτιριακών εγκαταστάσεων γ'/βάθμιας εκπαίδευσης

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν έργα που βελτιώνουν τη φυσική προσβασιμότητα ΑμεΑ σε εγκαταστάσεις και εργαστήρια των ΑΕΙ της Κρήτης. Θα ληφθούν υπόψη οι προτεραιότητες του Στρατηγικού Σχεδίου για την Ανώτατη Εκπαίδευση του Υπ.Παιδείας καθώς και οι προτεραιότητες που αναδεικνύει η χαρτογράφηση αναγκών σε επίπεδο ΑΕΙ.

Θα χρηματοδοτηθούν έργα:

- Εξασφάλιση της φυσικής προσβασιμότητας ΑμεΑ στα κτίρια, αίθουσες και εργαστήρια των ΑΕΙ,
- Αναβάθμισης υφιστάμενων κτιριακών εγκαταστάσεων των ΑΕΙ.

Η παραπάνω δράση θα λειτουργήσει συμπληρωματικά με συναφείς δράσεις του ΕΚΤ+ του προγράμματος (π.χ Υποστήριξη παρεμβάσεων ισότιμης πρόσβασης ΑμεΑ και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στην ανώτατη εκπαίδευση) και δράσεις των προγραμμάτων: Ανθρώπινο Δυναμικό και του RRF, σχετικές με την ενίσχυση της δια βίου μάθησης κλπ.

- Αναβάθμιση/συμπλήρωση υποδομών παιδικής φροντίδας

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθεί η αναβάθμιση - συμπλήρωση υποδομών παιδικής φροντίδας (κτίρια και εξοπλισμός λειτουργίας) ιδιαίτερα σε περιοχές -θύλακες ανεργίας και οικονομικής αποστέρησης, περιοχές με μεγάλες πληθυσμιακές συγκεντρώσεις ή περιοχές που επλήγησαν από φυσικές καταστροφές. Επιδιώκεται η εξασφάλιση σύγχρονων υποδομών παιδικής φροντίδας προκειμένου να στηριχθεί η πρόσβαση όλων των παιδιών χωρίς αποκλεισμούς σε δομές παιδικής φροντίδας και να διευκολυνθεί η απασχόληση/είσοδος στην αγορά εργασίας των γυναικών και γενικότερα των μελών των νέων οικογενειών/νοικοκυριών. Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν έργα που αναδεικνύει η χαρτογράφηση αναγκών σε επίπεδο περιφέρειας.

Η χαρτογράφηση των αναγκών αποτελεί προϋπόθεση για την έκδοση των προσκλήσεων.

Η δράση λειτουργήσει συμπληρωματικά στις δράσεις υποστήριξης του παιδιού (child guarantee) του EKT+ του προγράμματος, καθώς και με τη δράση Ενίσχυση Παιδικής Προστασίας του RRF.

Οι δράσεις που επιλέγονται στο πλαίσιο του ΕΣ 4ii έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Αναμενόμενη συμβολή σε ειδικό στόχο:

Οι παραπάνω δράσεις συμβάλουν: (α) στην προσαρμογή της εκπαιδευτικής διαδικασίας όλων των βαθμίδων στις απαιτήσεις ενός ταχέως εξελισσόμενου και τεχνολογικά μεταβαλλόμενου παγκοσμιοποιημένου περιβάλλοντος και (β) στην ενίσχυση της απασχόλησης των γυναικών και μελών νέων οικογενειών μέσω της εξασφάλισης υπηρεσιών παιδικής φροντίδας χωρίς αποκλεισμούς.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: Φορείς του δημόσιου τομέα, ΟΤΑ α & β βαθμού, Υπ. Παιδείας, ΚΤΥΠ, ΑΕΙ Περιφέρειας Κρήτης, Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): Μέλη οικογενειών με παιδιά προσχολικής ηλικίας (0-4 ετών) κάτοικοι της Περιφέρειας Κρήτης, μαθητές α'/βάθμιας και β'/βάθμιας εκπαίδευσης της Περιφέρειας Κρήτης, φοιτητές των ΑΕΙ της Περιφέρειας Κρήτης

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το

περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και η νέα Εθνική Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (<https://www.amea.gov.gr/strategy/strategy-2024-2030>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή. Καλύπτει οριζόντια το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO66	Χωρητικότητα τάξεων νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων παιδικής φροντίδας	άτομα	0,00	344,00
4	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO67	Χωρητικότητα τάξεων νέων ή εκσυγχρονισμένων εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων	άτομα	168,00	103.642,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR70	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων παιδικής φροντίδας	χρήστες/έτος	70,00	2020	344,00	ΟΠΣ	
4	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR71	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων	χρήστες/έτος	6.004,00	2020	105.228,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	121. Υποδομή για προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα	6.800.000,00
4	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	122. Υποδομή για πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	12.750.000,00

4	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	123. Υποδομή για τριτοβάθμια εκπαίδευση	2.550.000,00
4	RSO4.2	Σύνολο			22.100.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	22.100.000,00
4	RSO4.2	Σύνολο			22.100.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	22.100.000,00
4	RSO4.2	Σύνολο			22.100.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	22.100.000,00
4	RSO4.2	Σύνολο			22.100.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.5. Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

- Αναβάθμιση/συμπλήρωση βιοϊατρικού εξοπλισμού

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν έργα που συμπληρώνουν/αναβαθμίζουν τον βιοϊατρικό εξοπλισμό των υγειονομικών μονάδων της ΠΦΥ (Κέντρα Υγείας, Περιφερειακά Ιατρεία, Πολυδύναμα Περιφερειακά Ιατρεία), των μονάδων μακροχρόνιας φροντίδας υγείας, καθώς και των υγειονομικών μονάδων της Δευτεροβάθμιας και Τριτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην Εθνική Στρατηγική Υγείας και τις προτεραιότητες που θα αναδείξει η χαρτογράφηση των αναγκών σε επίπεδο Περιφέρειας, η οποία διενεργείται από το Υπ. Υγείας.

- Αναβάθμιση/συμπλήρωση των κτιριακών υποδομών υγειονομικών μονάδων

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν έργα τα οποία :

- αναβαθμίζουν/συμπληρώνουν τις κτιριακές υποδομές των υγειονομικών μονάδων της ΠΦΥ (Κέντρα Υγείας, Περιφερειακά Ιατρεία, Πολυδύναμα Περιφερειακά Ιατρεία) και των μονάδων μακροχρόνιας φροντίδας υγείας, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην Εθνική Στρατηγική Υγείας και τις προτεραιότητες που θα αναδείξει η χαρτογράφηση των αναγκών σε επίπεδο Περιφέρειας, η οποία διενεργείται από το Υπ. Υγείας.
- βελτιώνουν τη φυσική προσβασιμότητα ΑμεΑ σε εγκαταστάσεις και εργαστήρια των υγειονομικών μονάδων.

- Κινητές μονάδες υγείας / Ασθενοφόρα

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν έργα:

- προμήθειας ασθενοφόρων των ΚΥ και ΕΚΑΒ για την κάλυψη αναγκών στην επικράτεια της Περιφέρειας.

Οι παραπάνω δράσεις συμβάλλουν στις στρατηγικές επιλογές της Εθνικής Πολιτικής για την Υγεία και ειδικότερα στους υποτομείς: Δημόσια Υγεία, Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας, Επείγουσα Προνοσοκομειακή Φροντίδα, Ψυχική Υγεία, Αντιμετώπιση Εξαρτήσεων και Μακροχρόνια Φροντίδα Υγείας.

Οι υποδομές που θα ενισχυθούν θα επιλέγονται μετά από αξιολόγηση των προτεραιοτήτων, που θα αναδειχθούν από τη χαρτογράφηση των αναγκών υγείας που θα υλοποιήσει το Υπ. Υγείας πριν την έκδοση των σχετικών προσκλήσεων και θα είναι σύμφωνες με:

- Την Εθνική Στρατηγική για την Υγεία
- Τις αρχές της αποιδρυματοποίησης, της πρόληψης, της επείγουσας προνοσοκομειακής και μακροχρόνιας φροντίδας υγείας

Η δράση θα λειτουργήσει συμπληρωματικά με συναφείς δράσεις του ΕΚΤ+ του προγράμματος (π.χ υποστήριξη των δομών ΠΦΥ, ψυχικής υγείας και εξαρτήσεων) και δράσεις του προγράμματος RRF.

Η ενίσχυση της ΠΦΥ αποτελεί προτεραιότητα με τις επενδύσεις σε υποδομές και εξοπλισμό για την δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια φροντίδα να περιορίζονται σε εθνικό επίπεδο στο 40% των πόρων ΕΤΠΑ για την Υγεία.

- Αναβάθμιση/συμπλήρωση των υποδομών κοινωνικής πρόνοιας

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθεί η αναβάθμιση/συμπλήρωση υποδομών κοινωνικής φροντίδας (κτίρια, εξοπλισμοί) για την παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών σε ευάλωτες ομάδες (ΑΜΕΑ, ηλικιωμένους, παιδιά, άστεγους, ΡΟΜΑ κλπ). Η στρατηγική επιλογή της αποιδρυματοποίησης για μετάβαση στη φροντίδα της οικογένειας και της κοινότητας των παιδιών, ηλικιωμένων και ΑμεΑ δημιουργεί νέες ανάγκες για υποδομές στήριξης των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού κατά κύριο λόγο, μέσω της λειτουργίας Κέντρων Ημερήσιας Φροντίδας και κινητών μονάδων κοινωνικής φροντίδας.

Η εν λόγω δράση εξασφαλίζει :

1. τις προϋποθέσεις κοινωνικής ένταξης και καλής ποιότητας ζωής ευάλωτων ομάδων, στα αστικά κέντρα, την ύπαιθρο και σε περιοχές-θύλακες ανεργίας και υλικής αποστέρησης,
2. το γεγονός ότι οι υποδομές σε επίπεδο κοινότητας θα συγχρηματοδοτούνται για να στηρίξουν την υλοποίηση της Εθνικής Στρατηγικής Αποιδρυματοποίησης

Τα έργα που θα ενισχυθούν θα υποστηρίζουν την εθνική στρατηγική για την κοινωνική ένταξη, την αποιδρυματοποίηση, την Εθνική Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία και το Εθνικό σχέδιο δράσης «Εγγύηση για το παιδί» (Childs Guarantee).

Το σύνολο των υποδομών κοινωνικής και υγειονομικής πρόνοιας θα καλύπτει ελλείψεις, βασισμένες στην χαρτογράφηση των υποδομών και υπηρεσιών και στην αποτίμηση εξατομικευμένων αναγκών. Η αποτίμηση θα περιλαμβάνει επιλογές που απαιτούνται καθώς και δυνατότητα προτεραιοποίησης εξατομικευμένων επιλογών προτίμησης και είναι σύμφωνες με τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (‘Σύμβαση’). Η χαρτογράφηση θα περιλαμβάνει το σύνολο των ιδρυμάτων στέγασης (μεγάλης ή μικρής κλίμακας, συμπεριλαμβανομένων θεραπευτικών ιδρυμάτων με υπηρεσίες στην κοινότητα), κατοικίες εκτός οικογένειας και υπηρεσίες σε επίπεδο κοινότητας, λαμβάνοντας υπόψη τις χωρικές ανισότητες και δημογραφικές προκλήσεις. Όλες οι επενδύσεις σε υποδομές κοινωνικής πρόνοιας και υγειονομικής περίθαλψης πρέπει να συνάδουν πλήρως με τις απαιτήσεις της Σύμβασης συμπεριλαμβανομένων του Γενικού Σχόλιου 5 και των συμπερασμάτων της Επιτροπής UN CRPD, με σεβασμό στις αρχές της ισότητας, της ελευθερίας επιλογής, του δικαιώματος στην ανεξάρτητη διαβίωση, της προσβασιμότητας και της απαγόρευσης κάθε μορφής διαχωρισμού.

Επιπρόσθετα, η προσβασιμότητα θα διασφαλίζεται σε κάθε επένδυση σύμφωνα με τα ενωσιακά πρότυπα προσβασιμότητας. Οι επενδύσεις θα είναι απολύτως συμβατές με την στρατηγική αποϊδρυματοποίησης, σχετικές πολιτικές της ΕΕ, και του θεσμικού πλαισίου για την τήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ειδικότερα τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία και το Γενικό Σχόλιο 5, τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και τη Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία 2021-2030. Κάθε επένδυση θα συμβάλει χωρίς οπισθοχώρηση στη στρατηγική αποϊδρυματοποίησης των υφιστάμενων ιδρυμάτων και δεν θα δημιουργεί νέα τα οποία δεν συνάδουν με την Σύμβαση. Σύμφωνα με την αρχή της εταιρικής σχέσης, ανεξάρτητοι φορείς θεμελιωδών δικαιωμάτων και οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων θα συμμετέχουν σε όλα τα στάδια προγραμματισμού, υλοποίησης, παρακολούθησης, αξιολόγησης των επενδύσεων σε υποδομές κοινωνικής και υγειονομικής περίθαλψης για τη διασφάλιση του σεβασμού των αρχών της ανεξάρτητης διαβίωσης, του μη διαχωρισμού και της μη διάκρισης σύμφωνα με τη Σύμβαση και τη Χάρτα.

Τα παραπάνω βρίσκουν εφαρμογή και στις δράσεις κοινωνικής πρόνοιας του Στόχου Πολιτικής 5, καθώς και στις δράσεις του ΣΠ4 (ΕΚΤ+).

Η δράση θα λειτουργήσει συμπληρωματικά με συναφείς δράσεις του ΕΚΤ+ του προγράμματος στο πλαίσιο των Ειδικών Στόχων 4θ, 4ι, 4ια και 4ιβ, καθώς και δράσεις του προγράμματος RRF.

Οι δράσεις που επιλέγονται στο πλαίσιο του ΕΣ 4ν έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Αναμενόμενη συμβολή σε ειδικό στόχο:

Οι παραπάνω δράσεις συμβάλουν στην εξασφάλιση των αναγκαίων υποδομών για καθολική και ισότιμη πρόσβαση των κατοίκων της Κρήτης σε ποιοτικές και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες υγείας, κοινωνικής φροντίδας και ένταξης με σεβασμό στις βασικές αρχές της αποϊδρυματοποίησης, της μακροχρόνιας φροντίδας και της ενίσχυσης της ΠΦΥ και δημόσιας Υγείας.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: Φορείς του δημόσιου τομέα, ΟΤΑ α & β βαθμού Περιφέρειας Κρήτης, Νοσοκομεία Κρήτης, 7η ΥΠΕ, ΕΚΑΒ
Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): κάτοικοι και επισκέπτες της Κρήτης

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και η νέα Εθνική Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (<https://www.amea.gov.gr/strategy/strategy-2024-2030>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή. Καλύπτει οριζόντια το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO69	Χωρητικότητα νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων υγειονομικής περίθαλψης	άτομα/έτος	5.620,00	141.760,00
4	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO70	Χωρητικότητα νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής μέριμνας (εκτός της στέγασης)	άτομα/έτος	0,00	299,00
4	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO910	Κινητές Μονάδες παροχής υπηρεσιών υγείας	Κινητές μονάδες	14,00	24,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR73	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων υγειονομικής περίθαλψης	χρήστες/έτος	6.645,00	2021	135.485,00	ΟΠΣ	
4	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR74	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής μέριμνας	χρήστες/έτος	0,00	2021	299,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	127. Άλλες κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη στην κοινότητα	7.650.000,00
4	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	128. Υποδομές στον τομέα της υγείας	3.655.000,00
4	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	129. Υγειονομικός εξοπλισμός	10.880.000,00
4	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	130. Κινητά περιουσιακά στοιχεία στον τομέα της υγείας	1.700.000,00
4	RSO4.5	Σύνολο			23.885.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	23.885.000,00
4	RSO4.5	Σύνολο			23.885.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	23.885.000,00
4	RSO4.5	Σύνολο			23.885.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	23.885.000,00
4	RSO4.5	Σύνολο			23.885.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.6. Ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του βιώσιμου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική καινοτομία (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

- Προστασία και ανάδειξη του πολιτιστικού αποθέματος

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν έργα που διασυνδέουν τον πολιτισμό με την τοπική οικονομία, αναδεικνύουν την πολιτιστική κληρονομιά χωρίς αποκλεισμούς, κατά τρόπο ανθεκτικό στην κλιματική αλλαγή.

θα χρηματοδοτηθούν έργα:

- προστασίας και ανάδειξης των αρχαιολογικών χώρων & μνημείων της Κρήτης λαμβάνοντας υπόψη και τις επιπτώσεις από την κλιματική αλλαγή,
- βελτίωσης της φυσικής προσβασιμότητας ΑμεΑ, υποδοχής, εξυπηρέτησης και περιήγησης του επισκέπτη στους αρχαιολογικούς χώρους και τα μνημεία,
- ανάδειξης ανενεργών ιστορικών και διατηρητέων κτιρίων λαμβάνοντας υπόψη, όπου αυτό είναι εφικτό, τους βασικούς άξονες της πολιτικής Bauhaus (sustainability, aesthetics, inclusion),
- ενοποίησης των αρχαιολογικών χώρων,
- αξιοποίησης των ΤΠΕ στην ανάδειξη του πολιτισμικού αποθέματος αξιοποιώντας και τη δυναμική της ανάπτυξης πολιτιστικών διαδρομών,
- συμπλήρωσης των υποδομών αρχαιολογικών μουσείων,
- ανάπτυξης υποδομών και δράσεων σύγχρονου πολιτισμού.

Για την επιλογή των έργων θα εκτιμηθεί η συμβολή:

1. στην απόκτηση διεθνούς labelling (πχ UNESCO)
2. στην ενίσχυση της επισκεψιμότητας
3. στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων στην κλιματική αλλαγή
4. στην αστική αναζωογόνηση

Κατά την εξειδίκευση και ενεργοποίηση του προγράμματος θα δοθεί έμφαση στη συστηματική επικοινωνία της αξίας των πολιτιστικών αγαθών, στα οποία προγραμματίζονται παρεμβάσεις, προς το ευρύ κοινό, συμπεριλαμβανομένου και του μη ελληνόφωνου με άμεσο και κατανοητό τρόπο. Τέτοιες ενέργειες μπορεί ενδεικτικά να περιλαμβάνουν, ανά Πράξη και ως υποέργα αυτής: σήμανση, ερμηνευτικές πινακίδες, ενημερωτικό υλικό (π.χ. οδηγούς, φυλλάδια, και σε γραφή Braille), οπτικοακουστικό υλικό, εκπαιδευτικές δράσεις, δράσεις επικοινωνίας, προβολής και δημοσιότητας (π.χ. ημερίδες, συνέδρια) κλπ., αξιοποιώντας, όπου είναι εφικτό, τη χρήση και των νέων τεχνολογιών. Για την προβολή των μνημείων και γενικότερα του πολιτιστικού αποθέματος θα δίνεται βαρύτητα στη συμβολή τους στην τοπική οικονομία και κοινωνία. Η εν λόγω υποχρέωση βρίσκει εφαρμογή και στις δράσεις πολιτισμού που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του Στόχου Πολιτικής 5.

Η δράση λειτουργεί συμπληρωματικά με συναφείς δράσεις των χωρικών παρεμβάσεων του ΣΠ5 του προγράμματος (Στρατηγικές Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης και ΟΧΕ εκτός ΒΑΑ), καθώς και με δράσεις των προγραμμάτων: «Ψηφιακός Μετασχηματισμός» και RRF (Άξονας 4.6).

Στο πλαίσιο της δράσης χρηματοδοτούνται δύο έργα phasing. Πρόκειται για τα έργα: «ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΗΓΟΥΜΕΝΕΙΟΥ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΕΠΑΝΩΣΗΦΗ (Β ΦΑΣΗ)» με MIS 5072591 και «ΣΤΕΡΕΩΣΗ - ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΝΕΤΙΚΩΝ ΤΕΙΧΩΝ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΤΟΥ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΕΥΘΥΓΡΑΜΜΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ORECCHIONE SABBIONARA ΚΑΙ ΣΤΟΑ ΠΥΛΗΣ SABBIONARA (Β' ΦΑΣΗ)» με MIS 5050773 στο ΕΠ ΚΡΗΤΗ 2014-2020.

- Τουριστική Προβολή

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθεί η προβολή και ανάδειξη του πολιτιστικού πλούτου και του φυσικού περιβάλλοντος της Κρήτης, στο πλαίσιο Περιφερειακής Τουριστικής Στρατηγικής που θα λαμβάνει υπόψη τις απαιτήσεις για οικονομική βιωσιμότητα, ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή και προστασία των φυσικών πόρων του νησιού. Στο πλαίσιο της δράσης δύναται να αξιοποιούνται μηχανισμοί διαχείρισης προορισμών.

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν έργα:

- Προβολής των φυσικών και πολιτισμικών πόρων της Κρήτης και εν γένει του τουριστικού προϊόντος στο διεθνή χώρο.
- Προβολής του διατροφικού πολιτισμού της Κρήτης
- Ενημέρωσης/διευκόλυνσης των επισκεπτών του νησιού κατά τη διάρκεια της παραμονής τους/περιήγησής τους σ' αυτό.
- Αξιοποίησης των ΤΠΕ στην τουριστική προβολή και περιήγηση.

Η δράση λειτουργεί συμπληρωματικά με συναφείς δράσεις των χωρικών παρεμβάσεων του ΣΠ5 του προγράμματος (Στρατηγικές Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης και ΟΧΕ εκτός ΒΑΑ).

Οι δράσεις που επιλέγονται στο πλαίσιο του ΕΣ 4νι έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ

2021/106.

Αναμενόμενη συμβολή σε ειδικό στόχο:

Η προστασία, ανάδειξη και στοχευμένη προβολή του ιστορικού/πολιτιστικού κεφαλαίου και η διασύνδεσή του με την τοπική οικονομία, αναμένεται να ενισχύσει την ελκυστικότητα της Περιφέρειας ως τουριστικού προορισμού εμπειρίας και την εδραίωση της Κρήτης ως ανταγωνιστικής περιφέρειας στη διεθνή αγορά.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: Φορείς του Δημοσίου Τομέα, Περιφέρεια Κρήτης

Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): κάτοικοι και επισκέπτες της Κρήτης

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και η νέα Εθνική Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (<https://www.amea.gov.gr/strategy/strategy-2024-2030>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των

περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή. Καλύπτει οριζόντια το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο της συμπληρωματικότητας πόρων, το Πρόγραμμα θα εξετάσει τη δυνατότητα συνεργασίας των Δικαιούχων της Περιφέρειας με δικαιούχους άλλων Κρατών - Μελών, μέσω δράσεων διαπεριφερειακής, διασυνοριακής και διακρατικής συνεργασίας στο πλαίσιο της Μακροπεριφερειακής Στρατηγικής Αδριατικής - Ιονίου.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO77	Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	πολιτιστικοί και τουριστικοί χώροι	5,00	16,00

4	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO911	Δράσεις τουριστικής προβολής	Δράσεις	0,00	15,00
---	--------	------	-----------------------------------	--------	------------------------------	---------	------	-------

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR77	Επισκέπτες πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	επισκέπτες/έτος	2.359.723,00	2021	2.710.580,00	ΟΠΣ, ΕΛΣΤΑΤ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	2.550.000,00
4	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	12.579.072,00
4	RSO4.6	Σύνολο			15.129.072,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	15.129.072,00
4	RSO4.6	Σύνολο			15.129.072,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	15.129.072,00
4	RSO4.6	Σύνολο			15.129.072,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	15.129.072,00
4	RSO4.6	Σύνολο			15.129.072,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 5. Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.1. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικά αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας· (ΕΚΤ+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

- Ενίσχυση κοινωνικών επιχειρήσεων

Η Δράση θα χρηματοδοτήσει επενδυτικές πρωτοβουλίες νέων ή και υφισταμένων επιχειρήσεων Κ.Α.Λ.Ο. που δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια Κρήτης, επιδιώκοντας την προώθηση της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, με βάση τα οριζόμενα στο Ν.4430/2016 (ΦΕΚ 205/Α) και τις όποιες τροποποιήσεις αυτού και μέσω αυτής στην ενίσχυση της απασχόλησης.

Οι επενδυτικές πρωτοβουλίες θα αφορούν τομείς της ΕΣΕΕ και ενδεικτικά:

- τουρισμό εμπειρίας και γενικότερα υπηρεσίες του τουριστικού κλάδου,
- αγροδιατροφή,
- υπηρεσίες υγείας, πρόνοιας, εκπαίδευση,
- φυσικό περιβάλλον & πράσινες τεχνολογίες,
- κυκλική οικονομία,
- οικοτεχνία / χειροτεχνία

Η δράση εναρμονίζεται με την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη, το Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Οικονομία & την Κοινωνική Καινοτομία και την Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Οικονομία. Εντάσσεται στον Επιχειρησιακό Άξονα 3 της ΕΣΚΕ : «Ένταξη στην αγορά εργασίας, βελτίωση της απασχολησιμότητας και πρόσβαση στην απασχόληση» : Προτεραιότητα Πολιτικής 3.2.: «Επαγγελματική κατάρτιση / εκπαίδευση» (Μέτρο 3.2.1.: Πρόσβαση ευάλωτων ομάδων ανέργων σε δράσεις κοινωνικής επιχειρηματικότητας).

Ειδικότερα μέσω της δράσης θα επιτευχθεί:

- Η στήριξη και ενίσχυση των παραγωγικών εγχειρημάτων αυτοδιαχείρισης και της συλλογικής κοινωνικής επιχειρηματικότητας.

- Η μείωση της ανεργίας.
- Η ενίσχυση της απασχόλησης με τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.
- Η βελτίωση των οικονομικών αποτελεσμάτων της επιχειρηματικής δραστηριότητας των Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (Κ.ΑΛ.Ο.) στην Κρήτη.
- Η ενίσχυση της βιωσιμότητας και της ανταγωνιστικότητας των κοινωνικών επιχειρήσεων.
- Η μεγέθυνση της κοινωνικής ωφέλειας που οι Φορείς Κ.ΑΛ.Ο. δημιουργούν.

- Μηχανισμός Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας

Η Δράση θα χρηματοδοτήσει τη συνέχιση της δραστηριοποίησης/λειτουργίας του Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας στην Περιφέρεια Κρήτης, ο οποίος υιοθετήθηκε στο πλαίσιο του ΕΠ «ΚΡΗΤΗ» 2014-2020, ως αποτέλεσμα επιτυχούς συνεργασίας της Περιφέρειας και του Πανεπιστημίου Κρήτης. Η σύμπραξη αυτή καταγράφεται ως μια καλή πρακτική διάγνωσης των αναγκών της αγοράς εργασίας σε περιφερειακό επίπεδο.

Ο Μηχανισμός λειτουργεί συμπληρωματικά με τον Εθνικό Μηχανισμό Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας του ΕΙΕΑΔ, χωρίς επικαλύψεις. Συγκεκριμένα αξιοποιεί δεδομένα από τον Εθνικό Μηχανισμό, αλλά προβαίνει, με τριγωνοποιημένη στρατηγική (χρήση mixed methods, δηλαδή ποιοτικής και ποσοτικής έρευνας), στην ανάλυση όλων των βασικών παραμέτρων, τάσεων και μετασχηματισμών στην τοπική αγορά εργασίας, σε ετήσια βάση. Αυτό το κάνει καταρχάς με τη διεξαγωγή πρωτογενούς ποσοτικής έρευνας τόσο στο εργατικό δυναμικό όσο και στις επιχειρήσεις, η οποία εδράζεται σε 7 ερευνητικά - θεμελιωμένους δείκτες, που αφενός ανακλούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της τοπικής οικονομίας και αγοράς εργασίας και αφετέρου επισκοπούν ολιστικά την αγορά εργασίας και όχι μόνο ως προς το ζήτημα της διάγνωσης αναγκών, εκβάλλοντας σε πλήθος δεδομένων που προσεγγίζονται συγκριτικά (καθώς ο Περιφερειακός Μηχανισμός διεξάγει πρωτογενείς έρευνες από το 2016).

Πέραν των προαναφερθέντων, ο Περιφερειακός Μηχανισμός διεξάγει πρωτογενή ποιοτική έρευνα με τη μέθοδο των focus groups (και με εστίαση σε κοινωνικά ευάλωτες ομάδες), που επιτρέπει την εις βάθος ανάλυση και ερμηνεία των τάσεων και μετασχηματισμών στην αγορά εργασίας της Κρήτης, όσο και του impact τους στους εργαζόμενους και ανέργους. Επιπρόσθετα, αναπτύσσει και επικαιροποιεί, ανά δυο χρόνια, ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Κατάρτισης - Reskilling (με βάση τα ερευνητικά ευρήματα από τη διάγνωση αναγκών). Τέλος, ο Περιφερειακός Μηχανισμός, στη βάση των ετήσιων ερευνών που διεξάγει, αναπτύσσει και υποβάλλει στην Περιφέρεια ερευνητικά - εδραιωμένες και στοχευμένες προτάσεις πολιτικής, οι οποίες λαμβάνονται υπόψη στο στρατηγικό και αναπτυξιακό σχεδιασμό της Περιφέρειας Κρήτης.

Η δράση εναρμονίζεται με την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και το Σχέδιο Δράσης αυτής.

Σημειώνεται ότι οι ανάγκες για στήριξη και προώθηση στην απασχόληση των ανέργων της Περιφέρειας αναμένεται να καλυφθούν από τις δράσεις

απασχόλησης του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή».

Οι δράσεις που επιλέγονται στο πλαίσιο του ΕΣ 4α έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/106.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: Περιφέρεια Κρήτης, Φορείς του Δημόσιου τομέα καθ' αρμοδιότητα, ΕΦ
Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): Ανεργοί και επιχειρήσεις Κ.ΑΛ.Ο της Περιφέρειας Κρήτης

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και η νέα Εθνική Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (<https://www.amea.gov.gr/strategy/strategy-2024-2030>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή. Καλύπτει οριζόντια το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο του ΕΣ 4.α δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία διότι για τις δράσεις ενίσχυσης των Κ.ΑΛ.Ο η προτιμώμενη μορφή ενίσχυσης είναι, η μη επιστρεπτέα επιχορήγηση, για τη δημιουργία ανάληψης κινήτρου των σχετικών δράσεων. Οι παρεμβάσεις των Κ.ΑΛ.Ο δεν προβλέπεται να δημιουργήσουν άμεσα τον απαραίτητο όγκο εσόδων για να εξασφαλίσουν την επιστροφή των ποσών.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
5	ESO4.1	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO799	Αριθμός υποστηριζόμενων υφιστάμενων και νέων φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας	Αριθμός επιχειρήσεων	0,00	33,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
5	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR799	Αριθμός υποστηριζόμενων υφιστάμενων και νέων φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας που η λειτουργία τους συνεχίζεται ένα έτος μετά τη λήξη της παρέμβασης	Αριθμός επιχειρήσεων	0,00	2021	26,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	138. Στήριξη της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων	1.700.000,00
5	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	139. Μέτρα για τον εκσυγχρονισμό και την ενίσχυση των θεσμών και των υπηρεσιών της αγοράς εργασίας, ώστε να εκτιμώνται και να προβλέπονται οι ανάγκες σε δεξιότητες να εξασφαλίζεται η έγκαιρη και εξατομικευμένη βοήθεια	255.000,00
5	ESO4.1	Σύνολο			1.955.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	1.955.000,00
5	ESO4.1	Σύνολο			1.955.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	1.955.000,00
5	ESO4.1	Σύνολο			1.955.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	10. Αντιμετώπιση των προκλήσεων που εντοπίστηκαν στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο	1.955.000,00
5	ESO4.1	Σύνολο			1.955.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	1.955.000,00
5	ESO4.1	Σύνολο			1.955.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.6. Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες (EKT+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+:

- Ανάπτυξη και ενδυνάμωση διεπιστημονικών συμβουλευτικών και υποστηρικτικών δομών και μαθησιακής υποστήριξης/συνεκπαίδευσης μαθητών/μαθητριών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες για την ισότιμη πρόσβαση και συμπερίληψη στην εκπαίδευση.

Η δράση αφορά στη στήριξη και ενίσχυση του θεσμού της συνεκπαίδευσης και της υποστήριξης για τη συμπερίληψη μαθητών/τριών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, στα σχολεία γενικής αγωγής της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και στην ψυχοκοινωνική ενδυνάμωση και την ενίσχυση της εκπαίδευσης των μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, σύμφωνα με τη Διεθνή Σύμβαση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των ΑμεΑ.

Ειδικότερα η δράση στοχεύει:

A) στη στήριξη και ενίσχυση του θεσμού της συνεκπαίδευσης και της υποστήριξης για τη συμπερίληψη μαθητών/τριών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, στα σχολεία γενικής αγωγής της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και B) στην ψυχοκοινωνική ενδυνάμωση και την ενίσχυση της εκπαίδευσης των μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, μέσω:

- της ενίσχυσης των σχολικών μονάδων με εκπαιδευτικούς οι οποίοι συλλειτουργούν και συνεργάζονται με τον εκπαιδευτικό της τάξης και υποστηρίζουν τους μαθητές/τριες με αναπηρία ή και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες έτσι ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν με εύλογες προσαρμογές στις απαιτήσεις του προγράμματος σπουδών τους. Επίσης, της υποστήριξης των σχολικών μονάδων με το αναγκαίο Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό (ΕΒΠ) για τους μαθητές/τριες που αδυνατούν να αυτοεξυπηρετηθούν και το αναγκαίο Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό (ΕΕΠ) για όσους μαθητές/τριες χρήζουν νοσηλευτικής φροντίδας.
- της ενίσχυσης των Κέντρων Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης (ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ., πρώην ΚΕ.ΣΥ.) με εκπαιδευτικούς και ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό για την αξιολόγηση ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών μαθητών/τριών με στόχο την συμπερίληψη και ένταξη των μαθητών/τριών με αναπηρία ή και με ειδικές εκπαιδευτικές στο σχολικό περιβάλλον και τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης στην εκπαίδευση και την προάσπιση της αρμονικής ψυχοκοινωνικής τους ανάπτυξης και προόδου.
- της υποστήριξης ανάπτυξης Σχολικών Δικτύων Εκπαίδευσης και Υποστήριξης (ΣΔΕΥ) και της λειτουργίας των Επιτροπών Διαγνωστικής Υποστήριξης (ΕΔΥ) με την υποστήριξη ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού για τη διαγνωστική εκπαιδευτική αξιολόγηση και υποστήριξη των εκπαιδευτικών αναγκών των μαθητών/τριών, καθώς και την παραπομπή τους στα ΚΕΔΑΣΥ για γνωμάτευση όταν, παρά την υποστήριξη στο σχολείο

τους, συνεχίζουν να έχουν δυσκολίες μάθησης ή συμπεριφοράς ή ένταξης στο σχολικό περιβάλλον.

Στο πλαίσιο της δράσης απασχολούνται Εκπαιδευτικοί, Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό και Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό που υποστηρίζουν μαθητές ΑΜΕΑ και Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες στη σχολική τάξη και στελεχώνουν τα Κέντρα Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης (ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ.) και τις Επιτροπές Διαγνωστικής Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης και Υποστήριξης (Ε.Δ.Ε.Α.Υ.).

Η δράση διασφαλίζει την ισότιμη πρόσβαση στην εκπαίδευση των μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και την ευθυγράμμιση της εκπαιδευτικής πολιτικής της χώρας μας με τις αρχές της Σύμβασης του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία η οποία αποτελεί βασική δέσμευση του Υ.ΠΑΙ.Θ. και αποτυπώνεται:

- Στον Στόχο 12 («Εκπαίδευση και Κατάρτιση για όλους») του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία.
- Στο αντίστοιχο «Στρατηγικό Σχέδιο Δράσης» του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, το οποίο βρίσκεται στο στάδιο οριστικοποίησής του.

Η δράση εξασφαλίζει επίσης στα παιδιά με εξειδικευμένες ανάγκες την παροχή του δικαιώματος πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στη Σύσταση του Συμβουλίου για την Ευρωπαϊκή Εγγύηση για τα παιδιά.

Η δράση εναρμονίζεται με: (α) την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και το Σχέδιο Δράσης αυτής. Ειδικότερα εντάσσεται στον Επιχειρησιακό Άξονα 2: ««Πρόσβαση σε υπηρεσίες» και στην Προτεραιότητα Πολιτικής 2.5.: «Υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης, αγωγής και εκπαίδευσης» (Μέτρο 2.5.5.: Εκπαίδευση μαθητών-τριών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες) και (β) με την Εθνική Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία.

Για την κάλυψη των αναγκών της δράσης θα διατεθούν συμπληρωματικά οι απαιτούμενοι εθνικοί πόροι.

Υπάρχει συμπληρωματικότητα με τους ειδικούς στόχους 4ii (ΕΤΠΑ) και 4ιβ (ΕΚΤ+) του προγράμματος, καθώς και με τα προγράμματα: «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» και RRF.

Δύναται να υλοποιηθούν δράσεις στο πεδίο της αντιμετώπισης της σχολικής διαρροής σύμφωνα με τις κατευθύνσεις των αρμόδιων για το θέμα, Υπουργείου Παιδείας και Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής. Για τον σχεδιασμό και εξειδίκευση των εν λόγω παρεμβάσεων δύναται να αξιοποιηθούν μελέτες και δεδομένα που θα προέλθουν από το «Ειδικό Παρατηρητήριο Μαθητικής Διαρροής» του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής και το υπό θεσμοθέτηση Παρατηρητήριο Ανισοτήτων, ενώ θα ληφθεί υπόψη η επίτευξη μέγιστης συμπληρωματικότητας με σχετικές παρεμβάσεις από το ΠΑΔΚΣ και το ΤΑΑ.

Οι δράσεις που επιλέγονται στο πλαίσιο του ΕΣ 4στ έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: Φορείς του Δημόσιου τομέα καθ' αρμοδιότητα, Υπ. Παιδείας

Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): Παιδιά ηλικίας 13-15 ετών με χαμηλά εισοδηματικά κριτήρια Περιφέρειας Κρήτης, Μαθητές/μαθήτριες με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες της Περιφέρειας Κρήτης

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και η νέα Εθνική Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (<https://www.amea.gov.gr/strategy/strategy-2024-2030>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή. Καλύπτει οριζόντια το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
5	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO798	Αριθμός δομών για την ένταξη παιδιών με αναπηρία ή / και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	Αριθμός φορέων/οντοτήτων	282,00	403,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
---------------	----------------	--------	-----------------------	------------------------	---------	-----------------	------------------------------	---------------	---------------	----------------	--------------

5	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR798	Αριθμός ωφελουμένων παιδιών με αναπηρία ή / και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	Αριθμός ατόμων	218,00	2021	868,00	ΟΠΣ	
---	--------	------	-----------------------------------	--------	---	----------------	--------	------	--------	-----	--

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	149. Στήριξη της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (εξαιρουμένων των υποδομών)	16.320.000,00
5	ESO4.6	Σύνολο			16.320.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	16.320.000,00
5	ESO4.6	Σύνολο			16.320.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	16.320.000,00
5	ESO4.6	Σύνολο			16.320.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

5	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	06. Αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας	16.320.000,00
5	ESO4.6	Σύνολο			16.320.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	16.320.000,00
5	ESO4.6	Σύνολο			16.320.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.8. Προαγωγή της ενεργητικής ένταξης για προώθηση των ίσων ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ενεργού συμμετοχής, καθώς και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα των μειονεκτουσών ομάδων (ΕΚΤ+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

- Παρεμβάσεις ισότιμης πρόσβασης ΑμεΑ και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στην Ανώτατη Εκπαίδευση

Στο πλαίσιο των πολιτικών για την ενίσχυση της ισότιμης συμμετοχής των ΑμεΑ και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (φοιτητές, ακαδημαϊκό και διοικητικό προσωπικό) και της έγκαιρης ολοκλήρωσης των σπουδών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, προβλέπονται παρεμβάσεις οι οποίες αναπτύσσονται σε κάθε ΑΕΙ από τις Μονάδες Ισότιμης Πρόσβασης.

Στο πλαίσιο της δράσης, δύναται ενδεικτικά να χρηματοδοτηθούν τα κάτωθι:

- Υποστήριξη με ανθρώπινο δυναμικό της Μονάδας Ισότιμης Πρόσβασης
- Εκπαιδευτής ενηλίκων για την ενημέρωση και επιμόρφωση τόσο του ακαδημαϊκού προσωπικού όσο και του διοικητικού προσωπικού
- Έμπειρο στέλεχος βιβλιοθήκης για την υποστήριξη του εξοπλισμού ΤΠΕ
- Διερμηνείς στη νοηματική γλώσσα
- Μετακίνηση ΑμεΑ από και προς το ίδρυμα κλπ.

Οι ανωτέρω υπηρεσίες παρέχονται σε τοπικό επίπεδο, σε φοιτητές όλων των κύκλων σπουδών (προπτυχιακό, μεταπτυχιακό, διδακτορικό), σε ακαδημαϊκό και διοικητικό προσωπικό, προσαρμόζονται στις ιδιαίτερες ανάγκες κάθε ιδρύματος και αποτελούν συστατικό στοιχείο στήριξης:

- των φοιτητών που κάνουν χρήση για τη διευκόλυνση της φοίτησής τους και την έγκαιρη ολοκλήρωση των σπουδών τους μέσω της παροχής ποιοτικών υποστηρικτικών υπηρεσιών,
- του ακαδημαϊκού και διοικητικού προσωπικού για την διαμόρφωση του πανεπιστημιακού περιβάλλοντος, που να εξασφαλίζει την ισότιμη πρόσβασή τους στην εργασία ή στην εκπαιδευτική διαδικασία.

- Δράσεις συμμετοχής των μειονεκτουσών ομάδων (π.χ. παιδιά, ΑμεΑ) στον αθλητισμό, τον πολιτισμό και την ενεργό κοινωνική ζωή, χωρίς αποκλεισμούς

Η δράση αφορά στην κάλυψη της δαπάνης, με τη μορφή voucher, της συμμετοχής μειονεκτουσών ομάδων του πληθυσμού, σε αθλητικές, καλλιτεχνικές ή πολιτιστικές δραστηριότητες.

Η δράση απευθύνεται σε παιδιά οικογενειών σε κίνδυνο φτώχειας (κάτω από το όριο της φτώχειας-δικαιούχοι επιδόματος κοινωνικής αλληλεγγύης), ΑμεΑ, παιδιά υπηκόων τρίτων χωρών συμπεριλαμβανομένων προσφύγων και μεταναστών.

Η δράση συμβάλει στην ενεργό συμμετοχή μειονεκτουσών ομάδων σε δραστηριότητες με στόχο την κοινωνική τους ένταξη.

Η δράση εναρμονίζεται με (α) την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και το Σχέδιο Δράσης αυτής: Επιχειρησιακός Άξονας 1 «Πρόσβαση σε επαρκείς πόρους και βασικά αγαθά» (Προτεραιότητα πολιτικής 2.8 Πρόσβαση σε λοιπές υπηρεσίες, Μέτρο 2.8.6 «Πρόσβαση σε δραστηριότητες πολιτισμού και αναψυχής», (β) την Εθνική Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία και (γ) τη Σύσταση του Συμβουλίου για την Ευρωπαϊκή Εγγύηση για τα παιδιά.

- Δράσεις εξοικείωσης ηλικιωμένων με τις ΤΠΕ για χρήση στην καθημερινή ζωή και άρση του κοινωνικού αποκλεισμού

Η δράση αφορά στην εκμάθηση της χρήσης ψηφιακών εφαρμογών σε ηλικιωμένα άτομα για αξιοποίηση αυτών στην καθημερινή τους ζωή, με στόχο την καταπολέμηση του ψηφιακού αναλφαριθμητισμού. Θα εφαρμοστεί με τη μορφή voucher.

Η δράση συμβάλει στη μείωση του κινδύνου για κοινωνικό αποκλεισμό λόγω αδυναμίας επικοινωνίας ή αξιοποίησης των δυνατοτήτων που παρέχουν οι ψηφιακές υπηρεσίες οι οποίες προοδευτικά κυριαρχούν. Επίσης συμβάλει στην ενεργό γήρανση του πληθυσμού.

Στο πλαίσιο της προστασίας των δικαιωμάτων των ηλικιωμένων, το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας θα αναπτύξει σχετική Στρατηγική και θα εφαρμόσει πιλοτικό πρόγραμμα για την πρόληψη της αποϊδρυματοποίησης των ηλικιωμένων. Σύμφωνα με αυτό, το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας θα προτείνει σχετικές δράσεις για τα περιφερειακά προγράμματα, οι οποίες θα συμβάλουν στην ενίσχυση των υπηρεσιών σε επίπεδο τοπικής κοινότητας και στην ενεργό γήρανση.

Η δράση θα ενεργοποιηθεί αρχικά από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Στο πλαίσιο του Προγράμματος «Κρήτη» θα ενεργοποιηθεί σύμφωνα με τις οδηγίες του αρμόδιου Υπουργείου.

- Capacity building φορέων σχετικών με την κοινωνική ένταξη

Η δράση αφορά στην υποστήριξη τοπικών φορέων, οι οποίοι σχεδιάζουν και υλοποιούν προγράμματα Κοινωνικής Ένταξης προκειμένου να αποκτήσουν τις απαιτούμενες δεξιότητες που θα τους επιτρέψουν να επιτελέσουν το έργο τους, στο πλαίσιο των εθνικών και Ευρωπαϊκών πολιτικών. Υποστηρίζονται επίσης οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών καθ' αρμοδιότητα.

Ειδικότερα θα υποστηριχθούν φορείς των ΟΤΑ Α βαθμού, ΜΚΟ κλπ. μέσω:

- Στοχευμένων δράσεων ενημέρωσης (ημερίδες, σεμινάρια κλπ.)
- Οργάνωσης εκπαιδευτικών ταξιδιών απόκτησης εμπειρίας και γνώσης καλών πρακτικών
- Σχεδιασμού εργαλείων υποστήριξης του έργου αυτών

Οι δράσεις που επιλέγονται στο πλαίσιο του ΕΣ 4η έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/106.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: Φορείς του Δημόσιου τομέα καθ' αρμοδιότητα, ΟΤΑ α' και β' βαθμού και επιχειρήσεις αυτών, ΑΕΙ της Κρήτης, ΜΚΟ, λοιπές οργανώσεις καθ' αρμοδιότητα.

Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): Ηλικιωμένοι Περιφέρειας Κρήτης, Παιδιά οικογενειών σε κίνδυνο φτώχειας (κάτω από το όριο της φτώχειας-δικαιούχοι επιδόματος κοινωνικής αλληλεγγύης), ΑμεΑ, φοιτητές ΑμεΑ των ΑΕΙ της Κρήτης, παιδιά υπηκόων τρίτων χωρών συμπεριλαμβανομένων προσφύγων και μεταναστών που διαβιούν στην Περιφέρεια Κρήτης, Μειονεκτούσες ομάδες του πληθυσμού της Κρήτης.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και η νέα Εθνική Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (<https://www.amea.gov.gr/strategy/strategy-2024-2030>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή. Καλύπτει οριζόντια το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
5	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO793	Αριθμός φορέων που υλοποιούν δράσεις ενεργής ένταξης ατόμων μειονεκτουσών ομάδων	Αριθμός φορέων/οντοτήτων	0,00	4,00
5	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO805	Αριθμός δομών για την ένταξη φοιτητών με αναπηρία και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	Αριθμός φορέων/οντοτήτων	3,00	3,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
5	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR793	Αριθμός ωφελουμένων που λαμβάνουν υπηρεσίες ενεργής ένταξης	Αριθμός ατόμων	0,00	2021	1.126,00	ΟΠΣ	
5	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR805	Αριθμός ωφελουμένων φοιτητών με αναπηρία και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	Αριθμός ατόμων	165,00	2021	642,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	150. Στήριξη της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (εξαιρουμένων των υποδομών)	2.805.000,00
5	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	152. Μέτρα για την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της ενεργού συμμετοχής στην κοινωνία	2.457.345,00
5	ESO4.8	Σύνολο			5.262.345,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	5.262.345,00
5	ESO4.8	Σύνολο			5.262.345,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	5.262.345,00
5	ESO4.8	Σύνολο			5.262.345,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. Απαγόρευση διακρίσεων	3.230.000,00
5	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	06. Αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας	1.607.345,00
5	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	07. Δημιουργία ικανοτήτων για τους κοινωνικούς εταίρους	212.500,00
5	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	08. Δημιουργία ικανοτήτων για τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών	212.500,00
5	ESO4.8	Σύνολο			5.262.345,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, ΕΓΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	5.262.345,00
5	ESO4.8	Σύνολο			5.262.345,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.9. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών (EKT+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+:

- Ολοκληρωμένες δράσεις ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών στην αγορά εργασίας

Η δράση αφορά στην ένταξη των Υπηκόων Τρίτων Χωρών στην αγορά εργασίας μέσω δράσεων ολοκληρωμένου χαρακτήρα (HELIOS+). Ειδικότερα, αφορά στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας και τα μέλη της οικογένειάς τους, οι οποίοι έχουν αναγνωριστεί από 01.01.2018 και μετέπειτα.

Η δράση επιδιώκει να συμβάλει:

1. στη διευκόλυνση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας,
2. στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης,
3. στην παροχή εξειδικευμένης υποστήριξης στα διάφορα στάδια της διαδικασίας ένταξης,
4. στην εξειδικευμένη κατάρτιση (εκμάθηση γλώσσας, επαγγελματική κατάρτιση κ.λπ.) και
5. στην προσφορά προσιτών λύσεων στέγασης.

Η Δράση θα εκχωρηθεί για διαχείριση σε ΕΦ (Επιτελική Δομή του Υπ. Μετανάστευσης και Ασύλου).

- Παροχή υπηρεσιών διαμεσολάβησης σε υπηρεσίες υγείας, για υπηκόους τρίτων χωρών

Η δράση αφορά στην πρόσληψη διαμεσολαβητών για τη στήριξη των μεταναστών στις μονάδες υγειονομικής περίθαλψης της Κρήτης προκειμένου για την εξασφάλιση της παροχής υπηρεσιών υγείας. Η δράση συμβάλει στην ισότιμη πρόσβαση των πολιτών σε υπηρεσίες υγείας καθώς και στη δημιουργία σχέσης εμπιστοσύνης μεταξύ των μελών των μεταναστευτικών/προσφυγικών κοινοτήτων και της τοπικής κοινωνίας συμβάλλοντας έτσι στην εξάλειψη των αρνητικών στερεοτύπων και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Δύναται, εφόσον προκύψει ανάγκη, να υλοποιηθούν δράσεις ειδικά για δικαιούχους προσωρινής προστασίας εκπατρισμένους πολίτες Ουκρανίας.

Οι δράσεις που επιλέγονται στο πλαίσιο του ΕΣ 4θ έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/106.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: Δημόσιοι και λοιποί φορείς καθ' αρμοδιότητα, ο ΔΟΜ (Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης)

Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): Δικαιούχοι διεθνούς προστασίας καθώς και οι δικαιούχοι προσωρινής προστασίας εκπατρισμένοι πολίτες Ουκρανίας που διαβιούν στην Περιφέρεια Κρήτης

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και η νέα Εθνική Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (<https://www.amea.gov.gr/strategy/strategy-2024-2030>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή. Καλύπτει οριζόντια το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων για τις δράσεις κατάρτισης υπήκοων τρίτων χωρών που διαβιούν στην Περιφέρεια Κρήτης. Η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης, των σχετικών δράσεων, είναι η επιχορήγηση. Λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες ανάπτυξης ικανοτήτων ανθρώπινων πόρων που δεν παράγουν άμεσα έσοδα.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
5	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECO13	Υπήκοοι τρίτων χωρών	άτομα	377,00	560,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
5	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR790	Υπήκοοι τρίτων χωρών που αναζητούν ή που βρίσκουν απασχόληση αμέσως μετά τη συμμετοχή τους	Αριθμός ατόμων	0,00	2021	448,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	156. Ειδικές δράσεις για την αύξηση της συμμετοχής των υπηκόων τρίτων χωρών στην απασχόληση	10.200.000,00
5	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	157. Μέτρα για την κοινωνική ενσωμάτωση των υπηκόων τρίτων χωρών	510.000,00
5	ESO4.9	Σύνολο			10.710.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	10.710.000,00
5	ESO4.9	Σύνολο			10.710.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	10.710.000,00
5	ESO4.9	Σύνολο			10.710.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. Απαγόρευση διακρίσεων	10.710.000,00
5	ESO4.9	Σύνολο			10.710.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.9	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	10.710.000,00
5	ESO4.9	Σύνολο			10.710.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.10. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά (ΕΚΤ+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Οι δράσεις του ΕΣ θα είναι τμήμα τοπικών ολοκληρωμένων σχεδίων σε συμφωνία και για υλοποίηση από τους Δήμους και από σχετικούς φορείς, συμπεριλαμβανομένων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και ακολουθώντας στενά της αρχή της αποφυγής του διαχωρισμού.

Ενδεικτικές δράσεις είναι οι παρακάτω:

- Ολοκληρωμένα προγράμματα για την ενσωμάτωση των ΡΟΜΑ στην αγορά εργασίας

Η δράση αφορά στην παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών κοινωνικής ένταξης των ΡΟΜΑ στην αγορά εργασίας μέσω π.χ. υπηρεσιών συμβουλευτικής & κατάρτισης, επιδότησης εννοικίου, ευαισθητοποίησης & ενημέρωσης του πληθυσμού των ΡΟΜΑ, αλλά και της ευρύτερης κοινότητας με απώτερο στόχο την ένταξη των ωφελούμενων στην απασχόληση.

Η δράση εντάσσεται στην ολιστική προσέγγιση για την κοινωνική ένταξη των ΡΟΜΑ, σύμφωνα και με τους στόχους της αντίστοιχης Εθνικής Στρατηγικής, μέσω της ενίσχυσης της απασχολησιμότητάς τους με βραχυχρόνια επαγγελματική κατάρτιση και συνάμα με την καταπολέμηση των αρνητικών στερεοτύπων της αγοράς εργασίας για αυτή την κοινωνική ομάδα, σύμφωνα με τους κύριους στόχους του στρατηγικού πλαισίου της ενωσιακής πολιτικής για ισότητα, συμπερίληψη και συμμετοχή των ΡΟΜΑ.

- Στήριξη της Αυτοαπασχόλησης των ΡΟΜΑ (ΝΕΕ)

Η δράση αφορά στην υποστήριξη των ΡΟΜΑ για την ένταξη στην αγορά εργασίας μέσω της δημιουργίας δράσεων αυτοαπασχόλησης/επιχειρηματικότητας.

Η δράση συνεργεί με την δράση των Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων και δίνει τη δυνατότητα δημιουργίας επιχειρήσεων στους συμμετέχοντες σε αυτά.

Η δράση εντάσσεται στην ολιστική προσέγγιση για την κοινωνική ένταξη των ΡΟΜΑ, σύμφωνα και με τους στόχους της αντίστοιχης Εθνικής Στρατηγικής, μέσω της ενίσχυσης της απασχολησιμότητάς τους με βραχυχρόνια επαγγελματική κατάρτιση και συνάμα με την καταπολέμηση των αρνητικών στερεοτύπων της αγοράς εργασίας για αυτή την κοινωνική ομάδα, σύμφωνα με τους κύριους στόχους του στρατηγικού πλαισίου της ενωσιακής πολιτικής για ισότητα, συμπερίληψη και συμμετοχή των ΡΟΜΑ.

-Ανάπτυξη παρεμβάσεων ενίσχυσης νηπίων (2-4 ετών), παιδιών (4-12 ετών) και γονέων Ρομά σε βιωματικά εργαστήρια και παιδικές κατασκηνώσεις

Στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου και μετά από κατευθύνσεις του αρμόδιου Υπουργείου θα ενισχυθούν και δράσεις με ομάδα στόχο νήπια και παιδιά οικογενειών Ρομά, με παράλληλη υποστήριξη των γονέων τους, με έμφαση στις νεαρές μητέρες.

Η Δράση στοχεύει στην ενδυνάμωση των νηπίων και παιδιών των οικογενειών Ρομά, στην ανάπτυξη ικανοτήτων και δεξιοτήτων (ομαδικότητα, κοινωνικοποίηση, δημιουργία δεσμών) και στην διευκόλυνση της διαδικασίας εισαγωγής, συμμετοχής, παραμονής, ενίσχυσης, ένταξης και προσαρμογής τους στον ευρύτερο κοινωνικό ιστό και στο σχολικό περιβάλλον και συνίσταται σε δύο επιμέρους δράσεις:

Δράση 1. Βιοματικά Εργαστήρια και Συμμετοχή σε Παιδικές Κατασκηνώσεις, και

Δράση 2: Παροχή υπηρεσιών κοινωνικής μέριμνας για νήπια (2-4 ετών) που διαβιούν σε καταυλισμούς και οικισμούς Ρομά και συμβουλευτικών υπηρεσιών για την υποστήριξη των γονέων τους, με έμφαση στις νεαρές μητέρες

Με βάση τη χαρτογράφηση των καταυλισμών ΡΟΜΑ στην Ελλάδα, που διενεργήθηκε από το Υπουργείο Εργασίας (2021), καταγράφηκαν 262 καταυλισμοί Ρομά με συνολικό πληθυσμό 117.495 κατοίκους. Σύμφωνα με την ΕΣΚΕ ΡΟΜΑ 2021-2030, οι Δήμοι με πληθυσμό ΡΟΜΑ θα κληθούν να υποβάλουν Τοπικά Σχέδια Δράσης. Με βάση το υπόδειγμα Τοπικού Σχεδίου Δράσης από τη Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας υποβλήθηκαν Τοπικά Σχέδια Δράσης από Δήμους της Περιφέρειας με στόχο τον συντονισμό και την παρακολούθηση των μέτρων ένταξης των ΡΟΜΑ σε τοπικό επίπεδο. Το Τοπικό Σχέδιο Δράσης έχει ως στόχο να ενσωματώσει όλες τις δράσεις που σχετίζονται με τους ΡΟΜΑ και να υποστηρίξει τη συνεργασία όλων των σχετικών φορέων σε εθνικό (αρμόδια υπουργεία), περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, καθώς και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων των ΡΟΜΑ.

Οι δράσεις που επιλέγονται στο πλαίσιο του ΕΣ 4ι έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/106.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: ΟΤΑ α΄ βαθμού και λοιποί φορείς του Δημόσιου τομέα καθ' αρμοδιότητα, ΜΚΟ, ΕΦ
Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): ΡΟΜΑ που διαβιούν στην Περιφέρεια Κρήτης

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και η νέα Εθνική Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (<https://www.amea.gov.gr/strategy/strategy-2024-2030>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή. Καλύπτει οριζόντια το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων για τις δράσεις κατάρτισης και αυτοαπασχόλησης των ΡΟΜΑ που διαβιούν στην Περιφέρεια Κρήτης. Η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης, των σχετικών δράσεων, είναι η επιχορήγηση. Λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες ανάπτυξης ικανοτήτων ανθρώπινων πόρων που δεν παράγουν άμεσα έσοδα καθώς και σε δραστηριότητες που δεν συνδέονται άμεσα με την οικονομική δραστηριότητα και την κερδοφορία μιας τυπικής επιχείρησης που θέλει να αυξήσει τον κύκλο εργασιών της.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
5	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECO15	Μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά)	άτομα	0,00	151,00
5	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO795	Αριθμός φορέων που υλοποιούν προγράμματα ενίσχυσης παιδιών Ρομά	Αριθμός φορέων	0,00	2,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
5	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECR05	συμμετέχοντες που εργάζονται, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, έξι μήνες μετά τη συμμετοχή τους	άτομα	0,00	2021	31,00	ΟΠΣ	
5	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR795	Αριθμός ωφελούμενων παιδιών από προγράμματα ενίσχυσης Ρομά	Αριθμός ατόμων	0,00	2021	60,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	---------	--------	-----------------------	---------	------------

	στόχος				
5	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	154. Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης περιθωριοποιημένων ομάδων, όπως οι Ρομά, στην εκπαίδευση και την απασχόληση και για την προώθηση της κοινωνικής ένταξής τους	2.465.000,00
5	ESO4.10	Σύνολο			2.465.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	2.465.000,00
5	ESO4.10	Σύνολο			2.465.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	2.465.000,00
5	ESO4.10	Σύνολο			2.465.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. Απαγόρευση διακρίσεων	1.700.000,00
5	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	06. Αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας	765.000,00
5	ESO4.10	Σύνολο			2.465.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	2.465.000,00
5	ESO4.10	Σύνολο			2.465.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.11. Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης. (ΕΚΤ+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της μελέτης βιωσιμότητας των κοινωνικών δομών, συμφωνήθηκε μεταξύ των αρμοδίων ΓΓ του ΥΚΟΙΣΟ, της αρμόδιας υπηρεσίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (DG Employment) και της ΓΓ ΕΣΠΑ, η συνέχιση της συγχρηματοδότησης των Κοινωνικών Δομών στο πλαίσιο των Περιφερειακών Προγραμμάτων, ως εξής:

Προώθηση και υποστήριξη παιδιών για την ένταξή τους στην προσχολική εκπαίδευση καθώς και για την πρόσβαση παιδιών σχολικής ηλικίας, εφήβων και ατόμων με αναπηρία, σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης

Η δράση θα χρηματοδοτηθεί κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 από τα Περιφερειακά Προγράμματα. Οι Δομές κατηγορίας A1, A2, B1, B2, B3 (βρεφονηπιακοί σταθμοί) αφορούν σε πέντε κύκλους υλοποίησης (2022-2023, 2023-2024, 2024-2025, 2025-2026 και 2026-2027) και οι Δομές κατηγορίας Γ και Δ (ΚΔΑΠ, ΚΔΑΠSTEM και ΚΔΑΠ ΑμεΑ) σε επτά κύκλους μέχρι και το 2028-2029. Η δράση θα υλοποιηθεί προσανατολισμένη στην Πολιτική «Εγγύηση για τα Παιδιά» και την Αντιμετώπιση της Παιδικής Φτώχειας, με το ΕΚΤ+ να υποστηρίζει τα πιο ευάλωτα παιδιά στη βάση εκ των προτέρων προσδιορισμένων κριτηρίων σε εθνικό επίπεδο. Μετά την ολοκλήρωση και των προαναφερόμενων κύκλων ανά κατηγορία δομής, η χρηματοδότηση της δράσης θα αναληφθεί εξολοκλήρου από εθνικούς πόρους.

Η δράση Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.) θα ενσωματώσει σταδιακά τις υπηρεσίες STEM, συμπληρωμένη επίσης από μια διευρυμένη ηλικιακή ομάδα από 6 έως 15 ετών, σε ένα θεσμικά και νομικά ασφαλές πλαίσιο για όλα τα παιδιά με στόχο την δημιουργία ενός ενιαίου πλαισίου για την παροχή υπηρεσιών δημιουργικής απασχόλησης, το οποίο αξιοποιεί πλήρως τον διαθέσιμο υλικοτεχνικό εξοπλισμό και το εξειδικευμένο εκπαιδευτικό προσωπικό, το οποίο θα έχει ήδη εξασφαλιστεί στις δομές από το ΤΑΑ και διασφαλίζει την οικονομική συνέχεια.

Κέντρα Κοινότητας

Συνεχίζεται η χρηματοδότησή τους μέχρι το 2029 με σταδιακή απομείωση του ποσοστού της Ενωσιακής Συγχρηματοδότησης από το 2027. Στο διάστημα αυτό, προβλέπεται να θεσμοθετηθούν οι όροι λειτουργίας των «υπερδομών» Κέντρων Κοινότητας.

Δομές Παροχής Αγαθών

Συνεχίζεται η χρηματοδότησή τους ως έχει μέχρι το έτος 2026. Από το 2027 και μετά, η παροχή των υπηρεσιών των ΔΠΒΑ από οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού και νομικά πρόσωπα αυτών ενσωματώνεται διοικητικά στα Κέντρα Κοινότητας τα οποία θα λειτουργούν ως «υπερδομές» με διευρυμένες υπηρεσίες.

Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης

Συνέχιση της λειτουργίας του Περιφερειακού Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης για αποτελεσματική παρακολούθηση ΠΕΣΚΕ και ΕΣΚΕ, ανάδειξη τοπικών αναγκών σε θέματα πολιτικών κοινωνικής προστασίας, πρόνοιας και αλληλεγγύης, χαρτογράφηση των χωρικών διαστάσεων της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, την παροχή στοιχείων για τη διαμόρφωση περιφερειακών στρατηγικών κοινωνικής ένταξης.

Δομές καταπολέμησης της βίας κατά των γυναικών

Η χρηματοδότηση συνεχίζεται ως έχει μέχρι και το 2029, με απομείωση 750.000€ κατ' έτος, η οποία αφορά τα 14 Συμβουλευτικά Κέντρα τα οποία λειτουργούν υπό την ευθύνη του ΚΕΘΙ και τους 2 Ξενώνες που ήδη αποτελούν οργανικές μονάδες του ΕΚΚΑ. Συνεχίζεται η λειτουργία και η χρηματοδότηση των τεσσάρων δομών (Συμβουλευτικά Κέντρα και Ξενώνες) που ήδη λειτουργούν στην Περιφέρεια Κρήτης, λαμβάνοντας υπόψη τη σχετική απομείωση.

Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ)

Συνεχίζεται η χρηματοδότησή τους μέχρι το 2029 με σταδιακή απομείωση του ποσοστού της Ενωσιακής Συγχρηματοδότησης από το 2027. Οι δράσεις των ΚΗΦΗ αποτελούν μέρος της Εθνικής Στρατηγικής για τη Μακροχρόνια Φροντίδα Ηλικιωμένων που καταρτίζεται από το ΥΚΟΙΣΟ.

Κέντρα Δημέρευσης Ημερήσιας Φροντίδας Ατόμων με Αναπηρία (ΚΔΗΦ ΑμεΑ)

Συνέχιση της λειτουργίας των ΚΔΗΦ μέχρι και το 2026. Τα ΚΔΗΦ παρέχουν υπηρεσίες ημερήσιας φροντίδας σε ΑμεΑ (μεταφορά, παραμονή, διατροφή, εξατομικευμένη ειδική αγωγή, ατομική - ομαδική άσκηση, εκπαίδευση στην αυτοεξυπηρέτηση και την εκμάθηση δραστηριοτήτων καθημερινής ζωής, δραστηριότητες κοινωνικοποίησης, συμμετοχή σε προγράμματα ψυχαγωγίας, πολιτισμού και άθλησης) και υλοποιούν δράσεις δικτύωσης με φορείς παροχής κοινωνικών υπηρεσιών για τη διασύνδεση με την τοπική κοινωνία. Από το 2027 σχεδιάζεται η χρηματοδότησή τους αμιγώς από εθνικούς πόρους μέσω ΕΟΠΥΥ.

Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΑμεΑ)

Συνέχιση της λειτουργίας των δομών ΣΥΔ για ΑμεΑ, μέχρι και το 2026. Μέσω των ΣΥΔ παρέχονται υπηρεσίες σε θέματα διαβίωσης και φροντίδας, δραστηριότητες ψυχαγωγίας, κοινωνικοποίησης και σύνδεσης με την κοινότητα, κατάρτισης με στόχο την κοινωνική ενσωμάτωση και δικτύωσης με φορείς παροχής κοινωνικών υπηρεσιών. Από το 2027 σχεδιάζεται η χρηματοδότησή τους αμιγώς από εθνικούς πόρους μέσω ΕΟΠΥΥ.

Ενίσχυση Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας

Χρηματοδοτείται η λειτουργία Δομών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας (TOMY) και Κινητών Ομάδων Υγείας (KOMY).

Ειδικότερα ενισχύεται η συνέχιση της λειτουργίας 10 TOMY μέχρι 31/12/2024 και 2 TOMY μέχρι 31/12/2025 (ενωσιακή συνδρομή 35,7%), η λειτουργία για 2 έτη 4 νέων TOMY (ενωσιακή συνδρομή 50%) και 8 KOMY (ενωσιακή συνδρομή 85%) με σκοπό την καθολική, προσβάσιμη και ανθρωποκεντρική φροντίδα υγείας με έμφαση στην πρόληψη και διατήρηση της καλής υγείας των ατόμων και της κοινότητας.

Οι KOMY είναι εξειδικευμένες κινητές ομάδες παροχής πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας (ΠΦΥ) που έχουν ως αποστολή την κάλυψη των υγειονομικών αναγκών των κοινοτήτων. Έργο των KOMY αποτελεί μεταξύ άλλων η προαγωγή της υγείας και της πρόληψης, η επιδημιολογική επιτήρηση, διερεύνηση και ιχνηλάτηση μεταδοτικών νοσημάτων, η συμμετοχή στην υλοποίηση προγραμμάτων πρόληψης, καθώς και προγραμμάτων ελέγχου νοσημάτων, η διενέργεια κλινικών εξετάσεων, επιτόπιων μετρήσεων, εμβολιασμών και δοκιμασιών ταχείας ανίχνευσης, η εργαστηριακή υποστήριξη, η υλοποίηση έκτακτων παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση απειλών για τη δημόσια υγεία, καθώς και η διενέργεια κατ' οίκον επισκέψεων σε πληθυσμούς περιοχών με δυσχερή πρόσβαση σε υπηρεσίες ΠΦΥ και σε ευάλωτες και ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού, στο σύνολο της επικράτειας.

Ενίσχυση Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας

Χρηματοδοτείται η λειτουργία νέων δομών παροχής υπηρεσιών ψυχικής υγείας στην κοινότητα, όπως: Κέντρο Ημέρας Ολικής Φροντίδας Ψυχικής Υγείας για άτομα με Αυτισμό (ΚΗΟΦ Αυτισμού), Εξειδικευμένο Γραφείο Υποστηριζόμενης Απασχόλησης για άτομα με σοβαρά ψυχοκοινωνικά προβλήματα και άτομα με διαταραχή αυτιστικού φάσματος (ΕΓΥΑ), μονάδες έγκαιρης παρέμβασης στην ψύχωση, Κέντρο ημέρας - κινητή μονάδα για άτομα με άνοια και ήπιες νοητικές διαταραχές, Κέντρο ημέρας παιδιών και εφήβων, κλπ.

Ανάπτυξη υπηρεσιών για την αντιμετώπιση των εξαρτήσεων (αλκοόλ, ναρκωτικές ουσίες κτλ)

Συνεχίζεται η λειτουργία των δομών απεξάρτησης και αντιμετώπισης της συ νοσηρότητας που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ+. Εφαρμόζεται το Στρατηγικό Σχέδιο αντιμετώπισης των εξαρτήσεων του Υπουργείου Υγείας για πρόληψη, θεραπεία και κοινωνική επανένταξη.

Ενίσχυση υπηρεσιών δημόσιας υγείας

Η δράση προάγει την πρόληψη ασθενειών και προστασία της υγείας των πολιτών μέσω της έγκαιρης διάγνωσης και ενημέρωσης διασφαλίζοντας πρόσβαση και στις πλέον απομακρυσμένες περιοχές.

Θα χρηματοδοτηθεί η λειτουργία κινητών μονάδων προληπτικών ελέγχων (μαστογραφικός και στοματική υγεία) και η εφαρμογή προγραμμάτων ενημέρωσης και αντιμετώπισης επειγόντων καρδιακών περιστατικών, καπνίσματος, διατροφής κλπ.

Στο πλαίσιο της προστασίας των δικαιωμάτων των ηλικιωμένων, το ΥΚΟΙΣΟ και το Υπ. Υγείας θα αναπτύξουν εξειδικευμένες στρατηγικές για τη

μακροχρόνια φροντίδα των ηλικιωμένων. Το ΥΚΟΙΣΟ θα σχεδιάσει και θα εφαρμόσει πιλοτικό πρόγραμμα για την πρόληψη της ιδρυματοποίησης των ηλικιωμένων. Όταν οι στρατηγικές και οι πιλοτικές παρεμβάσεις ολοκληρωθούν, τα περιφερειακά προγράμματα θα εξειδικεύσουν παρεμβάσεις μακροχρόνιας φροντίδας στους τομείς κοινωνικής προστασίας και υγείας, που θα συμβάλουν στην ενίσχυση των υπηρεσιών σε επίπεδο τοπικής κοινότητας και στην ενεργό και υγιή γήρανση. Για το λόγο αυτό εισάγονται οι δράσεις:

Δράση υποστήριξης μακροχρόνιας φροντίδας σε επίπεδο τοπικής κοινότητας

Προβλέπεται η ενίσχυση Κέντρων Ημέρας Ολικής Φροντίδας Ψυχικής Υγείας με Κινητά Κλιμάκια για άτομα με Άνοια/Alzheimer (Κ.Η.Ο.Φ. Άνοιας).

Οι δράσεις που επιλέγονται στο πλαίσιο του ΕΣ 4ια έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/106.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: ΕΕΤΑΑ, Περιφέρεια Κρήτης, ΟΤΑ α΄ βαθμού και επιχειρήσεις αυτών, ΜΚΟ, ΚΕΘΙ, Υπ. Υγείας, 7η ΥΠΕ, ΚΕΘΕΑ, ΟΚΑΝΑ, Λοιποί Φορείς καθ' αρμοδιότητα.

Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): Ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, Πολίτες της Κρήτης (κάτω από το όριο της φτώχειας-δικαιούχοι επιδόματος κοινωνικής αλληλεγγύης), Γυναίκες θύματα βίας, Ηλικιωμένα άτομα μη δυνάμενα να αυτοεξυπηρετηθούν απόλυτα, ΑμεΑ, που διαβιούν στην Περιφέρεια Κρήτης, Παιδιά με ή χωρίς αναπηρία, Ψυχικά ασθενείς που λαμβάνουν υπηρεσίες υποστήριξης, Εξαρτημένα άτομα που λαμβάνουν υπηρεσίες υποστήριξης, Έφηβοι που διαβιούν στην Περιφέρεια Κρήτης.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των

αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και η νέα Εθνική Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (<https://www.amea.gov.gr/strategy/strategy-2024-2030>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή. Καλύπτει οριζόντια το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO792	Αριθμός ληπτών voucher για την ένταξη παιδιών σε δομές φροντίδας και δημιουργικής απασχόλησης	Αριθμός ατόμων	5.503,00	10.040,00
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO796	Αριθμός συνεχιζόμενων κοινωνικών δομών που υποστηρίζονται	Αριθμός δομών (οντότητες)	49,00	51,00
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO801	Αριθμός συνεχιζόμενων δομών υγείας που υποστηρίζονται	Αριθμός δομών (οντότητες)	17,00	19,00
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO806	Αριθμός νέων δομών/φορέων υγείας που υποστηρίζονται	Αριθμός δομών ή/και φορέων	5,00	22,00
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO807	Αριθμός νέων κοινωνικών δομών που υποστηρίζονται	Αριθμός δομών (οντότητες)	2,00	11,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR792	Αριθμός παιδιών που ωφελούνται από την ένταξη σε δομές φροντίδας και δημιουργικής απασχόλησης	Αριθμός ατόμων	4.537,00	2021	13.379,00	ΟΠΣ	
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR796	Αριθμός επωφελουμένων των συνεχιζόμενων κοινωνικών δομών	Αριθμός ατόμων	51.297,00	2021	81.914,00	ΟΠΣ	
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR801	Αριθμός επωφελουμένων των συνεχιζόμενων δομών υγείας	Αριθμός ατόμων	18.600,00	2021	18.600,00	ΟΠΣ	

			περιφέρειες								
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR806	Αριθμός επωφελομένων των νέων δομών /φορέων υγείας	Αριθμός ατόμων	1.030,00	2024	26.901,00	ΟΠΣ	
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR807	Αριθμός επωφελομένων των νέων κοινωνικών δομών	Αριθμός ατόμων	2.824,00	2021	2.828,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	148. Στήριξη της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας (εξαιρουμένων των υποδομών)	23.516.950,00
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	158. Μέτρα για την αναβάθμιση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και προσιτές υπηρεσίες	20.395.750,00
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	159. Μέτρα για την ενίσχυση της υλοποίησης υπηρεσιών φροντίδας σε επίπεδο οικογενειών και τοπικών κοινοτήτων	15.385.000,00
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	160. Μέτρα για τη βελτίωση της προσβασιμότητας, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης (εξαιρουμένων των υποδομών)	16.736.500,00
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	161. Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στη μακροχρόνια περίθαλψη (εξαιρουμένων των υποδομών)	1.190.000,00
5	ESO4.11	Σύνολο			77.224.200,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	77.224.200,00
5	ESO4.11	Σύνολο			77.224.200,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	77.224.200,00
5	ESO4.11	Σύνολο			77.224.200,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. Απαγόρευση διακρίσεων	23.731.150,00
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	06. Αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας	23.941.950,00
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	10. Αντιμετώπιση των προκλήσεων που εντοπίστηκαν στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο	29.551.100,00
5	ESO4.11	Σύνολο			77.224.200,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Στοχοθέτηση για την ισότητα των φύλων	3.612.500,00
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	73.611.700,00
5	ESO4.11	Σύνολο			77.224.200,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.12. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών (EKT+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+:

- Υποστήριξη εφήβων: ανάπτυξη δράσεων σε υποβαθμισμένες περιοχές (δράση στο πλαίσιο της στρατηγικής «Εγγύηση για το Παιδί»)

Η δράση αφορά ιδιαίτερα ευάλωτους εφήβους και νέους (που δεν ανήκουν στην κατηγορία των NEETs) με ενυπάρχοντα πολλαπλά και εδραιωμένα μειονεκτήματα και όπου ενδέχεται να υφίσταται μια μακρόχρονη αποσύνδεση από τον κυρίαρχο κοινωνικό ιστό.

Η δράση θα χρηματοδοτήσει την παροχή των παρακάτω υπηρεσιών που επιδιώκουν τόσο την κοινωνική τους ένταξη, όσο και την προετοιμασία τους για την αγορά εργασίας:

- Εξατομικευμένη Συμβουλευτική/Επαγγελματικός Προσανατολισμός, Υποστήριξη οικογενειών
- Συμμετοχή σε Δραστηριότητες (Θέατρο, φωτογραφία, μουσική, χορός, αθλήματα, κ.α.)
- Υποστήριξη και αναβάθμιση δεξιοτήτων ανάλογα με τις ανάγκες του κάθε εφήβου (περιλαμβανομένων και ψηφιακών δεξιοτήτων)
- Ενημέρωση και Ευαισθητοποίηση τοπικών φορέων για διασύνδεση - συνεργασία και υποστήριξη των ενεργειών της παρέμβασης

- Τοπικές ολοκληρωμένες παρεμβάσεις για την προστασία των παιδιών και την καταπολέμηση της φτώχειας (δράση στο πλαίσιο της στρατηγικής «Εγγύηση για το Παιδί»)

Η δράση αφορά σε ολοκληρωμένες παρεμβάσεις για την προστασία των παιδιών και την καταπολέμηση της παιδικής φτώχειας.

Ειδικότερα αφορά στη δημιουργία δομής που θα αναπτύξει υπηρεσίες εξατομικευμένης υποστήριξης για τα παιδιά αλλά και για τους γονείς αυτών. Επιπρόσθετα, θα δημιουργήσει δίκτυο συνεργασίας με την τοπική κοινότητα για την ένταξη του πληθυσμού και την ανάπτυξη του εθελοντισμού καθώς και δίκτυο συνεργασίας με τις τοπικές επιχειρήσεις για την προώθηση στην απασχόληση των γονέων. Παράλληλα, θα παρέχει συμβουλευτική, παραπομπές και παρακολούθηση αυτών, οργάνωση ημερίδων ευαισθητοποίησης, ανάπτυξη συμμετοχικών δραστηριοτήτων κ.λπ. Η συμμετοχή σε δραστηριότητες και πολιτιστικά/ αθλητικά γεγονότα μέσω voucher υποστηρίζουν περαιτέρω τη διαδικασία κοινωνικοποίησης, ενδυνάμωσης και ένταξης των παιδιών.

Οι δράσεις για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας σε επίπεδο Περιφέρειας ευθυγραμμίζονται με τη γενική στρατηγική που προσδιορίζεται στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για το Παιδί, προκειμένου να συμβάλει στην επίτευξη του εθνικού στόχου που έχει τεθεί για την μείωση της παιδικής φτώχειας ως το 2030.

Τα είδη των δράσεων που θα εξειδικευθούν κατά την υλοποίηση του προγράμματος, θα συμφωνηθούν με τον Εθνικό Συντονιστή του Σχεδίου Δράσης για

την Εγγύηση για τα παιδιά και το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και θα καλύπτουν ενδεικτικά:

- Δράσεις για τη συμμετοχή παιδιών από μειονεκτούσες ομάδες στον αθλητισμό, τον πολιτισμό και την ενεργό κοινωνική ζωή χωρίς αποκλεισμούς
- Υποστήριξη εφήβων σε υποβαθμισμένες περιοχές
- Ολοκληρωμένα τοπικά σχέδια δράσης για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας με στόχο εξατομικευμένες παρεμβάσεις σε όλους τους τομείς πολιτικής (υγεία, εκπαίδευση, προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, στέγαση, διατροφή).

Η αποτελεσματικότητα των μέτρων θα παρακολουθείται τακτικά από τον Εθνικό Συντονιστή της Εγγύησης για τα Παιδιά και, αν χρειάζεται, θα γίνεται επικαιροποίηση ανάλογα με τις ανάγκες.

- Δομές φιλοξενίας Αστέγων

Η Δράση στοχεύει στην κάλυψη επείγουσών αναγκών των αστέγων του μεγαλύτερου αστικού κέντρου της Περιφέρειας με την ενίσχυση λειτουργίας σχετικής Δομής Αστέγων (Ξενώνας μεταβατικής φιλοξενίας). Στο πλαίσιο αυτής της δομής θα παρέχονται κατά περίπτωση υπηρεσίες στέγασης, ατομικής φροντίδας και υγιεινής, ψυχοκοινωνικής στήριξης, νομικής συνδρομής, συμβουλευτικής και διασύνδεσης με υπηρεσίες υγείας, πρόνοιας, κοινωνικής και εργασιακής επανένταξης.

Στο πλαίσιο της Δράσης είναι δυνατό να αναπτυχθούν επιμέρους υπηρεσίες στήριξης για οικογένειες οι οποίες βρίσκονται σε επισφαλή στεγαστική κατάσταση, περιλαμβανομένης και της πρόβλεψης για κάλυψη μικρής διάρκειας στέγασης σε έκτακτες καταστάσεις (έντονα καιρικά φαινόμενα και φυσικές καταστροφές, άμεση αντιμετώπιση φαινομένων προσωρινής και έκτακτης απώλειας στέγης κ.κ.).

Οι δράσεις που επιλέγονται στο πλαίσιο του ΕΣ 4ιβ έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/106.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: ΟΤΑ α βαθμού, Φορείς καθ' αρμοδιότητα

Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): Νοικοκυριά χαμηλών εισοδημάτων, έφηβοι και παιδιά, άστεγοι

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και η νέα Εθνική Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (<https://www.amea.gov.gr/strategy/strategy-2024-2030>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή. Καλύπτει οριζόντια το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
5	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO797	Αριθμός φορέων που υλοποιούν δράσεις στο πλαίσιο της «Εγγύησης για το παιδί»	Αριθμός φορέων	0,00	14,00
5	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO802	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών αστέγων	Αριθμός δομών (φορείς/οντότητες)	0,00	1,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
5	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR797	Αριθμός ωφελουμένων παιδιών από δράσεις στο πλαίσιο της «Εγγύησης για το παιδί»	Αριθμός ατόμων	0,00	2021	740,00	ΟΠΣ	
5	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR802	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών αστέγων	Αριθμός ατόμων	0,00	2024	60,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	163. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών	4.037.500,00
5	ESO4.12	Σύνολο			4.037.500,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	4.037.500,00
5	ESO4.12	Σύνολο			4.037.500,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	4.037.500,00
5	ESO4.12	Σύνολο			4.037.500,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	06. Αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας	3.400.000,00
5	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	10. Αντιμετώπιση των προκλήσεων που εντοπίστηκαν στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο	637.500,00
5	ESO4.12	Σύνολο			4.037.500,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	4.037.500,00

5	ESO4.12	Σύνολο		4.037.500,00
---	---------	--------	--	--------------

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 5Α. Ενίσχυση δεξιοτήτων πολιτικής ετοιμότητας και κυβερνοασφάλειας

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.4. Προώθηση της προσαρμογής των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή, της ενεργητικής και υγιούς γήρανσης, καθώς και ενός υγιούς και καλά προσαρμοσμένου περιβάλλοντος εργασίας που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία (ΕΚΤ+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

- Δράσεις ενίσχυσης δεξιοτήτων εργαζομένων στην πρόληψη & αντιμετώπιση έκτακτων καταστάσεων

Η Δράση αφορά στην ανάπτυξη και υλοποίηση εξειδικευμένων προγραμμάτων κατάρτισης εργαζομένων, περιλαμβανομένων και των αυτοαπασχολούμενων, που εστιάζουν στην αναγνώριση, πρόληψη και αντιμετώπιση έκτακτων καταστάσεων στο τοπικό επίπεδο και στην ενίσχυση της πολιτικής ετοιμότητας της περιφέρειας. Στα πεδία των προγραμμάτων κατάρτισης περιλαμβάνονται μεταξύ των άλλων εισηγήσεις από αρμόδια στελέχη πολιτικής προστασίας σε τοπικό επίπεδο (ενδεικτικά Δήμων, Πυροσβεστικής, Λιμενικού κ.α.) σχετικά με τον τοπικό και θεματικό επιχειρησιακό σχεδιασμό, τους μηχανισμούς και τα τοπικά μέσα πρόληψης και αντιμετώπισης των εκτάκτων καταστάσεων, καθώς και επιτόπου επισκέψεις των καταρτιζόμενων σε διαθέσιμες τοπικές δομές αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών. Έμφαση θα δοθεί στην ενίσχυση δεξιοτήτων εργαζομένων και αυτοαπασχολούμενων για την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη αντίδραση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης στον τομέα της δημόσιας υγείας και των φυσικών και ανθρωπογενών καταστροφών, καθώς και για απόκριση στην ανάγκη διασφάλισης της συνέχειας των βασικών υπηρεσιών και υποδομών (μεταφορές, πόσιμο νερό, λοιπές υπηρεσίες δημόσιας διοίκησης κοκ.).

- Δράσεις ενίσχυσης δεξιοτήτων εργαζομένων στην κυβερνοασφάλεια

Η δράση αφορά στην ανάπτυξη και υλοποίηση εξειδικευμένων προγραμμάτων κατάρτισης στελεχών του δημοσίου τομέα και της τοπικής αυτοδιοίκησης που κατέχουν θέσεις ευθύνης ή λαμβάνουν αποφάσεις που επηρεάζουν την ασφάλεια των πληροφοριακών τους συστημάτων, με προτεραιότητα στους Υπεύθυνους Ασφάλειας Συστημάτων Πληροφορικής και Επικοινωνιών, Υπεύθυνους Ασφάλειας Πληροφοριών και Δικτύων, Υπεύθυνους Προστασίας Δεδομένων και υπαλλήλους κατηγορίας / κλάδου ΠΕ και ΤΕ Πληροφορικής και αντίστοιχων ειδικοτήτων ανεξαρτήτως οργανικής μονάδας που υπηρετούν. Στόχος της Δράσης είναι η δημιουργία ενήμερων τεχνικών και διοικητικών στελεχών, καθώς και ανώτερων στελεχών της Δημόσιας Διοίκησης, έτοιμων να προστατεύσουν την εμπιστοσύνη και την ασφάλεια των πληροφοριών και των συστημάτων των φορέων τους.

Θα εξετασθεί η δυνατότητα εφαρμογής των παραπάνω δράσεων σε επιχειρήσεις κρίσιμων τομέων της περιφερειακής οικονομίας δημόσιου ή/και ιδιωτικού χαρακτήρα.

Οι Υπηρεσίες της ΕΑΣ διασφαλίζουν ότι οι παρεμβάσεις των τομεακών και περιφερειακών προγραμμάτων ευθυγραμμίζονται με τις εθνικές και ευρωπαϊκές

πολιτικές, καθώς και με τις νέες προτεραιότητες που ενσωματώνονται μετά τις τροποποιήσεις των ενωσιακών κανονισμών. Παράλληλα, μεριμνούν για τον αποτελεσματικό συντονισμό και την παρακολούθηση των παρεμβάσεων, ώστε να ενισχύεται η συμπληρωματικότητα και να αποτρέπονται αλληλοεπικαλύψεις, τόσο μεταξύ προγραμμάτων όσο και σε σχέση με λοιπά ενωσιακά μέσα.

Οι δράσεις που επιλέγονται στο πλαίσιο του ΕΣ 4.δ έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: Υ.ΠΕ., μεγάλοι ΟΤΑ α βαθμού και οργανισμοί τους, ΟΤΑ β βαθμού κοκ.

Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): οι εργαζόμενοι των παραπάνω φορέων

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και η νέα Εθνική Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (<https://www.amea.gov.gr/strategy/strategy-2024-2030>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των

περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή. Καλύπτει οριζόντια το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
5A	ESO4.4	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECO05	Απασχολούμενοι, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων	άτομα	0,00	1.757,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
5A	ESO4.4	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECR03	Συμμετέχοντες που αποκτούν εξειδίκευση αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	άτομα	0,00	2025	1.406,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5A	ESO4.4	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	146. Στήριξη της προσαρμογής των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή	2.550.000,00
5A	ESO4.4	Σύνολο			2.550.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5A	ESO4.4	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	2.550.000,00
5A	ESO4.4	Σύνολο			2.550.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5A	ESO4.4	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	2.550.000,00
5A	ESO4.4	Σύνολο			2.550.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5A	ESO4.4	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	10. Αντιμετώπιση των προκλήσεων που εντοπίστηκαν στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο	2.550.000,00
5A	ESO4.4	Σύνολο			2.550.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5A	ESO4.4	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	2.550.000,00
5A	ESO4.4	Σύνολο			2.550.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.7. Προώθηση της διά βίου μάθησης, ιδίως των ευέλικτων ευκαιριών αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανειδίκευσης για όλους, λαμβανομένων υπόψη των επιχειρηματικών και των ψηφιακών δεξιοτήτων, καλύτερη πρόβλεψη των αλλαγών και των νέων απαιτήσεων για δεξιότητες με βάση τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, διευκόλυνση των μεταβάσεων σταδιοδρομίας και προώθηση της επαγγελματικής κινητικότητας (EKT+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+:

- Παρεμβάσεις επιμόρφωσης δασκάλων/καθηγητών ή σπουδαστών τεχνικής εκπαίδευσης στη παροχή πρώτων βοηθειών

Η δράση αποσκοπεί στην επιμόρφωση εκπαιδευτικών και σπουδαστών τεχνικής εκπαίδευσης στην αντιμετώπιση απειλητικών για τη ζωή καταστάσεων, μέσα στον χώρο εργασίας ή και έξω από αυτόν, σύμφωνα με τις τρέχουσες κατευθυντήριες οδηγίες του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Αναζωογόνησης (European Resuscitation Council - ERC). Οι επιμορφούμενοι/ες μέσω της δράσης αναμένεται να αποκτήσουν γνώσεις, που θα συμβάλλουν στην έγκαιρη και αποτελεσματική αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών, καλύπτοντας ένα ευρύ φάσμα περιστατικών και καταστάσεων που είτε απειλούν άμεσα τη ζωή του θύματος είτε κρίνεται απαραίτητη η διαχείριση τους για την αποφυγή επιδείνωσης μέχρι να παρασχεθεί ιατρική βοήθεια.

- Δράσεις επιμόρφωσης εθελοντών, συλλόγων & ΜΚΟ σε θέματα αντιμετώπισης εκτάκτων καταστάσεων

Η δράση αφορά στην επιμόρφωση εθελοντών, συλλόγων & ΜΚΟ σε θέματα αντιμετώπισης εκτάκτων καταστάσεων και διαχείρισης φυσικών και τεχνολογικών καταστροφών (σεισμοί, πλημμύρες, δασικές και αστικές πυρκαγιές κ.κ.) ή/και τεχνικές διάσωσης σε βιομηχανικά ή άλλα ατυχήματα, τραυματισμών ή απώλειας προσανατολισμού σε δύσβατες περιοχές της Κρήτης (φαράγγια κ.κ.). Στις δράσεις επιμόρφωσης συμμετέχουν και αρμόδια στελέχη πολιτικής προστασίας σε τοπικό επίπεδο (ενδεικτικά Δήμων, Πυροσβεστικής, λοιπών υπηρεσιών πολιτικής προστασίας κ.α.) με παρουσιάσεις/εισηγήσεις σχετικά με τον τοπικό και θεματικό επιχειρησιακό σχεδιασμό, τους μηχανισμούς και τα τοπικά μέσα πρόληψης και αντιμετώπισης των εκτάκτων καταστάσεων.

Οι Υπηρεσίες της ΕΑΣ διασφαλίζουν ότι οι παρεμβάσεις των τομεακών και περιφερειακών προγραμμάτων ευθυγραμμίζονται με τις εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές, καθώς και με τις νέες προτεραιότητες που ενσωματώνονται μετά τις τροποποιήσεις των ενωσιακών κανονισμών. Παράλληλα, μεριμνούν για τον αποτελεσματικό συντονισμό και την παρακολούθηση των παρεμβάσεων, ώστε να ενισχύεται η συμπληρωματικότητα και να αποτρέπονται αλληλοεπικαλύψεις, τόσο μεταξύ προγραμμάτων όσο και σε σχέση με λοιπά ενωσιακά μέσα.

Οι δράσεις που επιλέγονται στο πλαίσιο του ΕΣ 4.ζ έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: Περιφερειακές Διευθύνσεις Εκπαίδευσης, ΑΕΙ, Σύλλογοι, ΜΚΟ κοκ.

Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): εργαζόμενοι των παραπάνω φορέων, μέλη και στελέχη συλλόγων, ΜΚΟ κοκ.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και η νέα Εθνική Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (<https://www.amea.gov.gr/strategy/strategy-2024-2030>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή. Καλύπτει οριζόντια το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
5A	ESO4.7	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO394	Αριθμός συμμετεχόντων σε προγράμματα εκπαίδευσης, επιμόρφωσης και διά βίου μάθησης	Αριθμός	0,00	1.558,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
5A	ESO4.7	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR394	Αριθμός συμμετεχόντων σε προγράμματα εκπαίδευσης, επιμόρφωσης και διά βίου μάθησης που πιστοποιήθηκαν	Αριθμός	0,00	2025	1.246,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5A	ESO4.7	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	151. Στήριξη της εκπαίδευσης ενηλίκων (εξαιρουμένων των υποδομών)	1.360.000,00
5A	ESO4.7	Σύνολο			1.360.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5A	ESO4.7	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	1.360.000,00
5A	ESO4.7	Σύνολο			1.360.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5A	ESO4.7	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	1.360.000,00
5A	ESO4.7	Σύνολο			1.360.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5A	ESO4.7	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	10. Αντιμετώπιση των προκλήσεων που εντοπίστηκαν στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο	1.360.000,00
5A	ESO4.7	Σύνολο			1.360.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5A	ESO4.7	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	1.360.000,00
5A	ESO4.7	Σύνολο			1.360.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

2.1.1. Προτεραιότητα: 6. Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη των Αστικών Κέντρων και της Υπαίθρου

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO5.1. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Θα χρηματοδοτηθούν Στρατηγικές ΒΑΑ στις 4 πρωτεύουσες των Π.Ε. της Κρήτης, μέσω των παρακάτω ενδεικτικών δράσεων:

- Εφαρμογές ΤΠΕ στον δημόσιο τομέα

Θα χρηματοδοτηθεί η ανάπτυξη εφαρμογών ΤΠΕ τοπικής εμβέλειας και σημασίας, οι οποίες παρέχουν βελτιωμένες υπηρεσίες ενημέρωσης, ξενάγησης, περιήγησης κλπ στους πολίτες και επισκέπτες των πόλεων. Διευρύνεται έτσι η παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών από το Δημόσιο, στο πλαίσιο της έξυπνης πόλης, καθώς και η ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας μέσω της παροχής ψηφιακών υπηρεσιών σε τομείς προτεραιότητας όπως ο τουρισμός – πολιτισμός.

- Ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων δημόσιου τομέα

Θα χρηματοδοτηθεί η ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων του δημόσιου τομέα χωροθετημένων στις περιοχές ΣΒΑΑ, αρμοδιότητας των ΟΤΑ α βαθμού και κτιρίων περιφερειακής εμβέλειας της Γενικής Κυβέρνησης. Θα υλοποιηθούν παρεμβάσεις οι οποίες θα βελτιώσουν την ενεργειακή απόδοση των δημόσιων κτιρίων με ανακαινίσεις τουλάχιστον μεσαίας κλίμακας συμπεριλαμβανομένων των ΑΠΕ, όπως ορίζει η σύσταση (ΕΕ)2019/786 ή με μείωση των εκπομπών CO2 τουλάχιστον κατά 30%. Στο πλαίσιο παρεμβάσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης, προτεραιότητα θα δοθεί στη μεγαλύτερη δυνατή αξιοποίηση ΑΠΕ.

Δε χρηματοδοτούνται κτίρια κοινωνικής πρόνοιας.

- Αντιμετώπιση της διάβρωσης ακτών

Θα χρηματοδοτηθούν έργα προστασίας των παράκτιων ζωνών περιοχών ΣΒΑΑ οι οποίες κινδυνεύουν από το φαινόμενο της διάβρωσης, ως αποτέλεσμα των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, βασικής αιτίας για την εμφάνιση ακραίων καιρικών φαινομένων με σοβαρές επιπτώσεις στην ακεραιότητα/διατήρηση των οικοσυστημάτων.

- Αναβάθμιση / συμπλήρωση υποδομών παιδικής φροντίδας

Θα χρηματοδοτηθεί η αναβάθμιση - συμπλήρωση υποδομών παιδικής φροντίδας (κτίρια και εξοπλισμός λειτουργίας) στις περιοχές ΣΒΑΑ, για την πρόσβαση του συνόλου των παιδιών χωρίς αποκλεισμούς και την ενίσχυση της απασχόλησης των μελών των νέων οικογενειών/νοικοκυριών.

- Αναβάθμιση / συμπλήρωση υποδομών κοινωνικής μέριμνας

Θα χρηματοδοτηθεί η αναβάθμιση/συμπλήρωση υποδομών κοινωνικής μέριμνας (κτίρια, εξοπλισμοί) για παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών σε ευάλωτες ομάδες (ΑμεΑ, ηλικιωμένοι, παιδιά, άστεγοι κλπ). Λαμβάνονται υπόψη οι στρατηγικές της αποϊδρυματοποίησης για μετάβαση στη φροντίδα της οικογένειας και κοινότητας των παιδιών και των ΑμεΑ, εγγύησης για το παιδί, μακροχρόνιας φροντίδας και κοινωνικής ένταξης. (Κέντρα Ημερήσιας φροντίδας και κινητές μονάδες). Στη δράση εφαρμόζονται τα αναφερόμενα στο ΣΠ4, για υποδομές κοινωνικής πρόνοιας.

- Προστασία και ανάδειξη του πολιτιστικού αποθέματος

Θα χρηματοδοτηθεί η προστασία και ανάδειξη του πολιτιστικού αποθέματος και ειδικότερα: η ενίσχυση/συμπλήρωση και αξιοποίηση της πολυεπίπεδης μουσειακής υποδομής, η ανάδειξη/αξιοποίηση και ενοποίηση των μνημειακών συνόλων και αρχαιολογικών χώρων για το σύνολο των πολιτών χωρίς αποκλεισμούς, η προστασία των μνημειακών συνόλων από την κλιματική αλλαγή, η ενδυνάμωση του σύγχρονου πολιτισμού και η ανάδειξη ανενεργών ιστορικών και διατηρητέων κτιρίων. Οι δράσεις δύναται να υλοποιούνται υπό το πρίσμα των βασικών αξόνων της πολιτικής Bauhaus (sustainability, aesthetics, inclusion).

- Ανάπτυξη ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή κοινοχρήστων χώρων περιοχών ΣΒΑΑ

Θα χρηματοδοτηθούν έργα πράσινων υποδομών σε αστικούς κοινόχρηστους χώρους (π.χ. αστικά και περιαστικά πάρκα, δημόσιοι κήποι, χώροι αναψυχής, πλατείες, πεζόδρομοι, δεντροστοιχίες). Θα ενισχυθεί η αστική βιοποικιλότητα σύμφωνα με την Εθνική Στρατηγική Βιοποικιλότητας και η μείωση των εκπομπών CO₂. Οι δράσεις δύναται να υλοποιούνται υπό το πρίσμα των βασικών αξόνων της πολιτικής Bauhaus (sustainability, aesthetics, inclusion).

Στο πλαίσιο της δράσης χρηματοδοτούνται δύο (2) έργα phasing.

Πρόκειται για το έργο «ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΡΑΣΙΝΗΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΚΑΙ ΠΟΔΗΛΑΤΟΔΡΟΜΟΥ ΣΤΟΝ ΑΞΟΝΑ ΤΩΝ ΟΔΩΝ ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗ ΓΙΑΝΝΑΡΗ, ΣΚΑΛΙΔΗ ΚΑΙ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ - Β' ΦΑΣΗ» με MIS 5091687 στο ΕΠ ΚΡΗΤΗ 2014-2020 και το έργο «ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ - ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΤΟΥ ΙΣΟΠΕΔΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΝΕΤΙΚΗΣ ΟΧΥΡΩΣΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ - ΦΑΣΗ Β» με MIS 5050964 στο ΕΠ ΚΡΗΤΗ 2014-2020.

- Ηλεκτροκίνηση των αστικών συγκοινωνιών

Θα χρηματοδοτηθούν έργα ηλεκτροκίνησης των αστικών μέσων μεταφοράς και εν γένει βελτίωσης των στόλων των αστικών συγκοινωνιών με προμήθεια ηλεκτρικών λεωφορείων συμπεριλαμβανομένων έξυπνων συστημάτων παρακολούθησης. Η δράση θα υλοποιηθεί σε συμφωνία με τα Σχέδια Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ) των πόλεων, συμβάλλοντας στη μείωση των εκπομπών CO₂ και την κλιματική «ουδετερότητα» των αστικών περιοχών λαμβάνοντας υπόψη το Εθνικό Πρόγραμμα Ελέγχου της Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης (ΕΠΕΑΡ) και τα Σχέδια Ποιότητας Αέρα.

- Διεύρυνση του δικτύου ποδηλατοδρόμων και προμήθεια ποδηλάτων

Θα χρηματοδοτηθούν έργα ενίσχυσης του δικτύου αστικών ποδηλατοδρόμων και προμήθειας ποδηλάτων για τους πολίτες και επισκέπτες των περιοχών ΣΒΑΑ. Ενισχύεται η αειφόρος κινητικότητα και η περιβαλλοντική αναβάθμιση των αστικών περιοχών με μείωση των εκπομπών αερίων ρύπων και του θορύβου. Η δράση θα υλοποιηθεί σε συμφωνία με τα Σχέδια Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ) των πόλεων, λαμβάνοντας υπόψη το Εθνικό Πρόγραμμα Ελέγχου της Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης (ΕΠΕΑΡ) και τα Σχέδια Ποιότητας Αέρα.

- Ενίσχυση επιχειρήσεων περιοχών ΣΒΑΑ για την βελτίωση της ενεργειακής τους απόδοσης

Θα χρηματοδοτηθούν επενδυτικά σχέδια των ΜΜΕ για βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κτιρίων, υποδομών και διεργασιών με στόχο τη μείωση του περιβαλλοντικού / ενεργειακού τους αποτυπώματος. Η στήριξη θα παρέχεται μέσω ενισχύσεων (grants) συμπεριλαμβανομένων των vouchers. Για το σχεδιασμό των δράσεων θα ληφθεί υπόψη το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων. Η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των επιχειρήσεων αποτελεί προτεραιότητα του ΕΣΕΚ και του Περιφερειακού Σχεδίου Προσαρμογής στη Κλιματική Αλλαγή. Η δράση συμβάλλει στη μείωση των εκπομπών CO₂ και τη μικροκλιματική αναβάθμιση του αστικού χώρου.

Η διαχείριση της δράσης θα εκχωρηθεί σε Ε.Φ.

- Αναβάθμιση / συμπλήρωση υποδομών α/βάθμιας εκπαίδευσης

Θα χρηματοδοτηθεί η αναβάθμιση - συμπλήρωση υποδομών α/βάθμιας εκπαίδευσης με έμφαση στα νηπιαγωγεία (κτίρια και εξοπλισμός λειτουργίας) στις περιοχές ΣΒΑΑ, για την πρόσβαση του συνόλου των παιδιών χωρίς αποκλεισμούς.

-Τεχνική Βοήθεια ΣΒΑΑ

Θα χρηματοδοτηθούν δράσεις υποστήριξης των Αστικών Αρχών για το συντονισμό και την παρακολούθηση των ΣΒΑΑ, το σχεδιασμό των Στρατηγικών, υποστήριξης των δικαιούχων των έργων για την ωρίμανση και επίβλεψη των επιμέρους πράξεων, καθώς και δράσεις δημοσιότητας και επικοινωνίας.

Οι δράσεις που επιλέγονται στο πλαίσιο του ΕΣ 5i έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/106.

Αναμενόμενη συμβολή σε ειδικό στόχο:

Μέσω των ΣΒΑΑ οι τέσσερις πόλεις της Κρήτης θα επιδιώξουν την προώθηση έξυπνων, πράσινων, παραγωγικών και δίκαιων παρεμβάσεων που μετασηματίζουν την οικονομία των περιοχών παρέμβασης, αντιμετωπίζουν τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και βελτιώνουν την καθημερινότητα και ποιότητα ζωής των κατοίκων, χωρίς αποκλεισμούς.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: Φορείς του Δημόσιου τομέα καθ' αρμοδιότητα, Περιφέρεια Κρήτης, ΟΤΑ α βαθμού που υλοποιούν ΣΒΑΑ, ΔΕΥΑ, ΕΦ, Υπ.Πολιτισμού, Φορείς με αρμοδιότητα στη διαχείριση λιμένων & παράκτιων περιοχών, Αναπτυξιακοί φορείς και Οργανισμοί της Κρήτης.

Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): Κάτοικοι, επισκέπτες και επιχειρήσεις των αστικών κέντρων εφαρμογής ΣΒΑΑ.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και η νέα Εθνική Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (<https://www.amea.gov.gr/strategy/strategy-2024-2030>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Περιοχές εφαρμογής ΣΒΑΑ στα αστικά κέντρα Ηρακλείου, Χανίων, Ρεθύμνου και Αγ. Νικολάου.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο της συμπληρωματικότητας πόρων, το Πρόγραμμα θα εξετάσει τη δυνατότητα συνεργασίας των Δικαιούχων της Περιφέρειας με δικαιούχους άλλων Κρατών - Μελών, μέσω δράσεων διαπεριφερειακής, διασυνοριακής και διακρατικής συνεργασίας στο πλαίσιο της Μακροπεριφερειακής Στρατηγική Αδριατικής - Ιονίου.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο του ΕΣ 5i δε σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία διότι λόγω της φύσης των σχετικών παρεμβάσεων που αφορούν σε ΜΜΕ η προτιμώμενη μορφή ενίσχυσης είναι, επίσης, η μη επιστρεπτέα επιχορήγηση, για τη δημιουργία ανάληψης κινήτρου των σχετικών δράσεων. Οι παρεμβάσεις των ΜΜΕ δεν προβλέπεται να δημιουργήσουν άμεσα τον απαραίτητο όγκο εσόδων για να εξασφαλίσουν την επιστροφή των ποσών.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO01	Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	επιχειρήσεις	0,00	36,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO02	Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	0,00	36,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO14	Δημόσιοι οργανισμοί που υποστηρίζονται για την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών	δημόσιοι οργανισμοί	3,00	1,00

6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO19	Δημόσια κτίρια με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση	τετραγωνικά μέτρα	0,00	11.896,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO25	Αντιπλημμυρικά έργα σε ακτές, όχθες ποταμών και λιμνών που κατασκευάστηκαν ή ενισχύθηκαν πρόσφατα	χλμ.	0,00	0,84
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO57	Ικανότητα φιλικού προς το περιβάλλον τροχαίου υλικού μαζικών δημόσιων συγκοινωνιών	επιβάτες	0,00	30,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO58	Ειδικές υποστηριζόμενες υποδομές για ποδηλασία	χλμ.	0,00	5,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO66	Χωρητικότητα τάξεων νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων παιδικής φροντίδας	άτομα	0,00	163,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO67	Χωρητικότητα τάξεων νέων ή εκσυγχρονισμένων εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων	άτομα	0,00	200,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO70	Χωρητικότητα νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής μέριμνας (εκτός της στέγασης)	άτομα/έτος	0,00	6.000,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO74	Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη	άτομα	110.000,00	97.359,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO75	Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται	συμβολή στις στρατηγικές	4,00	4,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO77	Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	πολιτιστικοί και τουριστικοί χώροι	3,00	9,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO112	Ενδιαφερόμενοι που συμμετέχουν στην εκπόνηση και την υλοποίηση στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη	συμμετοχές θεσμικών φορέων	0,00	232,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO114	Ανοιχτοί χώροι που δημιουργούνται ή αποκαθίστανται σε	τετραγωνικά	0,00	288.637,00

			αναπτυγμένες περιφέρειες		αστικές περιοχές	μέτρα			
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO121	Περιοχή που καλύπτεται από μέτρα προστασίας από φυσικές καταστροφές που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή (εκτός των πλημμυρών και των ανεξέλεγκτων πυρκαγιών)	εκτάρια		0,00	5,18
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO694	Δικαιούχοι που υποστηρίζονται	Δικαιούχοι		0,00	4,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR11	Χρήστες νέων και αναβαθμισμένων δημόσιων ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών	χρήστες/έτος	0,00	2021	70.000,00	ΟΠΣ	
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR26	Ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας (εκ της οποίας: οικονομικά προσιτές και βιώσιμες κατοικίες, δημόσια κτίρια, επιχειρήσεις, άλλα)	MWh/έτος	9.779,00	2021	5.867,00	ΟΠΣ	
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR29	Εκτιμώμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου	τόνοι ισοδύναμου CO2/έτος	4.899,00	2021	2.939,00	ΟΠΣ	
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR37	Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα προστασίας από φυσική καταστροφή που συνδέεται με την κλιματική αλλαγή (εκτός της πλημμύρας και των ανεξέλεγκτων πυρκαγιών)	άτομα	0,00	2021	55.226,00	ΟΠΣ	
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο	RCR62	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων	χρήστες/έτος	0,00	2021	3.000,00	ΟΠΣ	

			αναπτυγμένες περιφέρειες		ή εκσυγχρονισμένων υπηρεσιών δημόσιων συγκοινωνιών						
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR64	Ετήσιος αριθμός χρηστών των ειδικών υποδομών για ποδηλασία	χρήστες/έτος	0,00	2021	1.000,00	ΟΠΣ	
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR70	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων παιδικής φροντίδας	χρήστες/έτος	0,00	2020	163,00	ΟΠΣ	
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR71	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων	χρήστες/έτος	0,00	2021	200,00	ΟΠΣ	
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR74	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής μέριμνας	χρήστες/έτος	0,00	2021	6.000,00	ΟΠΣ	
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR77	Επισκέπτες πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	επισκέπτες/έτος	14.760,00	2021	166.955,00	ΟΠΣ, ΕΛΣΤΑΤ	
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR998	Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης	Συμμετέχοντες	68,00	2021	88,00	ΟΠΣ	
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR999	Πληθυσμός που ωφελείται από παρεμβάσεις αστικών αναπλάσεων	Άτομα	0,00	2021	97.359,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο	016. Λύσεις ΤΠΕ, ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές για κυβερνήσεις	431.800,00

			αναπτυγμένες περιφέρειες		
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	040. Ενεργειακή απόδοση και έργα επίδειξης στις ΜΜΕ ή στις μεγάλες επιχειρήσεις και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	1.056.550,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	045. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	2.806.214,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	058. Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πλημμύρες και κατολισθήσεις (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)	2.966.500,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	060. Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: άλλες καταστροφές, π.χ. θύελλες και ξηρασία (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)	3.553.000,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	079. Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές	27.756.750,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	082. Τροχαίο υλικό καθαρών αστικών μεταφορών	252.875,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	083. Υποδομές ποδηλασίας	132.090,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	121. Υποδομή για προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα	3.102.500,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	122. Υποδομή για πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	1.122.000,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	127. Άλλες κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη στην κοινότητα	1.054.000,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	11.986.700,00

			αναπτυγμένες περιφέρειες		
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	169. Πρωτοβουλίες εδαφικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας εδαφικών στρατηγικών	745.365,00
6	RSO5.1	Σύνολο			56.966.344,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	56.966.344,00
6	RSO5.1	Σύνολο			56.966.344,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. ΟΕΕ — Πόλεις, κομοπόλεις και προάστια	56.966.344,00
6	RSO5.1	Σύνολο			56.966.344,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	5.213.050,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	51.753.294,00
6	RSO5.1	Σύνολο			56.966.344,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO5.2. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου θα σχεδιαστεί η Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση των Εμβληματικών Διαδρομών Πολιτισμού και Περιβάλλοντος της Κρήτης, η οποία θα αξιοποιεί τις διεθνείς πρακτικές σχεδιασμού θεματικών διαδρομών, που δημιουργούν συνέργειες με το κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον, κινητοποιώντας το λανθάνον αναπτυξιακό δυναμικό της υπαίθρου και των ορεινών περιοχών της Κρήτης. Στο πλαίσιο της ΟΧΕ θα χρηματοδοτηθούν οι παρακάτω ενδεικτικές δράσεις:

- Συμπλήρωση/αναβάθμιση του τοπικού οδικού δικτύου

Θα χρηματοδοτηθούν έργα αναβάθμισης τμημάτων του τοπικού και επαρχιακού οδικού δικτύου των περιοχών εφαρμογής της ΟΧΕ. Επιδιώκεται η ενίσχυση της ενεργητικής και παθητικής οδικής ασφάλειας και η βελτίωση της προσβασιμότητας σε περιοχές παραγωγικές ή/και περιοχές πολιτιστικού & φυσιολατρικού ενδιαφέροντος, υπό το πρίσμα της βελτίωσης της προσβασιμότητας ΑμεΑ και της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή.

- Προστασία και ανάδειξη του πολιτιστικού αποθέματος

Θα χρηματοδοτηθεί η προστασία και ανάδειξη του πολιτισμικού αποθέματος των περιοχών εφαρμογής της ΟΧΕ, κατά τρόπο ανθεκτικό στην κλιματική αλλαγή. Επιδιώκεται: η ανάδειξη/αξιοποίηση και ενοποίηση των μνημειακών συνόλων και αρχαιολογικών χώρων χωρίς αποκλεισμούς, η βελτίωση της υποδοχής, εξυπηρέτησης και ασφάλειας επισκεπτών στους αρχαιολογικούς χώρους και τα μνημεία, η προστασία των μνημειακών συνόλων από την κλιματική αλλαγή, η ανάδειξη ανενεργών ιστορικών και διατηρητέων κτιρίων. Οι δράσεις δύναται να υλοποιούνται υπό το πρίσμα των βασικών αξόνων της πολιτικής Bauhaus (sustainability, aesthetics, inclusion).

- Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας

Θα χρηματοδοτηθεί: η ενίσχυση/ ανάδειξη πεζοπορικών/ορειβατικών διαδρομών με μέριμνα της προσβασιμότητας ΑμεΑ, όπου αυτό καθίσταται εφικτό, η αναβάθμιση/αξιοποίηση τουριστικών υποδομών, η δημιουργία υποδομών εναλλακτικού τουρισμού, η διεθνής προβολή των περιοχών UNESCO, η ενημέρωση/διευκόλυνση των επισκεπτών των περιοχών ΟΧΕ κατά τη διάρκεια της παραμονής τους/περιήγησής τους σ' αυτήν κατά τρόπο ενιαίο και διακριτό.

- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων περιοχών ΟΧΕ

Θα χρηματοδοτηθούν επενδυτικά σχέδια των ΜΜΕ των περιοχών εφαρμογής της ΟΧΕ. Η στήριξη των ΜΜΕ είναι προσανατολισμένη στην επιτάχυνση του τεχνολογικού μετασχηματισμού του παραγωγικού ιστού της ενδοχώρας της Κρήτης. Η στήριξη θα παρέχεται μέσω voucher ή ενισχύσεων (grants) για την υλοποίηση επιχειρηματικών σχεδίων ανάπτυξης νέου προϊόντος ή υπηρεσίας. Για το διαχωρισμό και το σχεδιασμό των δράσεων θα ληφθεί υπόψη το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων.

Η διαχείριση της δράσης θα εκχωρηθεί σε Ε.Φ

-Αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα

Θα χρηματοδοτηθούν δράσεις που ενισχύουν την ανθεκτικότητα των Μινωικών Ανακτορικών Κέντρων στην κλιματική αλλαγή (εγκατάσταση, συντήρηση, αναβάθμιση πυρόσβεσης Μινωικών Ανακτορικών Κέντρων).

-Τεχνική Βοήθεια ΟΧΕ

Θα χρηματοδοτηθούν δράσεις υποστήριξης του Χωρικού Φορέα για την ενίσχυση των δικαιούχων των έργων στην ωρίμανση και επίβλεψη των επιμέρους πράξεων, καθώς και δράσεις δημοσιότητας και επικοινωνίας.

Οι δράσεις που επιλέγονται στο πλαίσιο του ΕΣ 5ii έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/106.

Αναμενόμενη συμβολή στον ειδικό στόχο:

Η Στρατηγική Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης των εμβληματικών διαδρομών πολιτισμού και περιβάλλοντος αντιμετωπίζει την ανάγκη σχεδιασμού νέων/εναλλακτικών μορφών τουρισμού, βιώσιμων στις νέες παγκόσμιες συνθήκες και ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή, που θα εδράζονται σε συγκριτικά πλεονεκτήματα της Κρήτης και θα ενισχύουν τον τουρισμό εμπειρίας καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: Φορείς του δημόσιου τομέα, ΟΤΑ α βαθμού που δραστηριοποιούνται στην περιοχή ΟΧΕ, Υπ. Πολιτισμού, Περιφέρεια Κρήτης, ΕΦ, Αναπτυξιακοί φορείς και Οργανισμοί της Κρήτης, Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Κρήτης

Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): Κάτοικοι και επισκέπτες των περιοχών ΟΧΕ, Επιχειρήσεις των περιοχών ΟΧΕ

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και η νέα Εθνική Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (<https://www.amea.gov.gr/strategy/strategy-2024-2030>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Περιοχές εφαρμογής της ΟΧΕ εμβληματικών διαδρομών.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο της συμπληρωματικότητας πόρων, το Πρόγραμμα θα εξετάσει τη δυνατότητα συνεργασίας των Δικαιούχων της Περιφέρειας με δικαιούχους άλλων Κρατών - Μελών, μέσω δράσεων διαπεριφερειακής, διασυνοριακής και διακρατικής συνεργασίας στο πλαίσιο της Μακροπεριφερειακής Στρατηγική Αδριατικής - Ιονίου.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο του ΕΣ 5ii δε σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων που αφορούν σε ΜΜΕ η προτιμώμενη μορφή ενίσχυσης είναι, επίσης, η μη επιστρεπτέα επιχορήγηση, για τη δημιουργία ανάληψης κινήτρου των σχετικών δράσεων. Οι παρεμβάσεις των ΜΜΕ δεν προβλέπεται να δημιουργήσουν άμεσα τον απαραίτητο όγκο εσόδων για να εξασφαλίσουν την επιστροφή των ποσών.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO01	Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	επιχειρήσεις	0,00	7,00
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO02	Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	0,00	7,00
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO28	Περιοχή που καλύπτεται από μέτρα προστασίας από ανεξέλεγκτες πυρκαγιές	εκτάρια	0,00	14,00
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO46	Μήκος ανακατασκευασμένων ή εκσυγχρονισμένων οδών — εκτός ΔΕΔ-Μ	χλμ.	0,00	13,67
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO74	Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη	άτομα	63.000,00	202.026,00
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO75	Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται	συμβολή στις στρατηγικές	1,00	1,00

			περιφέρειες							
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO77	Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	πολιτιστικοί και τουριστικοί χώροι		1,00		27,00
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO112	Ενδιαφερόμενοι που συμμετέχουν στην εκπόνηση και την υλοποίηση στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη	συμμετοχές θεσμικών φορέων		0,00		216,00
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO694	Δικαιούχοι που υποστηρίζονται	Δικαιούχοι		0,00		5,00
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO911	Δράσεις τουριστικής προβολής	Δράσεις		0,00		5,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRC01	Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν σε υποστηριζόμενες οντότητες	ετήσια ΙΠΑ	0,00	2021	1,75	ΟΠΣ	
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRC36	Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα προστασίας από ανεξέλεγκτες πυρκαγιές	άτομα	0,00	2021	4.600,00	ΟΠΣ	
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRC56	Εξοικονόμηση χρόνου που οφείλεται στη βελτίωση των οδικών υποδομών	ανθρωποημέρες/έτος	0,00	2021	10.500,72	ΟΠΣ	
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRC77	Επισκέπτες πολιτιστικών και	επισκέπτες/έτος	1.445.203,00	2021	1.870.148,00	ΟΠΣ, ΕΛΣΤΑΤ	

			περιφέρειες		τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται						
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR998	Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης	Συμμετέχοντες	0,00	2021	20,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	024. Προηγμένες υπηρεσίες στήριξης για ΜΜΕ και ομίλους ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών διοίκησης, μάρκετινγκ και σχεδιασμού)	297.500,00
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	059. Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πυρκαγιές (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)	2.375.750,00
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	093. Άλλες ανακατασκευές και εκσυγχρονισμοί οδών (αυτοκινητοδρόμων, εθνικών, περιφερειακών ή τοπικών οδών)	4.452.300,00
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	2.431.000,00
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	5.107.340,00
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	169. Πρωτοβουλίες εδαφικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας εδαφικών στρατηγικών	178.500,00
6	RSO5.2	Σύνολο			14.842.390,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	14.842.390,00
6	RSO5.2	Σύνολο			14.842.390,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. ΟΕΕ — Ορεινές περιοχές	14.842.390,00
6	RSO5.2	Σύνολο			14.842.390,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	297.500,00
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	14.544.890,00
6	RSO5.2	Σύνολο			14.842.390,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.2. Προτεραιότητες της τεχνικής βοήθειας

2.2.1. Προτεραιότητα για τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ: 7. Τεχνική βοήθεια ΕΤΠΑ

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) του ΚΚΔ

2.2.1.1. Παρέμβαση των ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο i) του ΚΚΔ

· Τεχνικοί Σύμβουλοι, Συμπληρωματικά συστήματα και Εργαλεία Οργάνωσης της Διαχείρισης

Η δράση χρηματοδοτεί:

1. την εξασφάλιση εξωτερικών συμβουλευτικών υπηρεσιών σε εξειδικευμένα θέματα που άπτονται του περιεχομένου του προγράμματος και υποστηρίζουν την εξειδίκευση των δράσεων, την αξιολόγηση των προτάσεων για ένταξη, την παρακολούθηση της υλοποίησης, τη διενέργεια ελέγχων/επιθεωρήσεων και την ολοκλήρωση των ενταγμένων έργων.
2. την ανάπτυξη/ανάβαθμιση συμπληρωματικών/εξειδικευμένων υποστηρικτικών συστημάτων και εργαλείων, την προμήθεια υλικοτεχνικού εξοπλισμού, την αγορά ή/και ανάπτυξη λογισμικού, την ανάπτυξη και διάχυση μεθόδων οργάνωσης, την προμήθεια / ανάπτυξη ειδικών εφαρμογών κλπ. που θα κριθούν απαραίτητες για την εξυπηρέτηση ειδικών αναγκών αποτελεσματικής υλοποίησης, παρακολούθησης και διαχείρισης των δράσεων του προγράμματος, συμπληρωματικών με αυτά που καλύπτονται από το Πρόγραμμα «Τεχνική Βοήθεια 2021-27».

- Πληροφόρηση και Δημοσιότητα

Η δράση χρηματοδοτεί:

1. Ενέργειες πληροφόρησης, προβολής και δημοσιότητας του ΕΤΠΑ του προγράμματος και των επιμέρους παρεμβάσεών του, που απευθύνονται τόσο στους φορείς της Κρήτης (Περιφερειακές, τοπικές και λοιπές δημόσιες αρχές, κοινωνικούς και οικονομικούς εταίρους, επαγγελματικές οργανώσεις, Μ.Κ.Ο, οργανώσεις ΑμεΑ κλπ.), όσο και στους πολίτες οι οποίοι ωφελούνται έμμεσα ή άμεσα από το πρόγραμμα.
2. Ενέργειες ενημέρωσης των δυνητικών δικαιούχων και της κοινής γνώμης σχετικά με όλες τις φάσεις σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων του προγράμματος, τη δυνατότητα πρόσβασης και συμμετοχής σε αυτές, τη σύσταση και παρακολούθηση εταιρικής σχέσης όπου αυτό απαιτείται κλπ.
3. Ενέργειες διάχυσης καλών πρακτικών.

· Αξιολόγηση, Μελέτες, Εμπειρογνομοσύνες

Η δράση χρηματοδοτεί:

1. Την εκπόνηση των αξιολογήσεων που προβλέπονται από τους κανονισμούς των ΕΔΕΤ και το Σχέδιο Αξιολόγησης του προγράμματος.

2. Παρεμβάσεις για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας και ποιότητας υλοποίησης, με την εκπόνηση εξειδικευμένων μελετών.
3. Την εκπόνηση εμπειρογνωμοσυμών προετοιμασίας / ωρίμανσης / εξειδίκευσης / βελτιστοποίησης της εφαρμογής / αποτίμησης των παρεμβάσεων του προγράμματος.
4. Την κατάρτιση Επιχειρησιακών Σχεδίων Δράσης, οδηγών εφαρμογής κλπ., όπως κατά περίπτωση απαιτούνται.

· Ενδυνάμωση διαχειριστικής ικανότητας της Αρχής Διαχείρισης, Υποστήριξη Δικαιούχων

Για την ενδυνάμωση διαχειριστικής ικανότητας της Αρχής Διαχείρισης η δράση χρηματοδοτεί:

1. Σεμινάρια, ημερίδες κλπ. που στοχεύουν στην κατάρτιση και επιμόρφωση των στελεχών της ΕΥΔ σε θέματα σχετικά με τις αρμοδιότητές τους.
2. Προγράμματα ανταλλαγής εμπειριών και δικτύωσης με άλλες ΔΑ και λοιπούς φορείς της χώρας και της ΕΕ.

Για την ενίσχυση της επιχειρησιακής επάρκειας και των απαιτούμενων δεξιοτήτων των δικαιούχων έργων ΕΤΠΑ, προκειμένου να ανταποκριθούν στις ανάγκες ωρίμανσης και υλοποίησης των έργων που χρηματοδοτεί το πρόγραμμα, η δράση θα υποστηρίξει:

1. Στοχευμένες δράσεις ενημέρωσης (ημερίδες, σεμινάρια κλπ)
2. Οργάνωση εκπαιδευτικών ταξιδιών απόκτησης εμπειρίας και γνώσης καλών πρακτικών
3. Σχεδιασμό εργαλείων υποστήριξης του έργου αυτών
4. Εκπαίδευση δημόσιων φορέων δικαιούχων του ΕΣΠΑ σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, για την καλύτερη αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης και την περαιτέρω προώθηση της καινοτομίας σε δημόσιες συμβάσεις.

Οι παραπάνω δράσεις:

1. Θα είναι συμπληρωματικές με τις δράσεις του προγράμματος «Τεχνική Βοήθεια και Υποστήριξη Δικαιούχων» 2021-2027 στο οποίο προβλέπεται διακριτός άξονας για την ενδυνάμωση της διοικητικής ικανότητας των φορέων υλοποίησης (capacity building) σε τομείς που έχουν παρατηρηθεί ελλείψεις καθώς και σε νέους τομείς που παρουσιάζουν δυνατότητες ανάπτυξης. Η ομάδα των εμπειρογνομόνων JASPERS θα συμβάλλει στην ενδυνάμωση του συστήματος διακυβέρνησης σημαντικών τομέων (στερεά απόβλητα, λύματα) και στην ενίσχυση της ικανότητας των δικαιούχων. Διεθνείς Οργανισμοί θα έχουν επίσης σημαντικό ρόλο όπως για παράδειγμα η ΕΤΕπ (EIB) μέσω δράσεων PASSA. Πριν την έκδοση των προσκλήσεων των δράσεων υποστήριξης δικαιούχων του προγράμματος θα εφαρμόζεται η διαδικασία εξειδίκευσης, προκειμένου για την αποφυγή επικαλύψεων των δύο προγραμμάτων.
2. Θα λαμβάνουν υπόψη τα στοιχεία που ορίζονται στο τμήμα 9 (παράγραφος «Καταπολέμηση της απάτης») του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης της Ελλάδας.

Οι δράσεις που επιλέγονται έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: Αρχή Διαχείρισης, Λοιποί φορείς καθ' αρμοδιότητα
 Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): Δυνητικοί Δικαιούχοι έργων και Πολίτες της Κρήτης

2.2.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO691	Έλεγχοι και επιθεωρήσεις	Έλεγχοι / επιθεωρήσεις	8,00	80,00
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO693	Συμβάσεις παροχής υπηρεσιών και προμηθειών	Συμβάσεις	8,00	50,00
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO694	Δικαιούχοι που υποστηρίζονται	Δικαιούχοι	4,00	5,00
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO696	Ενέργειες επικοινωνίας και προβολής	Ενέργειες	6,00	20,00
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO697	Επικοινωνιακά σχέδια δράσης	Σχέδια	0,00	1,00

2.2.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο iv) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	179. Ενημέρωση και επικοινωνία	1.275.000,00
7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	180. Προετοιμασία, υλοποίηση, παρακολούθηση και έλεγχος	1.275.000,00
7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	181. Αξιολόγηση και μελέτες, συλλογή δεδομένων	680.000,00
7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	182. Ενίσχυση της ικανότητας των αρχών του κράτους μέλους, των δικαιούχων και των οικείων εταίρων	1.020.000,00

7	Σύνολο			4.250.000,00
---	--------	--	--	--------------

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	4.250.000,00
7	Σύνολο			4.250.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.2.1. Προτεραιότητα για τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ: 8. Τεχνική βοήθεια ΕΚΤ+

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) του ΚΚΔ

2.2.1.1. Παρέμβαση των ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο i) του ΚΚΔ

- Τεχνικοί Σύμβουλοι, Συμπληρωματικά συστήματα και Εργαλεία Οργάνωσης της Διαχείρισης

Η δράση χρηματοδοτεί:

1. την εξασφάλιση εξωτερικών συμβουλευτικών υπηρεσιών σε εξειδικευμένα θέματα που άπτονται του περιεχομένου του προγράμματος και υποστηρίζουν την εξειδίκευση των δράσεων, την αξιολόγηση των προτάσεων για ένταξη, την παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης, τη διενέργεια ελέγχων/επιθεωρήσεων και την ολοκλήρωση των ενταγμένων έργων.
2. την ανάπτυξη/αναβάθμιση συμπληρωματικών/εξειδικευμένων υποστηρικτικών συστημάτων και εργαλείων, την προμήθεια υλικοτεχνικού εξοπλισμού, την αγορά ή/και ανάπτυξη λογισμικού, την ανάπτυξη και διάχυση μεθόδων οργάνωσης, την προμήθεια / ανάπτυξη ειδικών εφαρμογών κλπ. που θα κριθούν απαραίτητες για την εξυπηρέτηση ειδικών αναγκών αποτελεσματικής υλοποίησης, παρακολούθησης και διαχείρισης των δράσεων του προγράμματος, συμπληρωματικών με αυτά που καλύπτονται από το Πρόγραμμα «Τεχνική Βοήθεια 2021-27».

- Πληροφόρηση και Δημοσιότητα

Η δράση χρηματοδοτεί:

1. Ενέργειες πληροφόρησης, προβολής και δημοσιότητας του ΕΚΤ+ του προγράμματος και των επιμέρους παρεμβάσεων του, που απευθύνονται τόσο στους φορείς της Κρήτης (Περιφερειακές, τοπικές και λοιπές δημόσιες αρχές, κοινωνικούς και οικονομικούς εταίρους, επαγγελματικές οργανώσεις, Μ.Κ.Ο, οργανώσεις ΑμεΑ κλπ), όσο και στους πολίτες οι οποίοι ωφελούνται έμμεσα ή άμεσα από το πρόγραμμα.
2. Ενέργειες ενημέρωσης των δυνητικών δικαιούχων και της κοινής γνώμης σχετικά με όλες τις φάσεις σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων του προγράμματος, τη δυνατότητα πρόσβασης και συμμετοχής σε αυτές, τη σύσταση και παρακολούθηση εταιρικής σχέσης όπου αυτό απαιτείται κλπ.
3. Ενέργειες διάχυσης καλών πρακτικών.

- Αξιολόγηση, Μελέτες, Εμπειρογνομοσύνες

Η δράση χρηματοδοτεί :

1. Την εκπόνηση των αξιολογήσεων που προβλέπονται από τους κανονισμούς των ΕΔΕΤ και το Σχέδιο Αξιολόγησης του προγράμματος.
2. Παρεμβάσεις για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας και ποιότητας υλοποίησης, με την εκπόνηση εξειδικευμένων μελετών.

3. Την εκπόνηση εμπειρογνομοσυνών προετοιμασίας / ωρίμανσης / εξειδίκευσης / βελτιστοποίησης της εφαρμογής / αποτίμησης των παρεμβάσεων ΕΚΤ+ του προγράμματος.
4. Την κατάρτιση Επιχειρησιακών Σχεδίων Δράσης, οδηγών εφαρμογής κλπ., όπως κατά περίπτωση απαιτούνται.

- Ενδυνάμωση διαχειριστικής ικανότητας της Αρχής Διαχείρισης, Υποστήριξη Δικαιούχων

Για την ενδυνάμωση διαχειριστικής ικανότητας της Αρχής Διαχείρισης η δράση χρηματοδοτεί:

1. Σεμινάρια, ημερίδες κλπ. που στοχεύουν στην κατάρτιση και επιμόρφωση των στελεχών της ΕΥΔ σε θέματα σχετικά με τις αρμοδιότητές τους για τη διαχείριση θεμάτων ΕΚΤ+.
2. Προγράμματα ανταλλαγής εμπειριών και δικτύωσης με άλλες ΔΑ και λοιπούς φορείς της χώρας και της ΕΕ.

Για την ενίσχυση της επιχειρησιακής επάρκειας και των απαιτούμενων δεξιοτήτων των δικαιούχων έργων ΕΚΤ+, προκειμένου να ανταποκριθούν στις ανάγκες ωρίμανσης και υλοποίησης των έργων που χρηματοδοτεί το πρόγραμμα, η δράση θα υποστηρίξει:

1. Στοχευμένες δράσεις ενημέρωσης (ημερίδες, σεμινάρια κλπ.)
2. Οργάνωση εκπαιδευτικών ταξιδιών απόκτησης εμπειρίας και γνώσης καλών πρακτικών
3. Σχεδιασμό εργαλείων υποστήριξης του έργου αυτών
4. Εκπαίδευση δημόσιων φορέων δικαιούχων του ΕΣΠΑ σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, για την καλύτερη αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης και την περαιτέρω προώθηση της καινοτομίας σε δημόσιες συμβάσεις.

Οι παραπάνω δράσεις:

1. Θα είναι συμπληρωματικές με τις δράσεις του προγράμματος «Τεχνική Βοήθεια και Υποστήριξη Δικαιούχων» 2021-2027 στο οποίο προβλέπεται διακριτός άξονας για την ενδυνάμωση της διοικητικής ικανότητας των φορέων υλοποίησης (capacity building) σε τομείς που έχουν παρατηρηθεί ελλείψεις καθώς και σε νέους τομείς που παρουσιάζουν δυνατότητες ανάπτυξης. Πριν την έκδοση των προσκλήσεων των δράσεων υποστήριξης δικαιούχων του προγράμματος θα εφαρμόζεται η διαδικασία εξειδίκευσης, προκειμένου για την αποφυγή επικαλύψεων των δύο προγραμμάτων.
2. Θα λαμβάνουν υπόψη τα στοιχεία που ορίζονται στο τμήμα 9 (παράγραφος «Καταπολέμηση της απάτης») του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης της Ελλάδας.

Οι δράσεις που επιλέγονται έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: Αρχή Διαχείρισης, Λοιποί φορείς καθ' αρμοδιότητα
 Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): Δυνητικοί Δικαιούχοι έργων και Πολίτες της Κρήτης

2.2.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO691	Έλεγχοι και επιθεωρήσεις	Έλεγχοι / επιθεωρήσεις	7,00	70,00
EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO693	Συμβάσεις παροχής υπηρεσιών και προμηθειών	Συμβάσεις	3,00	19,00
EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO694	Δικαιούχοι που υποστηρίζονται	Δικαιούχοι	2,00	2,00
EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO696	Ενέργειες επικοινωνίας και προβολής	Ενέργειες	3,00	10,00
EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO697	Επικοινωνιακά σχέδια δράσης	Σχέδια	0,00	1,00

2.2.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο iv) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	179. Ενημέρωση και επικοινωνία	595.000,00
8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	180. Προετοιμασία, υλοποίηση, παρακολούθηση και έλεγχος	595.000,00
8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	181. Αξιολόγηση και μελέτες, συλλογή δεδομένων	648.010,00
8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	182. Ενίσχυση της ικανότητας των αρχών του κράτους μέλους, των δικαιούχων και των οικείων εταίρων	595.000,00
8	Σύνολο			2.433.010,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
8	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	09. Άνευ αντικειμένου	2.433.010,00
8	Σύνολο			2.433.010,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
8	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	2.433.010,00
8	Σύνολο			2.433.010,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

3. Σχέδιο χρηματοδότησης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) σημεία i), ii) και iii), άρθρο 112 παράγραφοι 1, 2 και 3, και άρθρα 14, 26 και 26α του ΚΚΔ

3.1. Μεταφορές και συνεισφορές (1)

Παραπομπή: άρθρα 14, 26, 26α και 27 του ΚΚΔ

Τροποποίηση του προγράμματος που αφορά	☐ συνεισφορά στο InvestEU
	☐ μεταφορά προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση
	☐ μεταφορά μεταξύ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+, Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο ταμείο ή ταμεία
	☐ Ταμεία που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων που ορίζονται στο άρθρο 21γ παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241

1) Ισχύει μόνο για τροποποιήσεις του προγράμματος σύμφωνα με τα άρθρα 14, 26 και 26α, με εξαίρεση τις συμπληρωματικές μεταφορές προς το ΤΔΜ σύμφωνα με το άρθρο 27 του ΚΚΔ. Οι μεταφορές δεν επηρεάζουν την ετήσια κατανομή των χρηματοδοτικών πιστώσεων σε επίπεδο ΠΔΠ για ένα κράτος μέλος.

Πίνακας 15Α: Συνεισφορές στο InvestEU* (κατανομή ανά έτος)

Συνεισφορά από		Συνεισφορά σε	Κατανομή ανά έτος							
Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Σκέλος InvestEU	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο

* Για κάθε νέο αίτημα συνεισφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά για κάθε έτος ανά ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

Πίνακας 15Β: Συνεισφορές στο InvestEU* (συνολικά)

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Βιώσιμες υποδομές (α)	Καινοτομία και ψηφιοποίηση (β)	MME (γ)	Κοινωνικές επενδύσεις και δεξιότητες (δ)	Σύνολο (ε)=(α)+(β)+(γ)+(δ)
Σύνολο						

* Σωρευτικά ποσά για όλες τις συνεισφορές που πραγματοποιήθηκαν μέσω τροποποιήσεων του προγράμματος κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Με κάθε νέο αίτημα συνεισφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά για κάθε έτος ανά ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

Αιτιολόγηση που λαμβάνει υπόψη τον τρόπο με τον οποίο τα ποσά αυτά συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων πολιτικής που έχουν επιλεγεί στο πρόγραμμα σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 1 του κανονισμού InvestEU

Πίνακας 16Α: Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορές από		Μεταφορές προς	Κατανομή ανά έτος							
Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Μέσο	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο

Πίνακας 16Β: Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση* (συνοπτικά)

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Σύνολο
Σύνολο		

* Σωρευτικά ποσά για όλες τις μεταφορές που πραγματοποιήθηκαν μέσω τροποποιήσεων του προγράμματος κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Με κάθε νέο αίτημα μεταφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά που μεταφέρονται για κάθε έτος ανά ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση — Αιτιολόγηση

Πίνακας 17Α: Μεταφορές μεταξύ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+ και Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο ταμείο ή ταμεία* (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορές από		Μεταφορές προς		Κατανομή ανά έτος							
Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο

* Μεταφορά προς άλλα προγράμματα. Μεταφορές μεταξύ ΕΤΠΑ και ΕΚΤ+ μπορούν να πραγματοποιηθούν μόνο εντός της ίδιας κατηγορίας περιφέρειας.

Πίνακας 17Β: Μεταφορές μεταξύ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+ και Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο ταμείο ή ταμεία (συνοπτικά)

	ΕΤΠΑ	ΕΚΤ+	ΤΣ	ΕΤΘΑΥ	ΤΑΜΕ	ΤΕΑ	ΜΔΣΘ	Σύνολο
--	------	------	----	-------	------	-----	------	--------

	Περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	Μετάβαση	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	Εξόχως απόκεντρες ή βόρειες αραιοκατοικημένες περιφέρειες	Περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	Μετάβαση	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	Εξόχως απόκεντρες ή βόρειες αραιοκατοικημένες περιφέρειες						
Σύνολο														

* Σωρευτικά ποσά για όλες τις μεταφορές που πραγματοποιήθηκαν μέσω τροποποιήσεων του προγράμματος κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Με κάθε νέο αίτημα μεταφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά που μεταφέρονται για κάθε έτος ανά ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

Μεταφορές μεταξύ ταμείων επιμερισμένης διαχείρισης, μεταξύ άλλων και μεταξύ των ταμείων της πολιτικής συνοχής — Αιτιολόγηση

--

Πίνακας 21: Πόροι που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων που ορίζονται στο άρθρο 21γ παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο
Γενικό σύνολο								

3.2. ΤΔΜ: κατανομή στο πρόγραμμα και μεταφορές (1)

3.3. Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση

Πίνακας 19Α: Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση εντός του προγράμματος (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορές από	Μεταφορές προς	Κατανομή ανά έτος			
Κατηγορία περιφέρειας*	Κατηγορία περιφέρειας*	2025	2026	2027	Σύνολο

* Ισχύει μόνο για το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+

Πίνακας 19Β: Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση προς άλλα προγράμματα (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορές από	Μεταφορές προς	Κατανομή ανά έτος			
Κατηγορία περιφέρειας*	Κατηγορία περιφέρειας*	2025	2026	2027	Σύνολο

* Ισχύει μόνο για το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+

3.4. Επιστρεπτέα μεταφορά (1)

Πίνακας 20Α: Επιστρεπτέες μεταφορές (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορές από	Μεταφορές προς		Κατανομή ανά έτος							
InvestEU ή άλλο μέσο της Ένωσης	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο

(1) Ισχύουν μόνο για τροποποιήσεις του προγράμματος για πόρους που επιστρέφονται από άλλα μέσα της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων των ΤΑΜΕ, ΤΕΑ και ΜΔΣΘ, υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση, ή από το InvestEU.

Πίνακας 20Β: Επιστρεπτέες μεταφορές* (συνοπτικά)

Από	Προς						
InvestEU / Μέσο	ΕΤΠΑ			ΕΚΤ+			Ταμείο Συνοχής
	Περισσότερο αναπτυγμένες	Μετάβαση	Ανεπτυγμένες	Περισσότερο αναπτυγμένες	Μετάβαση	Ανεπτυγμένες	

* Σωρευτικά ποσά για όλες τις μεταφορές που πραγματοποιήθηκαν μέσω τροποποιήσεων του προγράμματος κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Με κάθε νέο αίτημα μεταφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά που μεταφέρονται για κάθε έτος ανά ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

3.5. Χρηματοδοτικές πιστώσεις ανά έτος

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρα 3, 4 και 7 του κανονισμού ΤΔΜ

Πίνακας 10: Χρηματοδοτικές πιστώσεις ανά έτος

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2027		Σύνολο
							Χρηματοδοτική πίστωση χωρίς ποσό ευελιξίας	Ποσό ευελιξίας	Χρηματοδοτική πίστωση χωρίς ποσό ευελιξίας	Ποσό ευελιξίας	
ΕΠΠΑ*	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	0,00	59.857.311,00	61.320.895,00	62.527.679,00	63.780.387,00	26.683.084,00	26.683.083,00	27.343.610,00	27.343.610,00	355.539.659,00
Σύνολο ΕΠΠΑ		0,00	59.857.311,00	61.320.895,00	62.527.679,00	63.780.387,00	26.683.084,00	26.683.083,00	27.343.610,00	27.343.610,00	355.539.659,00
ΕΚΤ+*	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	0,00	20.929.690,00	21.441.246,00	21.862.418,00	22.300.571,00	9.329.782,00	9.329.782,00	9.561.783,00	9.561.783,00	124.317.055,00
Σύνολο ΕΚΤ+		0,00	20.929.690,00	21.441.246,00	21.862.418,00	22.300.571,00	9.329.782,00	9.329.782,00	9.561.783,00	9.561.783,00	124.317.055,00
Σύνολο		0,00	80.787.001,00	82.762.141,00	84.390.097,00	86.080.958,00	36.012.866,00	36.012.865,00	36.905.393,00	36.905.393,00	479.856.714,00

* Ποσά μετά τη συμπληρωματική μεταφορά στο ΤΔΜ.

3.6. Σύνολο χρηματοδοτικών πιστώσεων ανά ταμείο και εθνική συγχρηματοδότηση

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) σημείο ii), άρθρο 22 παράγραφος 6 και άρθρο 36 του ΚΚΔ

Για προγράμματα στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» στα οποία επιλέχθηκε τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ στη συμφωνία εταιρικής σχέσης

Πίνακας 11: Σύνολο χρηματοδοτικών πιστώσεων ανά ταμείο και εθνική συγχρηματοδότηση

Στόχος πολιτικής / ειδικός στόχος του ΤΑΜ ή τεχνική βοήθεια	Προτεραιότητα	Βάση για τον υπολογισμό της ενωσιακής στήριξης (συνολικό επιλέξιμο κόστος ή δημόσια συνεισφορά)	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας*	Συνεισφορά της Ένωσης (α)=(ζ)+(η)	Κατανομή της συνεισφοράς της Ένωσης		Εθνική συνεισφορά (β)=(γ)+(δ)	Ενδεικτική κατανομή της εθνικής συνεισφοράς		Σύνολο (ε) = (α) + (β)	Ποσοστό συγχρηματοδότησης (στ) = (α)/(ε)
						Συνεισφορά της Ένωσης μείον το ποσό ευελιξίας (ζ)	Ποσό ευελιξίας (η)		Δημόσια (γ)	Ιδιωτικά (δ)		
1	1	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	26.186.285,00	26.186.285,00	0,00	4.621.110,00	4.621.110,00		30.807.395,00	84,9999975655%
1	1A	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	8.500.000,00	3.257.024,00	5.242.976,00	1.500.000,00	1.500.000,00		10.000.000,00	85,0000000000%
2	2	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	95.266.163,00	82.231.488,00	13.034.675,00	16.811.676,00	16.811.676,00		112.077.839,00	84,999998662%
2	2A	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	20.276.070,00	7.769.370,00	12.506.700,00	3.578.130,00	3.578.130,00		23.854.200,00	85,0000000000%
2	2B	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	15.300.000,00	5.862.642,00	9.437.358,00	2.700.000,00	2.700.000,00		18.000.000,00	85,0000000000%
3	3	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	52.838.335,00	49.855.045,00	2.983.290,00	9.324.413,00	9.324.413,00		62.162.748,00	84,9999987131%
4	4	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	61.114.072,00	57.521.978,00	3.592.094,00	10.784.837,00	10.784.837,00		71.898.909,00	84,9999990960%
4	5	Δημόσιο	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	117.974.045,00	103.362.207,00	14.611.838,00	20.818.950,00	20.818.950,00		138.792.995,00	84,9999994596%
4	5A	Δημόσιο	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	3.910.000,00	0,00	3.910.000,00	690.000,00	690.000,00		4.600.000,00	85,0000000000%
5	6	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	71.808.734,00	65.224.951,00	6.583.783,00	12.672.130,00	12.672.130,00		84.480.864,00	84,9999995265%
TA36(4)	7	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	4.250.000,00	3.604.183,00	645.817,00	750.000,00	750.000,00		5.000.000,00	85,0000000000%
TA36(4)	8	Δημόσιο	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	2.433.010,00	2.063.283,00	369.727,00	429.355,00	429.355,00		2.862.365,00	84,9999912660%
Σύνολο			ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	355.539.659,00	301.512.966,00	54.026.693,00	62.742.296,00	62.742.296,00		418.281.955,00	84,9999993425%
Σύνολο			EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	124.317.055,00	105.425.490,00	18.891.565,00	21.938.305,00	21.938.305,00		146.255.360,00	84,9999993163%
Γενικό σύνολο					479.856.714,00	406.938.456,00	72.918.258,00	84.680.601,00	84.680.601,00		564.537.315,00	84,9999993357%

* Για το ΕΤΠΑ: λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες, περιφέρειες μετάβασης, περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες και, κατά περίπτωση, ειδικά κονδύλια για τις εξόχως απόκεντρες και βόρειες αραιοκατοικημένες περιφέρειες. Για το EKT+, λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες, περιφέρειες μετάβασης, περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες και, κατά περίπτωση, πρόσθετα κονδύλια για τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες. Για το Ταμείο Συνοχής: άνευ αντικαμίνου. Για την παροχή τεχνικής βοήθειας, η εφαρμογή των κατηγοριών περιφέρειας εξαρτάται από την επιλογή ταμείου.

** Να αναφερθούν οι συνολικοί πόροι του ΤΑΜ, συμπεριλαμβανομένης της συμπληρωματικής στήριξης που μεταφέρεται από το ΕΤΠΑ και το EKT+. Ο πίνακας δεν περιλαμβάνει τα ποσά σύμφωνα με το άρθρο 7 του κανονισμού ΤΑΜ. Σε περίπτωση τεχνικής βοήθειας που χρηματοδοτείται από το ΤΑΜ, οι πόροι του ΤΑΜ θα πρέπει να διαμοιράζονται σε πόρους που σχετίζονται με τα άρθρα 3 και 4 του κανονισμού ΤΑΜ. Για το άρθρο 4 του κανονισμού ΤΑΜ, δεν υπάρχει ποσό ευελιξίας.

4. Αναγκαίοι πρόσφοροι όροι

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο θ) του ΚΚΔ

Πίνακας 12: Αναγκαίοι πρόσφοροι όροι

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
1. Αποτελεσματικοί μηχανισμοί παρακολούθησης της αγοράς δημοσίων συμβάσεων			Ναι	Εφαρμόζονται μηχανισμοί παρακολούθησης που καλύπτουν όλες τις δημόσιες συμβάσεις και τις διαδικασίες σύναψής τους στο πλαίσιο των ταμείων σύμφωνα με τη νομοθεσία της Ένωσης για τις δημόσιες συμβάσεις Η απαίτηση αυτή περιλαμβάνει: 1. Ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της συλλογής ουσιαστικών και αξιόπιστων δεδομένων σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων που υπερβαίνουν τα κατώτατα όρια της Ένωσης σύμφωνα με τις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων κατά τα άρθρα 83 και 84 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και κατά τα άρθρα 99 και 100 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ.	Ναι	Νόμος 4412_ΑΡΘΡΑ 340.pdf Νόμος 4412_ΑΡΘΡΑ 341.pdf Νόμος 4412_ΑΡΘΡΟ 45 Νόμος 4412_ΑΡΘΡΟ 277 2018.12.14_6567 Σύμφωνη Γνώμη ΕΑΑΔΗΣΥ ΚΥΑ_Αρ. Πρωτ. 70362_24.06.2021_ΦΕΚ	Η Ελλάδα έχει μεταφέρει στην ελληνική νομοθεσία τις σχετικές διατάξεις των Οδηγιών και έχει προβεί στις επαγόμενες εξ αυτών ενέργειες : Στο άρθρο 340 του ν. 4412/2016 ενσωματώθηκαν οι παρ. 1-5, άρ. 83 της 2014/24 και οι παρ. 1-5, άρ. 99 της 2014/25, ορίζοντας αρμόδιο φορέα παρακολούθησης του συστήματος την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., βάσει των αρμοδιοτήτων της. Περαιτέρω, κατ' εξουσιοδότηση του άρ. 340, έχει εκδοθεί η με αρ. 70362/24.06.2021 Κ.Υ.Α., με την οποία καθορίζονται οι λεπτομέρειες για τη σύνταξη της έκθεσης παρακολούθησης εφαρμογής κανόνων δημοσίων συμβάσεων (ΦΕΚ Β 2802/30.06.21 και διόρθωση στο ΦΕΚ Β 3488/30.07.2021). Στο άρθρο 45 του ν. 4412 ενσωματώθηκαν η παρ. 6, άρ. 83 και η παρ. 2, άρ. 84 της 2014/24. Στο άρθρο 277 του ίδιου νόμου ενσωματώθηκαν η παρ. 6, άρ. 99 και η παρ. 2, άρ. 100 της 2014/25. Στο άρθρο 341 του ν. 4412 ενσωματώθηκαν οι παρ. 1 και 3, άρ. 84 της 2014/24 και οι παρ. 1 και 3, άρ. 100 της 2014/25.
				2. Ρυθμίσεις για να διασφαλίζεται ότι τα δεδομένα	Ναι	ΚΥΑ_76928_09.07.2021_ΚΗΜΔΗΣ	Τα ζητούμενα στοιχεία μπορούν να ανακτούνται από τα εξής πληροφοριακά

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				<p>καλύπτουν τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:</p> <p>α. Ποιότητα και ένταση του ανταγωνισμού: ονόματα των πλειοδοτών, αριθμός αρχικών υποψηφίων και συμβατική αξία.</p> <p>β. πληροφορίες για την τελική τιμή μετά την ολοκλήρωση και για τη συμμετοχή των ΜΜΕ ως άμεσων πλειοδοτών, εφόσον τα εθνικά συστήματα παρέχουν αυτές τις πληροφορίες.</p>			<p>συστήματα</p> <p>α) Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ)</p> <p>β) Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ)</p> <p>γ) Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΟΠΣ-ΕΣΠΑ)</p> <p>Για την ανάκτηση των ζητούμενων στοιχείων συνεργάζονται τα αρμόδια τμήματα των Υπουργείων Ανάπτυξης & Επενδύσεων και Υποδομών & Μεταφορών καθώς και η Ειδική Υπηρεσία Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος ΕΣΠΑ.</p> <p>Τα στοιχεία των αναδόχων καταχωρίζονται στο ΚΗΜΔΗΣ στις καρτέλες καταχώρησης των αποφάσεων ανάθεσης, των συμβάσεων και των πληρωμών</p> <p>Ο αριθμός των υποβληθεισών προσφορών υπάρχει στο ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ.</p> <p>Η αξία της σύμβασης χωρίς ΦΠΑ υπάρχει σε κάθε καταχωρημένη σύμβαση στο ΚΗΜΔΗΣ.</p> <p>Η τελική αξία μιας σύμβασης, αποτυπώνεται στην αξία της αντίστοιχης απόφασης ανάθεσης και σύμβασης που καταχωρίζονται στο ΚΗΜΔΗΣ.</p> <p>Δεν υπάρχει διαθέσιμη πληροφορία για τη συμμετοχή μικρομεσαίων</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							επιχειρήσεων στα ηλεκτρονικά συστήματα δημοσίων συμβάσεων
				3. Ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της παρακολούθησης και της ανάλυσης των δεδομένων από τις αρμόδιες εθνικές αρχές σύμφωνα με το άρθρο 83 παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και το άρθρο 99 παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ.	Ναι	Νόμος 4412_ΑΡΘΡΑ 340.pdf Νόμος 4013_2011 Οργανισμός λειτουργίας ΕΑΑΔΗΣΥ	<p>Η Ελλάδα προκειμένου να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις περί παρακολούθησης του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων, όπως τίθενται στα άρθρα 83 παράγραφος 2 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και 99 παράγραφος 2 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ, προέβη στις ακόλουθες ενέργειες :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Με τον ν. 4412/2016, άρθρο 340, παράγραφος 1, ορίστηκε ως αρμόδιος φορέας παρακολούθησης του συστήματος η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., σύμφωνα με τις σχετικές αρμοδιότητές της, όπως περιγράφονται στον ιδρυτικό της νόμο 4013/2016 και στον Οργανισμό Λειτουργίας της (ΦΕΚ Α 52/01.04.2019) • Με την Κ.Υ.Α. 70362/24.06.2021, η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Β 2802/30.06.21 και η διόρθωση αυτής στο ΦΕΚ Β 3488/30.07.2021, καθορίστηκαν οι λεπτομέρειες για τη συλλογή και ανάλυση των δεδομένων.
				4. Ρυθμίσεις για τη διάθεση στο κοινό των αποτελεσμάτων της ανάλυσης σύμφωνα με το άρθρο 83 παράγραφος 3 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και το άρθρο 99 παράγραφος 3 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ.	Ναι	ΕΑΑΔΗΣΥ - ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΤΟΥΣ 2017 DG-GROW_Country reports ΕΑΑΔΗΣΥ - Όλες οι ανακοινώσεις	<p>Η έκθεση παρακολούθησης του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων του άρθρου 340 του ν. 4412/2016 δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. και στην ιστοσελίδα της DG-GROW, στην οποία δημοσιεύονται οι αντίστοιχες εκθέσεις όλων των Κ-Μ (country reports).</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						<p>ΕΑΑΔΗΣΥ - ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2018 – 2020</p> <p>Hellenic public procurement monitoring report for the period 2018 – 2020</p>	<p>https://eaadhsy.gr/index.php/category-articles-eaadhsy/347-ek8esh-parakoloy8hshs-toy-systhmatos-twn-dhmosiwn-symvasewn-etoyis-2017 και https://ec.europa.eu/growth/single-market/public-procurement/country-reports_en.</p> <p>Σε συνέχεια της έκδοσης της με αρ. πρωτ. 70362/24.06.2021 Κ.Υ.Α. του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων και του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Β 2802/30.06.2021 και η διόρθωση αυτής στο ΦΕΚ Β 3488/30.07.2021, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. παρέλαβε τα προβλεπόμενα στοιχεία από τους υπόχρεους φορείς και συνέταξε την Έκθεση Παρακολούθησης Δημοσίων Συμβάσεων περιόδου 2018-2020, η οποία εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 1ΕΣ/2022 Απόφαση του Συμβουλίου της Αρχής.</p> <p>(https://eaadhsy.gr/index.php/category-articles-eaadhsy/671-ekthesi-parakolouthisis-tou-systimatos-ton-dimosion-symvasewn-periodou-2018-2020)</p>
			5. Ρυθμίσεις που διασφαλίζουν ότι όλες οι πληροφορίες που υποδεικνύουν ύποπτες περιπτώσεις υπόνοιας νόθευσης διαγωνισμών κοινοποιούνται στους αρμόδιους εθνικούς φορείς σύμφωνα με το άρθρο 83		Ναι	<p>Νόμος 4412_ΑΡΘΡΑ 340.pdf</p> <p>Νόμος 3959_2011-antagonismos</p> <p>P43ΤΟΕΤΒ-96Ω_Μνημονιο συνεργασίας με ΕΠ.ΑΝΤ</p> <p>ΕΑΑΔΗΣΥ - ΑΣΦΑΛΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ ΑΝΩΝΥΜΩΝ</p>	<p>Η Ελλάδα, για να διασφαλίσει τη διαχείριση των περιπτώσεων αθέμιτου ανταγωνισμού ή νόθευσης του ανταγωνισμού έχει μεταφέρει στην ελληνική έννομη τάξη τις σχετικές διατάξεις των Οδηγιών 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ. Οι διατάξεις αυτές έχουν</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και το άρθρο 99 παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ.		<p>ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΩΝ (WHISTLEBLOWING)</p> <p>ΕΠ.ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ Ανώνυμη Παροχή Πληροφοριών</p> <p>ΩΡΕ30ΕΤΒ-9Ρ5.Κατευθυντήρια Οδηγία 20.cleaned</p> <p>699ΤΟΕΤΒ-ΜΡ6_Κατευθυντηρια Οδηγια 9.cleaned</p> <p>Οδηγός_Διαχείρισης_Κινδύνων_Διαφθοράς_και_Απάτης_final_ISBN.cleaned</p> <p>Οδηγος Επ. Ανταγων. anixneusi_praktikon.cleaned</p> <p>ΕΑΑΔΗΣΥ - ανακοίνωση ΕΕ 1.4.2021 (1)</p> <p>ΕΑΑΔΗΣΥ - ανακοίνωση ΕΕ 1.4.2021 (2)</p>	<p>μεταφερθεί στο άρθρο 340 του ν. 4412/2016. Περαιτέρω, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., ως αρμόδια Αρχή για την παρακολούθηση του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων και η Επιτροπή Ανταγωνισμού, ως αρμόδια Αρχή προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού συνεργάζονται στενά για το σκοπό αυτό</p> <p>Επισημαίνεται ότι οι ύποπτες περιπτώσεις νόθευσης δύνανται να εντοπιστούν μέσω :</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Των απευθείας ή υποβαλλόμενων μέσω πλατφορμών ανώνυμων καταγγελιών «whistleblowing» της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ και Επιτροπής Ανταγωνισμού. ☐ Τυχαίας δειγματοληψίας <p>Στην κατεύθυνση ευαισθητοποίησης των αναθετουσών αρχών / αναθετόνων φορέων για την ανίχνευση και διαχείριση των περιπτώσεων αυτών έχουν εκδοθεί:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Οι Κατευθυντήριες Οδηγίες 20 και 9 της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. ☐ Ο Οδηγός Διαχείρισης Κινδύνων Διαφθοράς και Απάτης της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας ☐ Ο Οδηγός της Επιτροπής Ανταγωνισμού: «Ανίχνευση και πρόληψη συμπαιγνιακών πρακτικών σε διαγωνισμούς προμηθειών» (2014).
2. Εργαλεία και ικανότητα για την			Ναι	Οι διαχειριστικές αρχές διαθέτουν τα εργαλεία και την	Ναι	1. Εγκύκλιος 101270/ΕΥΚΕ3633/30-9-2016	Η Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων (ΕΥΚΕ), μετά από

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις				ικανότητα ώστε να εξακριβώνουν τη συμμόρφωση με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις: 1. Για τις προβληματικές επιχειρήσεις και τις επιχειρήσεις που υπόκεινται σε υποχρέωση ανάκτησης.		<p>2. 42649/EYKE5351/10-4-2017</p> <p>3. 64925/EYKE579/9-6-2017</p> <p>4. Εγκύκλιος 122645/EYKE2260/27-11-2019</p> <p>5. Εγκύκλιος 34584/ΕΞ2019/05-04-2019</p> <p>6. https://www.espa.gr/el/Documents/Provlimatiki_epix_Orismos_update_2.pdf</p>	<p>συνεργασία με την Κεντρική Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων (ΚΕΜΚΕ), έχει εκδώσει προς τις ΔΑ τις εγκυκλίους (1) και (4) που αφορούν έλεγχο προβληματικότητας και έλεγχο σχετικά με επιχειρήσεις για τις οποίες εκκρεμεί διαδικασία ανάκτησης έπειτα από απόφαση της ΕΕ.</p> <p>Όσον αφορά τον έλεγχο προβληματικότητας, με τα έγγραφα (2) και (3) προσδιορίζονται τα στάδια που πρέπει να ακολουθηθούν, συγκεκριμένοι αλγόριθμοι και δίνονται περαιτέρω διευκρινίσεις.</p> <p>Στο espa.gr, αναρτήθηκε παρουσίαση για τον έλεγχο προβληματικής (6).</p> <p>Με το (5) παρέχονται οδηγίες για την συμμόρφωση με το θεσμικό πλαίσιο ΚΕ όταν χρησιμοποιούνται ως νομική βάση οι Απαλλακτικοί Κανονισμοί ή οι Καν. ήσσονος σημασίας της ΕΕ.</p> <p>Οι ΔΑ και οι ΕΦ πραγματοποιούν τον σχετικό έλεγχο για την ύπαρξη ΚΕ σε όλη την περίοδο 2014-20 και έχουν την απαιτούμενη τεχνογνωσία, ενώ ενημερώνονται μέσω εκπαιδεύσεων και οδηγιών για τροποποιήσεις του θεσμικού πλαισίου.</p> <p>Σε σχέση με τις επιχειρήσεις για τις οποίες εκκρεμεί διαδικασία ανάκτησης, οι δικαιούχοι των ενισχύσεων εξάγουν το σχετικό δικαιολογητικό από το TAXIS και το επισυνάπτουν στην αίτηση χρηματοδότησης.</p>
				2. Μέσω της πρόσβασης σε	Ναι	1. Νόμος 4152/2013	Με το Ν. 4152/2013 συστήθηκε

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				<p>συμβουλές εμπειρογνομόνων και καθοδήγηση σε θέματα κρατικών ενισχύσεων που παρέχονται από εμπειρογνώμονες κρατικών ενισχύσεων τοπικών ή εθνικών φορέων.</p>		<p>2. Υπουργική Απόφαση 69135/ΕΥΘΥ626/2015</p> <p>3. Εγκύκλιος 74391/ΕΥΚΕ2634/13-7-2016</p> <p>4. Έγγραφο 115150/ΕΥΚΕ4023/2-11-2016</p> <p>5. Κείμενο οδηγιών 139119 ΕΞ2016 ΕΜΠ/9.8.2016 (9α,β).</p> <p>6. Εγκύκλιος 109658 ΕΞ2019 ΕΜΠ/4.10.2019</p> <p>7. Εγκύκλιος 00430 ΕΞ 2017 ΕΜΠ/5.12.2017</p> <p>8. Εγκύκλιος 001879 ΕΞ2016 ΕΜΠ/23.12.2016</p> <p>9. Έγγραφο ΚΜΚΕ 0004020 ΕΞ 2018/4.12.2018</p>	<p>σύστημα ελέγχου ΚΕ και οι αρμόδιες υπηρεσίες (ΚΕΜΚΕ, ΑΜΚΕ). Το σύστημα ελέγχου έχει σαν σκοπό την υποστήριξη των φορέων χορήγησης ΚΕ.</p> <p>Με την (2) ΥΑ καθορίστηκαν οι αρμοδιότητες της ΕΥΚΕ, ως ΑΜΚΕ του Υπ. Αν.Επ. στις οποίες μεταξύ άλλων περιλαμβάνονται όλες οι συγχρ/μενες πράξεις.</p> <p>Με τα έγγραφα 3- 9 δόθηκαν:</p> <ul style="list-style-type: none"> - οδηγίες με τις συγκεκριμένες διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούν ανά στάδιο και ανά περίπτωση - λίστες ελέγχου για την αναγνώριση ύπαρξης πιθανής ΚΕ, - οδηγίες διασφάλισης ορθής εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου ΚΕ - οδηγίες για τις διαδικασίες έγκρισης και συντονισμού μέτρων ΚΕ - οδηγίες για τις υποχρεώσεις και τις διαδικασίες δημοσίευσης στοιχείων χορηγούμενων ΚΕ - οδηγίες σχετικά με τις υποχρεώσεις για την καταχώρηση πληροφοριών στο ηλεκτρονικό σύστημα διαφάνειας για τις ΚΕ (Transparency Award Module - TAM). <p>Επιπροσθέτως η ΕΥΚΕ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - έχει εκδώσει οδηγούς για έλεγχο ύπαρξης ΚΕ σε τομείς οικονομικής δραστηριότητας - υλοποιεί μάθημα ασύγχρονης τηλεκαίδευσης σε θέματα ΚΕ - έχει αναπτύξει Πληροφοριακό

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							Σύστημα (ΠΣΚΕ), με ενσωματωμένες τις απαιτήσεις των κανονισμών ΚΕ το οποίο είναι υποχρεωτικό στα ΕΔΕΤ.
3. Αποτελεσματική εφαρμογή και υλοποίηση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων			Ναι	Εφαρμόζονται αποτελεσματικοί μηχανισμοί για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτη), οι οποίοι περιλαμβάνουν: 1. Ρυθμίσεις οι οποίες διασφαλίζουν τη συμμόρφωση των προγραμμάτων που στηρίζονται από τα ταμεία και της υλοποίησής τους με τις σχετικές διατάξεις του Χάρτη.	Ναι	☐ Σχεδιασμός ΕΣΠΑ & Προγραμμάτων 2021-2027 ☐ Διαβουλεύσεις Προγραμμάτων ☐ Νόμος 4914/2022 για τη «Διαχείριση, έλεγχο και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2024, ...». ☐ Δήλωση Πολιτικής για το σεβασμό των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων ☐ Μνημόνιο Συνεργασίας ΕΑΣ / ΕΕΔΑ ☐ Ν. 4780/2021 «Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας, Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου...»	<p>Ρυθμίσεις τήρησης του ΧΘΔ σε:</p> <p>Προγρ/σμοί: εταιρική σχέση, διαβούλευση με κοινων.εταίρους, εγκύκλιοι με μνηεία τήρησης οριζόντιων αρχών ΚΚΔ & Χάρτη. Επικοινωνία με ΕΕΔΑ, Συνήγορο Πολίτη, FRA</p> <p>ΣΔΕ: αρμοδιότητες ΔΑ/ΕΦ, μέλη ΕπΠα, ένταξη & υλοποίηση πράξεων, χειρισμό καταγγελιών & προσωπικά δεδομένα που διασφαλίζουν τήρηση ΧΘΔ: αρχή ίσης μεταχείρισης & μη διάκρισης, προστασία προσωπικών δεδομένων, δικαίωμα προσφυγής</p> <p>Εφαρμογή: σχεδιασμός ΣΔΕ, εφαρμογή & καταρτίσεις αρχών/φορέων για ΘΔ υποστηρίζονται συμβουλευτικά από ΕΕΔΑ. Με καταρτίσεις & χρήση οδηγιών & σημείων ελέγχου, οι ΔΑ/ΕΦ διασφαλίζουν την τήρηση ΧΘΔ σε:</p> ☐ προσκλήσεις: τήρηση αρχών διαφάνειας, ίσης μεταχείρισης ☐ αξιολόγηση πράξεων: on/off κριτήρια τήρησης θεσμικού πλαισίου ☐ υλοποίηση πράξεων: εξέταση τήρησης ΧΘΔ με λίστα επαληθεύσεων & σημεία ελέγχου ☐ δικαίωμα αναφοράς: μέσω ενστάσεων, αντιρρήσεων, προσφυγών & πρόσβασης σε αμερόληπτο δικαστήριο ☐ προστασία προσωπικών

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>δεδομένων: εποπτεία DPO ΕΣΠΑ</p> <p>☐ μη συμμόρφωση με ΘΔ : λήψη διορθωτικών μέτρων - δημοσιονομική διόρθωση ή & ανάκτηση</p> <p>Προβλέπεται έλεγχος ΘΔ από Αρχή Ελέγχου στο ΣΔΕ (σημεία ελέγχου, κατευθύνσεις σε ελεγκτές).</p>
				<p>2. Ρυθμίσεις περί υποβολής εκθέσεων προς την επιτροπή παρακολούθησης όσον αφορά περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τον Χάρτη πράξεων οι οποίες στηρίζονται από τα ταμεία και καταγγελίες σχετικά με τον Χάρτη που υποβάλλονται σύμφωνα με τις ρυθμίσεις κατά το άρθρο 69 παράγραφος 7.</p>	<p>Ναι</p>	<p>Βλ. στο https://www.espa.gr/el/Pages/SDE_Diadasies.aspx την «ΔVIII_3 Υποδοχή και Εξέταση Καταγγελιών» στο κεφ. ΛΠ.VIII: Διαχείριση κινδύνων</p>	<p>Εθνική Αρχή υποδοχής καταγγελιών είναι η Ελληνική AFCOS/ ΕΑΔ. Η ΕΑΔ εξετάζει τις εισερχόμενες καταγγελίες και αποφαινεται για το χειρισμό τους. Εφόσον, κρίνει ότι πρέπει να διερευνηθεί μία καταγγελία σχετικά με τον ΧΘΔ την παραπέμπει σε αρμόδια εθνική αρχή έρευνας (Συνήγορο του πολίτη, δικαστικές αρχές, κα) ή στη ΔΑ.</p> <p>Η ΔΑ εξετάζει αναλυτικά με λίστα σημείων ελέγχου. Αν διαπιστωθεί παράβαση του Χάρτη, ακολουθεί χειρισμός αντίστοιχος μίας παρατυπίας, δηλ. λαμβάνονται διορθωτικά μέτρα στο πλαίσιο του ΣΔΕ και γίνεται ανακοίνωση στην ΕΕ μέσω IMS. Συμβουλευτική υποστήριξη παρέχει η ΕΕΔΑ για τις ρυθμίσεις τήρησης του ΧΘΔ και καταρτίσεις σε ΕΑΔ και αρχές του ΣΔΕ.</p> <p>Η ΔΑ ενημερώνει την ΕπΠα, τουλάχιστον ετήσια, για μη συμμορφώσεις με τον ΧΘΔ που εντοπίζονται από την ΕΕΔΑ ή τις Αρχές του ΣΔΕ και για καταγγελίες για παραβάσεις του Χάρτη με σχετική αναφορά για:</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							☐ αριθμό & πορεία εξέτασης υποθέσεων ☐ αποτελέσματα της διερεύνησής τους διορθωτικές ενέργειες στο πλαίσιο του ΣΔΕ σε συνέχεια των οριστικών αποτελεσμάτων εξέτασης της υπόθεσης.
<p>4. Υλοποίηση και εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία (UNCPRD) σύμφωνα με την απόφαση 2010/48/ΕΚ του Συμβουλίου</p>			<p>Ναι</p>	<p>Εφαρμόζεται εθνικό πλαίσιο για τη διασφάλιση της εφαρμογής της UNCPRD, το οποίο περιλαμβάνει:</p> <p>1. Στόχους με μετρήσιμα ορόσημα, συλλογή δεδομένων και μηχανισμούς παρακολούθησης.</p>	<p>Ναι</p>	<p>- Σύμβαση ΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες, κύρωση από ΕΕ:23.12.2010, κύρωση από Ελλάδα: Ν. 4074/2012, 11.04.2012</p> <p>- «ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ – ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΤΩΝ ΗΕ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ», άρθρα 59 - 74 του Ν. 4488/ 2017, ΦΕΚ 137 - 13.09.2017</p> <p>- ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ</p> <p>- Ν. 4780/2021 «Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας, ..» (ΦΕΚ 30Α/28-02-21)</p> <p>- Ψηφιακή πύλη για ΑμεΑ</p> <p>- Παρατηρητήριο ΑμεΑ της ΕΣΑμεΑ</p> <p>- Εθνική Επιτροπή για Τα Δικαιώματα του Ανθρώπου</p>	<p>- Ν. 4488/2017</p> <p>- 2020: ολοκληρώθηκε κατόπιν δημόσιας διαβούλευσης το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ (ΕΣΔ), ορίστηκαν Επιμέρους Σημεία Αναφοράς σε Υπουργεία, Περιφέρειες, Δήμους και ενεργοποιήθηκαν για την παρακολούθησή του.</p> <p>- Το ΕΣΔ αποτελεί οδικό χάρτη με πλαίσιο δράσεων ιδίως για την περίοδο 2020-23 (περιέχει ουσιαστικά δράσεις με ορίζοντα υλοποίησης ως και το 2029) με 6 πυλώνες και 30 στόχους που επικαιροποιείται.</p> <p>- Η πορεία υλοποίησής του παρακολουθείται από τον Συντονιστικό Μηχανισμό στην Κυβέρνηση, τον Υπουργό Επικρατείας και από τη ΓΓ Συντονισμού της Προεδρίας της Κυβέρνησης, με αξιοποίηση του ΟΠΣ του Κυβερνητικού Έργου ΜΑΖΙ. Το ΕΣΔ συνθέτει σε έναν ενιαίο στρατηγικό προγραμματισμό δράσεις Υπουργείων και αρμόδιων φορέων που αναλύονται σε επιμέρους έργα με</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, δείκτες παρακολούθησης, αξιολόγησης και υπεύθυνους υλοποίησης.</p> <p>- Όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς στην εφαρμογή του ΕΣΔ διαβουλεύονται με την ΕΣΑμεΑ και τα μέλη της. Τα αποτελέσματα της παρακολούθησης και αξιολόγησης διατίθενται ετησίως στη δημοσιότητα, ενώ παράλληλα υποστηρίζεται η διοργάνωση δράσεων διαβούλευσης της πορείας εφαρμογής του ΕΣΔ.</p>
			<p>2. Ρυθμίσεις που διασφαλίζουν ότι η πολιτική, η νομοθεσία και τα πρότυπα προσβασιμότητας αντανακλώνται δεόντως στην προετοιμασία και την υλοποίηση των προγραμμάτων.</p>		<p>Ναι</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Σχεδιασμός ΕΣΠΑ & Προγραμμάτων 2021-2027 - Διαβουλεύσεις Προγραμμάτων - Νόμος 4914/2022 για τη «Διαχείριση, έλεγχο και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2024, ...». - Οδηγός επικοινωνίας 2021-2027 - Δήλωση Πολιτικής για το σεβασμό της Σύμβασης των ΗΕ για τα ΑμεΑ - Ν. 4780/2021 «Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας, ...» - Ψηφιακή πύλη για ΑμεΑ/νομοθεσία - Ομάδα Εργασίας για τα ΑμεΑ - ΕΣΑμεΑ : συγχρ/μενη δράση για την ενίσχυση της θεσμικής της ικανότητας και ανάπτυξη του Παρατηρητηρίου ΑμεΑ 	<p>Ο Συντονιστικός Μηχανισμός του ΕΣΔ προέβη σε συγκέντρωση του συνόλου της νομοθεσίας για ζητήματα αναπηρίας (6ος 2021).</p> <p>Ρυθμίσεις ενσωμάτωση των αρχών της μη διάκρισης και προσβασιμότητας των ΑμεΑ σε:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Προγρ/σμό: εταιρική σχέση, διαβούλευση με κοιν.εταίρους, εγκύκλιοι με μνεία τήρησης οριζόντιων αρχών. Επικοινωνία με ΕΕΔΑ, Συνήγορο Πολίτη, FRA, ΕΣΑμεΑ -ΣΔΕ: αρμοδιότητες ΔΑ, ιδιαίτερα ως προς την αξιολόγηση και επιλογή πράξεων, μέλη ΕπΠα (συμπ. ΕΣΑμεΑ), υλοποίηση πράξεων, χειρισμό καταγγελιών - Εφαρμογή: σχεδιασμός διαδικασιών ΣΔΕ, συμβουλευτική υποστήριξη από ΕΣΑμεΑ. Με χρήση οδηγιών από ΕΣΑμεΑ & σημείων ελέγχου, οι ΔΑ/ΕΦ διασφαλίζουν την προσβασιμότητα στις συγχρ/μενες πράξεις ιδίως μέσω: - ΤΔΠ: πεδίο όπου συμπληρώνει ο

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>δικαιούχος με ποιο τρόπο διασφαλίζει την προσβασιμότητα και αξιολογείται</p> <ul style="list-style-type: none"> - αξιολόγηση πράξεων: on/off κριτήριο για την προσβασιμότητα και εξειδίκευσή του στο Παράρτημα II - υλοποίηση πράξεων: εξέταση προσβασιμότητας με λίστα επαληθεύσεων & σημεία ελέγχου - μη συμμόρφωση λήψη διορθωτικών μέτρων - δημοσιονομική διόρθωση ή & ανάκτηση - Προβλέπεται έλεγχος σχετικά με την προσβασιμότητα από Αρχή Ελέγχου στο ΣΔΕ (σημεία ελέγχου).
				<p>3. Ρυθμίσεις περί υποβολής εκθέσεων προς την επιτροπή παρακολούθησης όσον αφορά περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με την UNCRPD πράξεων οι οποίες στηρίζονται από τα ταμεία και καταγγελίες σχετικά με την UNCRPD που υποβάλλονται σύμφωνα με τις ρυθμίσεις κατά το άρθρο 69 παράγραφος 7.</p>	<p>Ναι</p>	<p>Βλ. στο https://www.espa.gr/el/Pages/SDE_Diadasies.aspx την «ΔVIII_3 Υποδοχή και Εξέταση Καταγγελιών» στο κεφ. ΛΠ.VIII: Διαχείριση κινδύνων</p>	<p>Εθνική Αρχή υποδοχής καταγγελιών είναι η Ελληνική AFCOS/ ΕΑΔ. Η ΕΑΔ εξετάζει τις εισερχόμενες καταγγελίες και αποφαινεται για το χειρισμό τους. Εφόσον, κρίνει ότι πρέπει να διερευνηθεί μία καταγγελία την παραπέμπει σε αρμόδια εθνική αρχή έρευνας (συνήγορο του πολίτη, δικαστικές αρχές, κα) ή στη ΔΑ.</p> <p>Η ΔΑ εξετάζει αναλυτικά με λίστα σημείων ελέγχου. Αν διαπιστωθεί παράβαση σχετικά με την προσβασιμότητα ΑμεΑ ακολουθεί χειρισμός αντίστοιχος μίας παρατυπίας, δηλ. λαμβάνονται διορθωτικά μέτρα στο πλαίσιο του ΣΔΕ και γίνεται ανακοίνωση στην ΕΕ μέσω IMS. Συμβουλευτική υποστήριξη παρέχει η ΕΣΑΜΕΑ ως προς τα σημεία ελέγχου.</p> <p>Η ΔΑ ενημερώνει την ΕπΠα, τουλάχιστον ετήσια, για μη συμμορφώσεις με την προσβασιμότητα</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							των ΑΜΕΑ που εντοπίζονται από την ΕΑΔ ή τις Αρχές του ΣΔΕ και για καταγγελίες για παραβιάσεις ως προς την προσβασιμότητα των ΑΜΕΑ με σχετική αναφορά για αριθμό & πορεία εξέτασης υποθέσεων, καθώς και τα αποτελέσματα της διερεύνησής τους και τυχόν διορθωτικές ενέργειες στο πλαίσιο του ΣΔΕ σε συνέχεια των οριστικών αποτελεσμάτων εξέτασης της υπόθεσης.
1.1. Ορθή διακυβέρνηση της εθνικής ή περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης	ΕΤΠΑ	RSO1.1. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών	Ναι	Η στρατηγική ή οι στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης υποστηρίζονται από: 1. Επικαιροποιημένη ανάλυση των προκλήσεων που υφίστανται για τη διάχυση της καινοτομίας και την ψηφιοποίηση.	Ναι	http://www.gsrt.gr/Financing/Files/ProPeFiles15/Final_Study_InnoBarriers_September_2020.pdf http://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220203359 http://epa.gov.gr/?page_id=503 https://government.gov.gr/schedio-anaptixis-gia-tin-elliniki-ikonomia/ https://digitalstrategy.gov.gr https://www.ggb.gr/el/node/1820 http://21-27.antagonistikotita.gr/nea-programmatistikh-periodos-21-27/ https://greece20.gov.gr/wp-content/uploads/2021/07/NRRP_Greece	<p>Οι προκλήσεις για τη διάχυση της καινοτομίας και της ψηφιοποίησης εξετάστηκαν σε πρόσφατες μελέτες.</p> <p>Για λογαριασμό της ΓΓΕΚ εκπονήθηκε μελέτη όπου εντοπίστηκαν και αναλύθηκαν τα εμπόδια εύρυθμης λειτουργίας του συστήματος καινοτομίας. Τα συμπεράσματα λήφθηκαν υπόψη στη λογική της παρέμβασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ) 2021-2027 όπου σημειώθηκαν και οι βασικές προκλήσεις για τη διάχυση της καινοτομίας. Στο δε πλαίσιο της ΔΕΑ εντοπίστηκαν, αναλύθηκαν και αξιολογήθηκαν οι προκλήσεις όσον αφορά τη διάχυση της καινοτομίας και την ψηφιοποίηση.</p> <p>Η ΕΣΕΕ χρησιμοποίησε στοιχεία από την Έκθεση Πισσαρίδη η οποία συμπληρώνει το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης. Σημαντικά τεκμήρια προκύπτουν επίσης από τη Βίβλο Ψηφιακού Μετασχηματισμού και τη μελέτη για τον Ψηφιακό Μετασχηματισμό της Ελληνικής</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						<p>_2_0_Greek_280721.pdf</p> <p>https://www.sdam.gr/node/431</p>	<p>Βιομηχανίας.</p> <p>Επιπλέον στοιχεία για τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η χώρα εμφανίζονται στις αντίστοιχες ενότητες του Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα (κύριο μέσο υλοποίησης της ΕΣΕΕ) και των ΠεΠ καθώς επίσης στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΕΣΑΑ), το ΠΔΑΜ και σε μελέτες του ΟΟΣΑ.</p>
				<p>2. Ύπαρξη αρμόδιου περιφερειακού ή εθνικού οργανισμού ή φορέα που είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης.</p>	<p>Ναι</p>	<p>http://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220203359</p> <p>Επανασύσταση ΣΕΣΕΕ - ΦΕΚ Β' με Αρ. Φύλλου 943/10.03.2021</p> <p>ΜΟΝ-ΕΣΕΕ Προσθήκη άρθρου 53B στον ν. 4314/2014 (0664 ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ Τεύχος Α' 207/05.11.2021</p> <p>Ορισμός αρμόδιου περιφερειακού οργάνου για τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης - Επιστολή του ΓΓ ΔΕ&ΕΣΠΑ (Αρ. Πρωτ. 108071 - 05-10-2021)</p> <p>ΠΣΕΚ - ΦΕΚ με απόφαση του αρμόδιου Περιφερειάρχη, βάση των ν. 4310/2014 και 4386/2016</p> <p>Άρθρο 36 του Νόμου υπ' αρ. 4712/20, 29.07 2020 (Α 146)</p>	<p>Η ΕΣΕΕ 2021-2027 περιγράφει τη δομή και οργάνωση των 3 επιπέδων διακυβέρνησης της ΕΣΕΕ (στρατηγικό/ συντονιστικό/ επίπεδο υλοποίησης), με ενεργή συμμετοχή των Περιφερειών σε όλα τα επίπεδα.</p> <p>Στο πλαίσιο αυτό επανασυστάθηκε το Συμβούλιο ΕΣΕΕ (ΣΕΣΕΕ), κεντρικό εθνικό όργανο στο στρατηγικό επίπεδο της ΕΣΕΕ, και συστάθηκε η Μονάδα Προγραμματισμού, Συντονισμού και Παρακολούθησης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΜΟΝ-ΕΣΕΕ) με τις αντίστοιχες αρμοδιότητες.</p> <p>Οι περιφέρειες ορίζουν το Αρμόδιο Περιφερειακό Όργανο για τον προγραμματισμό, συντονισμό και παρακολούθηση του περιφερειακού σκέλους της ΕΣΕΕ, και συγκροτούνται τα ΠΣΕΚ που έχουν συμβουλευτικό - εισηγητικό ρόλο στην όλη διαδικασία.</p> <p>Σημειώνεται επίσης ότι στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων από κοινού η ΓΓΒ και η ΓΓΕΚ, με τον συντονισμό της ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ, λαμβάνουν τα</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>αναγκαία μέτρα για τη διακυβέρνηση της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2021-2027.</p> <p>Σημειώνεται ότι η εξειδίκευση των προτεραιοτήτων που προκύπτουν από τη ΔΕΑ σε εθνικό επίπεδο φτάνει σε ανάλυση 2ου & 3ου επιπέδου. Αντίστοιχη θα είναι και η ανάλυση σε περιφερειακό επίπεδο.</p>
				3. Εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης για τη μέτρηση των επιδόσεων ως προς την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής.	Ναι	<p>http://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220203359</p> <p>Σύσταση ΜΟΝ-ΕΣΕΕ Προσθήκη άρθρου 53B στον ν. 4314/2014 (0664 ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ Τεύχος Α' 207/05.11.2021</p> <p>Συμβούλιο Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΣΕΣΕΕ) (ΦΕΚ με Αρ. Φύλλου 943/10.03.2021)</p> <p>Ορισμός αρμόδιου περιφερειακού οργάνου για τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης - Επιστολή του ΓΓ ΔΕ&ΕΣΠΑ (Αρ. Πρωτ. 108071 - 05-10-2021)</p>	<p>Η ΕΣΕΕ 2021-2027 περιγράφει το σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης.</p> <p>Το σύστημα παρακολούθησης της ΕΣΕΕ αρθρώνεται σε 3 τμήματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Παρακολούθηση της υλοποίησης των δράσεων ΕΣΕΕ στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ και του ΕΣΑΑ - Παρακολούθηση της ΔΕΑ σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο - Παρακολούθηση των δεικτών EIS και RIS <p>Σε ετήσια βάση θα εκπονείται μία έκθεση παρακολούθησης ανά Περιφέρεια από τα Αρμόδια Περιφερειακά Όργανα (Α.Π.Ο.) κα μία για το σύνολο της ΕΣΕΕ από την ΜΟΝ ΕΣΕΕ, με στοιχεία που συλλέγονται σε εθνικό επίπεδο από την ΜΟΝ ΕΣΕΕ και σε περιφερειακό από τα Α.Π.Ο.</p> <p>Με ευθύνη της ΜΟΝ ΕΣΕΕ και σε συνεργασία με τα Α.Π.Ο. θα διενεργηθούν 2 αξιολογήσεις, μια αξιολόγηση της ΕΣΕΕ στο μέσον της προγραμματικής περιόδου και μία στο τέλος. Κάθε έκθεση θα αναφέρεται στο</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>σύνολο της Στρατηγικής με ιδιαίτερη αναφορά σε κάθε μία από τις 13 Περιφέρειες.</p> <p>Η MON-ΕΣΣΕ ενημερώνει το ΣΕΣΣΕ για τα αποτελέσματα της παρακολούθησης και της αξιολόγησης και εισηγείται προτάσεων προσαρμογής και διορθωτικών ενεργειών.</p> <p>Οι εκθέσεις παρακολούθησης και αξιολόγησης θα γνωστοποιούνται σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη με ευθύνη της MON-ΕΣΣΕ και των Α.Π.Ο.</p>
			4. Λειτουργία της συνεργασίας των ενδιαφερόμενων μερών («διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης»).	Ναι	<p>https://gsri.gov.gr/epicheirimatiki-anakalypsi-periodou-2021-2027/</p> <p>Αρμόδιο περιφερειακό όργανο ΣΣΕ - Επιστολή ΓΓ ΔΕ&ΕΣΠΑ, Αρ. Πρωτ. 108071/5.10.21</p> <p>MON-ΕΣΣΕ-ΦΕΚ Α' 207/05.11.21</p> <p>Απαντήσεις των 13 Περιφερειών σε Επιστολή του ΥΠΑΝΕΠ Αρ. Πρωτ : 84874 /27.7.21 για Περιφερειακή εξειδίκευση των προτεραιοτήτων της ΕΣΣΕ</p> <p>http://www.esek.org.gr/central.aspx?sId=6511611100416461270994&lang=e1&styId=0</p> <p>http://eysed.gge.gov.gr/wp-content/uploads/2021/11/11os-</p>	<p>Σε εθνκό επίπεδο, η ΓΤΕΚ επαναδραστηριοποίησε τις 8 Πλατφόρμες Καινοτομίας -μία για κάθε έναν από τους τομείς προτεραιότητας της ΕΣΣΕ- ως βασικό μηχανισμό υποστήριξης της ΔΕΑ και πραγματοποίησε Ανοικτή Διαβούλευση για την ΕΣΣΕ 2021-2027, στην οποία συμμετείχαν ενδιαφερόμενοι απ' όλες τις Περιφέρειες.</p> <p>Σημειώνεται ότι η ΔΕΑ είναι μία συνεχής διαδικασία που υλοποιείται καθ' όλη τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου.</p> <p>Τέλος, μέσω των Πλατφορμών Καινοτομίας και των αντίστοιχων Συμβουλευτικών Ομάδων, διασφαλίζεται ότι θα υπάρχει μια συνεχής συμμετοχή των ενδιαφερόμενων στην αποτίμηση των προτεραιοτήτων και στον εντοπισμό νέων.</p> <p>Σε περιφερειακό επίπεδο η ΔΕΑ διενεργείται από τα αρμόδια</p>	

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						2021_Meleti-Oriothetisis-Chrimatodotisis-sto-ESPA-viomichanias.pdf https://lmd.eiead.gr/	Περιφερειακά όργανα. Η ΜΟΝ-ΕΣΣΕΕ είναι υπεύθυνη για τη συνολική εποπτεία της ΔΕΑ σε συνεργασία με τα προαναφερόμενα όργανα ΔΕΑ και την επικοινωνία των αποτελεσμάτων της διαδικασίας μεταξύ εθνικού και περιφερειακού επιπέδου. Η εξειδίκευση των προτεραιοτήτων στο πλαίσιο της ΔΕΑ φτάνει σε ανάλυση 2ου & 3ου επιπέδου. Κατά την εφαρμογή της διαδικασίας θα ενθαρρύνεται ο εντοπισμός και η ανάδειξη αναδυόμενων προκλήσεων και τμημάτων της αγοράς εκτός των ήδη υφιστάμενων.
				5. Αναγκαίες δράσεις για τη βελτίωση των εθνικών ή περιφερειακών συστημάτων έρευνας και καινοτομίας, εφόσον απαιτούνται.	Ναι	http://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220203359 http://www.esek.org.gr/central.aspx?sId=1091344199416461447329&lang=el ΠΣΕΚ - ΦΕΚ με απόφαση Περιφερειάρχη, βάση ν. 4310/2014 & 4386/2016 https://www.oecd.org/cfe/regional-policy-for-greece-post-2020-cedf09a5-en.htm Ε.Λ.Κ.Ε Α.Ε.Ι. & Ερευνητικών και Τεχνολογικών Φορέων Ν.4653/2020, ΦΕΚ Α΄ 12/24.1.2020	Στην ΕΣΣΕΕ προβλέπονται δράσεις για τη βελτίωση των εθνικών & περιφερειακών συστημάτων έρευνας & καινοτομίας και αναπτύσσεται η δομή διακυβέρνησης και συσχέτισης εθνικού & περιφερειακού επιπέδου. Ανασυγκροτήθηκε το ΕΣΕΤΕΚ, ως ανώτατο γνωμοδοτικό όργανο της Πολιτείας σε θέματα έρευνας και καινοτομίας ενώ τα ΠΣΕΚ, θεσμοθετημένα όργανα των περιφερειών, έχουν συμβουλευτικό ρόλο στην εξειδίκευση των προτεραιοτήτων των περιφερειών και συμμετέχουν ενεργά στη ΔΕΑ. Η μελέτη του ΟΟΣΑ «Regional Policy for Greece, Post 2020» παρουσιάζει τις πέντε διαστάσεις ενός περιβάλλοντος που μπορεί να ευνοήσει τη βελτίωση του συστήματος καινοτομίας και

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						<p>Κίνητρα φοροαπαλλαγών για δαπάνες E&A Ν. 4712/2020 ΦΕΚ Α' 146/29.7.2020, Άρθρο 46</p> <p>Μισθολογικά για χρηματοδοτούμενους από διεθνείς ή ιδιωτικούς πόρους - Ν. 4712/2020, ΦΕΚ Α' 146/29.7.2020</p>	<p>έρευνας.</p> <p>Η χώρα προέβει επίσης σε δράσεις για τη βελτίωση του κύκλου διαχείρισης προγραμμάτων ΕΤΑΚ και διαδικασιών χρηματοδότησης: κίνητρα φοροαπαλλαγών των επιχειρήσεων για δαπάνες E&A, προσέλκυση εξειδικευμένων στελεχών με υψηλές διακρίσεις στο εξωτερικό, υποστήριξη νεοφυών επιχειρήσεων μέσω της πλατφόρμας Elevate Greece με φορολογικά κίνητρα για Angel Investors, θεσμοθέτηση νέου πλαισίου για τη σύσταση και λειτουργία τεχνοβλαστών, απαλλαγή από φόρο, κράτηση ή ασφαλιστική εισφορά των υποτροφιών του ΕΛΙΔΕΚ.</p>
			6. Κατά περίπτωση, δράσεις για τη στήριξη της βιομηχανικής μετάβασης.	Ναι	<p>https://www.e-omothesia.gr/kubernese/nomos-4622-2019-pherk-133a-7-8-2019.html</p> <p>https://digitalstrategy.gov.gr</p> <p>https://www.ggb.gr/el/node/1820</p> <p>https://ypen.gov.gr/energeia/esek/</p> <p>https://sdam.gr/node/431</p> <p>https://ypen.gov.gr/perivallon/kykliki-oikonomia/16052-2/</p> <p>Κυβερνητική Επιτροπή Βιομηχανίας</p>	<p>Η ίδρυση Υπ. Ψηφιακής Διακυβέρνησης σηματοδότησε αλλαγές στο ρυθμιστικό περιβάλλον της χώρας. Η Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2021–2027 αποτυπώνει τις κατευθυντήριες για τον ψηφιακό και βιομηχανικό μετασχηματισμό της χώρας.</p> <p>Υλοποιήθηκε το έργο Ψηφιακός Μετασχηματισμός της Ελληνικής Βιομηχανίας της ΓΓΒ, αναγνωρίζοντας την ψηφιοποίηση ως βασικό στοιχείο ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και της βιομηχανίας.</p> <p>Το ΕΣΕΚ θέτει στόχους που σχετίζονται με την πράσινη ανάπτυξη με οικονομικά ανταγωνιστικό τρόπο, το επικαιροποιημένο ΣΔΑΜ προβλέπει παρεμβάσεις τοπικά εστιασμένης βιομηχανικής μετάβασης και το επικαιροποιημένο Εθνικό Σχέδιο</p>	

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						http://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200100158 ΕΣΕΕ http://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220203359 https://greece20.gov.gr/wp-content/uploads/2021/07/NRRP_Greece_2_0_Greek_280721.pdf	<p>Δράσης για την Κυκλική Οικονομία περιλαμβάνει 67 δράσεις με χρονοδιάγραμμα έως το 2025.</p> <p>Συστάθηκε η Κυβερνητική Επιτροπή Βιομηχανίας αρμόδια για τη διαμόρφωση, υλοποίηση, εποπτεία και αξιολόγηση της εθνικής βιομηχανικής στρατηγικής, ενώ η ΕΣΕΕ προσανατολίζει δράσεις προς τεχνολογίες που ενισχύουν τη διττή μετάβαση και τη δημιουργία 'έξυπνου' ανθρώπινου δυναμικού. Παράλληλα, σημαντικές επιδοτήσεις και δάνεια του ΤΑΑ προσανατολίζονται στο βιομηχανικό μετασχηματισμό και τη διττή μετάβαση.</p>
				7. Μέτρα για την ενίσχυση της συνεργασίας με εταίρους εκτός συγκεκριμένου κράτους μέλους σε τομείς προτεραιότητας που υποστηρίζει η στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης.	Ναι	http://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220203359 https://www.enterprisegreece.gov.gr/extroversion-strategy-2021/GR/5/ https://greece20.gov.gr/ https://greece20.gov.gr/diakirykseis-kai-diagwnismoi/nea-viomichanika-parka-id-16634/ https://www.ggb.gr/el/node/1821 https://www.ggb.gr/el/node/1803 https://gsri.gov.gr/evropaikos-choros-	<p>Η ΕΣΕΕ υποστηρίζει τη διεθνοποίηση με δύο Στρατηγικούς Στόχους: ΣΣ 4: Ανάπτυξη, Δικτύωση & Διεθνοποίηση των ελληνικών επιχειρήσεων, και ΣΣ5: Αύξηση της εξωστρέφειας - Συμμετοχή σε Ερευνητικές, Τεχνολογικές & Επιχειρηματικές Διεθνείς Αλυσίδες Αξίας.</p> <p>Σύμφωνα με το νέο μοντέλο οικονομικής διπλωματίας της χώρας, όλες οι σχετικές υπηρεσίες συγκεντρώνονται σε ενιαία δομή στο Υπ. Εξωτερικών, το οποίο εκτόνησε το «Εθνικό Στρατηγικό σχέδιο Εξωστρέφειας 2021».</p> <p>Το ΕΣΑΑ προβλέπει δράση ενίσχυσης της ποιότητας και της εξωστρέφειας των ελληνικών πανεπιστημίων και άλλων σχετικών δράσεων.</p> <p>Η Ελλάδα συμμετέχει σε ενεργοποιημένα ΣΕΚΕΕ, ευρωπαϊκά</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						<p>erevnas-eche/</p> <p>https://gsri.gov.gr/orizontas-evropi/ Εθνική Στρατηγική για τη Βιομηχανία και Εθνικό Σχέδιο Δράσης</p>	<p>προγράμματα, πρωτοβουλίες, διακρατικές συνεργασίες, διεθνείς οργανισμούς και συνάπτει διμερείς και πολυμερείς συμφωνίες συνεργασίας, λαμβάνοντας υπόψη την ΕΣΕΕ.</p> <p>Επίσης, η Εθνική Στρατηγική για τη Βιομηχανία και το αντίστοιχο εθνικό σχέδιο δράσης εστιάζει στην εξωστρέφεια/ διεθνοποίηση των επιχειρήσεων ως αναπόσπαστο κομμάτι της έμπρακτης αξιοποίησης της βιομηχανικής & επιχειρηματικής καινοτομίας.</p> <p>Τέλος, οι ΓΓΨΔ ,ΓΓΒ, ΓΓΕΚ, και ΓΓΕ συνεργάζονται για την προώθηση των Ευρωπαϊκών Κόμβων Ψηφιακής Καινοτομίας.</p>
2.1. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τη στήριξη της ενεργειακής απόδοσης με ανακαίνιση οικιστικών και μη οικιστικών κτιρίων	ΕΤΠΑ	RSO2.1. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου	Ναι	1. Εθνική μακροπρόθεσμη στρατηγική ανακαίνισης για την υποστήριξη της ανακαίνισης του εθνικού αποθέματος οικιστικών και μη οικιστικών κτιρίων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της οδηγίας 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, η οποία:α) ορίζει ενδεικτικά ορόσημα για το 2030, το 2040 και το 2050·β) παρέχει ενδεικτική περιγραφή των χρηματοδοτικών πόρων για την υποστήριξη της υλοποίησης της στρατηγικής·γ) ορίζει αποτελεσματικούς μηχανισμούς για την προώθηση των επενδύσεων στην ανακαίνιση κτιρίων.	Ναι	<p>– Μακροπρόθεσμη Στρατηγική για την Ανακαίνιση του Κτιριακού Αποθέματος (ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/20334/ 148/01.03.2021, ΦΕΚ Β' 974), στο πλαίσιο εφαρμογής της Ευρωπαϊκής Οδηγίας για την Ενεργειακή Απόδοση των Κτιρίων (ΟΕΑΚ – 2010/31/ΕΕ) (https://ypen.gov.gr/wp-content/uploads/2021/03/YA-20334_148_01.03.2021_ΦΕΚ_974-B-12.03.2021_ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ-ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ-ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ-ΚΤΙΡΙΩΝ-ΕΩΣ-ΤΟ-2050.pdf).</p> <p>– National Energy and Climate Plan (https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/el_final_necp_main_en.pdf)</p>	<p>Α) Η έκθεση περιλαμβάνει ανασκόπηση του κτιριακού αποθέματος, εξειδικεύει το αναμενόμενο ποσοστό ανακαινισμένων κτιρίων ('30, '40, '50) και τις ενεργειακές παρεμβάσεις στον οδικό χάρτη. Το ποσοστό ανακαίνισης για τη δεκαετία '21-'30, 12-15% των κτιρίων σύμφωνα με το ΕΣΕΚ, είναι με 60.000 κτίρια/κτιριακές μονάδες ετησίως.</p> <p>Β) Η κοστολόγηση των στόχων που υλοποιούνται στο πλαίσιο του ΕΣΕΚ, υπολογίστηκε σε 9δισ για την ενεργειακή απόδοση, εκ των οποίων περίπου τα 5δισ αφορούν στον κτιριακό τομέα, με μόχλευση 50-60%. Για την χρηματοδότηση τους προβλέπεται η χρήση πόρων από το ΕΣΠΑ 2021-2027, το RRF, τους εκπλειστηριασμούς δικαιωμάτων, την ΕΙΒ και το εθνικό</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							ΠΔΕ. Γ) Περιλαμβάνεται η συμμετοχή των ΕΕΥ μέσω των ΣΕΑ στην υλοποίηση των παρεμβάσεων. Έτσι επιτυγχάνονται καλύτερα ενεργειακά αποτελέσματα στην επίτευξη των στόχων και διευκολύνεται η μόχλευση ιδιωτικών κεφαλαίων λόγω καλύτερης οικονομικής απόδοσης. Παραδείγματα προγραμμάτων είναι το «ΗΛΕΚΤΡΑ» και το σχήμα ανταγωνιστικών διαδικασιών.
				2. Μέτρα βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης για την επίτευξη της απαιτούμενης εξοικονόμησης ενέργειας	Ναι	– Με την ΔΕΠΕΑ/178581/30.6.2017 κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 2367) εγκρίθηκε ο Κανονισμός Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ) https://www.teepelop.gr/wp-content/uploads/2017/07/FEK-B-2367-12.7.2017.pdf . Με την ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/85251/27.11.2018 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 5447) εγκρίθηκε το Εθνικό Σχέδιο αύξησης του αριθμού των Κτιρίων με Σχεδόν Μηδενική Κατανάλωση Ενέργειας (ΚΣΜΚΕ) http://www.opengov.gr/minenv/wp-content/uploads/2018/09/ethniko_sxedio_KSMKE.pdf	Με την ΔΕΠΕΑ/178581/30.6.2017 κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 2367) εγκρίθηκε ο Κανονισμός Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ), σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν.4122/2013, ο οποίος ενσωμάτωσε και την Οδηγία 2010/31/ΕΕ. Στον ΚΕΝΑΚ περιγράφεται η βάση μεθοδολογίας για τον υπολογισμό της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων και καθορίζονται οι ελάχιστες απαιτήσεις για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων και των δομικών στοιχείων. Με την ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/85251/27.11.2018 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 5447) εγκρίθηκε το Εθνικό Σχέδιο αύξησης του αριθμού των Κτιρίων με Σχεδόν Μηδενική Κατανάλωση Ενέργειας (ΚΣΜΚΕ), σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν.4122/2013, ο οποίος ενσωμάτωσε και την Οδηγία 2010/31/ΕΕ, στο οποίο αναλύονται τα χαρακτηριστικά των ΚΣΜΚΕ, καθώς και πολιτικές, μέτρα

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							και δράσεις για την αύξηση του αριθμού των ΚΣΜΚΕ.
2.2. Διακυβέρνηση του τομέα της ενέργειας	ΕΤΠΑ	RSO2.1. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου	Ναι	Το ενοποιημένο εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα κοινοποιείται στην Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 και σύμφωνα με τους μακροπρόθεσμους στόχους μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στο πλαίσιο της συμφωνίας του Παρισιού και περιλαμβάνει: 1. Όλα τα στοιχεία που απαιτούνται από το υπόδειγμα στο παράρτημα Ι του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999.	Ναι	- National Energy and Climate Plan (https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/el_final_necp_main_en.pdf) Commission Staff Working Document – “Assessment of the final national energy and climate plan of Greece” 14.10.2020 SWD(2020) 907 final	Το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) αποτελεί για την Ελλάδα ένα Στρατηγικό Σχέδιο για τα θέματα του Κλίματος και της Ενέργειας. Στο ΕΣΕΚ παρουσιάζεται ένας αναλυτικός οδικός χάρτης για την επίτευξη συγκριμένων Ενεργειακών και Κλιματικών Στόχων έως το 2030, στοιχείο που το χαρακτηρίζει ως κείμενο αναφοράς για την επόμενη δεκαετία. Το ΕΣΕΚ παρουσιάζει και αναλύει Προτεραιότητες και Μέτρα Πολιτικής σε ένα ευρύ φάσμα αναπτυξιακών και οικονομικών δραστηριοτήτων προς όφελος της Ελληνικής κοινωνίας. Το ΕΣΕΚ αξιολογήθηκε θετικά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2020 (Commission Staff Working Document – “Assessment of the final national energy and climate plan of Greece” / 14.10.2020 SWD(2020) 907 final). Επισημαίνεται ότι το τελικό εγκριθέν ΕΣΕΚ συντάχθηκε σύμφωνα με τον μορφότυπο του Παραρτήματος Ι του Κανονισμού 2018/1999 και περιέχει όλα τα απαιτούμενα στοιχεία του ίδιου Κανονισμού.
				2. Περιγραφή των προβλεπόμενων χρηματοδοτικών	Ναι	- National Energy and Climate Plan	Οι στόχοι που τίθενται στο πλαίσιο του ΕΣΕΚ είναι ποσοτικοποιημένοι και

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				πόρων και μηχανισμών για μέτρα προώθησης της ενέργειας με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα.		(https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/el_final_necp_main_en.pdf)	<p>κοστολογημένοι. Επίσης, έχουν καθοριστεί ενδιάμεσα χρονικά ορόσημα, τα οποία επιτρέπουν την παρακολούθηση της πορείας επίτευξης των στόχων και σχετίζονται με την επιτυχή υιοθέτηση και λειτουργία ενός μείγματος πολιτικών και μέτρων.</p> <p>Ειδικά, βάσει αυτών των Προτεραιοτήτων και Μέτρων, θα αναγνωρίζεται και θα αναδεικνύεται η ανάγκη για συνέργειες και συμπληρωματικές δράσεις σε όλες τους τομείς/κλάδους της Ελληνικής Οικονομίας.</p> <p>Επισημαίνεται ότι στο τελικό εγκριθέν ΕΣΕΚ προβλέπονται οι αναγκαίοι χρηματοδοτικοί πόροι και περιγράφονται μηχανισμοί για τα μέτρα προώθησης χαμηλών εκπομπών σε διοξείδιο του άνθρακα (Chapter3 POLICIES and MEASURES).</p>
2.4. Αποτελεσματικό πλαίσιο διαχείρισης του κινδύνου καταστροφών	ΕΤΠΑ	RSO2.4. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο	Ναι	Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό σχέδιο διαχείρισης του κινδύνου καταστροφών, καταρτισμένο με βάση εκτιμήσεις κινδύνου, το οποίο λαμβάνει δεόντως υπόψη τις πιθανές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και τις υφιστάμενες στρατηγικές προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και περιλαμβάνει: 1. Περιγραφή των βασικών κινδύνων που εκτιμώνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 παράγραφος 1 της	Ναι	☐ Νόμος 4662/20 «Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, αναδιάρθρωση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση του συστήματος εθελοντισμού πολιτικής προστασίας, αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού Σώματος και άλλες διατάξεις» ☐ Εθνική Εκτίμηση Κινδύνων (National Risk Assessment for Greece/NRA) 2021 ☐ Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Καταστροφών (National	<p>Η Εθνική Εκτίμηση Κινδύνων (KEMEA και Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, NRA-GR 2019/επικαιρ.2021) αναδεικνύει ως βασικούς κινδύνους: τους σεισμούς, τις πλημμύρες, τις δασικές πυρκαγιές (ως κύριους κινδύνους), τα ακραία καιρικά φαινόμενα, τα τσουνάμι, τις κατολισθήσεις, τα ηφαίστεια (δυναμικούς), τους κινδύνους στον κυβερνοχώρο (αναδυόμενος), τα βιομηχανικά ατυχήματα και τα ραδιολογικά/πυρηνικά ατυχήματα.</p> <p>Η ΓΓ Πολ.Προ. προέβη σε ανάλυση υψηλής επίδρασης καιρικών</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		οικοσύστημα		απόφασης αριθ. 1313/2013/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, η οποία αντικατοπτρίζει το υπάρχον προφίλ κινδύνου και την εξέλιξή του σε ενδεικτικό χρονικό διάστημα 25 έως 35 ετών. Η εκτίμηση βασίζεται, για κινδύνους που σχετίζονται με το κλίμα, σε σενάρια και προβλέψεις σχετικά με την κλιματική αλλαγή.		Disaster Risk Management Plan/NDRMP)	φαινομένων κατά την περίοδο 2000-2020 και ανασκόπηση των μελλοντικών αλλαγών σε έντονα και ακραία καιρικά φαινόμενα λόγω της κλιματικής αλλαγής τα ευρήματα της οποίας ενσωματώθηκαν στο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Καταστροφών (NDRMP). Το NDRMP εξετάζει σεισμούς, πλημμύρες και δασικές πυρκαγιές, κύματα ξηρασίας και καύσωνα, άνοδο της στάθμης της θάλασσας και διάβρωση των ακτών, κατολισθήσεις, ανθρώπινες μολυσματικές ασθένειες – πανδημία, μολυσματικές ασθένειες ζώων και φυτών, χημικά, βιολογικά, ακτινολογικά και πυρηνικά (ΧΒΠΠ) περιστατικά και απειλές, διασυνοριακά γεγονότα, ζητήματα φτώχειας και απειλών ευημερίας και δομημένης ευπάθειας του περιβάλλοντος.
				2. Περιγραφή των μέτρων πρόληψης, ετοιμότητας και απόκρισης σε καταστροφές για την αντιμετώπιση των κύριων κινδύνων που εντοπίστηκαν. Τα μέτρα ιεραρχούνται ανάλογα με τους κινδύνους καθώς και τις οικονομικές τους επιπτώσεις, τις ελλείψεις σε επίπεδο ικανοτήτων, την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα, λαμβανομένων υπόψη των πιθανών εναλλακτικών λύσεων.	Ναι	☐ Νόμος 4662/20 «Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, αναδιάρθρωση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση του συστήματος εθελοντισμού πολιτικής προστασίας, αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού Σώματος και άλλες διατάξεις» ☐ Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Καταστροφών (National Disaster Risk Management Plan /NDRMP) ☐ Σχεδιασμός Αντιμετώπισης Φυσικών Καταστροφών Υπουργείο	Το NDRMP περιλαμβάνει προτεραιότητες πρόληψης, ετοιμότητας και μέτρα ανταπόκρισης για τα χρονικά διαστήματα 2025, 2030 και 2040. Τα οριζόντια μέτρα εφαρμόζονται σε πολλαπλούς κινδύνους/γενικούς κινδύνους. Τα ειδικά μέτρα αφορούν πλημμύρες, σεισμούς, δασικές πυρκαγιές, καύσωνες και ξηρασία, ακραία καιρικά φαινόμενα, κατολισθήσεις, ανθρώπινες μολυσματικές ασθένειες, τεχνολογικά και ΧΒΠΠ γεγονότα. Τα ειδικά μέτρα κινδύνων τίθενται σε προτεραιότητα μέσω ενός πλαισίου πολλαπλών

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας (civilprotection.gr)	κριτηρίων ανάλογα με τους κινδύνους και τις οικονομικές επιπτώσεις (NRA), ευαισθησίας στην κλιματική αλλαγή (ανά διαθέσιμη βιβλιογραφία), βιωσιμότητας, κενών δυναμικότητας, αποτελεσματικότητας, αποδοτικότητας και επείγοντος (ανά διαγνωστική ανάλυση και κρίση εμπειρογνομώνων) εξετάζοντας πιθανές εναλλακτικές λύσεις. Τα μέτρα προτεραιότητας είναι σε ευθυγράμμιση με τις διαθέσιμες πληροφορίες των εθνικών προγραμμάτων για το πλαίσιο CP/DRM, τα μέτρα που αναδεικνύονται από τις διαβουλεύσεις των αρμόδιων αρχών, και εισηγήσεις και εισροές από τη διαγνωστική ανάλυση του ελληνικού πλαισίου CP/DRM της Παγκόσμιας Τράπεζας (2021).
			3. Πληροφορίες σχετικά με τους χρηματοδοτικούς πόρους και μηχανισμούς που είναι διαθέσιμοι για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης που συνδέονται με την πρόληψη, την ετοιμότητα και την απόκριση.		Ναι	☐ Εθνική εκτίμηση της ικανότητας διαχείρισης κινδύνων της Ελλάδας (National Risk Management capabilities assessment) 2018 ☐ Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Καταστροφών (National Disaster Risk Management Plan/NDRMP) ☐ Πίνακας με την περιγραφή των χρηματοδοτικών πόρων για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης των επενδύσεων DRM στα Προγράμματα του ΕΣΠΑ με πληροφορία που επικαιροποιείται (ανάρτηση σε SFC Προγράμματος Πολιτικής Προστασίας ως other MS	Το NDRMP παρέχει πληροφορίες σχετικά με τους πόρους και τους μηχανισμούς που είναι διαθέσιμοι για το κόστος πρόληψης, ετοιμότητας και αντίδρασης, συμπ. της λειτουργίας και της συντήρησης. Αναφέρεται σε παρελθούσες και τρέχουσες χρηματοδοτικές ρυθμίσεις (ΠΠ 2014-20), στην ΠΠ 2021-27 και στα κονδύλια της ΕΕ που σχετίζονται με επενδύσεις σε CP/DRM (2021-27) και τη χρηματοδότηση και ασφάλιση μετά τον κίνδυνο. Παράλληλα, τηρείται πίνακας με την περιγραφή των χρηματοδοτικών πόρων για την κάλυψη των δαπανών

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						doc)	λειτουργίας και συντήρησης των επενδύσεων DRM στα Προγράμματα του ΕΣΠΑ που επικαιροποιείται από την ΕΔ ΕΣΠΑ του Υπ.Κλιματικής Κρίσης & Πολιτικής Προστασίας, με τη συνεργασία της ΔΑ των Προγραμμάτων «Πολιτική Προστασία» και «Περιβάλλον & Κλιματική Αλλαγή» και των ΔΑ των ΠεΠ που περιλαμβάνουν επενδύσεις στον τομέα της πολιτικής προστασίας. Ο πίνακας αυτός έχει περιγραφή των μέτρων που προβλέπονται στα Προγράμματα για την αντιμετώπιση των key risks, των υπεύθυνων δημόσιων αρχών/φορέων για την υλοποίηση των μέτρων, της χρηματοδοτικής πηγής για την κάλυψη της λειτουργίας και της συντήρησης τους και καλύπτει την προγραμματική περίοδο 2021-2027.
2.5. Επικαιροποιημένος σχεδιασμός για τις απαιτούμενες επενδύσεις στους τομείς των υδάτων και των λυμάτων	ΕΤΠΑ	RSO2.5. Προαγωγή της ασφαλούς πρόσβασης στο νερό, της βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων, συμπεριλαμβανομένης της ολοκληρωμένης διαχείρισης των υδάτων, και της ανθεκτικότητας των υδάτων	Ναι	Για τον καθένα ή και τους δύο τομείς έχει θεσπισθεί εθνικό σχέδιο επενδύσεων το οποίο περιλαμβάνει: 1. Εκτίμηση της τρέχουσας κατάστασης όσον αφορά την εφαρμογή της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 98/83/ΕΚ του Συμβουλίου.	Ναι	<ul style="list-style-type: none"> - ΕΕΣ λυμάτων, Επιτελική Σύνοψη και Περιφερειακά Σχέδια. Επικαιροποιημένα στοιχεία υπάρχουν στην Τετραμηνιαία αναφορά (09/2022) της Επιτελικής Σύνοψης, αναρτημένη στη θέση: https://www.mou.gr/el/Pages/OPWaste.aspx - ΕΕΣ πόσιμου νερού - Στοιχεία ποιότητας πόσιμου νερού ανά πάροχο και ΖΠΝ (2017-2019) με βάση έκθεση του Υπουργείου Υγείας προς Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Αξιολόγηση εφαρμογής Οδηγίας 98/83/ΕΚ όσον αφορά την ποιότητα πόσιμου νερού (έγγραφο Υπ. Υγείας με 	<p>Όσον αφορά στην Οδηγία 91/271/ΕΟΚ σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία Σεπτεμβρίου 2022, επί συνόλου 482 οικισμών προτεραιότητας, 249 οικισμοί είναι σε συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ.</p> <p>Όσον αφορά στην εφαρμογή της Οδηγίας 98/83/ΕΚ, με βάση τα στοιχεία ποιότητας πόσιμου νερού τριετίας 2017-2019 του Υπουργείου Υγείας και τα ποσοστά συνδέσεων ανά πάροχο, η ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης στην ελληνική επικράτεια γενικά πληροί τους όρους της Οδηγίας 98/83/ΕΚ. Οι περισσότεροι παροχοί ύδρευσης διαπιστώνουν ανάγκες</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						ΑΠ Δ1(δ)/ΓΠ οικ. 58234 από 13.10.2022)	ενίσχυσης της δυναμικότητας υδροδότησης, αφ' ενός λόγω κλιματικής αλλαγής και αφ' ετέρου λόγω της μεγάλης αύξησης των εποχικών αναγκών πόσιμου νερού λόγω τουρισμού
				2. Προσδιορισμό και προγραμματισμό των δημόσιων επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένης ενδεικτικής δημοσιονομικής εκτίμησης:α) που απαιτούνται για την εφαρμογή της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ, συμπεριλαμβανομένης ιεράρχησης όσον αφορά το μέγεθος των οικισμών και τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, με ανάλυση των επενδύσεων για κάθε συγκέντρωση λυμάτων·β) που απαιτούνται για την εφαρμογή της οδηγίας 98/83/ΕΚ·γ) που απαιτούνται για την ανταπόκριση στις ανάγκες που απορρέουν από την οδηγία (ΕΕ) 2020/2184, όσον αφορά ιδίως τις αναθεωρημένες παραμέτρους ποιότητας που ορίζονται στο παράρτημα Ι της εν λόγω οδηγίας.	Ναι	- ΕΕΣ Διαχείρισης λυμάτων, Επιτελική Σύνοψη (κεφ. 2 και πίνακας 8) και κεφάλαια 2 και 4 σε κάθε Περιφερειακό Σχέδιο. - ΕΕΣ Ποσίμου νερού, κεφάλαια 5.1.2, 4.1.2 έως 4.13.2, και 4.14.1 - ΕΕΣ Ποσίμου νερού, κεφ. 6 Οδικός Χάρτης δράσεων που απαιτούνται για την εφαρμογή της νέας Οδηγίας 2020/2184/ΕΕ και συσχέτιση με το κεφ. 6 (Οριζόντιες Δράσεις) του ΕΕΣ πόσιμου νερού, εγκεκριμένος από τα συναρμόδια Υπουργεία Περιβάλλοντος & Ενέργειας, Υγείας και Εσωτερικών.	επίσης υποδομών σε 219 οικισμούς με δημόσια δαπάνη 2.190 Μ€. Εξ αυτών, σε 182 υλοποιούνται ή προγραμματίζονται έργα ύψους 1.216,8 Μ€ (στους 41 ήδη έχουν ολοκληρωθεί και λειτουργούν). Από εθνικούς πόρους, σε 5 οικισμούς προγραμματίζονται έργα 21,11 Μ€ ενώ σε 21 κατασκευάζονται έργα 47,96 Μ€. Σε 32 οικισμούς υπάρχει ανάγκη μελλοντικών επενδύσεων. Οι 8 έχουν ώριμα έργα ύψους 160 Μ€ και οι 24 έχουν ανώριμα έργα με εκτίμηση κόστους 388 Μ€. Για τις μελλοντικές επενδύσεις εφαρμόζεται μεθοδολογία προτεραιοποίησης. Την περίοδο 2021-2027 οι ανάγκες χρηματοδότησης ανέρχονται σε 879,88 Μ€. Ανάγκες υποδομών με ενδεικτική δημόσια δαπάνη 1.850 Μ€. Το 72% αφορά εξασφάλιση επάρκειας πόσιμου νερού, το 12% νέα υδροδότηση και το 11% αναβάθμιση ποιότητας. Ποσοστό σύνδεσης περίπου 100% στο μόνιμο πληθυσμό δεν αποκλείει μελλοντικά την ανάγκη νέων έργων. Ανάγκες με ενδεικτική δημόσια δαπάνη 107 Μ€ εκ των οποίων 6 Μ€ για νέο εξοπλισμό εργαστηρίων (κάλυψη άρθρου 5), 11 Μ€ για κάλυψη απαιτήσεων άρθρου 16 και 95 Μ€ για

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							οριζόντιες δράσεις. Οι ανάγκες για νέα έργα δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθούν στη παρούσα φάση..
				3. Εκτίμηση των επενδύσεων που απαιτούνται για την ανανέωση των υφιστάμενων υποδομών ύδρευσης και αποχέτευσης, συμπεριλαμβανομένων των δικτύων, ανάλογα με την ηλικία τους και τα σχέδια απόσβεσης.	Ναι	- ΕΕΣ Διαχείρισης λυμάτων, Επιτελική Σύνοψη (κεφ. 3 και πιν. 8) και κεφάλαια 3.2.2. και 3.3.1 σε κάθε Περιφερειακό Σχέδιο - ΕΕΣ Ποσίμου νερού κεφάλαια 5.1.2, 4.1.2 έως 4.13.2 και 4.14.1.	Όσον αφορά στα λύματα, έχουν καταγραφεί ανάγκες ύψους 344 Μ€ (2023-2033), 658 Μ€ (2033-2043) και 230 Μ€ (2043-2053) για την αναβάθμιση παλαιών υποδομών που λειτουργούν. Επίσης έχουν εκτιμηθεί ανάγκες για δράσεις κυκλικής οικονομίας ύψους 132 Μ€, καθώς και ανάγκες για μελέτες ύψους 24 Μ€. Οι ανωτέρω ανάγκες θα ενσωματωθούν στο αναθεωρημένο ΕΕΣ. Όσον αφορά στο πόσιμο νερό, έχουν καταγραφεί ανάγκες για 933 έργα ενδεικτικού π/υ 2.278 Μ€, εκ των οποίων περίπου 2.100 Μ€ αφορούν σε αντικατάσταση παλαιών υποδομών. Υπάρχουν ακόμη ανάγκες για 345 έργα με ενδεικτικό π/υ 1.157 Μ€, από τα οποία περίπου 900 Μ€ αφορούν σε συστήματα ελέγχου διαρροών. Επίσης, υπάρχουν 205 έργα με εξασφαλισμένη χρηματοδότηση, π/υ 561 Μ€, ενταγμένα στο χρηματοδοτικό πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης» (χωρίς δαπάνες έως 01.01.2021) και μεταφερόμενα ή τμηματοποιημένα (phasing) του ΕΣΠΑ 2014-2020. Τα περισσότερα από αυτά αφορούν σε αντικατάσταση παλαιών υποδομών ή σε συστήματα ελέγχου διαρροών. Με την αναθεώρηση του ΕΕΣ, θα επικαιροποιηθούν τα ανωτέρω κόστη.
				4. Ένδειξη των δυνατικών πηγών	Ναι	- Πρόσκληση ΑΤ02 «Αντώνης	Οι διαθέσιμοι δημόσιοι πόροι

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				δημόσιας χρηματοδότησης, εφόσον χρειάζονται για τη συμπλήρωση των τελών χρήσης.		<p>Τρίτης» Α.Π.16402/28.8.2020(ΑΔΑ: 6ΕΥ746ΜΤΛ6-ΘΙ8), ομάδα έργων Α και Γ</p> <p>- Πρόσκληση ΥΠΕΝ/ΥΠΡΓ/32109/3254/01.04.2022 (ΑΔΑ:6Ν8Ι4653Π8-Ε74), υποέργο 2</p> <p>- ΕΣΠΑ 2021-2027</p> <p>- ΕΕΣ Ποσίμου νερού, κεφάλαια 8 και 9.</p>	<p>περιλαμβάνουν το ΕΣΠΑ 2021-2027, το Ταμείο Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας, το πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτης», τον χρηματοδοτικό μηχανισμό του ΕΟΧ και το Interreg Ελλάδα -Αλβανία (μόνο για το πόσιμο) και ανέρχονται σε 1.400 Μ€ για το πόσιμο και σε 730 Μ€ για τα λύματα. Σε αυτά δεν συμπεριλαμβάνονται οι πόροι του εθνικού ΠΔΕ, μέσω των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων Ανάπτυξης.</p> <p>Η επί πλέον ανάγκη χρηματοδότησης ύψους 12 Μ€ που προκύπτει από το κριτήριο 2c είναι πολύ μικρή σε σχέση με τους διαθέσιμους πόρους και είναι δυνατόν να καλύφθει είτε από πόρους ΕΣΠΑ / Ταμείου Ανάκαμψης είτε από εθνικούς πόρους.</p> <p>Στις αναθεωρήσεις των ΕΕΣ λυμάτων και πόσιμου νερού θα περιλαμβάνονται τα επικαιροποιημένα κόστη των αναγκαίων επενδύσεων του κριτηρίου 3</p>
2.7. Πλαίσιο δράσης προτεραιότητας για τα αναγκαία μέτρα διατήρησης που περιλαμβάνουν συγχρηματοδότηση από την Ένωση	ΕΤΠΑ	RSO2.7. Ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης της φύσης, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, μεταξύ άλλων σε αστικές περιοχές, και μείωση όλων των μορφών	Ναι	Για παρεμβάσεις που υποστηρίζουν μέτρα διατήρησης της φύσης σε σχέση με περιοχές Natura 2000 οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου. Έχει θεσπιστεί πλαίσιο δράσης προτεραιότητας κατά το άρθρο 8 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, το οποίο περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία που απαιτούνται από το πρότυπο για το πλαίσιο δράσης	Ναι	<p>ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ NATURA 2000 στην Ελλάδα σύμφωνα με το άρθρο 8 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας («Οδηγία για τους οικοτόπους») για την περίοδο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021–2027 (https://ypen.gov.gr/wp-content/uploads/2021/04/PAF-EL_FINAL.pdf)</p>	Τα πλαίσια δράσεων προτεραιότητας (ΠΔΠ) αποτελούν εργαλεία στρατηγικού πολυετούς σχεδιασμού τα οποία έχουν ως στόχο την ολοκληρωμένη παρουσίαση των μέτρων που απαιτούνται για τη διαχείριση και προστασία του πανευρωπαϊκού δικτύου Natura 2000 και της συνδεδεμένης με αυτό πράσινης υποδομής και τον προσδιορισμό των χρηματοδοτικών αναγκών για τα εν λόγω μέτρα τη σύνδεσή τους με τα αντίστοιχα χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		ρύπανσης		προτεραιότητας για την περίοδο 2021-2027, όπως συμφωνήθηκε από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων προσδιορισμού των μέτρων προτεραιότητας και εκτίμησης των χρηματοδοτικών αναγκών.			Σύμφωνα με τους στόχους της Οδηγίας της ΕΕ για τους οικοτόπους, τα μέτρα που πρέπει να προσδιορίζονται στα πλαίσια δράσεων προτεραιότητας σχεδιάζονται με κύριο σκοπό «τη διασφάλιση της διατήρησης, ή της αποκατάστασης σε ικανοποιητική κατάσταση των φυσικών οικοτόπων και των ειδών ενωσιακής σημασίας, λαμβανομένων υπόψη των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών απαιτήσεων, καθώς και των περιφερειακών και τοπικών ιδιομορφιών». Η νομική βάση του πλαισίου δράσεων προτεραιότητας είναι το άρθρο 8 παράγραφος 1 της Οδηγίας για τους οικοτόπους, το οποίο επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να αποστέλλουν, κατά περίπτωση, στην Επιτροπή τις εκτιμήσεις τους.
3.1. Ολοκληρωμένος σχεδιασμός μεταφορών στο κατάλληλο επίπεδο	ΕΤΠΑ	RSO3.2. Ανάπτυξη και ενίσχυση βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη	Ναι	Εφαρμόζεται πολυτροπική χαρτογράφηση των υφιστάμενων και σχεδιαζόμενων υποδομών, πλην του τοπικού επιπέδου, έως το 2030, η οποία:1. Περιλαμβάνει οικονομική εκτίμηση των σχεδιαζόμενων επενδύσεων, με βάση αξιόπιστη ανάλυση ζήτησης και κατάρτιση κυκλοφοριακών μοντέλων, η οποία θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις αναμενόμενες επιπτώσεις του ανοίγματος των αγορών των σιδηροδρομικών υπηρεσιών.	Ναι	Εξετάστηκε το ΕΣΣΜ (http://nationaltransportplan.gr/el/) και συγκεκριμένα η τελική έκθεση (Παραδοτέο 8), η τεχνική έκθεση για το τελικό μοντέλο μετακινήσεων (Παραδοτέο 3), η τεχνική έκθεση για την παρουσίαση και αξιολόγηση των προτάσεων (Παραδοτέο 5) και το σχέδιο προγραμματισμού (Παραδοτέο 9). Εξετάστηκε επίσης ο Νόμος 4632/2019, το Α.Π.: ΝΤΡΡ/55043/1377/05-07-2019 έγγραφο του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών με θέμα: «Έγκριση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Μεταφορών για	Το ΕΣΣΜ διαμορφώθηκε βάσει στρατηγικού μοντέλου μετακινήσεων για την πρόβλεψη της κυκλοφορίας μεταξύ των μεγάλων πόλεων, αλλά και της κυκλοφορίας στα βασικά σημεία διέλευσης συνόρων και σε διεθνείς λιμένες και αεροδρόμια. Οι προτεινόμενες επενδύσεις του ΕΣΣΜ συμπεριλαμβάνονται σε σενάρια ανάπτυξης του συστήματος μεταφορών που ελέγχθηκαν από το μοντέλο σχετικά με τις επιπτώσεις τους στη ζήτηση. Μέσω Πολυκριτηριακής Ανάλυσης επιλέχθηκε ως πυρήνας το σενάριο που περιλαμβάνει τα περισσότερα μέτρα με

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		πρόσβαση στο ΔΕΔ-Μ και διασυννοριακή κινητικότητα				την Ελλάδα» και το 4ο Σιδηροδρομικό Πακέτο του 2016..	θετικό αντίκτυπο. Οι προτεινόμενες επενδύσεις είναι είτε έργα υποδομών που βελτιώνουν τη λειτουργία και την αποτελεσματικότητα των διαφόρων μέσων μεταφοράς, είτε έργα που στοχεύουν στην επίλυση θεσμικών και επιχειρησιακών θεμάτων του τομέα των μεταφορών. Επομένως το ΕΣΣΜ καλύπτει την πολυτροπική χαρτογράφηση των υποδομών. Το μοντέλο του ΕΣΣΜ περιλαμβάνει το σιδηρόδρομο ως μέσο μεταφοράς και έχει τη δυνατότητα πρόβλεψης σιδηροδρομικών ροών, επιβατών κι εμπορευμάτων. Η θεώρηση της απελευθέρωσης της αγοράς των σιδηροδρόμων από το ΕΣΣΜ είναι προφανής λόγω και της ύπαρξης στο ΕΣΣΜ πολλών έργων σιδηροδρομικής υποδομής καθώς και σχετικών μέτρων πολιτικής.
				2. Συνάδει με τα στοιχεία του ενοποιημένου εθνικού σχεδίου για την ενέργεια και το κλίμα που σχετίζονται με τις μεταφορές.	Ναι	Για την τεκμηρίωση της κάλυψης του Κριτηρίου 2 εξετάστηκε το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ), οι Τεχνικές Οδηγίες για τα Σχέδια Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων Σ.Φ.Η.Ο., ο Νόμος 4710/2020 για την προώθηση της ηλεκτροκίνησης, η ΚΥΑ 77226/1/2017 για τον καθορισμό και εξειδίκευση των απαιτούμενων λεπτομερειών εφαρμογής και των τεχνικών προδιαγραφών του Εθνικού πλαισίου πολιτικής, για την ανάπτυξη της αγοράς υποδομών εναλλακτικών καυσίμων, καθώς επίσης η τελική έκθεση του ΕΣΣΜ.	Ένας από τους πέντε Στρατηγικούς Στόχους που καθορίζονται στο ΕΣΣΜ είναι η «Εξασφάλιση ενός Περιβαλλοντικά Βιώσιμου τομέα μεταφορών». Στο ΕΣΣΜ προτείνονται Μέτρα τα οποία συμβάλουν σε μεγάλο βαθμό στην επίτευξη του παραπάνω Στρατηγικού Στόχου, καθώς επίσης βρίσκονται σε συμφωνία με τις Προτεραιότητες Πολιτικής για τις μεταφορές που καθορίζονται στο ΕΣΕΚ. Ήδη ισχύει το Εθνικό Πλαίσιο Πολιτικής για την ανάπτυξη της αγοράς Υποδομών Εναλλακτικών Καυσίμων στον τομέα των Μεταφορών και την υλοποίηση των σχετικών υποδομών. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το ΕΣΣΜ

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							(Πυλώνας 9) η χρήση καθαρότερων καυσίμων και ηλεκτρικών οχημάτων πρέπει να προωθηθεί περαιτέρω μέσω της ανάπτυξης ολοκληρωμένης εθνικής στρατηγικής για την ηλεκτροκίνηση. Η απαίτηση αυτή καλύπτεται από τον Νόμο 4710/2020 για την προώθηση της ηλεκτροκίνηση στην Ελλάδα. Επιπλέον, στην απόφαση για την περιβαλλοντική έγκριση του ΕΣΣΜ περιλαμβάνονται συγκεκριμένοι Περιβαλλοντικοί Όροι που είναι σε συνάφεια με τους στόχους του ΕΣΕΚ.
				3. Περιλαμβάνει επενδύσεις σε διαδρόμους του κεντρικού δικτύου του ΔΕΔ-Μ, όπως ορίζονται στον κανονισμό για τη θέσπιση του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη», σύμφωνα με τα αντίστοιχα προγράμματα εργασίας για τους διαδρόμους του κεντρικού δικτύου του ΔΕΔ-Μ.	Ναι	Για την τεκμηρίωση της κάλυψης του Κριτηρίου 3 εξετάστηκε η τελική έκθεση του ΕΣΣΜ, ο Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1153 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη σύσταση της διευκόλυνσης «Συνδέοντας την Ευρώπη», όπως επίσης το τρίτο, το τέταρτο και το πέμπτο Σχέδιο Εργασίας του Ευρωπαϊού Συντονιστή Mathieu Grosch για τον Διάδρομο «Ανατολή/Ανατολική Μεσόγειος» και οι λίστες έργων του 2017, του 2020 και του 2022 για τον εν λόγω Διάδρομο.	Το ΕΣΣΜ περιλαμβάνει σημαντικό αριθμό μέτρων που ανταποκρίνονται στο σχεδιασμό του κεντρικού ΔΕΔ-Μ. Σύμφωνα με την πρόταση για τον Κανονισμό όπου αναφέρονται τμήματα στα οποία δίνεται προτεραιότητα για την ανάπτυξή τους, έξι προκαθορισμένα τμήματα αφορούν την Ελλάδα. Το ΕΣΣΜ περιλαμβάνει στις προτάσεις του μέτρα για τέσσερα από αυτά, με τα τρία να αφορούν διασυνοριακά τμήματα και ένα ελλείποντα κρίκο. Όσον αφορά στο πέμπτο Σχέδιο Εργασίας του Ευρωπαϊού Συντονιστή για τον Διάδρομο «Ανατολή/Ανατολική Μεσόγειος» που δημοσιεύτηκε το 2022, τα μέτρα του ΕΣΣΜ καλύπτουν σε σημαντικό βαθμό τις απαιτήσεις του, και παρά τις καθυστερήσεις που εντοπίστηκαν στην ολοκλήρωση επιμέρους τμημάτων, επιβεβαιώνεται η πρόοδος στην υλοποίηση των σχετικών έργων. Συγκεκριμένα, από τα 68 καθορισμένα έργα υποδομών του πέμπτου Σχεδίου Εργασίας, τα 48 περιλαμβάνονται στο

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							ΕΣΣΜ (14 έργα περιλαμβάνονται ως Μέτρα του ΕΣΣΜ, 26 έργα περιλαμβάνονται στο Σενάριο Βάσης του ΕΣΣΜ καθώς βρίσκονταν κατά την εκπόνησή του είτε σε φάση υλοποίησης, είτε σε φάση ωρίμανσης με εξασφαλισμένη χρηματοδότηση και 8 έργα περιλαμβάνονται στην Περιφερειακή Εξειδίκευση του ΕΣΣΜ).
				4. Για επενδύσεις εκτός των διαδρόμων του κεντρικού δικτύου του ΔΕΔ-Μ, συμπεριλαμβανομένων των διασυνοριακών τμημάτων, εξασφαλίζει τη συμπληρωματικότητα παρέχοντας επαρκή συνδεσιμότητα των αστικών δικτύων, των περιφερειών και των τοπικών κοινοτήτων στο κεντρικό ΔΕΔ-Μ και στους κόμβους του.	Ναι	Για την τεκμηρίωση της κάλυψης του Κριτηρίου 4 εξετάστηκε η τελική έκθεση του ΕΣΣΜ, ο Κανονισμός αριθ. 1315/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί των προσανατολισμών της Ένωσης για την ανάπτυξη του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Logistics και ο Νόμος 4599/2019 «Δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς υποψήφιων οδηγών και οδηγών για τη χορήγηση αδειών οδήγησης οχημάτων, άλλες διατάξεις για τις άδειες οδήγησης και λοιπές διατάξεις».	Το ΕΣΣΜ περιλαμβάνει σημαντικό αριθμό μέτρων που ανταποκρίνονται στο σχεδιασμό του εκτεταμένου ΔΕΔ-Μ. Το ΕΣΣΜ εντοπίζει την κρισιμότητα των διασυνοριακών συνδέσεων της χώρας που αποτελούν την μοναδική χερσαία πύλη για την κεντρική Ευρώπη και περιλαμβάνει επεμβάσεις οδικών και σιδηροδρομικών υποδομών σε δέκα σημεία. Οι επεμβάσεις αυτές αφορούν κυρίως αναβαθμίσεις, αλλά και νέες υποδομές σε σημεία που εντοπίζεται έλλειψη, και καλύπτουν σε ικανοποιητικό βαθμό τις απαιτήσεις ομαλής μεταφορικής ροής μεταξύ των διασυνοριακών περιοχών. Η περαιτέρω σύγκριση των μέτρων του ΕΣΣΜ ανά κατηγορία υποδομών σε αντιπαραβολή με το εκτεταμένο ΔΕΔ-Μ, καταδεικνύει μια σχετικά ικανοποιητική ταύτιση των προτεινόμενων έργων υποδομών στο ΕΣΣΜ με τμήματα εκτός του κεντρικού ΔΕΔ-Μ. Η συμπληρωματικότητα εξασφαλίζεται μέσω προτεινόμενων οδικών παρακάμψεων αστικών περιοχών και βελτίωσης περιφερειακού οδικού δικτύου, αναβάθμισης του σιδηροδρομικού δικτύου και έργων αναβάθμισης περιφερειακών λιμένων

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							και αεροδρομίων.
				5. Εξασφαλίζει τη διαλειτουργικότητα του σιδηροδρομικού δικτύου και, κατά περίπτωση, υποβάλλει εκθέσεις σχετικά με την ανάπτυξη του ERTMS σύμφωνα με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2017/6 της Επιτροπής.	Ναι	Για την τεκμηρίωση της κάλυψης του Κριτηρίου 5 εξετάστηκε η τελική έκθεση του ΕΣΣΜ, το Εθνικό Σχέδιο Εφαρμογής για την Τεχνική Προδιαγραφή Διαλειτουργικότητας «Έλεγχος – χειρισμός και σηματοδότηση του σιδηροδρομικού συστήματος της Ένωσης», το 4ο και 5ο Σχέδιο Εργασίας του Ευρωπαϊού Συντονιστή Mathieu Grosch για τον Διάδρομο Orient/East Med, οι Κανονισμοί 1315/2013 και 2016/919 της ΕΕ και ο Εκτελεστικός Κανονισμός 2017/6, με τις ημερομηνίες θέσης σε λειτουργία όπως μετατέθηκαν με το αρ. πρωτ. MOVE.DDG1.B.1/ MR/ 4055972 [Ref. Ares(2022)3814065-20/05/2022] έγγραφο της ΕΕ.	Τα έργα σιδηροδρομικών υποδομών που προτείνονται στο ΕΣΣΜ διασφαλίζουν τη διαλειτουργικότητα του σιδηροδρομικού δικτύου και την αδιάλειπτη μετακίνηση εμπορευμάτων και επιβατών εντός και εκτός χώρας. Οι προτάσεις έργων που περιλαμβάνουν ανάπτυξη του ευρωπαϊκού συστήματος διαχείρισης της σιδηροδρομικής κυκλοφορίας (ERTMS) ενισχύουν τη μείωση του κόστους λειτουργίας και τη βελτίωση της αποδοτικότητας του συστήματος. Τα προτεινόμενα έργα είναι σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Σχέδιο Ανάπτυξης ERTMS και το Εθνικό Σχέδιο Εφαρμογής πλην της ανάπτυξης της σιδηροδρομικής σύνδεσης προς Ηγουμενίτσα. Στο 4ο Σχέδιο Εργασίας αναφέρεται πως το τμήμα Ηγουμενίτσα - Ιωάννινα – Καλαμπάκα σχεδιάζεται να είναι έτοιμο το 2030. Κατόπιν αλληλογραφίας μεταξύ του ΥΠΥΜΕ και της Γενικής Διεύθυνσης Κινητικότητας και Μεταφορών της ΕΕ, μετατέθηκαν οι ημερομηνίες για τη θέση σε λειτουργία του ERTMS στις τρεις γραμμές του διαδρόμου του κεντρικού δικτύου από το 2020 στο 2022 και στο 2023.
				6. Προάγει την πολυτροπικότητα, εντοπίζοντας τις ανάγκες για τερματικούς σταθμούς συνδυασμένων μεταφορών ή μεταφόρτωσης για φορτία και επιβάτες.	Ναι	Για την τεκμηρίωση της κάλυψης του Κριτηρίου 6 εξετάστηκε η τελική έκθεση του ΕΣΣΜ, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Logistics, ο Νόμος 4302/2014 «Ρύθμιση θεμάτων Εφοδιαστικής και άλλες διατάξεις», ο Νόμος 4712/2020, καθώς επίσης η	Το ΕΣΣΜ περιλαμβάνει έργα υποδομών και ήπια μέτρα, που στοχεύουν στην άμεση ή έμμεση προώθηση της πολυτροπικότητας στις εμπορευματικές και επιβατικές μεταφορές. Τα προτεινόμενα έργα επιβατικών και εμπορευματικών μεταφορών βασίζονται

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						Λευκή Βίβλος Χάρτης πορείας για έναν Ενιαίο Ευρωπαϊκό Χώρο Μεταφορών – Για ένα ανταγωνιστικό και ενεργειακά αποδοτικό σύστημα μεταφορών (COM(2011) 144 τελικό) και ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1315/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.	μεταξύ άλλων στην ανάλυση της ζήτησης και στην κατάρτιση κυκλοφοριακών μοντέλων και ως εκ τούτου στοχεύουν στην κάλυψη των αναγκών για τερματικούς σταθμούς συνδυασμένων μεταφορών ή μεταφόρτωσης εμπορευμάτων σε όλα τα μέσα μεταφοράς (σιδηροδρομικές, οδικές, αεροπορικές και θαλάσσιες μεταφορές). Σχετικά με τις επιβατικές μεταφορές, τα προτεινόμενα μέτρα υποδομών προωθούν τη πολυτροπικότητα, δίνοντας έμφαση σε σιδηροδρομικά έργα και προωθώντας την ανάπτυξη κεντρικού δικτύου υδατοδρομίων. Σχετικά με τις εμπορευματικές μεταφορές διαπιστώνεται ότι τα έργα υποδομών που προτείνονται στο ΕΣΣΜ και σχετίζονται με την πολυτροπικότητα εξυπηρετούν σε μεγάλο βαθμό τις ανάγκες που προέκυψαν από το σχέδιο δράσης της εθνικής στρατηγικής για τα logistics.
				7. Περιλαμβάνει μέτρα σχετικά με τον σχεδιασμό των υποδομών που αποσκοπούν στην προώθηση των εναλλακτικών καυσίμων, σύμφωνα με τα εκάστοτε εθνικά πλαίσια πολιτικής.	Ναι	Για την τεκμηρίωση της κάλυψης του Κριτηρίου 7 εξετάστηκε η τελική έκθεση του ΕΣΣΜ, ο Νόμος 4439/2016 για την ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας 2014/94/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η ΚΥΑ Αριθ. οικ. 77226/1/2017, η Απόφαση Κυβερνητικού Συμβουλίου Αριθ. 4/2019 για την κύρωση του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ), ο Νόμος 4710/2020 και η Απόφαση Α.Π.: ΥΠΕΝ/ΔΜΕΑΑΠ/93764/396 με θέμα «Τεχνικές Οδηγίες για τα Σχέδια	Το ΕΣΣΜ προτείνει έργα σιδηροδρομικών υποδομών, τα οποία μεταξύ άλλων περιλαμβάνουν την εισαγωγή ηλεκτροκίνησης. Επιπλέον, τα περισσότερα προτεινόμενα έργα του ΕΣΣΜ που αφορούν βελτίωση των λιμενικών υποδομών περιλαμβάνουν ανάπτυξη υποδομών παροχής ηλεκτρικής ενέργειας σε χρήστες λιμένων. Η προώθηση της χρήσης ΑΠΕ και δράσεων βελτίωσης Ενεργειακής Απόδοσης στους λιμένες προτείνεται και στο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα. Η εφαρμογή του ήπιου

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων Σ.Φ.Η.Ο.».	μέτρου για την ανανέωση του στόλου των οχημάτων αναμένεται να επιφέρει σημαντικά περιβαλλοντικά οφέλη, συνεισφέροντας στην περιβαλλοντική βιωσιμότητα των οδικών μεταφορών. Σχετικά με την προώθηση καθαρότερων καυσίμων και ηλεκτρικών οχημάτων το ΕΣΣΜ προτείνει την ανάπτυξη ολοκληρωμένης εθνικής στρατηγικής για την ηλεκτροκίνηση, η οποία καλύπτεται από τον Νόμο 4710/2020, το Εθνικό Πλαίσιο Πολιτικής, το ΕΣΕΚ και τη σχετική απόφαση του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
				8. Παρουσιάζει τα αποτελέσματα της εκτίμησης των κινδύνων για την οδική ασφάλεια σύμφωνα με τις υφιστάμενες εθνικές στρατηγικές οδικής ασφάλειας, καθώς και χαρτογράφηση των οδών και των τμημάτων που επηρεάζονται με ιεράρχηση των αντίστοιχων επενδύσεων.	Ναι	Για την τεκμηρίωση της κάλυψης του Κριτηρίου 8 εξετάστηκε η τελική έκθεση του ΕΣΣΜ, το Στρατηγικό Σχέδιο Οδικής Ασφάλειας 2011-2020, το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Οδικής Ασφάλειας 2021-2030, οι χάρτες επικινδυνότητας του Ευρωπαϊκού έργου (CEF 2014-2020) SLAIN (D1.3 Risk Map Greece), οι Μελέτες Επεμβάσεων Βελτίωσης Οδικής Ασφάλειας (MEBOA) που έχει εκπονήσει η Εγνατία Οδός Α.Ε., καθώς επίσης το SWD (2019) 283 final που αφορά το πλαίσιο πολιτικής της ΕΕ για την οδική ασφάλεια 2021-2030 και η Λευκή Βίβλος για τις Μεταφορές (COM(2011) 144 τελικό).	Το ΕΣΣΜ στοχεύει στη βελτίωση της οδικής ασφάλειας, προτείνοντας συγκεκριμένα μέτρα οδικών υποδομών και ήπια μέτρα. Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις μεταξύ άλλων αφορούν οδικά τμήματα που από τους χάρτες του έργου SLAIN κρίνονται επικίνδυνα. Το ΕΣΣΜ και η Περιφερειακή Εξειδίκευση συγκλίνουν με τις δράσεις του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Οδικής Ασφάλειας 2021-2030, το οποίο αποτελεί τον κεντρικό σχεδιασμό για την αναβάθμιση της οδικής ασφάλειας σε εθνικό επίπεδο. Υιοθετείται το "Όραμα Μηδέν" για τα οδικά ατυχήματα, θέτοντας τον μακροπρόθεσμο στόχο για μηδενισμό των θανατηφόρων ατυχημάτων έως το 2050 και ενδιάμεσο στόχο τη μείωση των νεκρών και των σοβαρά τραυματιών κατά 50% έως το 2030. Η βελτίωση του επιπέδου οδικής ασφάλειας επιδιώκεται επίσης μέσω

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>έργων που επεμβαίνουν σε σημεία και τμήματα του δικτύου που έχουν αναγνωρισθεί ως επικίνδυνα σύμφωνα με τις μελέτες που της ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ ΑΕ. Υλοποιήθηκαν 60 μελέτες στις 13 Περιφέρειες της χώρας και μελετήθηκαν οδικά τμήματα μήκους 15.000 χλμ. Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις αφορούν σε περίπου 7.000 επικίνδυνες θέσεις, σε 2.500χλμ. οδικού δικτύου και καλύπτουν 80 οδικούς άξονες του εθνικού και επαρχιακού δικτύου.</p>
				<p>9. Παρέχει πληροφορίες για τους χρηματοδοτικούς πόρους που αντιστοιχούν στις σχεδιαζόμενες επενδύσεις και που απαιτούνται για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης των υφιστάμενων και σχεδιαζόμενων υποδομών.</p>	<p>Ναι</p>	<p>Για την τεκμηρίωση της κάλυψης του Κριτηρίου 9 εξετάστηκε το ΕΣΣΜ και συγκεκριμένα η τελική του έκθεση (Παραδοτέο 8), η τεχνική έκθεση για την παρουσίαση και την αξιολόγηση των προτάσεων (Παραδοτέο 5) και το σχέδιο προγραμματισμού (Παραδοτέο 9). Επιπλέον, εξετάστηκε ο Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και η εθνική νομοθεσία για την αρμοδιότητα και την χρηματοδότηση των εμπλεκόμενων φορέων.</p>	<p>Το εκτιμώμενο κόστος για την υλοποίηση των σχεδιαζόμενων υποδομών που προτείνονται στο ΕΣΣΜ έχει προσδιοριστεί αναλυτικά. Αντίστοιχα, και οι προτεινόμενοι χρηματοδοτικοί πόροι για την κάλυψη αυτού του κόστους έχουν προσδιοριστεί και αναλυθεί. Επίσης, διαπιστώνεται ότι για κάθε κατηγορία έργων υπάρχει εκτίμηση για το κόστος λειτουργίας και συντήρησης. Επιπλέον, μέσω του εθνικού σκέλους του ΠΔΕ αλλά και με την εφαρμογή του προβλεπόμενου μέτρου (RI-Soft 2) σχετικά με την ανάπτυξη και υλοποίηση μηχανισμού εξασφάλισης πόρων για συντήρηση του οδικού δικτύου, εξασφαλίζονται οι απαραίτητοι πόροι.</p> <p>Όλοι οι αρμόδιοι φορείς για τη συντήρηση και λειτουργία των υποδομών έχουν προβλέψει στο αντίστοιχο Πρόγραμμα Ανάπτυξης, Τομεακό ή Περιφερειακό, σχετικές δράσεις για τη χρηματοδότηση μέσω του ΠΔΕ της βελτίωσης/συντήρησης και του εκσυγχρονισμού των λιμενικών,</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							σιδηροδρομικών, οδικών υποδομών καθώς και των υποδομών αερομεταφορών.
4.1. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας	ΕΚΤ+	ESO4.1. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικά αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας.	Ναι	Εφαρμόζεται στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας βάσει των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση, το οποίο περιλαμβάνει: 1. Ρυθμίσεις για τη διενέργεια κατάρτισης προφίλ των ατόμων που ζητούν εργασία και την εκτίμηση των αναγκών τους.	Ναι	<p>- ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (2022-2030)</p> <p>- Εκσυγχρονισμός ΔΥΠΑ-Επανασχεδιασμός Επιχειρησιακού Μοντέλου</p> <p>- Εγκύκλιος ΔΥΠΑ 80228/12.11.2018 : καθολική εφαρμογή νέας μεθοδολογίας ανάλυσης προφίλ ανέργων https://www.oaed.gr/eksatomikefimenh-proseggish</p> <p>- ΦΕΚ 1236/Β'/04.04.2018 «Αποσαφήνιση των υποχρεώσεων των εγγεγραμμένων ανέργων στα Μητρώα του ΟΑΕΔ σε αμοιβαιότητα προς τις υποχρεώσεις του ΟΑΕΔ έναντι αυτών»</p> <p>- Οδηγίες για την εφαρμογή της μεθοδολογίας Profiling και σύνταξη νέου ΑΣΔ στο πλαίσιο του πιλοτικού προγράμματος ΚΠΑ2 Ελευσίνα</p>	<p>Με τον εκσυγχρονισμό του ΟΑΕΔ, νυν ΔΥΠΑ, έχει ολοκληρωθεί και εφαρμόζεται στα ΚΠΑ2 η νέα μεθοδολογία ανάλυσης προφίλ σε όλους τους νέους εγγεγραμμένους ανέργους καθώς και στις περιπτώσεις των ήδη εγγεγραμμένων ανέργων, για τους οποίους απαιτείται είτε η δημιουργία, είτε η επικαιροποίηση του Ατομικού Σχεδίου Δράσης (ΑΣΔ στο εξής) τους. Η καθολική εφαρμογή της νέας μεθοδολογίας κατηγοριοποίησης ανέργων με βάση χαρακτηριστικά (Profiling), τέθηκε σε εφαρμογή στις 19.11.2018.</p> <p>Με την καθολική εφαρμογή διαδικασίας profiling και ΑΣΔ, που ψηφιοποιούνται, παρέχονται διαρκώς από τους εργασιακούς συμβούλους στον άνεργο υπηρεσίες ένταξης κι επανένταξης στην αγορά εργασίας και προτάσεις απασχόλησης. Αξιοποιούν επίσης τον Μηχανισμό Διάγνωσης Αναγκών στην Αγορά Εργασίας (ΜΔΑΑΕ στο εξής) που έχει συμπεριληφθεί στο νέο πλαίσιο της Ε.Ε.Κ. με τη χρήση του στο σχεδιασμό νέων ειδικοτήτων επαγγελματικής κατάρτισης ή/και την τροποποίηση/κατάργηση υφισταμένων, ενώ προβλέπεται να αξιοποιείται από όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης.</p>
				2. Πληροφορίες σχετικά με τις νέες θέσεις εργασίας και τις ευκαιρίες απασχόλησης,	Ναι	- ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (2022-2030)	- Ο ΜΔΑΑΕ συγκεντρώνει και επεξεργάζεται δεδομένα & αναλύσεις για την εξέλιξη επαγγελματών &

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.		<ul style="list-style-type: none"> - Ν. 4921/2022, ΦΕΚ 75/ Α'/18.04.2022, τροπ. Ν. 4940/2022 άρ. 57 παρ.2 μεταφορά ΜΔΑΑΕ σε ΥΠΕΚΥ & αναβάθμιση - Εκσυγχρονισμός ΔΥΠΑ, όπ.π. - Ν. 4837/2021 (178/Α), μέρος ΣΤ - Στρατηγική για την Αναβάθμιση των Δεξιοτήτων του Εργατικού Δυναμικού και τη Διασύνδεσή του με την Αγορά Εργασίας - Μεταρρύθμιση ΣΕΚ: - Ν. 4763 ΦΕΚ Α 254/ 21.12.2020, Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης & ΔΒΜ...» όπως τροποποιήθηκε & ισχύει ΥΑ Κ3/37244 - ΦΕΚ 3703/13-7-2022 Υ.Α Εξειδίκευση κριτηρίων για επιλεξιμότητα παρ 	<p>κλάδων οικονομικής δραστηριότητας, για την προσφορά & ζήτηση δεξιοτήτων στην αγορά εργασίας.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Η Στρατηγική για την Αναβάθμιση των Δεξιοτήτων στοχεύει στη διαμόρφωση πλαισίου για τη διάγνωση των αναγκών της αγοράς εργασίας σε δεξιότητες, την πρόβλεψη αναγκών στο εγγύς και μεσοπρόθεσμο μέλλον, την αξιοποίηση και προσαρμογή των δράσεων ΣΕΚ, ώστε το εργατικό δυναμικό να αποκτά ή να αναβαθμίζει επίκαιρες δεξιότητες. - Η ΔΥΠΑ με διαδικασίες ανίχνευσης ειδικοτήτων και αναγκών των επιχειρήσεων, με έμφαση σε evidence-based δράσεις, τους δίνει την ευκαιρία να προγραμματίζουν προσλήψεις που πραγματικά χρειάζονται και να επωφελούνται των κινήτρων που παρέχουν τα προγράμματα απασχόλησης. - Εφαρμόζονται σύστημα Σχεδιασμού και Διαχείρισης της υλοποίησης συγχρ/μενων προγραμμάτων μη τυπικής μάθησης, ΣΕΚ & Γενικής Εκπαίδευσης Ενηλίκων (ΓΕΕ) με νέο πλαίσιο προδιαγραφών για το σχεδιασμό & την υλοποίηση στο ΕΚΤ+. - Εφαρμόζεται από το ΥΠΑΙΘ νέο θεσμικό πλαίσιο για το Εθνικό Σύστημα ΕΕΚ & ΔΒΜ σε συνεργασία με συναρμόδια Υπουργεία & κατόπιν διαβούλευσης με κοινωνικούς εταίρους.
				3. Ρυθμίσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση, η παρακολούθηση	Ναι	- ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (2022-2030), βλ.	Βάσει του Ν. 4921/2022 και της Εθνικής Στρατηγικής προβλέπεται η συστηματικότερη εμπλοκή των

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				και η επανεξέτασή του διενεργούνται σε στενή συνεργασία με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη.		<p>7.2. Αρχές και Διαδικασίες Διακυβέρνησης</p> <p>- Ν. 4921/2022, ΦΕΚ 75/ Α' /18.04.2022, αρ. 27, παρ. 6</p> <p>- ΦΕΚ 562/7.7.2022, Υ.Α. Ορισμός μελών στο Εθνικό Συμβούλιο Δεξιοτήτων Εργατικού Δυναμικού της ΔΥΠΙΑ</p> <p>- ΦΕΚ 3649/11.07.2022, Υ.Α. Προσδιορισμός μεθοδολογίας για τη συνεργασία μεταξύ Μ.Ε.Κ.Υ., κοινωνικών εταίρων και λοιπών φορέων στο πλαίσιο του ΜΔΑΑΕ</p> <p>- ΦΕΚ ΥΟΔΔ, 24.02.2021, 130, Αριθμ. Κ3/20145, Συγκρότηση και ορισμός μελών του Κεντρικού Συμβουλίου Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης</p>	<p>κοινωνικών εταίρων στο σχεδιασμό, την υλοποίηση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των δράσεων ενίσχυσης της απασχόλησης και ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού και η ενδυνάμωση της επάρκειάς τους.</p> <p>Ενισχύεται η συνεργασία ΔΥΠΙΑ με κοινωνικούς εταίρους και εκπροσώπους της αγοράς μέσω του Εθνικού Συμβουλίου Δεξιοτήτων Εργατικού Δυναμικού με συμμετοχή και δικαίωμα ψήφου. Σε τακτικές συνεδριάσεις δύναται να συμμετέχουν και άλλοι φορείς με αρμοδιότητες αντίστοιχες των θεμάτων που συζητούνται κάθε φορά χωρίς δικαίωμα ψήφου.</p> <p>Επίσης, με απόφαση Υπουργού ΕΚΥ προσδιορίζεται η μεθοδολογία βάση της οποίας γίνεται η συνεργασία της Μ.Ε.Κ.Υ., κοινωνικών εταίρων και λοιπών φορέων με σκοπό συλλογή στοιχείων και ανταλλαγή απόψεων. Η διάγνωση των αναγκών για δεξιότητες στην αγορά εργασίας γίνεται σε εθνικό, τομεακό και τοπικό επίπεδο με τη μελέτη των διαθέσιμων στοιχείων και σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους.</p> <p>Επιπλέον, όλοι οι συναρμόδιοι φορείς μεταξύ των οποίων είναι και το ΥΠΕΚΥ συμμετέχουν στο ανώτατο όργανο Διακυβέρνησης ΕΕΚ & ΔΒΜ που είναι το ΚΣΕΕΚ του ΥΠΑΙΘ.</p>
				4. Ρυθμίσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την επανεξέταση των ενεργητικών πολιτικών για	Ναι	- ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (2022-2030), οριζόντιος άξονας 2	Σύμφωνα με τη Στρατηγική ΕΠΑ η διακυβέρνηση βασίζεται στην ενδυνάμωση των εμπλεκόμενων για την αποτελεσματική εφαρμογή των

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				την αγορά εργασίας.		- Ν. 4921/2022, ΦΕΚ Τεύχος Α' 75/18.04.2022	<p>πολιτικών, εισάγει συνολική προσέγγιση σχεδιασμού, παρακολούθησης & αξιολόγησης βάση δεδομένων, ενισχύοντας υφιστάμενους μηχανισμούς παρακολούθησης της αγοράς εργασίας με νέα εργαλεία.</p> <p>Τους 2 κύριους πυλώνες Διακυβέρνησης ΕΠΑ αποτελούν η ΓΓ Ενίσχυσης της Απασχόλησης & η ΕπΠα της Στρατηγικής που αποτελείται από αρμόδιους ΓΓ, ΔΥΠΑ, εμπλεκόμενα Υπουργεία, δημόσιες αρχές που διαχειρίζονται συναφείς πόρους, κοιν.εταίρους, Αυτοδιοίκηση κ.α.</p> <p>Η ΕπΠα της Στρατηγικής στηρίζει την υλοποίηση, την παρακολούθηση της προόδου & του βαθμού επίτευξης των στόχων της και τον συντονισμό μεταξύ των εμπλεκόμενων με στόχο την επίτευξη συνεργειών. Η Εθνική Στρατηγική επικαιροποιείται κάθε 2 χρόνια.</p> <p>Συμπληρωματικά, η ΔΥΠΑ διαθέτει σύστημα παρακολούθησης & αξιολόγησης των προγραμμάτων της βάση συστάσεων της WBank, που διαλειτουργεί με λοιπά συστήματα προκειμένου να ενημερώνει σε πραγματικό χρόνο δείκτες επίδοσης των προγραμμάτων σε όρους στόχευσης πολιτικών, απασχολησιμότητας ωφελουμένων & ανθεκτικότητάς τους στην αγορά εργασίας.</p>
				5. Όσον αφορά τις παρεμβάσεις για την απασχόληση των νέων, τεκμηριωμένες και στοχοθετημένες διαδρομές για	Ναι	- ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ 2021-2027, Σχέδιο Δράσης για την ενισχυμένη εγγύηση για την νεολαία	Η Στρατηγική για την απασχόληση των Νέων 2021-2027 στο πλαίσιο της Ενίσχυσης των Εγγυήσεων για τη Νεολαία θέτει την ενίσχυση της

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				<p>τους νέους που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης, οι οποίες περιλαμβάνουν μέτρα προσέγγισης και βασίζονται σε ποιοτικά κριτήρια, λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων για ποιοτικά προγράμματα μαθητείας και πρακτικής άσκησης, στο πλαίσιο εφαρμογής των προγραμμάτων εγγύησης για τη νεολαία.</p>		<p>- Στρατηγικό Σχέδιο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας 2022-2024 - Ν. 4921/2022, ΦΕΚ Τεύχος Α' 75/18.04.2022 - ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (2022-2030), Στρατηγικός Άξονας 2 Ενίσχυση της Νεανικής Απασχόλησης - Στρατηγική για την Αναβάθμιση των Δεξιοτήτων του Εργατικού Δυναμικού και τη Διασύνδεσή του με την Αγορά Εργασίας - Ν. 4826/2021</p>	<p>απασχόλησης και της απασχολησιμότητας των Νέων ως το κυριότερο εργαλείο για την εργασιακή και οικονομική ένταξη τους, ανάμεσα στους οποίους και αυτοί από ευάλωτες κοινωνικές ομάδες και όσοι βρίσκονται αντιμέτωποι με την εργασιακή επισφάλεια και τον κίνδυνο εργασιακού και κοινωνικού αποκλεισμού. Η υιοθέτηση εξατομικευμένης προσέγγισης των νέων αποτελεί κεντρικό στοιχείο των προτεινόμενων πολιτικών και δράσεων.</p> <p>Σε συνέχεια της διάγνωσης προβλημάτων και των προκλήσεων η Στρατηγική διαρθρώνεται σε 6 Άξονες:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Εντοπισμός, Προσέγγιση και Καθοδήγηση 2 Απόκτηση και Ανάπτυξη Δεξιοτήτων 3 Προώθηση στην Απασχόληση 4 Ισότιμες Ευκαιρίες Πρόσβασης στην Απασχόληση 5 Ενίσχυση της Νεανικής Επιχειρηματικότητας 6 Βελτίωση του πλαισίου Διακυβέρνησης <p>Η διακυβέρνηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση της Στρατηγικής των Νέων εντάσσεται στο συνολικότερο Σύστημα Διακυβέρνησης των ΕΠΑ με τη συγκρότηση ειδικής και κατάλληλα στελεχωμένης Ομάδας Δράσης για τον εξειδικευμένο συντονισμό, διοίκηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση της υλοποίησης της.</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
4.3. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλα τα επίπεδα	EKT+ EΤΠΑ	ESO4.6. Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες ESO4.7. Προώθηση της	Ναι	Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης, το οποίο περιλαμβάνει: 1. Τεκμηριωμένα συστήματα πρόγνωσης και πρόβλεψης των αναγκών σε δεξιότητες.	Ναι	1. Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας N. 4921/2022, Κεφ. Δ', αρθ. 29-32 2. EEK & ΔBM: N.4763/2020 & K3/20145 N.4763/2020, ΥΑ Κ3/37244 Άρθ. 32 παρ. 2 N.4763/2020 Παρ.2 περ.2 άρθ. 50 N.4763/2020 N.4763/2020 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει ΥΑ Κ3/37244 3. Α'θμια & Β'θμια Εκπαίδευση: Ιχνηλάτηση Σχολικών και Εργασιακών Διαδρομών μέσω Παρατηρητηρίου Μετάβασης Άρθ. 91 N.4763/2020 Άρθ.27 N. 4823/2021 4. Τριτοβάθμια Εκπαίδευση: Άρθ. 10 παρ. 2 N. 4653/2020 Άρθ. 208 N. 4957/2022	1. Αναβάθμιση Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας, συνέργειες με Παρατηρητήρια. Το ΥΠΕΚΥ υποκαθιστά το ΕΙΕΑΔ σε κάθε μνημόνιο συνεργασίας που έχει συναφθεί με άλλο Υπουργείο ή δημόσιο φορέα. 2. Κεντρικό Συμβούλιο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΚΣΕΕΚ) Κεντρική Επιστημονική Επιτροπή (ΚΕΕ) Συμβούλια Σύνδεσης με την Παραγωγή και την Αγορά Εργασίας (ΣΣΠΑΕ) σε κάθε περιφέρεια της χώρας Κλαδικά Συμβούλια Δεξιοτήτων Γραφεία Επαγγελματικής Ανάπτυξης και Σταδιοδρομίας (ΓΕΑΣ) σε κάθε ΙΕΚ. Παρατηρητήριο Μετάβασης (ΙΕΠ-ΥΠΕΚΥ) Παρατηρητήριο Μετάβασης των Αποφοίτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης προς την Αγορά Εργασίας (ΕΟΠΠΕΠ-ΥΠΕΚΥ) 3. Ιχνηλάτηση Σχολικών και Εργασιακών Διαδρομών μέσω Παρατηρητηρίου Μετάβασης. Θεσμοθετήθηκε ο ορισμός Υπεύθυνου Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού σε κάθε Διεύθυνση Β'θμιας Εκπαίδευσης.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		διά βίου μάθησης, ιδίως των ευέλικτων ευκαιριών αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανειδίκευσης για όλους, λαμβανομένων υπόψη των επιχειρηματικών και των ψηφιακών δεξιοτήτων, καλύτερη πρόβλεψη των αλλαγών και των νέων απαιτήσεων για δεξιότητες με βάση τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, διευκόλυνση των μεταβάσεων σταδιοδρομίας και προώθηση της επαγγελματικής κινητικότητας RSO4.2. Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς					4. Μονάδα Υποστήριξης Φοιτητών Ανάπτυξη Συστήματος Παρακολούθησης της πορείας φοιτητών και αποφοίτων στην αγορά εργασίας Μνημόνια Συνεργασίας: • ΕΘΑΕΕ-ΕΙΕΑΔ (νυν ΜΕΚΥ) • ΕΟΠΠΕΠ- ΕΙΕΑΔ (νυν ΜΕΚΥ) για τροφοδοσία Μηχανισμού με τα απαραίτητα δεδομένα. • Εκπόνηση μελέτης από ΕΘΑΑΕ.
				2. Μηχανισμούς παρακολούθησης των αποφοίτων και υπηρεσίες ποιοτικής και αποτελεσματικής καθοδήγησης για εκπαιδευόμενους κάθε ηλικίας.	Ναι	Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας Ν. 4921/2022, Κεφ. Δ', αρθ. 29-32 ΕΕΚ & ΔΒΜ: Ν.4763/2020 ΥΑ Κ3/20145 Ν.4763/2020, ΥΑ Κ3/37244 Άρθ.155 παρ.1 Ν.4763/2020 Άρθ.32 παρ.2 Ν.4763/2020 Άρθ.71 παρ.2 Ν.4763/2020 Άρθ.1 Ν.4763/2020 Άρθ.94 Ν. 4823/2021 Α'θμια Β'θμια Εκπαίδευση: Άρθ. 91 Ν.4763/2020, Άρθ. 11 Ν.4823/2021 Άρθ. 1 Ν.4692/2020, ΥΑ Φ.7/79511/ΓΔ4/2020 Τριτοβάθμια Εκπαίδευση:	-Αξιοποίηση Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς Εργασίας λαμβάνοντας υπόψη Σύσταση Συμβουλίου (2017/С 423/01) -Συνέργειες Παρατηρητηρίου Μετάβασης αποφοίτων ΕΕΚ & Παρατηρητηρίου Μετάβασης για τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση Κεντρικό Συμβούλιο ΕΕΚ Κεντρική Επιστημονική Επιτροπή Συμβούλια Σύνδεσης με την Παραγωγή και την Αγορά Εργασίας σε κάθε περιφέρεια ΓΕΑΣ σε κάθε ΙΕΚ ΕΟΠΠΕΠ: Θέματα επαγ. προσ. και συμβουλευτικής, Παρατηρητήριο Μετάβασης Αποφοίτων Επαγγ. Εκπαίδευσης & Κατάρτισης προς την Αγορά Εργασίας VET Reform με ενσωμάτωση συστήματος παρακολούθησης της

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, συμπεριλαμβανομένων της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης				Αρθ. 208 Ν. 4957/2022 Ν.4653/2020 Αρθ.7, παρ. ε Ν.4653/2020 Αρθ.8 παρ. 1 σημ. δ Ν.4653/2020	επαγγελματικής πορείας των αποφοίτων Επαγγελματικός προσανατολισμός σε ΚΔΒΜ Συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΣΔΕ Υπεύθυνοι Διασύνδεσης με Μαθητεία (ΕΝΕΕΓΥΛ) -Γραφεία Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού (ΓΡΑΣΥΠ) Θεματική Επ.Προσ. στα Εργαστήρια Δεξιοτήτων και για ειδικά σχολεία - ΚΕΔΑΣΥ -Μονάδα Υποστήριξης Φοιτητών 29 μελέτες (2011-18) από ΑΕΙ για την πορεία αποφοίτων, Έκθεση και ανάπτυξη ενιαίων μεθοδολογιών και εργαλείων από ΕΘΑΑΕ Διαλειτουργικότητα ΠΣ ΕΘΑΑΕ/ Μονάδων Υποστήριξης Φοιτητών Παρακολούθηση αποφοίτων στην αγορά εργασίας/ΑΣ και ΣΑΠ ΕΘΑΑΕ Μνημόνιο ΕΘΑΑΕ-ΕΙΕΑΔ(νυν ΜΕΚΥ).
				3. Μέτρα για τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης και της συμμετοχής σε ποιοτική, οικονομικά προσιτή, συναφή, χωρίς διακρίσεις και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής της, καθώς και της απόκτησης βασικών ικανοτήτων σε όλα τα επίπεδα, συμπεριλαμβανομένης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.	Ναι	ΥΑ Φ12/657/70691/Δ1 Ν 4547/2018 Ν. 4823/2021 Ν 3879/2010 ΚΥΑ 180647/ΓΔ4 Ν 4415/2016 Ν 4692/2020 Ν4763/2020	- Παροχή ίσων ευκαιριών στην εκπαίδευση (ΔΣ, προσχολική, ΣΔΕ) - Βελτίωση της πρόσβασης στην εκπαίδευση και της πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς, μείωση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων, των διακρίσεων και της ΠΕΣ, (Παρατηρητήριο ΙΕΠ, ΤΥ – ΖΕΠ εντός του πλαισίου του σχολείου, ΔΥΕΠ,

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						<p>N 4521/2018 N 4604/2019 YA Φ1/101891/Δ1/2021 Φ1/ 60388 /Δ1/2021 Φ1/140282/Δ1/2021 Φ1/117458/Δ1/2021 Φ1/ 127545 /Δ1/2021 YA ΦΕΚ Β΄ 4710/2021/126316/Δ2/2021 KYA 157811/K1 N 4009/2011 YA Φ5/68535/B3 YA Φ5/114196/B3 KYA 140832/Z1 KYA 137998/Z1 N 4653/2020 N 4823/2021 N 3699/2008 YA 17812/Γ6 YA 108474/Γ6 YA Φ7/155762 KYA 3691 YA 142524/ΓΔ4 YA 127895/Δ1 N 4807/2021 N 4452/2017 YA Φ9/137984/ΓΓ4 YA 126251/A5</p>	<p>ενισχυτική, ψυχολόγοι, ελληνομάθεια, υποτροφίες, ΚΒΔΜ, ΚΕΔΙΒΙΜ, Πλαίσιο Ποιότητας Μαθητείας, Χαρτογράφηση, Επιτροπές ΥΠΑΙΘ για φυσική και ψηφιακή προσβασιμότητα, Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας)</p> <p>- Συμπεριληπτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση μαθη-τών με αναπηρία ή και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (πα-ράλληλη, ΤΕ, ΣΜΕΑΕ, ΣΔΕΥ/ΕΔΥ, ΚΕΔΑΣΥ, προσβάσιμο, ΙΕΚ ΕΑ-Ε, φοιτητές ΑμεΑ)</p> <p>- Απόκτηση δεξιοτήτων (εργαστήρια δεξιοτήτων, αγγλική στο νηπιαγωγείο, ΚΠπ, ΚΠγ, Τράπεζα Θεμάτων, μαθητεία ΕΠΑΛ, Πρότυπα/Πειραματικά σχολεία, ΕΠΑΛ, ΙΕΚ)</p> <p>- Αναβάθμιση της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση (ΜΟΔΙΠ/ΕΘΑΑΕ)</p> <p>- ΚΔΑΠ, Child Guarantee, Προώθηση και υποστήριξη παιδιών για την ένταξή τους στην προσχολική εκπαίδευση για παιδιά σε ανάγκη και ιδιαίτερα ευάλωτα παιδιά, Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						<p>ΥΑ 48456/Α5 ΥΑ Κ3/20145 ΥΑ Κ3/37244 ΥΑ Φ.31/94185/Δ1 Ν. 4756/2020</p>	
				<p>4. Μηχανισμό συντονισμού που να καλύπτει όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, και σαφή ανάθεση αρμοδιοτήτων μεταξύ των σχετικών εθνικών ή/και περιφερειακών φορέων.</p>	Ναι	<p>Ομάδα Συντονισμού (βάσει του άρθρου 50 του Ν. 4777/2021, ΦΕΚ 25/Α) και Τεχνική Γραμματεία Α΄ΒΑΘΜΙΑ-Β΄ΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΔ 18/2018 Ν. 4142/2013 Ν. 4547/2018 (ΦΕΚ 102/Α) Ν. 4692/2020 (ΦΕΚ 111/Α) Ν. 4547/2018 Ν.4763/2020 Ν. 3966/2011 ΕΕΚ - ΔΒΜ Ν.4763/2020 Κ.Σ.Ε.Ε.Κ. ΥΑ Κ3/20145 Κ.Ε.Ε. ΥΑ Κ3/37244 Ν.4763/2020 ΥΑ 162971/Δ6/30-6-2020 Ν. 4692/2020 ΥΑ 6603/ΓΔ4/20-1-2021 Ν.4763/2020 ΥΑ 6603/ΓΔ4/20-1-2021</p>	<p>Για τον Συντονισμό της Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Δια Βίου Μάθησης και Νεολαίας εφαρμόζονται μέτρα σε όλα τα επίπεδα ως εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Υπουργός -Δύο Υφυπουργοί Α΄βάθμιας, Β΄βάθμιας Εκπαίδευσης & Ειδικής Αγωγής και Ανώτατης Εκπαίδευσης - Τρεις Γενικές Γραμματείες - Συγκροτείται Ομάδα Διατομεακού Συντονισμού ΥΠΑΙΘ (3 ΓΓ, ΙΕΠ, ΕΟΠΠΕΠ, ΙΤΥΕ ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ, ΙΚΥ, ΑΔΙΠΠΔΕ, ΕΘΑΑΕ) - Τεχνική Γραμματεία <p>(υποστήριξη από ΕΔ ΕΣΠΑ Τομέα Παιδείας)</p> <p>Α΄ΒΑΘΜΙΑ-Β΄ΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΓΓ Α΄βάθμιας Β΄βάθμιας Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής • Αρχή Διασφάλισης Ποιότητας • ΙΕΠ • ΙΤΥΕ Διόφαντος <p>ΕΕΚ και ΔΒΜ</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						<p>ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΘ.Α.Α.Ε. Ν.4653/2020 Σ.Α.Π. Ν.4653/2020 Ν. 4812/2021 Ν. Ν.4653/2020 Ν. 4485/2017 Ν. 4957/2022</p>	<p>Στρατηγικό Σχέδιο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας 2022-2024</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΓΓ ΕΕΚ ΔΒΜ & Ν. • Εθνικό Σύστημα ΕΕΚ • ΚΣΕΕΚ (διατομεακό/διυπουργικό) • Κ.Ε.Ε. • Κλαδικά Συμβούλια Δεξιοτήτων • ΣΠΑΑΕ • ΕΟΠΠΕΠ <p>ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΓΓ Ανώτατης Εκπαίδευσης • Εθνική Αρχή Ανωτ. Εκπαίδευσης (Στρατηγική, Συμφωνίες προγραμματισμού ΑΕΙ) • Ανώτ. Συμβούλιο και Συμβούλιο Αξιολόγησης και Πιστοποίησης με συμμετοχή κοινωνικών εταίρων • Μονάδα Στρατηγικού Σχεδιασμού σε κάθε ΑΕΙ
			5. Ρυθμίσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την επανεξέταση του στρατηγικού πλαισίου πολιτικής.		Ναι	<p>Ομάδα Διατομεακού Συντονισμού ΥΠΑΙΘ και Τεχνική Γραμματεία βάσει του αρθ. 50, Ν4777/2021</p> <p>Α/ΘΜΙΑ-Β/ΘΜΙΑ ΠΔ 18/2018</p> <p>ΑΔΙΠΠΔΕ: Ν. 4142/2013, Ν. 4547/2018</p> <p>ΙΕΠ: Ν 3966/2011, Ν4547/2018, Ν4692/2020</p> <p>Αξιολόγηση: Ν4692/2020, ΥΑ6603/ΓΔ4,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Μέτρα για την παρακολούθηση /αξιολόγηση /αναθεώρηση Στρατηγικού πλαισίου πολιτικής ΥΠΑΙΘ: - Ομάδα Διατομεακού Συντονισμού ΥΠΑΙΘ: συντονισμός/ διασφάλιση συνέργειας πολιτικών, παρακολούθηση υλοποίησης Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου ΥΠΑΙΘ - Τεχνική Γραμματεία: Οργανωτική και τεχνική υποστήριξη - ΕΔ ΕΣΠΑ Τομέα Παιδείας ή άλλη

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						<p>ΥΑ 108906/ΓΔ4 N4763/2020 N4823/2021 N5014/2023 ΕΕΚ-ΔΒΜ N4763/2020 ΥΑ Κ3/20145 ΥΑ Κ3/37244 N.4763/2020 ΣΣΠΑΕ: ΥΑ Κ3/37062, Κ3/37153,Κ3/36953,Κ3/37035,Κ3/37046,Κ3/37053,Κ3/37089,Κ3/37137,Κ3/37119,Κ3/37074,Κ3/37096,Κ3/37111,Κ3/37062 ΕΟΠΠΕΠ N. 4921/2022 ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΘΑΑΕ:Ν4653/2020 ΣΑΠ: Ν4653/2020 Οδηγός Πιστοποίησης</p>	<p>κατάλληλη υπηρεσία: Εν δυνάμει ιοικητική υποστήριξη</p> <ul style="list-style-type: none"> ΑΔΙΠΠΑΕ: Παρακολούθηση, αξιολόγηση και μεταξιολόγηση εκπαιδευτικού συστήματος, Διαμόρφωση κριτηρίων και δεικτών (ετήσια έκθεση) ΙΕΠ: Εισήγηση θεματικών αξόνων και κριτηρίων αξιολόγησης εκπαιδευτικού έργου/σχολικών μονάδων/εκπαιδευτικών (ετήσια έκθεση) Γενική Γραμματεία ΕΕΚ ΔΒΜ & Ν Κ.Σ.Ε.Ε.Κ Κεντρική Επιστημονική Επιτροπή Κλαδικά Συμβούλια Δεξιοτήτων ΣΠΑΑΕ ανά Περιφέρεια Ανώτατο Συμβούλιο: Έγκριση Ετήσιας Έκθεσης για την ποιότητα της Αν. Εκπαίδ. Συμβούλιο Αξιολόγησης και Πιστοποίησης: Διαμόρφωση, τυποποίηση διαδικασιών και δεικτών σύμφωνα με Ευρωπ. πρότυπα και ΕΧΑΕ, Αξιολόγηση ΑΕΙ, πιστοποίηση ΠΣ. Ενίσχυση της ελκυστικότητας της ΕΕΚ Προγράμματα κατάρτισης ΥΠΕΚΥ Στρατηγική για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού και τη δι
				6. Μέτρα που στοχεύουν σε	Ναι	- Ε.Σ.Κ. επιπέδου 3 Ν4763/2020, όπως	- Στρατηγικό Σχέδιο Επαγγελματικής

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				<p>ενήλικες χαμηλής ειδίκευσης και χαμηλών προσόντων και σε άτομα με μειονεκτικό κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον και διαδρομές αναβάθμισης των δεξιοτήτων.</p>		<p>τροποποιήθηκε</p> <ul style="list-style-type: none"> - ΚΔΒΜ: Ν.4763/2020, όπως τροποποιήθηκε - ΣΔΕ: Ν.4763/2020 όπως τροποποιήθηκε - Γ.Γ.Ε.Ε.Κ.Δ.Β.Μ.& Ν: Ν.4763/2020, όπως τροποποιήθηκε - ΔΙΕΚ και ΔΙΕΚ Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης ΚΥΑ 3691, 3692, 3693 - ΠΔ 79/2017, όπως τροποποιήθηκε - Εσπερινά ΓΕΛ, ΕΠΑΛ: Ν. 4547/2018 αρθ. 105, όπως τροποποιήθηκε - Ν.4763/2020, άρθ. 84, παρ. 5, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει - Εξετάσεις ελληνομάθειας Ν. 4251/2014, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. - Ν. 4921/2022 - ΚΥΑ Δ14 /15834/237 	<p>Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας 2022-2024</p> <ul style="list-style-type: none"> - Θεσμοθέτηση λειτουργίας Επαγγ. Σχολών Κατάρτισης Επιπέδου 3 - Επαναπροσδιορισμός ρόλου Κέντρων Διά Βίου Μάθησης - Ενίσχυση ρόλου Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας για ηλικίες 18+ για την ολοκλήρωση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης - Θεσμοθέτηση νέων αρμοδιοτήτων Γ.Γ.Ε.Ε.Κ.Δ.Β.Μ.&Ν του ΥΠΑΙΘ για την ανάπτυξη ανταγωνιστικών ανθρωπίνων πόρων στο διεθνοποιημένο περιβάλλον της οικονομίας, τη διασφάλιση δικαιωμάτων και ίσων ευκαιριών - Ενίσχυση της ελκυστικότητας της ΕΕΚ - ΔΙΕΚ Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης - Δυνατότητα απόκτησης απολυτηρίου δημοτικού σχολείου σε επίπεδο Διευθύνσεων Εκπαίδευσης χωρίς παρακολούθηση στο τυπικό σύστημα εκπαίδευσης - Εσπερινά ΓΕΛ και ΕΠΑΛ - Προγράμματα ελληνομάθειας πολίτες τρίτων χωρών ή αιτούντες άσυλο - Στρατηγική για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού και τη διασύνδεσή του με την αγορά εργασίας, Εθνική Στρατηγική για τις Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης (ΕΠΑ), Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά 2021 – 2030 - Κέντρα Κοινότητας
			Ναι	7. Μέτρα για τη στήριξη των εκπαιδευτικών, των εκπαιδευτών και του ακαδημαϊκού προσωπικού όσον αφορά τις κατάλληλες μεθόδους μάθησης, την αξιολόγηση και την πιστοποίηση των βασικών ικανοτήτων.	Ναι	1. Επιμόρφωση N 4559/2018 (αρ. 23) N 4547/2018 (αρ. 3-7) N 4692/2020 (αρ.33) N4763/2020 (αρ. 96) Πρότυπα και Πειραματικά N 4692/2020 N4763/2020 (αρ. 16-21) YA 22631/Δ6 N 4823/2021 (αρ.92-96) N5029/2023 (αρ. 41) 2. ΕΕΚ N 4763/2020 (αρ. 16-21) YA 26385 YA 26412, 26381 N 4763/2020 (αρ. 109) 3. ΑΕΙ N 4009/2011 4957/2022 αρθ 128 N 4485/2017 N 4653/2020 4. Πιστοποίηση YA ΓΠ/20082 όπως τροπ. με N 4386/2016 (αρ. 67) N 4115/2013 (αρ.21)	1. Στρατηγικό Σχέδιο «Σύστημα Διαρκούς Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών» Επιμορφωτικά προγράμματα από Συμβούλους Εκπαίδευσης Υλοποιούνται δράσεις επιμόρφωσης (εισαγωγική επιμόρφωση, εγγραμματισμούς, νέα προγράμματα σπουδών, εκπαιδευτικό υλικό, εργαστήρια δεξιοτήτων, εξ αποστάσεως εκπαίδευση, εκπαίδευση σε ΤΠΕ κ.α.) ΟΠΣ πιστοποίησης επιμορφωτικών δράσεων Δράσεις επαγγελματικής ανάπτυξης εκπαιδευτικών, ενδοσχολικές επιμορφώσεις, σύμβουλος/μέντορας στη σχολική μονάδα, επόπτες ποιότητας της εκπαίδευσης Δράσεις ΚΕΔΑΣΥ και ΚΕΠΕΑ Επιμορφωτικά προγράμματα από Erasmus+ 2. Κέντρο επιμόρφωσης στα ΠΕΠΑΛ Μητρώο Εκπαιδευτών Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ & ΕΣΚ) 3. Γραφεία Υποστήριξης Διδασκαλίας και Μάθησης Θεματικές Αξιολογήσεις ΕΘΑΑΕ, ποιότητας διδακτικού έργου ΚΕΔΙΒΙΜ 4. Μέτρα πιστοποίησης εκπαιδευτών

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						<p>ΥΑ ΓΠ/20082 ΚΥΑ 13173/Κ6/2022 5. Αξιολόγηση Ν 4142/2013 (αρ. 1) Ν 4692/2020 (αρ. 33-35) Ν 4823/2021 ΥΑ 108906/ΓΔ4/ 6. ΥΑ ΓΠ/20082/2012</p>	<p>ενηλίκων, Σύστημα Πιστοποίησης επάρκειας Προσόντων Συμβούλων Σταδιοδρομίας/Επαγγελματικού Προσανατολισμού 5. Λειτουργία ΑΔΙΠΠΔΕ /Ετήσια έκθεση αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου 6. ΕΟΠΠΕΠ/ Πλαίσιο Προγράμματος Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών</p>
				8. Μέτρα για την προώθηση της κινητικότητας των εκπαιδευομένων και του προσωπικού και της διακρατικής συνεργασίας των παρόχων εκπαίδευσης και κατάρτισης, μεταξύ άλλων μέσω της αναγνώρισης των μαθησιακών αποτελεσμάτων και των προσόντων.	Ναι	<p>1. Ν 4763/2020 2. Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων (ΕΠΠ) Εθνικό Σημείο Συντονισμού για ΕΠΠ Εθνικό Σημείο Επαφής για τη Μεταφορά Πιστωτικών Μονάδων (ECVET) 3. ΕΟΠΠΕΠ - εθνικό σημείο αναφοράς για διασφάλιση ποιότητας 4. Ν 4763/2020 5. Ν 4763/2020 ΥΑ Κ3/20145/2021 6. Ν 4763/2020 7. ΠΔ 38/2010 και Ν 4763/2020 8. ΥΑ Φ23/35437/Δ4/2018 9. Ν 4692/2020 όπως ισχύει (άρ. 82-95), Study In Greece 10. Ν 4692/2020 (άρ. 82-95), Ν. 4653/2020 11. Ν 4763/2020 (άρ. 43) 12. Ν 4763/2020</p>	<p>1. Θεωρητική/εργαστηριακή κατάρτιση στην ΕΕ (άρ 28) 2. Ξενόγλωσσα τμήματα στα ΙΕΚ για αλλοδαπούς (άρ 26) 3. Μαθητεία σε φορείς υποδοχής και παραγωγικές μονάδες της ΕΕ 4. ΕΠΠ σε αντιστοιχία με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF) 5. ΕΟΠΠΕΠ: εθνικό σημείο αναφοράς για διασφάλιση ποιότητας 6. Διασφάλιση ποιότητας εισροών/εκροών της παρεχόμενης μη τυπικής/άτυπης μάθησης (ΚΣΕΕΚ) 7. Ανάπτυξη διεθνών συνεργασιών (ΠΕΠΑΛ) 8. Αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων (ΑΤΕΕΝ) 9. Αντιστοιχία επαγγελματικών δικαιωμάτων 10. Διεθνοποίηση ΑΕΙ & κινητικότητα (ξενόγλωσσα και θερινά προγράμματα σπουδών, διατμηματικά/διαπανεπιστημιακά ΠΠΣ,</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						13. Ν 3328/2005 όπως ισχύει 14. Erasmus+, IKY Erasmus+ INEΔΙΒΙΜ Erasmus+. Ν 4823/2021 (αρ. 87) 15. Ν. 4763/2020 αρθ. 164, ΠΔ 38/2010	διδασκαλία σε ξένη γλώσσα, πύλη Study In Greece) 11. Συνεργασίες Περ. Δ/σεων ΠΕ & ΔΕ, Δ/σεων και σχολικών μονάδων με φορείς/σχολεία της ΕΕ, eTwinning 12. Διαπερατότητα συστήματος εκπαίδευσης & κατάρτισης 13. Αναγνώριση ξένων τίτλων σπουδών (ΔΟΑΤΑΠ) 14. Θεσμοθετημένη ενσωμάτωση Ευρωπαϊκού Συστήματος Μεταφοράς Πιστωτικών Μονάδων (ECTS) και Παράρτημα Διπλώματος, Εκπαιδευτικές ανταλλαγές, Κινητικότητα σπουδαστών/διδασκτικού προσωπικού/ Erasmus+ 15. Αυτοτελές Τμήμα Εφαρμογής της Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας ΥΠΑΙΘ.
4.4. Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την κοινωνική ένταξη και τη μείωση της φτώχειας	EKT+	ESO4.8. Προαγωγή της ενεργητικής ένταξης για προώθηση των ίσων ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ενεργού συμμετοχής, καθώς και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα των μειονεκτουσών	Ναι	Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής ή νομοθετικό πλαίσιο για την κοινωνική ένταξη και τη μείωση της φτώχειας, το οποίο περιλαμβάνει: 1. Τεκμηριωμένη διάγνωση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένης της παιδικής φτώχειας, ιδίως όσον αφορά την ισότιμη πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες για τα παιδιά που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση, της έλλειψης στέγης, του χωροταξικού και εκπαιδευτικού διαχωρισμού, της περιορισμένης	Ναι	1) ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΈΝΤΑΞΗ (ΕΣΚΕ) 2021 – 2027: ο Ενότητα 8.3 ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: Στατιστικά στοιχεία ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: Πίνακας για την Παρακολούθηση και Αξιολόγηση των μέτρων πολιτικής των βασικών κατηγοριών ωφελουμένων της ΕΣΚΕ 2) ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΕΣΚΕ 2021 – 2027 3) Ν. 4445/2016 (ΦΕΚ 236/Α/19-12-2016) 4) ΕΛΛΑΔΑ 2.0 (ΤΑΑ), μέτρο 16726	Η ΕΣΚΕ 21-27 στηρίζεται σε αποδεικτικά στοιχεία διάγνωσης της φτώχειας & του κοινωνικού αποκλεισμού (παιδική φτώχεια, πρόσβαση στην εκπαίδευση, παροχή ποιοτικών υπηρεσιών φροντίδας, έλλειψη στέγης, περιορισμένη πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες & υποδομές, ειδικές ανάγκες ευάλωτων ατόμων κάθε ηλικίας) που συλλέγονται από: 1) EUROSTAT, ΕΛΣΤΑΤ, Μητρώο Ανέργων ΑμεΑ ΟΑΕΔ, ΜΥ SCHOOL, OECD, EU-SILC σε συνδυασμό με την LFS 2) το Εθνικό Γεωπληροφοριακό Σύστημα (ΕΓΠΣ) του Εθνικού

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		ομάδων		πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες και υποδομές, και των ειδικών αναγκών των ευάλωτων ατόμων κάθε ηλικίας.			<p>Μηχανισμού (EM)</p> <p>3) ΟΠΣ ΕΣΠΑ 2014-20</p> <p>4) στοιχεία Κέντρων Κοινότητας & Δομών Κοινων. Αλληλεγγύης</p> <p>5) εξωτερική αξιολόγηση της ΕΣΚΕ 2014-2020.</p> <p>Περαιτέρω εργαλεία ΒΙ θα αναπτυχθούν με την λειτουργία της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης για την Κοινωνική Προστασία (ΕΨΠΚΠ) που αποτελεί την τεχνική επέκταση & μετεξέλιξη του ΕΓΠΣ του ΕΜ. Θα αντικαταστήσει τις υφιστάμενες εφαρμογές για την παροχή προνοιακών επιδομάτων ενοποιώντας τη διαδικασία υποβολής αίτησης για την υπαγωγή σε αυτά. Στην ΕΨΠΚΠ θα καταχωρίζονται ιδιωτικοί & δημόσιοι φορείς παροχής κοινωνικών προγραμμάτων & υπηρεσιών, το σύνολο αυτών & οι ωφελούμενοι τους. Ταυτόχρονα, θα αναβαθμιστούν τα τρία υποσυστήματα του ΕΓΠΣ του ΕΜ, συμπ. του GIS.</p>
				2. Μέτρα για την πρόληψη και την καταπολέμηση του διαχωρισμού σε όλους τους τομείς, μεταξύ άλλων κοινωνική προστασία, αγορές εργασίας χωρίς αποκλεισμούς και πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες για τα ευάλωτα άτομα, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών και των προσφύγων.	Ναι	<p>1) ΕΣΚΕ 2021 – 2027:</p> <ul style="list-style-type: none"> ο Ενότητα 8.1 ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Αποτύπωση δράσεων ανά μέτρο / πολιτική προτεραιότητα και επιχειρησιακό άξονα, ΕΝΟΤΗΤΑ 5.6 (Συνέργειες με λοιπές στρατηγικές) ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: Πίνακας για την Παρακολούθηση και Αξιολόγηση των μέτρων πολιτικής των βασικών κατηγοριών ωφελουμένων της ΕΣΚΕ 	<p>Στην ΕΣΚΕ 2021-2027:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ προσεγγίζονται ανάγκες των ευπαθών ομάδων (συμπεριλαμβανομένων παιδιών, ΑμεΑ & παιδιών μεΑ, ηλικιωμένων, αστέγων, Ρομά, μεταναστών και αιτούντων ασύλου, ατόμων σε κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, ανέργων) και εξειδικεύεται πλήθος δράσεων ανά ομάδα, ☐ κινητοποιείται πλήθος αρμοδίων φορέων σε εθνικό,

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						2) Ν. 4445/2016 (ΦΕΚ 236/Α/19-12-2016)	περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, ☐ συμπεριλαμβάνονται δράσεις συναρμόδιων Υπουργείων και ΟΤΑ Α΄ & Β΄ βαθμού. Η καταπολέμηση του διαχωρισμού αποτελεί βασικό στόχο της ΕΣΚΕ και έχει αποτυπωθεί στο Παράρτημα V, το οποίο αναφέρει και ενδεικτικές δράσεις από άλλες Εθνικές Στρατηγικές και Προγράμματα.
				3. Μέτρα για τη μετάβαση από την ιδρυματική περίθαλψη στη φροντίδα σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας.	Ναι	1) Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΔ ΑμεΑ) 2) ΕΣΚΕ 2021 – 2027: Ενότητα 5.6.1.2 (Εθνική Στρατηγική για την Αποϊδρυματοποίηση) 3) ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4837 (ΦΕΚ Α' 178/01-10-2021) 4) ΦΕΚ ΥΟΔΔ/314/23-04-2020 Σύσταση Ομάδα Εργασίας με θέμα: Προσωπικός Βοηθός για τα άτομα με Αναπηρία	Η ΕΣΚΕ 2021-2027 περιλαμβάνει ως προτεραιότητα την προώθηση της αποϊδρυματοποίησης και της αποκατάστασης, με έμφαση σε ΑμεΑ, ηλικιωμένους, παιδιά και παιδιά μεΑ, που εναρμονίζεται με το ΕΣΔ ΑμεΑ και την Εθνική Στρατηγική για την αποϊδρυματοποίηση, Την ΠΠ 2014-20 υλοποιούνται μέτρα όπως : ☐ Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΣΥΔ) για ΑμεΑ ☐ Κέντρα Δημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας (ΚΔΗΦ) ☐ ΚΔΗΦ Παιδιών μεΑ ☐ Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών μεΑ ☐ Λοιπά μέτρα πρόληψης της παραπομπής σε υπηρεσίες κλειστής φροντίδας. Στον Ν. 4837 εντάσσονται και μέσα πρώιμης διάγνωσης αναπτυξιακών θεμάτων των παιδιών, προωθείται η

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>βελτίωση εφαρμογής του θεσμού και συστήματος αναδοχής /υιοθεσίας καθώς και η εισαγωγή του μέτρου Διαμερίσματα Ημιαυτόνομης Διαβίωσης για εφήβους που διαβιούν σε μονάδες ιδρυματικής φροντίδας.</p> <p>Στην ΠΠ 2021-2027 προβλέπονται:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ η ανάπτυξη ξενώνων άμεσης υποδοχής και βραχείας φιλοξενίας παιδιών προς αναδοχή ☐ δράσεις για την συμμετοχή μειονεκτουσών ομάδων στον αθλητισμό, τον πολιτισμό και την ενεργή κοινωνική ζωή χωρίς αποκλεισμούς ☐ Προσωπικός Βοηθός για ΑμεΑ κ.α
				4. Ρυθμίσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση, η παρακολούθηση και η επανεξέτασή του διενεργούνται σε στενή συνεργασία με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, όπως οι κοινωνικοί εταίροι και οι σχετικές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών.	Ναι	<p>1) ΕΣΚΕ 2021 – 2027:</p> <ul style="list-style-type: none"> ο Ενότητες 8.4 και 8.5 ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV: Χρονολόγιο βασικών ενεργειών σχεδιασμού και εκπόνησης της ΕΣΚΕ ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI: Όργανα Διαβούλευσης σε εθνικό και αυτοδιοικητικό επίπεδο για την κατάρτιση, παρακολούθηση , αξιολόγηση και αναθεώρηση της ΕΣΚΕ <p>2) ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΕΣΚΕ 2021 – 2027: Ενότητα 4 (Όργανα διαβούλευσης σε εθνικό και αυτοδιοικητικό επίπεδο)</p> <p>3) Ν. 4445/2016 (ΦΕΚ 236/Α/19-12-2016)</p> <p>4) Δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση</p>	<p>Στον σχεδιασμό της ΕΣΚΕ η διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους (δημόσιοι, ιδιωτικοί & συνδικαλιστικοί φορείς, ΑΕΙ κ.α.) διασφαλίστηκε με συμμετοχή στην εξωτερική αξιολόγηση της ΕΣΚΕ 2014-20, στην εκπόνηση της νέας ΕΣΚΕ και στην ηλεκτρονική δημόσια διαβούλευση (Παράρτημα IV ΕΣΚΕ).</p> <p>Κατά την παρακολούθηση και αξιολόγηση η διαβούλευση θα διασφαλιστεί σε εθνικό και αυτοδιοικητικό επίπεδο μέσω:</p> <ul style="list-style-type: none"> • της Εθν. Επιτροπής Κοιν. Προστασίας & των αντίστοιχων περιφερειακών και τοπικών επιτροπών διαβούλευσης

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						για την «Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας»	<ul style="list-style-type: none"> της σύστασης & λειτουργίας των θεματικών ομάδων εργασίας με εκπροσώπους αντιπροσ/κών φορέων των ομάδων-στόχου της συνεργασίας της Δ/νσης Κοιν. Ένταξης & Κοιν. Συνοχής με τα όργανα του ΕΜ (σημεία επαφής, εποπτευόμενους φορείς του ΥπεΚΥ, Δ/νσεις Κοιν. Μέριμνας Περιφερειών και Περιφ. Παρατηρητήρια, Κοιν.Υπηρεσίες Δήμων, Κέντρα Κοινότητας). <p>Τα όργανα αυτά θα τροφοδοτούν ετησίως τον ΕΜ με στοιχεία και ετήσιες εκθέσεις αναφορικά με την πορεία υλοποίησης των δράσεων της ΕΣΚΕ, λαμβάνοντας από την Δ/νση υποστηρικτικά εργαλεία προς διευκόλυνση του έργου τους, και θα συμμετέχουν στην διαδικασία αναθεώρησης της ΕΣΚΕ, που θα πραγματοποιείται κάθε τρία χρόνια.</p>
4.5. Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ένταξη των Ρομά	EKT+	ESO4.10. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά	Ναι	Υφίσταται εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ένταξη των Ρομά, το οποίο περιλαμβάνει: 1. Μέτρα για την επίσπευση της ένταξης των Ρομά, την πρόληψη και την εξάλειψη του διαχωρισμού, λαμβάνοντας υπόψη τη διάσταση του φύλου και την κατάσταση των νέων Ρομά, και ορίζει βασικά και μετρήσιμα ορόσημα και στόχους.	Ναι	- https://egroma.gov.gr/ - Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά, 2021-2030 (ΕΣΚΕ Ρομά)	<p>Η ΕΣΚΕ Ρομά περιλαμβάνει μέτρα για την Κοινωνική Ένταξη, Ισότητα, Ενδυνάμωση και Συμμετοχή των Ρομά. Διαρθρώνεται σε 4 πυλώνες:</p> <p>I. Πρόληψη και καταπολέμηση φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού</p> <p>II. Ενίσχυση ισότιμης πρόσβασης των Ρομά σε βασικές υπηρεσίες και αγαθά</p> <p>III. Πρόληψη και καταπολέμηση στερεοτύπων και διακρίσεων εις βάρος των Ρομά</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>IV. Προώθηση ενεργού συμμετοχής των Ρομά στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή</p> <p>Η ΕΣΚΕ Ρομά περιέχει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μέτρα για την ενσωμάτωση των Ρομά, μέτρα για την ενίσχυση της συμμετοχής τους στην εκπαίδευση, την απασχόληση, την αξιοπρεπή στέγαση, την υγεία, καθώς και την πρόληψη και εξάλειψη των διακρίσεων και του κοινωνικού αποκλεισμού, με με-τρήσιμα ορόσημα και στόχους. • Ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της παρακολούθησης, αξιολόγησης και επανεξέτασης των μέτρων και δράσεων. • Ρυθμίσεις για τη διασφάλιση ότι ο σχεδιασμός, η εφαρμογή, παρακολούθηση και αξιολόγηση των μέτρων είναι σε στενή συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών των Ρομά και με τους εμπλεκόμενους φορείς σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. <p>Οι Πυλώνες, τα μέτρα και οι στόχοι παρατίθενται αναλυτικά στα κεφάλαια 5.4, 6.4, 7.4 της ΕΣΚΕ Ρομά.</p>
				<p>2. Ρυθμίσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την επανεξέταση των μέτρων για την ένταξη των Ρομά.</p>	<p>Ναι</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά, 2021-2030 (ΕΣΚΕ Ρομά) • Σύσταση και συγκρότηση Κυβερνητικής Επιτροπής για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά (Π.Υ.Σ 28/2022- ΦΕΚ 183Α) • Καταγραφή Οικισμών και Πληθυσμού Ρομά σε εθνικό επίπεδο (έτους 2021) 	<p>Στην ΕΣΚΕ Ρομά προβλέπεται Μηχανισμός Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των μέτρων, ο οποίος περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εμπλεκόμενα όργανα - σύστημα διακυβέρνησης της Στρατηγικής - σε εθνικό και αυτοδιοικητικό επίπεδο (κεφ. 7.1). • Σύστημα Δεικτών με μετρήσιμους και

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>αξιόπιστους δείκτες που καλύπτουν το σύνολο των μέτρων της ΕΣΚΕ Ρομά (κεφ. 7.4).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ετήσιες Εκθέσεις Προόδου της ΕΣΚΕ Ρομά (κεφ.7.2) • Εξωτερική Αξιολόγηση της ΕΣΚΕ Ρομά (κεφ. 7.3). Σημειώνεται επίσης ότι για την κατάρτιση της ΕΣΚΕ Ρομά ελήφθη υπόψη η αποτίμηση υφιστάμενων παρεμβάσεων (κεφ.4.3). <p>Επίσης, στον ανωτέρω Μηχανισμό συμβάλλουν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η επικαιροποίηση της καταγραφής των Ρομά στη χώρα (2021). <p>Τέλος, υιοθετήθηκαν νομοθετικές ρυθμίσεις για την ενίσχυση της διασύνδεσης της παρακολούθησης των πολιτικών της ΕΣΚΕ Ρομά με το σύστημα παρακολούθησης του Εθνικού Μηχανισμού Παρακολούθησης, Συντονισμού και Αξιολόγησης των πολιτικών κοινωνικής ένταξης και κοινωνικής συνοχής.</p>
			Ναι	3. Ρυθμίσεις για την ενσωμάτωση μέτρων για την ένταξη των Ρομά σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.	Ναι	<ul style="list-style-type: none"> • https://egroma.gov.gr/ • Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά, 2021-2030 (ΕΣΚΕ Ρομά) • Σύσταση Επιτροπής Πολιτικής για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά στην ΚΕΔΕ βάσει της υπ. αρ. 396 αποφασής της 15.11.2022 του ΔΣ της ΚΕΔΕ για την ανταλλαγή τεχνογνωσίας και προώθηση ειδικών παρεμβάσεων σε ζητήματα ένταξης. 	<p>Η ΕΣΚΕ Ρομά περιλαμβάνει στοχευμένες τομεακές παρεμβάσεις σε εθνικό και περιφερειακό/ τοπικό επίπεδο, με βάση την αρχή της εξειδικευμένης αλλά όχι αποκλειστικής στόχευσης.</p> <p>Το Σύστημα διακυβέρνησης της ΕΣΚΕ Ρομά (κεφ. 7.1) οργανώνεται σε δύο επίπεδα, κυβερνητικό & αυτοδιοικητικό, διασφαλίζοντας την εφαρμογή της σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>Συνοπτικά αναφέρεται ότι σε περιφερειακό επίπεδο προβλέπεται η σύσταση Ομάδων Δράσης για υποστήριξη και εξειδίκευση παρεμβάσεων σε περιφερειακό/ τοπικό επίπεδο και ενίσχυση της συμμετοχής των Ρομά και Περιφερειακών Σημείων Επαφής για ενεργοποίηση της συμμετοχής των ΟΤΑ, παροχή στοιχείων προς το Εθνικό Σημείο Επαφής της ΕΕ για θέματα, Ρομά, εκπόνηση Τοπικών Σχεδίων Δράσης για κοινωνική ένταξη τους κ.α.</p> <p>Σε τοπικό επίπεδο η κοινωνική ένταξη των Ρομά υποστηρίζεται από τα Παραρτήματα Ρομά των Κέντρων Κοινότητας. Επιπλέον, Δήμοι με υψηλές συγκεντρώσεις Ρομά συντάσσουν Τοπικά Σχεδιά Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη τους.</p> <p>Πληροφορίες παρατίθενται στα κεφ. 6.1, 6.2, 6.3.4. 6.4, 7.1 της ΕΣΚΕ και Παράρτημα πρότυπου τοπικού σχεδίου δράσης.</p>
				4. Ρυθμίσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση, η παρακολούθηση και η επανεξέτασή της διενεργούνται σε στενή συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών των Ρομά και όλα τα άλλα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, μεταξύ άλλων και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.	Ναι	<ul style="list-style-type: none"> • Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά, 2021-2030 σε διαβούλευση μέχρι 14/01/2022 στο http://www.opengov.gr/minlab/?p=5472 • Πλατφόρμα Διαβούλευσης: http://hello.crowdapps.net/participation-egroma • Σύσταση και συγκρότηση της Συμβουλευτικής Επιτροπής για την Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά 	<p>Οι Ρομά συμμετείχαν στο σχεδιασμό της ΕΣΚΕ Ρομά, τόσο κατά την προκαταρκτική διαβούλευση (Παράρτημα ΙΙ) που πραγματοποιήθηκε με οργανώσεις Ρομά, όσο και στη δημόσια διαβούλευση που πραγματοποιήθηκε για την οριστικοποίηση της Στρατηγικής.</p> <p>Η συμμετοχή τους θα συνεχιστεί και στην εξειδίκευση, εφαρμογή και παρακολούθηση των δράσεων της ΕΣΚΕ Ρομά, μέσω:</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						(ΕΣΚΕ 2021-2030) (ΦΕΚ 1617/Β /17.03.2023)	<ul style="list-style-type: none"> • των οργάνων διακυβέρνησης (κεφ. 6.2, 7.1) όπως: - Εθνική Συμβουλευτική Επιτροπή για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά (όπου συμμετέχουν φορείς Ρομά), για τη διατύπωση εισηγήσεων, προτάσεων κλπ. για τη λήψη αποφάσεων σε επιτελικό επίπεδο. - Παρατηρητήριο ΕΣΚΕ Ρομά και Φόρουμ Ρομά, τα οποία διασφαλίζουν τη συνεργασία και συμμετοχή των Ρομά στο σχεδιασμό, την παρακολούθηση και αναθεώρηση της ΕΣΚΕ. - Περιφερειακές Ομάδες Δράσης, δίκτυο ΟΤΑ α' βαθμού και Παραρτήματα Ρομά, στο πλαίσιο των οποίων διασφαλίζεται η κινητοποίηση και ενεργός συμμετοχή των Ρομά στην εξειδίκευση και εφαρμογή των παρεμβάσεων της ΕΣΚΕ. - Εργαλείων διαβούλευσης όπως η Πλατφόρμα Διαβούλευσης - Δράσεων για την ενδυνάμωση και συμμετοχή τους στην κοινωνική και πολιτική ζωή (Πυλώνας IV).
4.6. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την υγεία και τη μακροχρόνια περίθαλψη	ΕΚΤ+ ΕΤΠΑ	ESO4.11. Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές	Ναι	Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την υγεία, το οποίο εμπεριέχει: 1. Χαρτογράφηση των αναγκών στους τομείς της υγείας και της μακροχρόνιας περίθαλψης, μεταξύ άλλων σε ό,τι αφορά το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό, με σκοπό τη διασφάλιση βιώσιμων και	Ναι	<ul style="list-style-type: none"> • Τομέας Υπ. Υγείας - Εθνική Στρατηγική Υγείας και Δράσεις του Τομέα Υγείας στο ΕΣΠΑ 2021 – 2027 - Π1 «Αξιολόγηση - Χαρτογράφηση Αναγκών Υγείας σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο» ΠΑΔΑ - 13 Εκθέσεις και Πίνακες προτεινόμενων αναγκών ανά 	Υπ. ΥΓΕΙΑΣ <ul style="list-style-type: none"> - Ολοκληρώθηκε χαρτογράφηση αναγκών με αποτύπωση υφιστάμενης κατάστασης βάση επιδημιολογικών δεικτών & πρόσβασης υπηρεσιών & 13 Εκθέσεις με ανάγκες Υγείας & Μακροχρόνιας Περίθαλψης σε Περιφέρειες. - Συνοδεύεται από 13 Πίνακες με ιεραρχημένες προτάσεις αναγκών σε

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της πρόωξης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και		συντονισμένων μέτρων.		<p>Περιφέρεια</p> <p>- Πίνακας συμφωνίας 60/40 υπέρ της προτεραιοποίησης πόρων ΠΦΥ σε ΕΤΠΑ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τομέας Υπ. Κοινωνικής Συνοχής & Οικογένειας <p>Ο Μελέτη Παγκόσμιας Τράπεζας προς την «Ανάπτυξη στρατηγικής για τη μεταρρύθμιση των υπηρεσιών κοινωνικής μέριμνας των ηλικιωμένων στην Ελλάδα» DG REFORM</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ενιαίο Σημείωμα ΜΦΥ με case study Περιφέρεια Αττικής 	<p>Περιφέρειες. Αποτελούν δυναμικό εργαλείο επικοινωνίας που επικαιροποιείται & αποστέλλεται σε εμπλεκόμενους φορείς από την ΕΔ ΕΥπΥ με τήρηση συμφωνίας 60/40 ΕΤΠΑ υπέρ ΠΦΥ σε όλη την ΠΠ.</p> <p>Υπ. ΚΟΙΝΩΝ.ΣΥΝΟΧΗΣ & ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ</p> <p>Πραγματοποιήθηκε χαρτογράφηση δομών πρόνοιας με στοιχεία από :</p> <ul style="list-style-type: none"> -Δ/νσεις Κοιν. Ένταξης & Κοιν. Συνοχής & Πολιτικών ΑΜΕΑ -ΕΕΤΑΑ -Ενιαίο Γεωπληροφοριακό Σύστημα Κέντρων Κοινότητας -Περιφ. Παρατηρητήριο Κοινων. Ένταξης Περιφέρειας Αττικής & Social Network Αττική, -Unicef Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού Child Guarantee III Phase, -ΕΛΣΤΑΤ / υλική, κοιν.στέρηση, κίνδυνος φτώχειας ή κοιν.αποκλεισμού, -επεξεργασία ΕΣΑΜΕΑ/Παρατηρητήριο για πληθυσμό μεΑ & χρόνια προβλήματα υγείας ή περιορισμούς ηλικίας. <p>Τα ανωτέρω συμπληρώνονται με ευρήματα μελέτης της WB για τη μεταρρύθμιση υπηρεσιών κοινωνικής μέριμνας των ηλικιωμένων στην Ελλάδα της DG Reform.</p>
				2. Μέτρα για τη διασφάλιση της αποδοτικότητας, της	Ναι	Τομέας Υπ.Υγείας	Υπ. ΥΓΕΙΑΣ

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης. RSO4.5. Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας		βιωσιμότητας, της προσβασιμότητας και της οικονομικής προσιτότητας των υπηρεσιών υγείας και μακροχρόνιας περίθαλψης, μεταξύ άλλων με ιδιαίτερη επικέντρωση στα άτομα που είναι αποκλεισμένα από τα συστήματα υγείας και μακροχρόνιας περίθαλψης και στα πιο δυσπρόσιτα.		<p>-Π.Δ. 121/2017</p> <p>-Ν. 4368/2016 (α.33)</p> <p>-ΥΑ Γ3δ/Δ.Φ. 14/Γ.Π.οικ.58490/31.7.2015: «Οργάνωση, λειτουργία ... Κατ' Οίκον Νοσηλείας»</p> <p>-Ν.4486/2017</p> <p>-Ν. 4461/2017</p> <p>-Ν. 2716/1999</p> <p>-α. 162 Ν. 4600/2019</p> <p>-Ν.4727/2020</p> <p>-Ν. 4675/2020</p> <p>-Ν.4931/22</p> <p>-Ν. 4950/22</p> <p>-Ν.5007/22</p> <p>-ΥΑΓ3δ/Δ.Φ.14/Γ.Π.οικ.58490/31.7.15</p> <p>-ΚΥΑ Γ2α/οικ.28804/2023</p> <p>-Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Δημόσια Υγεία 2021-2025</p> <p>Τομέας Υπ. Κοινωνικής Συνοχής & Οικογένειας</p> <p>-ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΉΝΤΑΞΗ (ΕΣΚΕ) 2021 – 2027</p> <ul style="list-style-type: none"> • Βλ. Ενιαίο Σημείωμα ΜΦΥ 	<p>-Ν. 4368/2016 Διασφάλιση καθολικής υγειονομικής κάλυψης του πληθυσμού</p> <p>-Ν. 4461 & 4486/2017 Παροχή υπηρεσιών στην κοινότητα (ιδίως μέσω ΤΟΜΥ) - ειδική μέριμνα για ΕΚΟ</p> <p>-Ν. 4675/20 (α.3-4) Υπηρεσίες ΜΦΥ (πρόληψη ανικανότητας, υποτροπών, παροχή μακροχρόνιας φροντίδας κ.α.)</p> <p>-Ν.5007/22 Ολοκληρωμένο Σύστημα Παροχής Ανακουφιστικής Φροντίδας</p> <p>-ΥΑ για την Ενίσχυση και Ανάπτυξη της κατ' οίκον νοσηλείας (πλαίσιο συγκρότησης, συντονισμού, οργάνωσης/ υλοποίησης πιλοτικών δράσεων)</p> <p>-ΚΥΑ καθορισμού όρων και προϋποθέσεων Νοσοκομειακής κατ' οίκον νοσηλείας και φροντίδας υγείας</p> <p>-Εθνικό Σχέδιο Δράσης Δημόσιας Υγείας με δράσεις ΜΦ για ασθενείς με καρκίνο, για εξαρτημένους & παρεμβάσεις πρόληψης ψυχοκοινωνικών προβλημάτων και προαγωγής ψυχικής υγείας παιδιών & εφήβων.</p> <p>-Ν. 4931 & 4950/2022: ενισχύονται μέτρα πολιτικής για την ΠΦΥ με θέσπιση Προσωπικού Ιατρού.</p> <p>Υπ. ΚΟΙΝΩΝ.ΣΥΝΟΧΗΣ & ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ</p> <p>Παρέχεται υποστήριξη από προνοιακές δομές ανοικτής ή κλειστής φροντίδας καθώς και κατ' οίκον υπηρεσίες σε διαφορετικές ομάδες στόχους: παιδιά</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							που διαβιούν εντός οικογενειών, σε ιδρύματα-δομές με έμφαση σε παραμελημένα και μεΑ, ενήλικες μεΑ και ηλικιωμένους.
				3. Μέτρα για την προώθηση των υπηρεσιών σε επίπεδο τοπικής κοινότητας και οικογένειας μέσω αποϊδρυματοποίησης, όπου περιλαμβάνονται η πρόληψη και η πρωτοβάθμια περίθαλψη, καθώς και οι υπηρεσίες περίθαλψης κατ' οίκον και σε επίπεδο τοπικής κοινότητας.	Ναι	<p>Τομέας ΥπΥγείας</p> <p>-Π.Δ. 121/2017</p> <p>-Ν. 4368/2016</p> <p>-Ν.4486/2017</p> <p>-Ν. 4461/2017</p> <p>-Ν. 2716/1999</p> <p>-α.162 Ν. 4600/2019</p> <p>-Ν.4727/2020</p> <p>-Ν. 4675/2020)</p> <p>-ΥΑ: 6ΣΠ8465ΦΥΟ-MX2</p> <p>-ΥΑ: 6ΟΘΚ-465ΦΥΟ-Ο46</p> <p>-Εθνικό Σχέδιο Δράσης Ψ.Υ. 2021-2030</p> <p>Τομέας ΥπΚοινων.Συνοχής & Οικογένειας</p> <p>-ΕΣΚΕ 2021 – 2027</p> <p>-Ν. 4538/2018 (α. 16)</p> <p>-Ν. 4837/2021(α. 39) και Προσωπικός βοηθός για ΑμεΑ</p> <p>26.04.2023 Επιστολή ΓΓ Υγείας, Κοινων. Αλληλεγγύης και ΔΕ&ΕΣΠΑ για τη διαμόρφωση στρατηγικού πλαισίου ενιαίας πολιτικής Μακροχρόνιας Φροντίδας</p>	<p>Υπ. ΥΓΕΙΑΣ :</p> <p>-Μέτρα της μεταρρύθμισης ΠΦΥ με προσέγγιση ολιστικής φροντίδας μέσα από τη λειτουργία τοπικού δικτύου, τη διασύνδεση μεταξύ ΕΣΥ με σύστημα Πρόνοιας & Κοινωνικής Φροντίδας.</p> <p>-Διασύνδεση υπηρεσιών ΠΦΥ με Δημόσια Υγεία, ενίσχυση Μηχανισμού Επιδημιολογικής Επιτήρησης & Επαγρύπνησης και συστήματος Διαχείρισης Κρίσεων Δ.Υ.</p> <p>-Ανάπτυξη νέων υπηρεσιών Ψ.Υ. στην κοινότητα για ενήλικες, παιδιά/εφήβους, έγκαιρη παρέμβαση στην κρίση (Εθνικό Σχέδιο Δράσης Ψ.Υ. 2021-2030), πάσχοντες από άνοια και Alzheimer's, άτομα στο φάσμα του αυτισμού, πρόσφυγες/μετανάστες, στήριξη της οικογένειας και προώθηση της Υγιούς Γήρανσης.</p> <p>Υπ. ΚΟΙΝΩΝ.ΣΥΝΟΧΗΣ & ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ</p> <p>Προτεραιότητες αποτελούν:</p> <p>-Στήριξη και εκσυγχρονισμός των προνοιακών δομών ανοικτής φροντίδας,</p> <p>-Διασφάλιση ενεργού & υγιούς γήρανσης, καθώς και αποφυγή/ περιορισμός της ιδρυματοποίησης.</p> <p>Δράσεις :</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>-θεσμός επαγγελματικής αναδοχής διαμέσου της τοποθέτησης ανηλίκων με σωματική ή ψυχική αναπηρία σε επαγγελματίες αναδόχους,</p> <p>-Προσωπικός Βοηθός για τη στοχευμένη εξυπηρέτηση των ατόμων με περιορισμό δραστηριότητας/αναπηρία ή και χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών αυτών (ενηλίκων κηδεμόνων).</p>

5. Αρμόδιες για το πρόγραμμα αρχές

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ια) και άρθρα 71 και 84 του ΚΚΔ

Πίνακας 13: Αρχές του προγράμματος

Αρμόδιες για το πρόγραμμα αρχές	Επωνυμία του φορέα	Όνομα αρμοδίου επικοινωνίας	Θέση	Ηλεκτρονική διεύθυνση
Διαχειριστική αρχή	Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Κρήτη»	Μαρία Κασωτάκη	Προϊσταμένη	mkassotaki@mou.gr
Ελεγκτική αρχή	Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών - Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου	Πρόεδρος ΕΔΕΛ	Πρόεδρος ΕΔΕΛ	gdesp_grammateia@edel.gr
Φορέας που λαμβάνει πληρωμές από την Επιτροπή	Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών - Ειδική Υπηρεσία Αρχή Πιστοποίησης	Φωτεινή Ακινόσογλου	Αν. Προϊσταμένη	spa@mnec.gr

Κατανομή των επιστρεφόμενων ποσών για τεχνική βοήθεια κατά το άρθρο 36 παράγραφος 5 του ΚΚΔ, εάν έχουν προσδιοριστεί περισσότεροι του ενός φορείς για τη λήψη πληρωμών από την Επιτροπή

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 του ΚΚΔ

Πίνακας 13Α: Το μέρος των ποσοστών που καθορίζονται στο άρθρο 36 παράγραφος 5 στοιχείο β) του ΚΚΔ, το οποίο θα επιστρέφεται στους φορείς που λαμβάνουν πληρωμές από την Επιτροπή σε περίπτωση τεχνικής βοήθειας κατ' εφαρμογή του άρθρου 36 παράγραφος 5 του ΚΚΔ (σε ποσοστιαίες μονάδες)

6. Εταιρική σχέση

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο η) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, όπως αυτή προβλέπεται στο άρθρο 6 του σχεδίου του Κανονισμού Κοινών Διατάξεων 2021-2027, η ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Κρήτης προγραμματίσει σειρά δράσεων ενημέρωση/διαβούλευσης για το σχεδιασμό του προγράμματος ΚΡΗΤΗ 2021-2027 ως ακολούθως :

1. Ενημέρωση φορέων, κοινωνικοοικονομικών εταίρων και πολιτών, σχετικά με το πλαίσιο που διέπει το σχεδιασμό του νέου Προγράμματος,
2. Ανάπτυξη διαλόγου για τη διαμόρφωση των βασικών προτεραιοτήτων και δράσεων του προγράμματος, στο πλαίσιο των Στρατηγικών Στόχων της Πολιτικής Συνοχής 2021-2027.

Πλαίσιο διαβούλευσης

Η διαβούλευση που έλαβε χώρα ήταν ευρύτατη, πολυεπίπεδη αλλά διαφοροποιημένη από την προηγούμενη περίοδο λόγω των περιορισμών της πανδημίας. Επελέγησαν οι ηλεκτρονικές/υβριδικές συναντήσεις αξιοποιώντας τις δυνατότητες του διαδικτύου και των τεχνολογικών εργαλείων τηλεδιάσκεψης. Για το λόγο αυτό δημιουργήθηκε νέος χώρος στην ιστοσελίδα της ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Κρήτης (<http://www.perkritis.gr>) για την Π.Π. 2021-2027 μέσω του οποίου διενεργήθηκε η ηλεκτρονική διαβούλευση με φορείς και πολίτες και στον οποίο αναρτήθηκαν εγκύκλιοι, κανονισμοί, αναπτυξιακά σχέδια και λοιπά ενημερωτικά έγγραφα.

Στάδια διαβούλευσης

A. Σχεδιασμός Εταιρικού Συμφώνου 2021-2027

Τον Ιούνιο 2019 συστήθηκε, με απόφαση του Περιφερειάρχη Κρήτης, η Ομάδα Σχεδιασμού ΕΣΠΑ 2021-2027 Περιφέρειας Κρήτης, η οποία με συντονισμό της ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Κρήτης και την υποστήριξη της Ομάδας Σχεδιασμού και Ειδικού Συμβούλου, συνέταξε την Πρόταση της Περιφέρειας Κρήτης στο πλαίσιο του σχεδιασμού του Εταιρικού Συμφώνου ΕΣΠΑ 2021-2027, η οποία συνέβαλλε στη διαμόρφωση των Κατευθύνσεων Εθνικής Αναπτυξιακής Πολιτικής της χώρας. Το κείμενο βασίστηκε στους νέους πυλώνες της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Συνοχής 2021-2027 και στις αρχές του Στρατηγικού Σχεδιασμού της Περιφέρειας Κρήτης (ΕΠ-ΣΣ 2021-2025).

Για το Στρατηγικό Σχεδιασμό της Περιφέρειας 2021-2025 είχε πραγματοποιηθεί ευρεία διαβούλευση με τους κοινωνικούς και οικονομικούς φορείς της Κρήτης. Η πρόταση της Περιφέρειας Κρήτης στο πλαίσιο του σχεδιασμού του Εταιρικού Συμφώνου ΕΣΠΑ 2021-2027 αναρτήθηκε στον ειδικό χώρο της Π.Π 2021-2027 της ιστοσελίδας της ΕΥΔ (www.perkritis.gr).

B. Σχεδιασμός προγράμματος ΚΡΗΤΗ 2021-2027

Με την 2η εγκύκλιο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων για την προετοιμασία του σχεδιασμού των Προγραμμάτων 2021-2027 (Νοέμβριος 2020) τίθενται οι βασικές αρχές για την κατάρτιση των προγραμμάτων ΕΣΠΑ 2021-2027 και γνωστοποιείται η κατανομή των πόρων σε επίπεδο Προγράμματος και Στόχου Πολιτικής. Με απόφαση του Περιφερειάρχη Κρήτης συγκροτείται η Ομάδα Σχεδιασμού του προγράμματος ΚΡΗΤΗ 2021-2027, η οποία με συντονισμό της ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Κρήτης και την υποστήριξη της Ομάδας Σχεδιασμού και Ειδικού Συμβούλου προχώρησε στο σχεδιασμό του περιφερειακού προγράμματος 2021-2027.

1η Ηλεκτρονική Διαβούλευση του προγράμματος ΚΡΗΤΗ 2021-2017

Την περίοδο Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου 2021 τέθηκε σε ανοικτή ηλεκτρονική διαβούλευση το Concept Paper (CP) του προγράμματος ΚΡΗΤΗ 2021-2027. Πρόκειται για ένα αρχικό κείμενο στρατηγικών προτεραιοτήτων προς συζήτηση με τους φορείς της Κρήτης, τους φορείς Εθνικής πολιτικής, τους

κοινωνικούς & οικονομικούς εταίρους, τους πολίτες, τις ΜΚΟ, τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κλπ. Το κείμενο ελάμβανε υπόψη το περιεχόμενο του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης ΕΣΠΑ, όπως αυτό είχε διαμορφωθεί τη δεδομένη χρονική περίοδο. Η διαβούλευση γνωστοποιήθηκε εγγράφως, μέσω της ιστοσελίδας και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης της ΕΥΔ.

Στο πλαίσιο της διαβούλευσης, εταίροι και πολίτες εξέφρασαν την άποψή τους μέσω κατάλληλα δομημένου ερωτηματολογίου, το οποίο συμπληρώθηκε και υποβλήθηκε ηλεκτρονικά στον ιστότοπο της ΕΥΔ. Η Ομάδα Σχεδιασμού του Προγράμματος επεξεργάστηκε τις απαντήσεις, οι οποίες ελήφθησαν υπόψη στα επόμενα στάδια του σχεδιασμού του προγράμματος. Η συμμετοχή κρίθηκε ιδιαίτερα ικανοποιητική και αντιπροσωπευτική (140 απαντήσεις). Τα συμπεράσματα της διαβούλευσης δημοσιοποιήθηκαν στους πολίτες μέσω της ιστοσελίδας της ΕΥΔ. (www.perkritis.gr)

Την ίδια χρονική περίοδο η ΕΥΔ συμμετείχε στην ηλεκτρονική διαβούλευση των Τομεακών Προγραμμάτων ΕΣΠΑ και του Προγράμματος Δίκαιης Μετάβασης, στην Ομάδα Σχεδιασμού της οποίας είναι μέλος. Συμμετείχε σε στοχευμένες τηλεδιασκέψεις και συμπλήρωση ερωτηματολογίων.

2η Ηλεκτρονική Διαβούλευση του προγράμματος ΚΡΗΤΗ 2021-2017

Στις 2 Σεπτεμβρίου 2021 ετέθη σε διαβούλευση το 1ο Σχέδιο του προγράμματος ΚΡΗΤΗ 2021-2027 πριν αυτό υποβληθεί για συζήτηση στις Εθνικές Αρχές και υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στο οποίο παρουσιάζεται η αρχιτεκτονική του προγράμματος, οι προτεραιότητες και οι δράσεις, οι δείκτες μέτρησης και η κατανομή των πόρων. Το πρόγραμμα παρουσιάστηκε στους φορείς, τους κοινωνικούς εταίρους και στους πολίτες της Κρήτης, στο πλαίσιο υβριδικής ημερίδας ευρείας συμμετοχής.

Οι φορείς που εκλήθησαν να συμμετέχουν αντιπροσωπεύουν όλους τους τομείς της κοινωνίας και οικονομίας της Κρήτης, σύμφωνα με τον κατάλογο που παρουσιάζεται παρακάτω και τον οποίο τηρεί η ΕΥΔ για τις ανάγκες δημοσιότητας / ενημέρωσης του προγράμματος. Η διαδικτυακή σύνδεση έδωσε τη δυνατότητα διεύρυνσης των συμμετεχόντων, οι οποίοι συνολικά ανήλθαν σε 280 άτομα.

Τα αποτελέσματα της διαβούλευσης τα οποία ενσωματώθηκαν στο κείμενο του προγράμματος αφορούσαν τη διαμόρφωση των χωρικών στρατηγικών και ειδικότερα της ΟΧΕ εμβληματικών διαδρομών, της δράσης ενίσχυσης των επιχειρήσεων Κοινωνικής Οικονομίας, της δράσης υποστήριξης των ΑμεΑ και Ρομά, την αξιοποίηση των ΤΠΕ στις χωρικές παρεμβάσεις κλπ.

3η Ηλεκτρονική Διαβούλευση του προγράμματος ΚΡΗΤΗ 2021-2017

Με βάση τα αποτελέσματα της 2ης ηλεκτρονικής διαβούλευσης και τους οριστικοποιημένους πλέον κανονισμούς των ΕΔΕΤ 2021-2027, τον Οκτώβριο 2021, ετέθη σε διαβούλευση στο Περιφερειακό Συμβούλιο Κρήτης, το Τελικό Σχέδιο του προγράμματος ΚΡΗΤΗ 2021-2027, το οποίο εγκρίθηκε και υποβλήθηκε επίσημα στην ΕΕ.

Διαβούλευση ειδικών θεμάτων

A. Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη

Με δεδομένο ότι το Πρόγραμμα διαθέτει σημαντικούς πόρους για τη Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στη διαβούλευση της Περιφέρειας με τις Επιλέξιμες Αστικές Αρχές της Κρήτης για την εφαρμογή Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ) του Στόχου Πολιτικής 5. Οι επιλέξιμες πόλεις ενημερώθηκαν από την ΕΥΔ, για το πλαίσιο των νέων ΒΑΑ 2021-2027 σε ειδικές τεχνικές συναντήσεις που διενεργήθηκαν στην έδρα τους, το Μάρτιο 2021. Οι πόλεις εκλήθησαν να υποβάλλουν το Μάιο 2021, το πλαίσιο των νέων ΣΒΑΑ 2021-2027, προκειμένου αυτό να αξιοποιηθεί στο σχεδιασμό του προγράμματος ΚΡΗΤΗ 2021-2027. Η συνεργασία και ενημέρωση θα συνεχιστεί καθ' όλη τη διάρκεια εφαρμογής του προγράμματος.

B. Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη της Υπαίθρου και της Ορεινής Κρήτης

Με δεδομένο ότι το Πρόγραμμα διαθέτει πόρους για την Ανάπτυξη της Υπαίθρου και της Ορεινής

Κρήτης μέσω ΟΧΕ δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στη διαβούλευση της Περιφέρειας με τις επιλέξιμες περιοχές της Κρήτης για το σχεδιασμό των Ολοκληρωμένων Χωρικών Παρεμβάσεων (ΟΧΕ εκτός ΒΑΑ) του Στόχου Πολιτικής 5. Η Περιφέρεια Κρήτης συγκρότησε Ομάδα σχεδιασμού της εν λόγω ΟΧΕ για τη διαμόρφωση πλαισίου της ΟΧΕ, προκειμένου να αξιοποιηθεί στο σχεδιασμό του προγράμματος ΚΡΗΤΗ 2021-2027. Η συνεργασία και ενημέρωση θα συνεχιστεί καθ' όλη τη διάρκεια εφαρμογής του προγράμματος.

Γ. Έξυπνη Εξειδίκευση

Η Περιφέρεια Κρήτης προχώρησε στην αναθεώρηση της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης συνεκτιμώντας αφενός την εμπειρία της ΠΠ 2014-2020 και αφετέρου τις αλλαγές που έχουν προκύψει στο οικονομικό περιβάλλον. Το concept paper της νέας στρατηγικής τέθηκε σε ηλεκτρονική διαβούλευση μέσω της σελίδας <http://ris3.crete.gov.gr/> και συζητήθηκε στο ΠΣΕΚ. Διοργανώθηκαν μέσω τηλεδιάσκεψης συζητήσεις διαβούλευσης στους τομείς: Ευφυής Τουρισμός Πολιτισμός, Βιώσιμη Αγροδιατροφή, Βιώσιμη Χρήση Πόρων, Ψηφιακές Τεχνολογίες και Αποτελεσματική Υγεία και Ευεξία. Η αναθεωρημένη Στρατηγική συνέβαλε στο σχεδιασμό της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης ως περιφερειακή απόληξη, προκειμένου να αξιοποιηθεί στο σχεδιασμό των δράσεων του Στόχου Πολιτικής 1 του προγράμματος .

Δ. Στρατηγική Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του προγράμματος «ΚΡΗΤΗ» 2021-2017

Η ΕΥΔ σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην Κοινή Υπουργική Απόφαση με Α.Π. οικ. 107017/5.9.06 (ΦΕΚ τΒ 1225/2006) όπως τροποποιήθηκε με την με Α.Π. οικ. 40238/2017 (ΦΕΚ τΒ 3759/2017) ανακοίνωσε μέσω της ιστοσελίδας της ότι τόσο η ίδια όσο και το Περιφερειακό Συμβούλιο Κρήτης, διαθέτουν τις απαραίτητες πληροφορίες και στοιχεία του φακέλου της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του Προγράμματος «Κρήτη» της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027, προκειμένου να ενημερωθεί το κοινό. Επίσης προσκάλεσαν το ενδιαφερόμενο κοινό να διατυπώσει εγγράφως τις απόψεις του προς την Δ/ση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΔΙΠΑ) του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή ηλεκτρονικά στη διεύθυνση sec.dipa@prv.ypeka.gr μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευση της ανακοίνωσης αυτής. Η ΣΜΠΕ συζητήθηκε και εγκρίθηκε από το Περιφερειακό Συμβούλιο Κρήτης στις 7/4/2022. Οι παρατηρήσεις των φορέων ενσωματώνονται στο τελικό κείμενο της ΣΜΠΕ πριν την έγκριση αυτής.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΦΟΡΕΩΝ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ

- Περιφέρεια Κρήτης
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση
- ΠΕΔ Κρήτης
- Δήμοι Κρήτης
- ΔΕΥΑ Κρήτης
- Φορείς Διαχείρισης Απορριμμάτων
- Ερευνητικοί φορείς και ΑΕΙ της Κρήτης
- Περιφερειακή Δ/ση Εκπαίδευσης Κρήτης
- Φορείς Υγείας
- Πολιτιστικά Ιδρύματα - Μουσεία
- Επιστημονικά Επιμελητήρια
- Εμπορικά και Τεχνικά Επιμελητήρια
- Εργατικά Κέντρα Κρήτης
- Ομοσπονδία Εμπορικών Συλλόγων Κρήτης

- Ομοσπονδίες Επαγγελματικών Βιοτεχνών & Εμπόρων Κρήτης
- ΑΔΕΔΥ
- Εθνική Συνομοσπονδία ΑΜΕΑ
- Ομοσπονδία Εθελοντικών ΜΗΚΥΟ
- Ενώσεις Ξενοδόχων Κρήτης
- Σύνδεσμοι Εναλλακτικού Τουρισμού
- Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών Κρήτης
- Επιμελητηριακό Δίκτυο Ελληνίδων Γυναικών Επιχειρηματιών
- Σύνδεσμος Εξαγωγέων Κρήτης
- Αναπτυξιακός Σύλλογος Γυναικών Επιχειρηματιών Ν. Ηρακλείου
- Ελληνικός Σύνδεσμος Εταιρειών Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΛΣΕΚΕΚ)
- Παγκόσμιο Ταμείο για τη Φύση – WWF Ελλάς
- Αναπτυξιακές Εταιρείες της Κρήτης – Φορείς Λιμένων
- Εκπρόσωποι νεοφυών επιχειρήσεων
- Εκπρόσωποι των φυλών ΡΟΜΑ
- Ενώσεις των επιχειρήσεων ΚΑΛΟ
- Εκκλησία της Κρήτης
- Επιτελικές Δομές ΕΣΠΑ Υπουργείων/Φορείς Εθνικής Πολιτικής

7. Επικοινωνία και προβολή

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ι) του ΚΚΔ

A. Στόχοι επικοινωνίας

Η Στρατηγική Επικοινωνίας του προγράμματος :

(α) στοχεύει στη δημιουργία σαφούς εικόνας για τις υλοποιούμενες δράσεις, τις ευκαιρίες συμμετοχής και τις θετικές επιπτώσεις που δημιουργούν

(β) καθορίζει τον τρόπο και τα μέσα προβολής

(γ) αποτελεί ένα ολοκληρωμένο σύνολο δραστηριοτήτων που αντιστοιχίζονται στους στόχους και το στοχοθετούμενο κοινό.

Κύριος επικοινωνιακός στόχος

Η προβολή του ρόλου του προγράμματος και της Πολιτικής Συνοχής στην ενίσχυση της οικονομίας της Κρήτης, στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών.

Ειδικοί επικοινωνιακοί στόχοι

- Διασφάλιση της διαφάνειας ως προς τη διαχείριση και υλοποίηση του προγράμματος
- Ευαισθητοποίηση και εμπιστοσύνη στις ευκαιρίες που παρέχει η ΕΕ
- Έγκαιρη και έγκυρη ενημέρωση πολιτών και όλων των εμπλεκομένων φορέων (δυναμικών δικαιούχων, οργανώσεων, εταιρών) για τις δυνατότητες χρηματοδότησης και τις διαδικασίες αξιοποίησης του προγράμματος
- Αναγνωρισιμότητα των συγχρηματοδοτούμενων έργων
- Ανάδειξη - αναγνώριση της συμβολής της ΕΕ
- Προβολή των αποτελεσμάτων των συγχρηματοδοτούμενων έργων
- Ευαισθητοποίηση και ενεργός συμμετοχή των πολιτών σε κρίσιμους τομείς της καθημερινής τους ζωής, (κυκλική οικονομία, προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος κλπ).

B. Στοχοθετούμενο κοινό

Το στοχοθετούμενο κοινό εξειδικεύεται σε τέσσερις κατηγορίες, καλύπτοντας το σύνολο των φορέων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, της κοινωνίας των πολιτών και των οργανώσεων της καθώς και το ευρύ κοινό, στους οποίους απευθύνεται :

Δυνητικοί Δικαιούχοι

- Φορείς Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα, ΟΤΑ α και β βαθμού, Εκπαιδευτικά ιδρύματα, Ερευνητικά ιδρύματα, Επιχειρήσεις, κλπ
- Άμεσα ωφελούμενοι από την υλοποίηση του προγράμματος
- Ειδικές κοινωνικές ομάδες (Ευπαθείς Ομάδες Πληθυσμού, Νέοι & Νέες, Γυναίκες, Ανεργοί ή Υποαπασχολούμενοι, Οικονομικοί Μετανάστες, Ρομά κλπ)
- Κάτοικοι - πολίτες της Κρήτης, της Ελληνικής Επικράτειας, της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επισκέπτες της περιφέρειας ανεξαρτήτως χώρας προέλευσης, φύλου και ηλικίας

Πολλαπλασιαστές Ενημέρωσης

- ΜΜΕ (Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας)
- Φορείς, Υπηρεσίες, Στελέχη & Διαμορφωτές Γνώμης στην έδρα της Περιφέρειας και στις Χώρες της Ε.Ε.

- Κλαδικές και Επαγγελματικές Ενώσεις και Οργανισμοί που εκπροσωπούν επιχειρήσεις
- Οικονομικοί και Κοινωνικοί Εταίροι
- Γραφεία Διασύνδεσης και Μονάδες Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας ΑΕΙ
- Μη Κυβερνητικοί Οργανισμοί και σύλλογοι
- Δομές πληροφόρησης της ΕΕ που εδρεύουν στην Περιφέρεια (πχ Europe Direct)
- Εθνικές/ευρωπαϊκές διοικητικές αρχές
- Ευρωπαϊκά Όργανα και Οργανισμοί
- Υπουργεία, Περιφέρεια, ΟΤΑ κλπ.

Γ. Μέσα Επικοινωνίας

Οι στόχοι και τα μέσα επικοινωνίας διαφοροποιούνται ανάλογα με το στοχοθετούμενο κοινό, ως ακολούθως :

Δυνητικοί Δικαιούχοι

- Ιστοσελίδα
- Έντυπα – Οδηγοί
- Εκδηλώσεις - Σεμινάρια
- Τεχνικές Συναντήσεις
- Γραφείο Πληροφόρησης
- Newsletter
- Προβολή στα ΜΜΕ
- Social Media (Facebook, Instagram)

Ευρύ Κοινό

- Ιστοσελίδα
- Εκδηλώσεις
- Γραφείο Πληροφόρησης
- Newsletter
- Προβολή στα ΜΜΕ
- Social Media (Facebook, Instagram, Youtube)
- Έρευνες

Πολλαπλασιαστές Ενημέρωσης

- Ιστοσελίδα
- Εκδηλώσεις
- Γραφείο Πληροφόρησης
- Newsletter
- Προβολή στα ΜΜΕ
- Έρευνες

Εθνικές/ευρωπαϊκές διοικητικές αρχές

- Ιστοσελίδα

- Εκδηλώσεις
- Γραφείο Πληροφόρησης
- Newsletter
- Προβολή στα ΜΜΕ

Για τη βέλτιστη υλοποίηση της Επικοινωνιακής Στρατηγικής η ΕΥΔ :

- Ορίζει στέλεχός της, ως υπεύθυνο Επικοινωνίας, με αναφορά στο οργανόγραμμα της υπηρεσίας.
- Διαμορφώνει εκ νέου την ιστοσελίδα της σύμφωνα με τις εθνικές κατευθύνσεις και τη διασυνδέει με την ιστοσελίδα του ΕΣΠΑ.
- Εξειδικεύσει τις δράσεις δημοσιότητας των εμβληματικών έργων του προγράμματος

Δ. Ο προϋπολογισμός της στρατηγικής επικοινωνίας ανέρχεται σε 2 εκ. ευρώ κατανεμημένος στις παρακάτω ενδεικτικές δράσεις προβολής :

- Καμπάνιες σε Μέσα Ενημέρωσης (900.000 €)
- Καμπάνιες σε Διαδίκτυο-Social Media (600.000 €)
- Φυλλάδια, Αφίσες, προωθητικό υλικό (100.000 €)
- Σύμβουλος Επικοινωνίας (σχεδιασμός, παραγωγή υλικού) (150.000 €)
- Μετρήσεις Αποτελεσματικότητας (50.000 €)
- Δράσεις Δημοσιότητας (Ημερίδες, Roadshow/Roadtrip κλπ) (200.000 €)

Η κατανομή του π/υ βασίζεται στην ανάλυση των αναγκών και στην εμπειρία από την υλοποίηση δράσεων δημοσιότητας στις προηγούμενες ΠΠ.

Ε. Παρακολούθηση και αξιολόγηση

Η επικοινωνιακή στρατηγική αξιολογείται κατά την υλοποίηση και αποτιμάται μετά την ολοκλήρωση της αξιοποιώντας δείκτες εκροών και αποτελέσματος.

Δείκτες εκροών : Αριθμός καταχωρίσεων, συχνότητα εκπομπών ραδιοφωνικών σποτ, συχνότητα προβολών τηλεοπτικών σποτ, αριθμός συμμετεχόντων ανά εκδήλωση/συνέδριο/σεμινάριο, ακόλουθοι/impressions/views για τα social media, impressions διαδικτυακής διαφήμισης, επισκεψιμότητα ιστοσελίδας, αριθμός ερωτημάτων Helpdesk, αριθμός συμμετεχόντων σε προσκλήσεις.

Δείκτες αποτελέσματος : Ποσοστό αναγνωρισιμότητας (Προγράμματος, έργων/ ενισχύσεων), audience recall καμπάνιας/ενέργειας, βαθμός ικανοποίησης/ χρησιμότητας από event, engagement στα social media (shares, likes, clickthroughs, comments, αναφορές hashtag), conversions ιστοσελίδας (downloads, εγγραφές, bouncing rate, διάρκεια σύνδεσης) και βαθμός ικανοποίησης χρηστών.

8. Χρήση μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών, ενιαίων συντελεστών και χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες

Παραπομπή: Άρθρα 94 και 95 του ΚΚΔ

Πίνακας 14: Χρήση μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών, ενιαίων συντελεστών και χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες

Προβλεπόμενη χρήση των άρθρων 94 και 95 του ΚΚΔ	Ναι	Όχι
Από την έγκριση, το πρόγραμμα θα κάνει χρήση της επιστροφής της ενωσιακής συνεισφοράς βάσει μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών και ενιαίων συντελεστών στο πλαίσιο της προτεραιότητας σύμφωνα με το άρθρο 94 του ΚΚΔ	☐	☒
Από την έγκριση, το πρόγραμμα θα κάνει χρήση της επιστροφής της ενωσιακής συνεισφοράς βάσει χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με δαπάνες σύμφωνα με το άρθρο 95 του ΚΚΔ	☐	☒

Προσάρτημα 1: Συνεισφορά της Ένωσης βάσει μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών και ενιαίων συντελεστών

A. Σύνοψη των κύριων στοιχείων

Προτεραιότητα	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Κατηγορία περιφέρειας	Εκτιμώμενο ποσοστό του συνολικού χρηματοδοτικού κονδυλίου στο πλαίσιο της προτεραιότητας στην οποία θα εφαρμοστούν οι ΑΕΚ σε %	Τύπος/-οι καλυπτόμενων πράξεων		Δείκτης ενεργοποίησης της επιστροφής ποσών		Μονάδα μέτρησης για τον δείκτη ενεργοποίησης της επιστροφής ποσών	Τύπος ΑΕΚ (τυποποιημένη κλίμακα μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών)	Ποσό (σε EUR) ή ποσοστό (σε περίπτωση ενιαίων συντελεστών) των ΑΕΚ
					Κωδικός(1)	Περιγραφή	Κωδικός(2)	Περιγραφή			

(1) Αναφέρεται στον κωδικό για τη διάσταση του πεδίου παρέμβασης στον Πίνακα 1 του παραρτήματος I του ΚΚΔ και στο παράρτημα IV του κανονισμού ΕΤΘΑΥ

(2) Αναφέρεται στον κωδικό κοινού δείκτη, κατά περίπτωση

Προσάρτημα 1: Συνεισφορά της Ένωσης βάσει μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών και ενιαίων συντελεστών

B. Λεπτομερή στοιχεία ανά τύπο πράξης

Γ. Υπολογισμός της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών

1. Πηγή δεδομένων που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών (ποιος παράγαγε, συνέλεξε και καταχώρισε τα δεδομένα, πού αποθηκεύονται τα δεδομένα, προθεσμίες, επαλήθευση κ.λπ.)

2. Να διευκρινιστεί για ποιον λόγο ενδείκνυται η προτεινόμενη μέθοδος και ο προτεινόμενος υπολογισμός βάσει του άρθρου 94 παράγραφος 2 του ΚΚΔ για τον τύπο πράξης.

3. Να προσδιορίσετε τον τρόπο διενέργειας των υπολογισμών, ιδίως περιλαμβάνοντας τυχόν παραδοχές ως προς την ποιότητα ή τις ποσότητες. Κατά περίπτωση, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται και, εάν ζητηθεί, να παρέχονται στατιστικά αποδεικτικά στοιχεία και τιμές αναφοράς, σε μορφότυπο που να μπορεί να χρησιμοποιηθεί από την Επιτροπή.

4. Να εξηγήσετε πώς εξασφαλίσατε ότι στον υπολογισμό της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίου κόστους, κατ' αποκοπή ποσού ή ενιαίου συντελεστή έχουν περιληφθεί μόνον επιλέξιμες δαπάνες.

5. Αξιολόγηση από την ή τις ελεγκτικές αρχές της μεθοδολογίας υπολογισμού και των ποσών, καθώς και των ρυθμίσεων για τη διασφάλιση της επαλήθευσης, της ποιότητας, της συλλογής και της αποθήκευσης των δεδομένων.

--

Προσάρτημα 2: Συνεισφορά της Ένωσης βάσει χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με δαπάνες

A. Σύνοψη των κύριων στοιχείων

Προτεραιότητα	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Κατηγορία περιφέρειας	Ποσό που καλύπτεται από τη μη συνδεδεμένη με τις δαπάνες χρηματοδότηση	Τύπος/-οι καλυπτόμενης πράξης		Όροι που πρέπει να πληρωθούν / αποτελέσματα που πρέπει να επιτευχθούν και που ενεργοποιούν την επιστροφή ποσών από την Επιτροπή	Δείκτης		Μονάδα μέτρησης για τους όρους που πρέπει να εκπληρωθούν / αποτελέσματα που πρέπει να επιτευχθούν και που ενεργοποιούν την επιστροφή ποσών από την Επιτροπή	Προβλεπόμενο είδος της μεθόδου επιστροφής που χρησιμοποιείται για την επιστροφή ποσών στον/στους δικαιούχο/-ους
					Κωδικός (1)	Περιγραφή		Κωδικός (2)	Περιγραφή		

(1) Αναφέρεται στον κωδικό για τη διάσταση του πεδίου παρέμβασης στον Πίνακα 1 του παραρτήματος 1 του ΚΚΔ και στο παράρτημα IV του κανονισμού ΕΤΘΑΥ

(2) Αναφέρεται στον κωδικό κοινού δείκτη, κατά περίπτωση

Β. Λεπτομερή στοιχεία ανά τύπο πράξης

Έργα Στρατηγικής Σημασίας του προγράμματος «ΚΡΗΤΗ» 2021-2027

Από τα έργα που έχουν συμπεριληφθεί στον σχεδιασμό του Προγράμματος «ΚΡΗΤΗ» επιλέγονται τα παρακάτω ως έργα στρατηγικής σημασίας τα οποία ικανοποιούν τα παρακάτω κριτήρια:

1. Έργα με σημαντική συμβολή στην περιβαλλοντική βιωσιμότητα.
2. Έργα με σημαντική συμβολή στην απασχόληση, την ανάπτυξη και την συνοχή.
3. Έργα σημαντικά για την περιφερειακή και τοπική οικονομία.
4. Εμβληματικά έργα λόγω μεγέθους / συμμετοχής στο Πρόγραμμα.

Περιγραφή έργων

1. Προστασία και ανάδειξη του ανατολικού αναχώματος της Παλιάς Πόλης των Χανίων (ανάπλαση, ανάχωμα, προμαχώνες) (Έργο ΒΑΑ)

Δικαιούχος : Δήμος Χανίων-Υπ.Πολιτισμού

Συνολικό κόστος έργου: 7.000.000 €

Έναρξη: 2025

Ολοκλήρωση: 2028

2. Αντιδιαβρωτική Προστασία της Παράκτιας Ζώνης της Παλιάς Ηλεκτρικής Ηρακλείου (Έργο ΒΑΑ)

Δικαιούχος : Δήμος Ηρακλείου-Υπ.Πολιτισμού

Συνολικό κόστος έργου: 5.000.000 €

Έναρξη: 2025

Ολοκλήρωση: 2028

3. Βελτίωση οδικής ασφάλειας Περιφερειακής Ενότητας Ηρακλείου

Δικαιούχος : Περιφέρεια Κρήτης

Συνολικό κόστος έργου: 20.000.000 €

Έναρξη: 2025

Ολοκλήρωση: 2028

4. Οδικός Άξονας Ρέθυμνο - Απόστολοι - Μάνδρες, Τμήμα Ρέθυμνο – Φράγμα Ποταμών

Δικαιούχος : Περιφέρεια Κρήτης

Συνολικό κόστος έργου : 12.900.000 €

Έναρξη: 2021

Ολοκλήρωση: 2027

5. Δίκτυα Αποχέτευσης και Εγκατάσταση επεξεργασίας και διάθεσης λυμάτων των παραλιακών οικισμών Κουτσουρά Μακρύ Γιαλού Δήμου Ιεράπετρας και Ανάληψης Δήμου Σητείας ΠΙΕ Λασιθίου- Β' Φάση

Δικαιούχος : Δήμος Ιεράπετρας

Συνολικό κόστος έργου: 11.000.000 €

Έναρξη: 2022

Ολοκλήρωση: 2027

6. Παρατηρητήριο Καινοτόμου Επιχειρηματικότητας Περιφέρειας Κρήτης

Δικαιούχος: Περιφέρεια Κρήτης

Συνολικό κόστος έργου: 1.008.800 €

Έναρξη: 2021

Ολοκλήρωση: 2029

7. Κέντρο Κοινότητας, Παράρτημα Ρομά και ΚΕΜ Δήμου Ηρακλείου

Δικαιούχος: Δήμος Ηρακλείου

Συνολικό κόστος έργου: 2.352.390 €

Έναρξη: 2023

Ολοκλήρωση: 2026

ΕΓΓΡΑΦΑ

Τίτλος εγγράφου	Είδος εγγράφου	Ημερομηνία εγγράφου	Τοπικός κωδικός αναφοράς	Κωδικός αναφοράς της Επιτροπής	Αρχεία	Ημερομηνία αποστολής	Απεστάλη από
Έκθεση Ενδιάμεσης Επανεξέτασης (2η έκδοση επικαιροποιημένη)	Ενδιάμεση επανεξέταση-αξιολόγηση	2 Φεβ 2026		Ares(2026)1163336	Ενδιάμεση Επανεξέταση_Κρήτη 21-27_20.12.25	2 Φεβ 2026	Βουμβουράκη, Ευαγγελία
Programme snapshot 2021EL16FFPR016 2.2	Συνοπτική απεικόνιση δεδομένων πριν από την αποστολή	2 Φεβ 2026		Ares(2026)1163336	Programme_snapshot_2021EL16FFPR016_2.2_el_en.pdf Programme_snapshot_2021EL16FFPR016_2.2_el.pdf	2 Φεβ 2026	Βουμβουράκη, Ευαγγελία